

การถ่ายภาพมืออาชีพ

Professional Photography

ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง
คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

การถ่ายภาพมืออาชีพ
Professional Photography

ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง
คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

การถ่ายภาพมืออาชีพ

Professional Photography

ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง : การถ่ายภาพมืออาชีพ

ออกแบบปกและรูปเล่ม ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง
Nutthawut Singnongsuang

จัดทำโดย คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม
เลขที่ 38 มหาวิทยาลัยสยาม ถนนเพชรเกษม เขตภาษีเจริญ
กรุงเทพมหานคร 10160
โทร 0-2867-8088, 0-2868-6000 ต่อ 5409

ISBN (e-Book) 978-974-683-254-0

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง.

การถ่ายภาพมืออาชีพ.-- กรุงเทพฯ : คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม, 2564.
197 หน้า.

1. การถ่ายภาพ. I. ชื่อเรื่อง.

770

ISBN 978-974-683-254-0

คำนำ และ กิตติกรรมประกาศ

ตำราเล่มนี้ได้แรงบันดาลใจจากการเขียนจากการที่ผู้เขียนสอนวิชาการถ่ายภาพมืออาชีพ ซึ่งได้รวบรวมองค์ความรู้จากประสบการณ์การถ่ายภาพเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน อีกทั้งได้นำเสนอบทความวิชาการเกี่ยวกับการถ่ายภาพในวารสารวิชาการ และการประชุมวิชาการระดับชาติ ซึ่งได้รับข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิในการปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ โดยที่เนื้อหาบางส่วนได้ประกอบอยู่ในตำราเล่มนี้

ผู้เขียนได้เรียบเรียงเนื้อหาจากประสบการณ์ด้านการถ่ายภาพของผู้เขียนมากกว่า 15 ปี อีกทั้งได้ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ โดยเนื้อหาตั้งแต่หลักการถ่ายภาพเบื้องต้น เทคนิควิธีการถ่ายภาพในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้และสร้างสรรค์ผลงานเพื่อพัฒนาเป็นช่างภาพมืออาชีพต่อไป

ภาพประกอบหนังสือเล่มนี้ทั้งหมดเป็นภาพของผู้เขียนเองที่นำมาใช้ประกอบการอธิบายให้ผู้อ่านได้เข้าใจง่ายขึ้น โดยภาพทั้งหมดถูกเลือกนำมาเสนอเป็นตัวอย่างเพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจเนื้อหาของการถ่ายภาพแต่ละประเภท

การถ่ายภาพไม่มีกฎ หรือข้อบังคับตายตัว ขึ้นอยู่กับช่างภาพที่เป็นผู้สร้างสรรค์ผลงาน จะเลือกใช้รูปแบบ วิธีการ หรือเทคนิคการถ่ายภาพอย่างไรในการสร้างสรรค์ผลงานการถ่ายภาพ เพื่อสื่อสารไปยังผู้รับสาร ซึ่งตำราเล่มนี้จะสะท้อนองค์ความรู้ในด้านการถ่ายภาพเพื่อนำไปต่อยอดการถ่ายภาพเพื่อเป็นช่างภาพมืออาชีพต่อไป

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงสำหรับ รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกายะ คณบดีคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม ที่ได้แนะนำให้เขียนบทความวิชาการจากผลงานการสร้างสรรค์ภาพถ่าย ซึ่งถือว่าเป็นใบเบิกทางและเป็นการเปิดประตูสู่การเขียนตำราเกี่ยวกับการถ่ายภาพเล่มนี้

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณเพื่อน ๆ อาจารย์ทุกท่านที่ให้การสนับสนุน และอาจารย์วณิชชา ภราดรสุธรรม ที่เป็นแรงใจในการเขียนตำราเล่มนี้นั้นจนสำเร็จ

ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสวง

สิงหาคม 2563

สารบัญ

หน้า

หัวเรื่อง

คำนำ

หมวดที่ 1 หลักการเบื้องต้นเกี่ยวกับการถ่ายภาพ

บทที่ 1 ความรู้พื้นฐานด้านการถ่ายภาพ	7
บทที่ 2 ทิศทางของแสงกับการถ่ายภาพ	28
บทที่ 3 การจัดองค์ประกอบภาพ	46
บทที่ 4 การถ่ายภาพหยุดการเคลื่อนไหว	72

หมวดที่ 2 การสร้างสรรค์ภาพถ่ายแบบมืออาชีพ

บทที่ 5 การถ่ายภาพทิวทัศน์	91
บทที่ 6 การถ่ายภาพกีฬา	100
บทที่ 7 การถ่ายภาพการแข่งขันรถยนต์ แรลลี่	114
บทที่ 8 การถ่ายภาพกลางคืน	126
บทที่ 9 การถ่ายภาพคอนเสิร์ต	141
บทที่ 10 การถ่ายภาพนก	152

หมวดที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารด้วยภาพ Visualizations for communication

บทที่ 11 การสื่อความหมายด้วยภาพ	167
บทที่ 12 การถ่ายภาพเพื่อการสื่อสาร	176
บทที่ 13 การถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR	184
บทที่ 14 บทสรุป	193

ชาวประมง จ.ตรัง 2563

หมวดที่ 1

หลักการเบื้องต้นเกี่ยวกับการถ่ายภาพ

บทที่ 1

ความรู้พื้นฐานด้านการถ่ายภาพ

ความรู้พื้นฐานด้านการถ่ายภาพ

1. ความสำคัญของภาพถ่าย

การสื่อสารด้วยภาพเป็นกระบวนการสื่อความหมายที่ใช้อย่างมากในยุคปัจจุบัน จะเห็นได้จากการสื่อสารผ่านสื่อออนไลน์ที่นิยมใช้ภาพในการสื่อสารเพื่อบอกเล่าเรื่องราว หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของตนเอง ของกลุ่ม การบันทึกเหตุการณ์ หรือเพื่อการค้า เป็นต้น การถ่ายภาพเป็นกระบวนการหยุดการเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ เพื่อบันทึกช่วงเวลาที่สำคัญ ซึ่งการสื่อสารด้วยภาพมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ การสร้างความหมายของผู้ส่งสาร (เช่น เจ้าของภาพ ช่างภาพ หรือเจ้าของสินค้า) ไปยังผู้รับสารคือ (เช่น ผู้ชมภาพ ลูกค้า) เป็นต้น

ภาพถ่ายเป็นสื่อที่สามารถถ่ายทอดได้ดีและรวดเร็วที่สุด แม้บุคคลต่างชาติต่างภาษาก็สามารถรับรู้ร่วมกันได้ เพราะภาพเป็นภาษาสากลที่มีผลต่อการรับรู้และทำให้คนจดจำได้มากที่สุด อาจกล่าวได้ว่าภาพถ่ายเป็นสื่อที่มีความสำคัญและมีประสิทธิภาพในการสื่อความหมายได้เป็นอย่างดี ในภาพถ่ายจะมีเรื่องราวและความหมายซึ่งเป็นที่น่าสนใจและรับรู้ร่วมกันได้ โดยมีช่างภาพเป็นผู้ถ่ายทอดเรื่องราว ความคิดเห็น หรืออารมณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

ภาพถ่ายมีบทบาทต่อชีวิตประจำวันของเราเป็นอย่างมากเนื่องจากภาพถ่ายเป็นสื่อสำคัญที่จะถ่ายทอดเรื่องราว เหตุการณ์ ตลอดจนแนวคิดเผยแพร่ไปยังบุคคลอื่นให้เกิดความเข้าใจระหว่างกันได้ สามารถบันทึกเหตุการณ์ในอดีต เพื่อนำมาศึกษาในปัจจุบันและอนาคตในด้านการศึกษาภาพถ่ายสามารถให้รายละเอียดและข้อเท็จจริงสิ่งที่เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็วจนสายตาคนเรามองตามไม่ทัน แต่กล้องถ่ายภาพสามารถหยุดการเคลื่อนไหวเพื่อนำภาพถ่ายมาศึกษารายละเอียดได้ในการเรียนการสอนจึงมักใช้รูปภาพเป็นสื่อการสอนเพราะทำให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้ดีขึ้น การถ่ายภาพยังให้ประโยชน์อย่างกว้างขวางในกิจกรรมแขนงอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการประชาสัมพันธ์ การโฆษณาเผยแพร่สินค้าและบริการการถ่ายทอดข่าวสาร เหตุการณ์ การบันทึกภาพบุคคลเพื่อใช้เป็นหลักฐานสำคัญ เช่นบัตรประจำตัว ในแสดงวิถีทางการศึกษา นอกจากนี้ ยังนำไปประกอบอาชีพเกี่ยวกับการถ่ายภาพรวมทั้งยังเป็นสื่อสร้างสรรค์ ความงามจนเป็นที่ยอมรับว่าเป็นศิลปะแขนงหนึ่งด้วย (Anderson, 1991 อ้างถึงใน ณรงค์ศักดิ์ ศรีทานนท์ และ ขจร พิรกิจ, 2557.)

Tom Ang (2011) อธิบายว่า การถ่ายภาพเป็นสิ่งที่ที่นิยม และมีอิทธิพลมากที่สุดอย่างหนึ่ง ซึ่งการถ่ายภาพสามารถทำได้ทุกที่ ทุกเวลา โดยใครก็ตามในทุกวัย สามารถถ่ายภาพกิจกรรมประจำวันตั้งแต่ อาหารเช้าถึงเวลานอนของ ที่ทำงาน ในสวน หรือบนยอดภูเขา มันน่าตื่นเต้นที่จะค้นพบว่าไม่มีขีดจำกัดของภาพถ่าย ซึ่งภาพถ่ายช่วยให้เราสามารถสื่อสาร และแบ่งปันผลลัพธ์กับคนอื่นได้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการใช้ภาพหรือการถ่ายภาพนั้น

การใช้ประโยชน์จากภาพถ่ายมีหลายรูปแบบ ดังที่ กนกรัตน์ ยศไกร (2550) อธิบายว่า ประโยชน์ของการถ่ายภาพเพื่อการสื่อสารมีหลายประการ ดังนี้

1. ประโยชน์ทางด้านสังคม ภาพถ่ายทำให้เกิดการสื่อสารทั้งภายในบุคคล กลุ่ม และระดับมวลชน โดยทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ผ่านทางภาพถ่ายที่เก็บไว้ในความทรงจำและเก็บไว้เป็นประวัติศาสตร์แก่คนรุ่นลูกหลานต่อไป
2. ทางด้านเศรษฐกิจ ช่วยส่งเสริมการขายทางตรงด้วยการโฆษณาด้วยรูปถ่าย ส่วนการส่งเสริมการขายทางอ้อม คือการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรผ่านทางภาพถ่ายเพื่อการประชาสัมพันธ์
3. ทางด้านการเมือง ภาพถ่ายทางด้านการวารสารศาสตร์จะถ่ายทอดการเมืองทั้งในระดับชุมชนท้องถิ่น จนกระทั่งระดับชาติและนานาชาติ ในลักษณะของความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างชาวบ้านนักการเมือง เจ้าหน้าที่รัฐ หรือแม้แต่ชาวบ้านด้วยกันเองซึ่งเกิดขึ้นในชีวิตประจำวันมิใช่เฉพาะช่วงของการเลือกตั้งเท่านั้น

ซึ่งประโยชน์จากภาพถ่ายยังมีอีกหลายรูปแบบ โดยในปัจจุบันจะเห็นได้จากการใช้ภาพถ่ายในชีวิตประจำวันผ่านสื่อออนไลน์ อาทิเช่นในอินตราแกรม เฟซบุ๊ก เพื่อบันทึกเรื่องราวของเราเอง หรือแม้แต่เพื่อการค้า

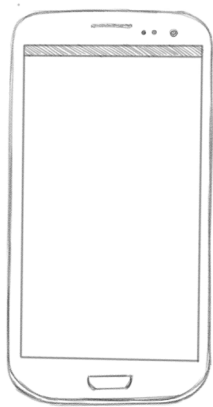
ดังนั้นการสื่อสารด้วยภาพสามารถใช้ในการสร้างความหมายทั้งในรูปแบบงานศิลปะคือ ความงาม เพื่อความบันเทิง เผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ หรือเพื่อการค้า ฯลฯ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสาร เพราะภาพถ่ายสามารถสื่อสารได้จากการมองเห็นและถอดรหัสภาพจากสิ่งที่เห็นบวกกับประสบการณ์ของผู้รับสาร โดยที่ตำราเล่มนี้จะนำเสนอเทคนิค วิธีการกระบวนการ ในการสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่ายในรูปแบบต่าง ๆ ตั้งแต่หลักการเบื้องต้นของการถ่ายภาพ จนถึงเทคนิคการได้มาซึ่งภาพในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งผู้เรียนสามารถทำตามหรือนำไปประยุกต์ใช้สำหรับการสร้างสรรค์ผลงานถ่ายภาพได้

2. กล้องถ่ายภาพ

การเริ่มต้นถ่ายภาพสิ่งแรกที่ช่างภาพต้องคำนึงถึงคือการเลือกกล้องในการถ่ายภาพ โดยการเลือกกล้องถ่ายภาพมีสองปัจจัยที่ต้องคำนึงถึงคือ ภาพที่เราอยากถ่าย และงบประมาณ กล้องไม่ใช่สิ่งสุดท้ายที่เราจะเลือกแต่ในการถ่ายภาพยังมีอุปกรณ์เสริมอื่น ๆ ที่ช่วยในการถ่ายภาพ เช่น เลนส์ ขาตั้งกล้อง แฟลช อุปกรณ์เสริมเหล่านี้มีเพื่อเพิ่มความสามารถของกล้อง

ในการเลือกใช้กล้องถ่ายภาพขึ้นอยู่กับช่างภาพหรือผู้สร้างสรรค์ผลงานต้องการกล้องแบบไหนกับสถานการณ์ที่ต้องเผชิญ เช่นต้องการกล้องที่เบาพกพาสะดวกถ่ายได้ทุกสถานการณ์หรือกล้องที่ทำให้เราสร้างสรรค์ผลงานได้เต็มที่ ในการเลือกใช้กล้องนั้นเราควรเลือกให้เหมาะสมกับเรา ซึ่งกล้องแต่ละประเภทมีจุดเด่น จุดด้อย ที่แตกต่างกัน ถ้าเป็นช่างภาพระดับมืออาชีพกล้องที่เปลี่ยนเลนส์ได้หลายแบบก็เหมาะสมกับงานที่ต้องการสร้างสรรค์ โดยกล้องแต่ละรุ่นแต่ละประเภทมีจุดเด่น จุดด้อยของกล้องที่แตกต่างกัน โดยที่ Chris Gatum. (2013). ได้อธิบายคุณสมบัติของกล้องแต่ละประเภทมีรายละเอียดดังนี้

กล้องโทรศัพท์มือถือ

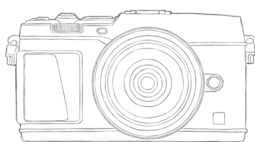

กล้องมือถือเลนส์ไม่สามารถซูมได้ (fixed lens) ควบคุมแสงได้ไม่มาก ข้อดีคือพกพาได้ง่าย

ลักษณะของกล้อง

- เลนส์จำกัดการซูมควบคุมกล้องได้บ้าง
- ส่องต่อได้ง่าย ใช้งานขึ้นโซเซิลมีเดียต่างๆ ได้ทันที
- เล็ก กะทัดรัด พกพาสะดวก

กล้องคอมแพค

กล้องมีระยะการซูม ควบคุมกล้องโดยอัตโนมัติ ใช้งานง่ายพกกล้องมาถ่ายได้เลย

ลักษณะของกล้อง

- เลนส์ครอบคลุมระยะกว้างถึงแคบ
- ควบคุมกล้องอัตโนมัติ/กึ่งอัตโนมัติ และเลือกโหมดในการถ่ายภาพได้
- ขนาดเล็กพกพาสะดวก

กล้อง BRIDGE/SUPERZOOM

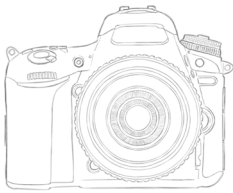

กล้องส่วนผสมระหว่างกล้องคอมแพ็คกับกล้อง DSLR แต่ไม่สามารถเปลี่ยนเลนส์ได้

ลักษณะของกล้อง

- เลนส์ครอบคลุมระยะกว้างถึงแคบ
- เปลี่ยนเลนส์ไม่ได้
- ระบบอัตโนมัติและควบคุมเอง (manual)
- เซ็นเซอร์การรับภาพเล็กเท่ากับกล้องคอมแพ็ค
- การจับกล้องแบบ DSLR

กล้อง DSLR (Digital Single Lens Reflex)

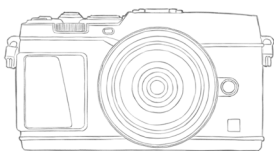

กล้อง DSLR คือ Digital Single Lens Reflex หรือกล้องสะท้อนภาพเลนส์เดี่ยวระบบดิจิทัล

ลักษณะของกล้อง

- เป็นกล้องช่างภาพมือโปรใช้ มีเลนส์และอุปกรณ์เสริมให้เลือกมากมาย
- ความละเอียดในการบันทึกภาพมาก
- ถ่ายภาพได้ทั้งไฟล์ Raw และ ไฟล์ JPEG
- เหมาะกับการทำงานระดับมืออาชีพ
- สามารถถ่ายภาพเคลื่อนไหวได้

กล้อง Mirrorless

กล้องที่นำการผสมผสานข้อดีระหว่าง กล้องที่คุณภาพสูงอย่างกล้อง DSLR แต่ก็มีขนาดที่เล็กกะทัดรัดพกพาง่าย ซึ่งรูปร่างหน้าตาก็คล้ายๆ กับกล้องคอมแพ็ค

ลักษณะของกล้อง

- สามารถเปลี่ยนเลนส์ได้
- ระบบการถ่ายภาพได้อัตโนมัติและควบคุมเอง (manual)
- เซ็นเซอร์ในการรับภาพเทียบเท่ากับกล้อง DSLR
- น้ำหนักเบา

3. หลักการถ่ายภาพเบื้องต้น

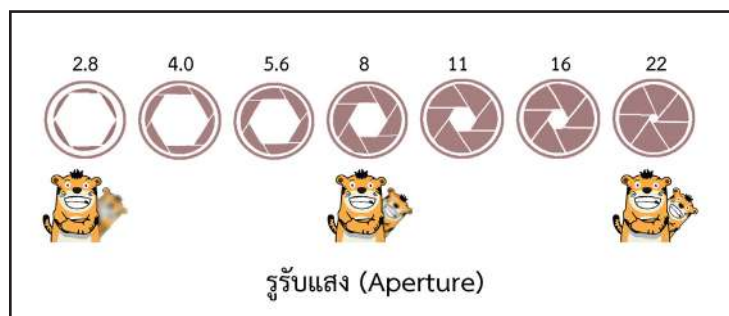
3.1. การควบคุมกลไกในการถ่ายภาพ

การถ่ายภาพเป็นงานศิลปะที่ช่างภาพใช้แสงวาดภาพเพื่อสร้างสรรค์ผลงาน ดังนั้นปัจจัยสำคัญที่สุดในการถ่ายภาพคือการควบคุมแสง เพื่อให้ได้ผลงานภาพถ่ายตามความต้องการ โดยที่แสงไม่สว่างเกินไป หรือมืดเกินไป ในเบื้องต้นในการถ่ายภาพต้องทำความเข้าใจปัจจัยในการถ่ายภาพ ดังนี้

พจนานุกรมศัพท์นิเทศศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสภา (2563) ได้ให้คำแปล “Aperture” ว่าหมายถึง “รูรับแสง” : ช่องแสงลอดขนาดต่าง ๆ ผ่านเลนส์เข้ามาภายในกล้องถ่ายภาพหนึ่งหรือกล้องถ่ายทำภาพยนตร์ ซึ่งการเปิดขนาดของรูรับแสงนี้จะต้องได้ปริมาณของแสงพอเหมาะกับฟิล์ม หรือตัวเซ็นเซอร์ในกล้องประเภทดิจิทัล จึงจะทำให้ภาพมีความสว่างพอดี

1). รูรับแสง

ความสำคัญของการปรับขนาดรูรับแสงที่ต่างกันนอกจากจะมีผลทำให้ปริมาณของแสงเข้าไปในกล้องต่างกันและทำให้ระยะความคมชัดของภาพแตกต่างกันไปอีกด้วย โดยที่ Attila Kun (2019) ได้อธิบายการตั้งค่ารูรับแสงจะถูกระบุโดยหมายเลข F ในขณะที่หมายเลข F แต่ละตัวแสดงถึงปริมาณของแสงที่ผ่านเข้าสู่กล้อง โดยที่ภาพที่ปรับขนาดรูรับแสงกว้าง (เช่น F 2.8 หรือ F 4) จะได้ภาพที่มีความชัดในช่วงที่ปรับระยะโฟกัสส่วนอื่น ๆ จะเบลอชัด โดยจะเรียกภาพนั้นว่า “ภาพชัดตื้น” ส่วนภาพที่ปรับรูรับแสงแคบ (เช่น F 16 หรือ F 22) จะได้ภาพที่มีความคมชัดทั่วทั้งภาพ คือวัตถุที่อยู่ใกล้และไกลจากกล้องจะมีความชัดตลอดโดยเรียกภาพนั้นว่า “ภาพชัดลึก” และ Gabriel Biderman & Tim Cooper (2014/2557) ได้อธิบายว่ารูรับแสงคือช่องในตัวเลนส์ที่ปล่อยให้แสงส่องผ่านเข้าไปยังเซ็นเซอร์รับภาพได้ รูรับแสงมีผลทำให้ภาพดูชัดลึกหรือชัดตื้น ค่าตัวเลขของรูรับแสงหรือ f-stop แสดงเป็นค่าเศษส่วน ซึ่งมีเทคนิคการทำความเข้าใจว่ายิ่งตัวเลขมีค่าน้อยเท่าไร ขนาดของรูรับแสงก็ยิ่งกว้างเท่านั้น และระยะชัดในภาพที่ถ่ายก็จะตื้นตามไปด้วย ดังภาพที่แสดงต่อไปนี้

ภาพที่ 1 ขนาดของรูรับแสง

สรุป

ค่ารูรับแสงจะถูกระบุเป็นตัวเลข เรียกว่า F-stop โดยค่ารูรับแสงตัวเลขน้อย เช่น 2.8, 4 รูรับแสงเปิดกว้างทำให้แสงผ่านเลนส์เข้าสู่กล้องได้มาก ส่วนค่ารูรับแสงตัวเลขมาก เช่น 16, 22 รูรับแสงจะเปิดแคบทำให้แสงผ่านเลนส์เข้าสู่กล้องได้น้อย รูรับแสงช่างภาพจะคุ้นเคยกับคำว่า F-stop คือการปรับขนาดความกว้างของช่องหรือรูรับแสง โดยที่

F-stop กว้าง (ตัวเลขน้อย) รูรับแสงจะเปิดกว้าง ส่งผลให้แสงผ่านเลนส์เข้าสู่กล้องได้มาก จะทำให้ภาพที่ได้เป็นภาพหน้าชัดหลังเบลอ เหมาะสำหรับถ่ายภาพบุคคล และถ่ายภาพในสภาพแสงน้อย

F-stop แคบ (ตัวเลขมาก) รูรับแสงจะเปิดแคบ ส่งผลให้แสงผ่านเลนส์เข้าสู่กล้องได้น้อย จะทำให้ภาพที่ได้เป็นภาพชัดทั้งภาพ เหมาะสำหรับถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ และถ่ายภาพกลางคืน

ภาพแสดงการใช้ค่า F-stop ที่แตกต่างกันในการถ่ายภาพ

F-stop 2.8

F-stop 4.0

F-stop 5.6

F-stop 8.0

F-stop 11

F-stop 16

ภาพที่ 2 ภาพตัวอย่างแสดงผลการเปิดรูรับแสงของกล้องถ่ายภาพ

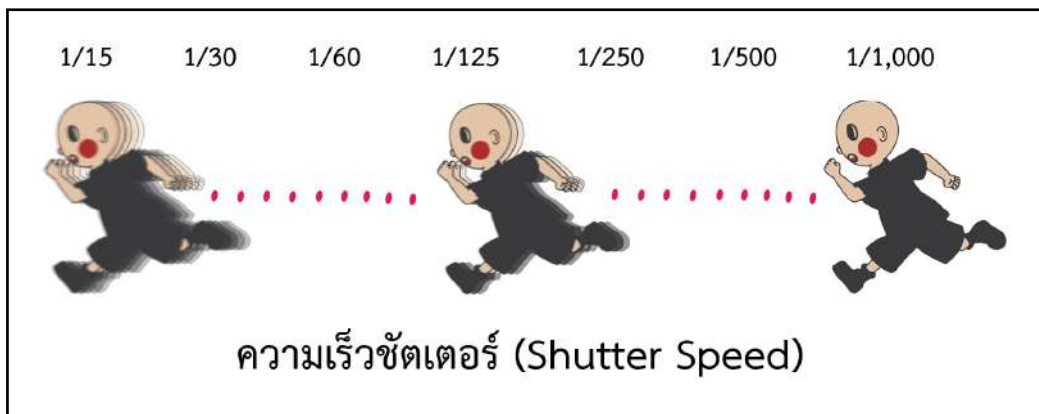
จากภาพดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการใช้ค่ารูรับแสงที่แตกต่างกัน ทำให้ได้ภาพที่มีระยะความชัดแตกต่างกัน

2.) ความเร็วชัตเตอร์ (Shutter Speed)

ความสำคัญของความเร็วชัตเตอร์คือทำหน้าที่ควบคุมการเปิด-ปิดม่านชัตเตอร์เพื่อกำหนดเวลาให้แสงเข้าไปในกล้องได้เป็นระยะเวลาสั้นเท่าใด เช่นการตั้งความเร็วชัตเตอร์สูง เช่น 1/500 วินาที ทำให้ถ่ายภาพวัตถุเคลื่อนที่ไหวหยุตนิ่ง แต่ถ้ากรณีใช้ความเร็วชัตเตอร์ต่ำ เช่น 1/15 วินาที หรือ 1/30 วินาที ถ่ายภาพวัตถุที่เคลื่อนไหว จะได้ภาพวัตถุเหมือนว่าวัตถุนั้นกำลังเคลื่อนที่ โดยการกำหนดความเร็วชัตเตอร์ในการถ่ายภาพข้างภาพจะกำหนดตามภาพที่ต้องการสร้างสรรค์ เช่น ต้องการถ่ายภาพกีฬาเลือกใช้ความเร็วชัตเตอร์ที่สูงเพื่อยุติการเคลื่อนไหวของนักกีฬา เป็นต้น

Doug Harman (2008) กล่าวว่า วัตถุที่ความเร็วชัตเตอร์ของกล้องเป็นผ้าผืนเล็ก ๆ ส่วนใหญ่ของโลหะ ทำหน้าที่ควบคุมปริมาณแสงที่กระทบกับตัวตรวจจับแสงที่วัตถุ และควบคุมโดยการเปิด ปิด ให้แสงผ่านเข้าสู่กล้อง ยิ่งชัตเตอร์เร็วเท่าไรยิ่งมีผลกระทบต่อการเคลื่อนไหวของวัตถุมากขึ้น

Gabriel Biderman & Tim Cooper (2014/2557) อธิบายเรื่องความเร็วชัตเตอร์ไว้ว่าความเร็วชัตเตอร์คือช่วงเวลาที่ยินยอมให้แสงส่องทะลุผ่านรูรับแสงเข้าไประบายภาพบนตัวเซ็นเซอร์ได้ ปกติแล้วถ้าฉากตรงหน้ามีแสงมากเราก็จะใช้ความเร็วชัตเตอร์สูง ๆ แต่ถ้าฉากนั้นมืดเราก็จะใช้ความเร็วชัตเตอร์ต่ำ ความเร็วชัตเตอร์มีหน่วยวัดเป็นเศษเสี้ยวของวินาที โดยที่ความเร็วชัตเตอร์ที่จัดว่าสูงจะเริ่มที่ 1/250 วินาที ความเร็วชัตเตอร์สูง ๆ จะหยุดการเคลื่อนไหวของวัตถุได้ อย่างเช่น คนที่กำลังวิ่ง หรือรถยนต์ที่กำลังแล่นอยู่ ส่วนความเร็วชัตเตอร์ที่ต่ำกว่า 1/30 วินาที จำเป็นต้องพึ่งขาตั้งกล้องและสั่งกดชัตเตอร์ด้วยสายลั่นชัตเตอร์ กล้องจะได้นิ่งที่สุด

ภาพที่ 3 ภาพแสดงการทำงานของความเร็วชัตเตอร์

การปรับค่าความเร็วชัตเตอร์ (Shutter Speed) ช้า (ตัวเลขน้อย) ม่านชัตเตอร์จะเปิดรับแสงนานทำให้แสงเข้าสู่กล้องได้มาก จะทำให้ภาพที่ได้ลักษณะการเคลื่อนไหว เช่นภาพแสงไฟกลางคืน

การปรับค่าความเร็วชัตเตอร์ (Shutter Speed) เร็ว (ตัวเลขมาก) ม่านชัตเตอร์จะเปิดรับแสงได้ไม่นานทำให้แสงเข้าสู่กล้องได้น้อย จะทำให้ภาพที่ได้ลักษณะหยุดการเคลื่อนไหว เช่นภาพรถแข่ง ภาพนักกีฬากระโดด

ตัวอย่างภาพการใช้ความเร็วชัตเตอร์ (Shutter Speed)

ความเร็วชัตเตอร์ต่ำ 1/6 วินาที

ความเร็วชัตเตอร์สูง 1/2,500 วินาที

ภาพที่ 4 ตัวอย่างการทำงานของความเร็วชัตเตอร์ต่ำ และความเร็วชัตเตอร์สูง

3.) ค่าความไวแสง หรือ ISO (International Standards Organization)

การตั้งค่าความไวแสง ISO คือทำหน้าที่ควบคุมระดับความไวต่อแสงที่มากระทบของเซ็นเซอร์ภาพ การตั้งค่า ISO สูงทำให้เซ็นเซอร์ของกล้องสามารถรับแสงสำหรับถ่ายภาพในที่มืดได้มากขึ้น ทั้งนี้ค่าความไวแสงยังมีผลต่อความละเอียดของไฟล์ภาพ

Ryosuke Takahashi (2018) ได้อธิบายว่าในการเลือกใช้ค่า ISO ไม่ควรใช้ค่า ISO ที่สูงเกินไปเพราะจะทำให้ผลงานที่เราถ่ายไม่คมชัดภาพแตกหรือทำให้เกิดจุดรบกวนในภาพ (Noise) หมายถึงจุดสีที่ปรากฏบนภาพจะมากเมื่อถ่ายด้วยความไวแสง ISO สูง และ

Gabriel Biderman & Tim Cooper (2014/2557) กล่าวถึงค่า ISO ไว้ว่า คือหน่วยวัดความไวแสงของเซ็นเซอร์ในกล้อง ให้ลองนึกภาพว่าเซ็นเซอร์เป็นเหมือนกระดาษแผ่นหนึ่งที่เรากำลังจะระบายแสงลงไป อยากได้กระดาษสำหรับงานสีน้ำที่หนาซึ่มซับได้ดีจนต้องใช้สีเยอะๆ หรืออยากได้กระดาษสเก็ตซ์ภาพธรรมดา ๆ ที่ใช้สีนิดเดียวก็พอ ยิ่งค่า ISO ต่ำเท่าไร เซ็นเซอร์ก็ยิ่งไวแสงน้อย ในทางกลับกันยิ่งค่า ISO สูงเท่าไรเซ็นเซอร์ก็ยิ่งไวแสงมากเท่านั้น ปกติแล้วค่า ISO ต่ำ ๆ จะให้สีสันสดอึกกว่าและดูนุ่มเนียนจนแทบไม่เห็นจุดรบกวนในภาพ ส่วนค่า ISO สูง ๆ ถึงจะมีจุดรบกวนในภาพมากกว่าแต่ก็ทำให้เราถ่ายภาพได้ในสถานที่ที่มีแสงน้อย

การตั้งค่าความไวแสงสำหรับการถ่ายภาพจะส่งผลถึงคุณลักษณะของภาพที่ได้ ยิ่งค่าความไวแสงสูงความละเอียดของไฟล์ภาพจะลดน้อยลงไป หมายถึงความคมชัดให้รายละเอียด ได้ดีกรณีใช้ค่าความไวแสงต่ำและรายละเอียดของภาพน้อยลงกรณีค่าความไวแสงสูง แต่ด้วย เทคโนโลยีของกล้องถ่ายภาพปัจจุบันทำให้สามารถถ่ายภาพโดยใช้ค่าความไวแสงสูงได้โดยความ ละเอียดของไฟล์ภาพยังสมบูรณ์ แต่การเลือกใช้งานภาพถ่ายขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้ถ่าย ภาพบางครั้งการสื่อสารอาจไม่ต้องการคุณภาพคมชัดเสมอไป

ตัวอย่างการใช้ค่าความไวแสง ISO

ภาพที่ 5 ภาพแสดงตัวอย่างการใช้ค่าความไวแสง ISO ที่แตกต่างกัน

หมายเหตุ : กล้องที่ใช้ในการถ่ายภาพ Canon EOS 7D

4). การเปิดรับแสง (Exposure)

ก่อนการถ่ายภาพช่างภาพต้องทำความเข้าใจค่าการเปิดรับแสง (Exposure) คือ ค่าของปริมาณแสงที่กล้องปล่อยให้ตกลงสู่เซ็นเซอร์เพื่อบันทึกภาพ ทั้งนี้ Peter K. Durian & Robert Caputo (1999) อธิบายเกี่ยวกับการเปิดรับแสงของกล้องว่า “ปริมาณของแสงที่กระทบวัตถุแตกต่างกันในช่วงเวลาของวันสภาพอากาศและปัจจัยอื่น ๆ ด้วยปริมาณแสงที่เหมาะสม การเปิดรับแสงขึ้นอยู่กับระดับความสว่างของภาพว่าแสงผ่านเลนส์ไปเท่าใดและนานเท่าไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยต่อไปนี้เกี่ยวข้อง” ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการควบคุมค่าการเปิดรับแสง มีอยู่ 3 ปัจจัย คือ รูรับแสง (Aperture) ความเร็วชัตเตอร์ (Shutter Speed) และ ความไวแสง หรือ ISO โดยระดับความแตกต่างของปริมาณแสงมีหน่วยวัดที่เรียกกันว่า สต็อป (stop) ซึ่งทั้งสามปัจจัยต้องทำงานสอดคล้องกันจะทำให้ได้ภาพที่ช่างภาพต้องการใช้ในการสื่อสาร ดังภาพตัวอย่าง

ภาพที่ 6 สามปัจจัยสำหรับวัดแสงในการถ่ายภาพ

ในการวัดแสงเพื่อถ่ายภาพให้ได้ภาพที่สมบูรณ์ช่างภาพต้องเข้าใจการทำงานของรูรับแสง ความเร็วชัตเตอร์ และค่าความไวแสง รูรับแสงและความเร็วชัตเตอร์ทำงานสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เมื่อมีการปรับหรือเปลี่ยนช่องรับแสงหรือความเร็วชัตเตอร์ปริมาณของแสงที่เข้าไปในกล้องก็จะต้องเปลี่ยนไปด้วย โดยคำนึงถึงความไวแสง (ISO) ของเซ็นเซอร์รับภาพด้วย การวัดแสงที่มากเกินไปหรือน้อยเกินไปก็จะได้ภาพที่แตกต่างกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

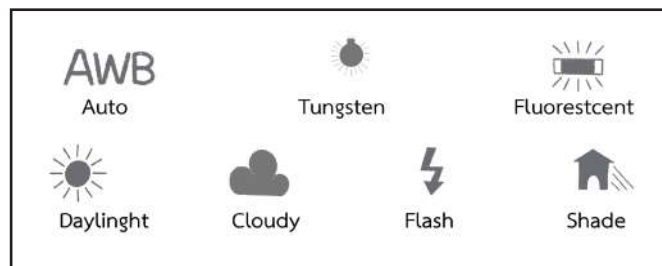

ภาพที่ 7 ตัวอย่างการวัดแสงที่แตกต่างกัน

การวัดแสงในการถ่ายภาพในกรณีวัดแสงแล้วค่าการเปิดรับแสง (Exposure) ตีลบจะได้ภาพที่มีมืดเราเรียกภาพนั้นว่าภาพ Under และวัดแสงแล้วการเปิดรับแสง (Exposure) บวกจะได้ภาพที่สว่างเกินไปเรียกภาพนั้นว่าภาพ Over แต่บางกรณีการสร้างสรรค์ผลงานการถ่ายภาพช่างภาพอาจต้องการภาพที่มีความสว่าง หรือต้องการภาพที่มีความมืด จึงไม่มีกฎตายตัวว่าควรวัดแสงแบบไหนถึงจะเหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพ ขึ้นอยู่กับช่างภาพมากกว่าต้องการได้ภาพแบบไหนไปใช้ในการสื่อสาร

5). ค่าของแสงสมดุลสีขาว (White Balance)

การตั้งค่าแสงสมดุลสีขาว (White Balance) จะทำให้ได้ภาพที่แตกต่างกันหรือบางกรณีใช้ในการแก้แสงในสถานที่ถ่ายภาพ เช่นถ่ายภาพในศูนย์กีฬาที่มีแสงไฟสีส้มภาพที่ได้จะส้มนเกินไปช่างภาพอาจแก้โดยการปรับแสงสมดุลสีขาว (White Balance) ในแบบ Fluorescent เป็นต้น โดยค่าของแสงสมดุลสีขาว (White Balance) มีดังนี้

ภาพที่ 8 สัญลักษณ์ค่าแสงสมดุลสีขาว

Auto คือ การตั้งค่าอัตโนมัติกล้องจะมีการปรับหรือแก้ไขให้โดยอัตโนมัติตามสภาพแสงที่แตกต่างกัน

Tungsten คือ โหมดนี้ใช้สำหรับแสงภายใต้หลอดไฟเล็ก ๆ น้อย ๆ ซึ่งทั้งสแตนด์มักใช้ในขณะถ่ายภาพในที่ร่ม การตั้งค่าทั้งสแตนด์ของกล้องทำให้อุณหภูมิสีในภาพถ่ายเย็นลง

Fluorescent คือ โหมดนี้จะออกสีฟ้าเงินถึงสีเขียว เมื่อปรับเป็นแบบ Fluorescent ก็จะแก้ไขเป็นสีม่วง ๆ สำหรับถ่ายภาพที่สว่างและอบอุ่นขึ้น

Daylight คือ โหมดนี้ใช้สำหรับการตั้งค่าเวลากลางวันปกติ หรือสีของพระอาทิตย์ตอนกลางวัน จะออกสีฟ้าอ่อน ๆ เมื่อปรับใช้ก็จะแก้ไขเป็นสีส้มเล็กน้อย

Cloudy คือ โหมดนี้เหมาะสำหรับการถ่ายภาพในวันที่มีเมฆมากรวมไปทั้งหมอกและควันเพราะทำให้วัตถุและสภาพแวดล้อมอุ่นขึ้นและช่วยให้ถ่ายภาพได้ดีขึ้นโดยจะแก้ไขเป็นสีส้ม

Flash คือ สีคล้าย ๆ กับแสงของพระอาทิตย์ตอนกลางวัน โดยจะแก้ไขเป็นสีส้มอ่อน ๆ ถึงเหลืองเล็กน้อย โหมดนี้ช่วยเลือกสมดุลแสงขาวให้ถูกต้องภายใต้สภาพแสงน้อย

Shade คือแสงสีของการถ่ายภาพได้ร่มเงาทำให้ภาพนั้นดิดสีน้ำเงินมาก โดยจะแก้สีเป็นสีส้มซึ่งจะค่อนข้างเข้ม

Custom เป็นการเลือกปรับ White Balance ด้วยตัวเองหรือที่เรียกว่า Manual วิธีปรับแบบ Custom คือการนำกระดาษที่มีสีขาวมาบังวัตถุที่เราต้องการจะถ่ายแล้วทำการลั่นชัตเตอร์บันทึกภาพจากนั้นเราก็นำภาพที่ได้มาเป็น White Balance ในแบบ Custom ได้เลย ซึ่งวิธีนี้จะให้ค่าแสงที่มีความแม่นยำ แต่อาจใช้เวลามากกว่าแบบอื่น

ตัวอย่างการตั้งค่าของแสงสมดุลสีขาว (White Balance)

ภาพที่ 9 ตัวอย่างค่าแสงสมดุลสีขาว

สิ่งสำคัญสำหรับช่างภาพมือใหม่คือทำความเข้าใจการทำงานของ 3 ปัจจัยสำคัญ ประกอบด้วย รูรับแสง หรือที่เรียกว่า f-stop ความเร็วชัตเตอร์ และความไวแสง ซึ่งทั้งสามปัจจัยจะทำงานสัมพันธ์กัน ซึ่งการเรียนรู้หลักเบื้องต้นในการถ่ายภาพเพื่อให้เข้าใจกระบวนการทำงานของกล้องบันทึกภาพ ทำให้ช่างภาพสามารถนำไปปรับใช้กับการสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่ายได้ดีขึ้น โดยที่กล้องถ่ายภาพสามารถช่วยในการปรับค่าปัจจัยทั้ง 3 ในการถ่ายภาพได้ซึ่งแต่ละโหมดมีความสามารถและคุณสมบัติในการถ่ายภาพที่ต่างกัน ซึ่งจะกล่าวถึงในหัวข้อต่อไป

4. โหมดสำหรับการถ่ายภาพ

การทำความเข้าใจโหมดการถ่ายภาพของกล้องนั้นทำให้เราสามารถสร้างสรรค์ผลงานการถ่ายภาพได้ง่าย และได้ภาพที่ต้องกับความต้องการสำหรับการใช้ในการสื่อสาร ซึ่งสามารถดูรายละเอียดได้จากคู่มือของกล้องแต่ละตัว โดยเราจะอธิบายเบื้องต้นของโหมดการถ่ายภาพในกล้อง ดังนี้

โหมด Auto : คือโหมดการทำงานของกล้องแบบอัตโนมัติ กล้องปรับค่าแสง ช่องรับแสง และค่าความไวแสงให้โดยอัตโนมัติ แต่ไม่ได้ใช้ความสามารถของกล้องอย่างเต็มที่ ทั้งนี้ Chris Gatcum (2013) อธิบายไว้ว่า กล้องจะเปิดแฟลชอัตโนมัติ และคุณสามารถควบคุมฟังก์ชันอื่น ๆ ของกล้องได้เล็กน้อย

โหมด P (Program) : เป็นโหมดถ่ายภาพอัตโนมัติคล้ายกับโหมด Auto แต่มีจุดเด่นตรงที่เราสามารถปรับค่าพารามิเตอร์ทุกค่าได้ ยกเว้นค่ารับแสงและความเร็วชัตเตอร์ที่กล้องจะปรับให้ ส่วนค่าอื่น ๆ คือค่าความไวแสง ISO, การชดเชยแสง, การปรับค่าแสงสมดุลสีขาว รูปแบบการโฟกัสและการวัดแสง ค่าเหล่านี้ช่างภาพสามารถเลือกปรับค่าได้

TV (Time value) : คือโหมดนี้ช่างภาพต้องกำหนดความเร็วชัตเตอร์เอง และกล้องคำนวณรูรับแสงให้โดยอัตโนมัติเพื่อให้ได้แสงที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพ ใช้สำหรับการถ่ายภาพแอคชั่น ภาพกีฬา หรือภาพที่ต้องการหยุดการเคลื่อนไหวของแบบเอาไว้ คือเหมาะสำหรับใช้ถ่ายภาพที่ต้องการคุม ความไวชัตเตอร์ โดยที่ช่างภาพไม่ต้องกังวลเรื่องรูรับแสง

AV (Aperture Priority) : คือโหมดที่ช่างภาพกำหนดรูรับแสงเอง และกล้องจะคำนวณความเร็วชัตเตอร์ให้โดยอัตโนมัติเพื่อให้ได้แสงที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพ ใช้กับการถ่ายภาพบุคคล หรือภาพที่ต้องการกำหนดรูรับแสงไว้ค่าใดค่าหนึ่งเสมอ แต่มีข้อควรระวังคือเราต้องคอยดูความเร็วชัตเตอร์ไว้เสมอ ถ้าต่ำกว่า $1/30$ ทางแก้ก็คือเพิ่มค่าความไวแสง ISO มากขึ้น แต่ไม่ควรสูงมากเกินไป หรือใช้ขาตั้งกล้องช่วย เหมาะสำหรับการถ่ายภาพที่ต้องการคุมระยะชัดลึก ชัดตื้นของภาพโดยที่ผู้ถ่ายภาพไม่ต้องกังวลเรื่องความเร็วชัตเตอร์

M (Manual) : คือโหมดที่ช่างภาพต้องตั้งค่าของกล้องเองทั้งหมดทั้งช่องรับแสง หรือความเร็วชัตเตอร์ เป็นโหมดที่ทำให้เราสามารถสร้างสรรค์ภาพของเราได้อย่างเต็มที่แต่ต้องเข้าใจกระบวนการทำงานของกล้องเป็นอย่างดี

ในการเลือกให้โหมดในการถ่ายภาพขึ้นอยู่กับงานที่ช่างภาพต้องการสร้างสรรค์ และความชำนาญของการใช้กล้อง ซึ่งแต่ละโหมดก็จะมีจุดเด่นจุดด้อยที่แตกต่างกัน ข้อสำคัญที่สุดคือการฝึกถ่ายภาพให้เกิดความชำนาญ

5. การจับโฟกัส

การถ่ายภาพให้ประสบความสำเร็จที่สามารถสื่อสารได้ และเล่าเรื่องตามที่ช่างภาพต้องการสิ่งที่ช่างภาพต้องให้ความสำคัญและทำความเข้าใจอย่างยิ่งคือการเลือกระบบการจับโฟกัส เพื่อให้ภาพที่ถ่ายมีความคมชัด โดยปกติระบบโฟกัสของกล้องจะมีสองรูปแบบหลัก ดังนี้

Automatic Focus (AF) หมายถึง “โฟกัสอัตโนมัติ” คือการที่กล้องปรับอัตโนมัติเพื่อจับโฟกัสที่ดีที่สุดขณะถ่ายภาพ

Manual Focus (MF) คือการที่ช่างภาพปรับการโฟกัสด้วยตนเองจากเลนส์เพื่อปรับความชัดของ

Tomoko Suzuki (2017) ได้อธิบายถึงระบบโฟกัสของกล้องถ่ายภาพไว้ว่า ระบบโฟกัสอัตโนมัติ ข้อดี : สามารถจับโฟกัสได้รวดเร็ว ข้อเสีย : ตัวแบบหรือฉากบางประเภทไม่เหมาะสำหรับการจับโฟกัส เนื่องจาก AF จะจับโฟกัสอย่างรวดเร็ว จึงใช้งานได้สะดวกอย่างมากในสถานการณ์ส่วนใหญ่ แต่บางครั้งตัวแบบหรือฉากบางประเภทอาจไม่เหมาะสำหรับการจับโฟกัส จึงควรเปลี่ยนไปใช้ฟังก์ชัน MF ให้เหมาะกับสถานการณ์นั้น ๆ ในส่วนของโฟกัสแบบแมนนวล ข้อดี: สามารถสังเกตเห็นตัวแบบด้วยตาของเราเองขณะจับโฟกัส ข้อเสีย: ใช้เวลานานขึ้นก่อนที่จะสามารถถ่ายภาพได้จริง

Doug Harman (2008) อธิบายว่าการโฟกัสเป็นสิ่งสำคัญสำหรับภาพที่ดี และกล้องในวันนี้มักจะมีระบบโฟกัสอัตโนมัติที่เร็วมากที่จะได้รับสิ่งที่คมชัด อย่างไรก็ตามการไม่ใช้มันอย่างถูกต้องสามารถทำลายการถ่ายภาพที่สมบูรณ์แบบได้ กล้องดิจิทัลส่วนใหญ่มีจุดโฟกัสตรงกลาง โดยมีสี่เหลี่ยมขนาดเล็กในจอแสดงผล หลายคนใช้จุดโฟกัสหลายจุดซึ่งทำให้คนที่อยู่นอกศูนย์กลางยังคงคมอยู่ แต่ก็มีข้อระวังบางครั้งที่ถ่ายรูปสมาชิกของครอบครัวอยู่เคียงข้างกันโดยมีช่องว่างระหว่างพวกเขา กล้องกลับโฟกัสไปที่ผนังด้านหลังทำให้ได้ภาพที่ไม่ชัด

John neel (2016) กล่าวว่า โฟกัสเป็นหนึ่งในเครื่องมือสร้างสรรค์ที่สำคัญที่สุด เปรียบเสมือนแปรงของจิตรกร โฟกัสเป็นศูนย์กลางในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดี ช่วยจัดฉากสิ่งที่เราต้องการที่จะสื่อสารแบ่งปันกับผู้ชมของเรา และนำเราผ่านภาพถ่าย เพิ่มรายละเอียดของภาพจากระยะความชัดของภาพ ด้วยเหตุนี้มันเป็นหนึ่งในเครื่องมือหลักที่ช่างภาพมีและต้องทำความเข้าใจ

การโฟกัสส่งผลต่อภาพที่ถ่าย ซึ่งการโฟกัสของกล้องถ่ายภาพมีหลายรูปแบบ หลายวิธีการซึ่งถูกคิดค้นให้ช่างภาพได้ใช้งานได้ง่ายและสะดวกมากยิ่งขึ้นในการทำงาน โดยการเลือกรูปแบบวิธีการโฟกัสขึ้นอยู่กับประเภทของผลงานที่ต้องการถ่าย เช่นการถ่ายภาพบุคคล การถ่ายภาพกลุ่ม การถ่ายภาพสินค้า การถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ เป็นต้น

กล้องถ่ายภาพในยุคเทคโนโลยีพัฒนาอย่างรวดเร็วผู้ผลิตกล้องแต่ละค่ายได้มีการพัฒนาระบบการโฟกัสภาพของกล้องให้ช่างภาพทำงานง่ายและสะดวกมากขึ้น ดังที่ Yochuwa Samarom (2018) ได้อธิบายว่าถึงการแบ่งระบบการโฟกัสของกล้องถ่ายภาพ ไว้ดังนี้

1. โหมดโฟกัส Single Area Focus Mode (Single-Area AF, AF-S)

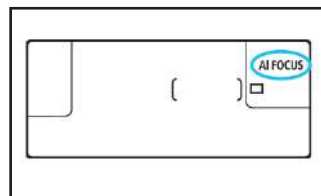
Single-Area AF หรือ AF-S หรือเรียก One Shot AF เป็นวิธีที่ง่ายในการในการโฟกัสและใช้งาน คือเราเลือกจุดโฟกัสหนึ่งจุด เมื่อเรากดชัตเตอร์ลงครึ่งหนึ่งกล้องจะโฟกัสให้ได้ตามที่เรต้องการอย่างถูกต้อง และจะค้างนิ่งอยู่ที่การโฟกัสนั้น จนกว่าเราจะกดโฟกัสใหม่ เหมาะกับการถ่ายภาพที่เราต้องการให้โฟกัสของเราคงที่ เราอยากจะได้โฟกัสเองก็กดโฟกัสใหม่

ภาพที่ 10 การโฟกัสภาพเฉพาะจุด
ที่มา : Cannon. EOS 5D Mark IV

2. โหมดโฟกัสแบบ Continuous / AI Servo

โหมดโฟกัสบางกล้องก็จะมีโหมดที่เรียกว่าการโฟกัสภาพแบบต่อเนื่อง (Continuous) หรือ AF-C ไม่ก็ AI Servo อยู่โหมดนี้ใช้สำหรับการติดตามวัตถุเคลื่อนที่และต้องใช้สำหรับการถ่ายภาพกีฬาหรือว่าสัตว์ป่า วัตถุที่ไม่ได้อยู่นิ่ง ๆ วิธีการทำงานของโหมดนี้จะเป็นการวิเคราะห์การเคลื่อนไหวของวัตถุและคาดคะเนว่าวัตถุนี้จะไปอยู่ที่ไหน โดยให้วางโฟกัสไว้ที่จุดที่คาดการณ์ไว้

ภาพที่ 11 การโฟกัสภาพแบบต่อเนื่อง
ที่มา : Cannon. EOS 5D Mark IV

ข้อดีของโหมดโฟกัสแบบต่อเนื่อง (Continuous) นี่ก็คือการปรับโฟกัสโดยอัตโนมัติ (ในจุดนั้นจุดเดิม) แม้ว่าวัตถุจะเคลื่อนที่อยู่ก็ตาม สิ่งที่เราทำก็คือกดโฟกัสไว้ และกล้องจะรีโฟกัสในจุดนั้น ตรงวัตถุนั้นๆ เมื่อมีอะไรวิ่งผ่านหรือขยับในจุดนั้นกล้องก็จะโฟกัสให้ใหม่ทันที ทำให้ช่างภาพใช้สมาธิกับการจัดองค์ประกอบภาพ แน่นอนว่าเลนส์ก็ต้องเคลื่อนที่ได้เร็วเพื่อที่จะให้ได้จุดโฟกัสที่แม่นยำการถ่ายภาพที่เหมาะสมกับการใช้โหมดโฟกัส Continuous Auto Focus โหมดนี้เหมาะกับการถ่ายภาพกีฬา หรือภาพรถแข่ง หรืออะไรก็ตามที่เคลื่อนที่ตลอดเวลา แล้วเราต้องการโฟกัส ณ จุดนั้น ๆ ให้แม่นยำ

3. Single Continuous Hybrid Mode

กล้องบางตัวยังมีโหมดอื่นอีกเรียกว่า AF-A หรือ AI Focus AF ซึ่งเป็นโหมดผสม (Hybrid) เป็นโหมด Auto Focus ที่ทำงานสลับระหว่างโหมด Single / One-Shot และ Continuous / AI Servo วิธีการทำงานนี้คือกล้องจะตรวจจับว่าวัตถุอยู่นิ่งหรือไม่ซึ่งในกรณีนี้จะเปลี่ยนเป็นโฟกัสเดี่ยวอัตโนมัติ ซึ่งในขณะที่วัตถุเคลื่อนที่ไปโฟกัสจะเข้าสู่โหมด Continuous เอง

4. Full Time Servo Focus Mode (โหมดโฟกัสแบบ Servo ตลอดเวลา)

โหมด AF Servo โหมดนี้จะติดตามการเคลื่อนไหววัตถุอัตโนมัติตลอดเวลา ซึ่งมักจะอยู่ในโหมดวิดีโอ ระบบจะโฟกัสวัตถุถึงแม้จะเคลื่อนไหวตลอดเวลา

5. Manual Focus (การโฟกัสด้วยตัวเอง)

การโฟกัสด้วยตัวเอง คือการหมุนหาโฟกัสจากเลนส์เองของช่างภาพ โดยจะมองความชัดของภาพและหมุนวงแหวนจากเลนส์ให้ภาพคมชัด

6. โหมดโฟกัสอื่น ๆ

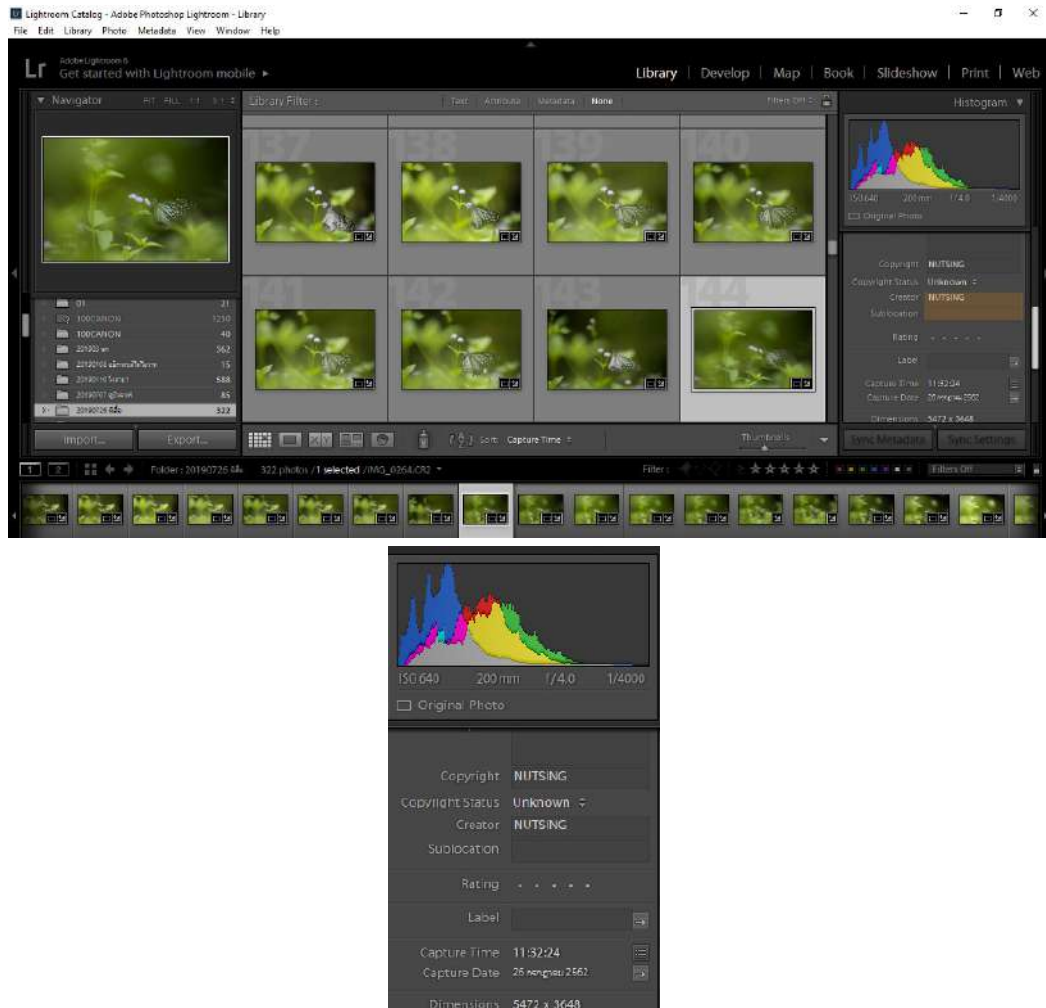
กล้องรุ่นใหม่บางรุ่นมีระบบโฟกัสแบบ Eye-Tracking Focus ที่จะเน้นวิเคราะห์ภาพใบหน้าและโฟกัสที่ตาของตัวแบบหรือสัตว์ให้โดยอัตโนมัติ

การทำงานของระบบโฟกัสของกล้องสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จากคู่มือกล้องถ่ายภาพที่ได้มาพร้อมกับกล้อง เพราะกล้องแต่ละประเภท แต่ละตัวจะมีระบบโฟกัสที่เหมาะสมสำหรับการทำงานที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับภาพที่เราต้องการถ่ายเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ เช่นถ่ายภาพกีฬาเลือกใช้ระบบโฟกัสแบบต่อเนื่องเพื่อกล้องจะได้โฟกัสได้ตามวัตถุที่กำลังเคลื่อนที่ เป็นต้น

6. การตั้งค่าข้อมูลลิขสิทธิ์ของภาพก่อนการถ่ายภาพ

การถ่ายภาพในยุคดิจิทัล สิ่งที่ช่างภาพควรต้องคำนึงถึงให้มากคือเรื่องลิขสิทธิ์ในภาพถ่าย ซึ่งผลงานที่เราบันทึกภาพย่อมเป็นลิขสิทธิ์ของผู้สร้างสรรค์ แต่ด้วยในโลกยุคดิจิทัล การโหลดภาพจากโลกออนไลน์และนำไปตัดแปลงบางส่วนแล้วเพื่อใช้ประโยชน์ทางการค้าหรือในรูปแบบอื่น ๆ โดยในยุคที่ถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มถ้ามีการละเมิดลิขสิทธิ์ช่างภาพสามารถนำฟิล์มต้นฉบับไปยืนยันว่าภาพดังกล่าวเป็นของเราในกรณีเกิดการฟ้องร้อง แต่ในยุคดิจิทัลก็มีวิธีการบันทึกชื่อผู้สร้างสรรค์หรือลายเซ็นของช่างภาพลงไปในผลงานภาพถ่ายได้ แต่ช่างภาพส่วนหนึ่งมักมองข้ามเรื่องดังกล่าว และถ้าเกิดกรณีฟ้องร้องเรื่องคนอื่นนำภาพเราไปใช้งานโดยไม่ได้รับอนุญาตเราสามารถยืนยันไฟล์ต้นฉบับที่เราสร้างสรรค์ซึ่งได้รับการยอมรับในระดับสากล ดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกันผลงานที่เราสร้างสรรค์เราควรตั้งค่าข้อมูลลิขสิทธิ์ภาพก่อนการถ่ายภาพกล้อง การตั้งค่าข้อมูลลิขสิทธิ์ของภาพก่อนการถ่ายภาพ เพื่อเป็นการลงข้อมูลในไฟล์ที่เราเป็นผู้บันทึกในไฟล์ภาพ เมื่อเกิดปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์สามารถนำไฟล์ต้นฉบับไปแสดงได้ ซึ่งในคู่มือกล้องทุกตัวจะมีแนะนำการตั้งค่าดังกล่าวอย่างละเอียด โดยสามารถทำได้ดังนี้

ตัวอย่างข้อมูลลิขสิทธิ์ของผู้สร้างสรรค์ที่ปรากฏในไฟล์ภาพที่เราถ่าย

ภาพที่ 13 ข้อมูลลิขสิทธิ์ของผู้สร้างสรรค์ที่ปรากฏในไฟล์ภาพ

เมื่อเรานำไฟล์ภาพจากการถ่ายภาพในเปิดในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โปรแกรมก็จะแสดงผลข้อมูลของผู้สร้างสรรค์ที่เราตั้งค่าลงไปในกลุ่ม ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะฝังลงไปไฟล์ สามารถเป็นหลักฐานยืนยันการเป็นเจ้าของผลงานสร้างสรรค์ได้ในยุคดิจิทัล

การถ่ายภาพในยุคดิจิทัลการตั้งค่าข้อมูลลิขสิทธิ์ของภาพในการถ่ายภาพนับเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะจะเป็นการยืนยันได้ถึงภาพนั้นเป็นผลงานการสร้างสรรค์ของเรา และการทำความเข้าใจสำหรับโหมดการถ่ายภาพที่มากับกล้องถ่ายภาพจะทำให้ช่างภาพสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมในการถ่ายภาพรูปแบบต่าง ๆ อีกทั้งการเลือกระบบโฟกัสจะทำให้ช่างภาพได้ภาพที่คมชัดและบันทึกเหตุการณ์สำคัญได้ทันเวลา

กิจกรรมท้ายบท

1. ลักษณะของกล้องถ่ายภาพดังต่อไปนี้ กล้องโทรศัพท์มือถือ กล้องคอมแพ็ค กล้อง DSLR และกล้อง Mirrorless เป็นอย่างไร
2. ลักษณะที่เหมือนและแตกต่างการทำงานของกล้อง กล้อง DSLR และกล้อง Mirrorless เป็นอย่างไร
3. อธิบายถึงลักษณะการทำงานของกล้องถ่ายภาพในเรื่องของ ความเร็วของชัตเตอร์ (Shutter Speed) ขนาดของช่องรับแสง (Aperture) และ ค่าความไวแสง (ISO) มีความสำคัญอย่างไรสำหรับการถ่ายภาพ
4. แสงสมดุลสีขาว (White Balance) มีความสำคัญอย่างไรสำหรับการถ่ายภาพ
5. ให้ผู้เรียนถ่ายภาพวัตถุสองชิ้นระยะห่างเท่ากันโดยใช้การเปิดค่ารับแสง (Aperture) ที่แตกต่างกันจำนวน 6 ภาพดังนี้ (f-stop 4, 5.6, 8, 11, 16 และ 22)
6. โหมดโฟกัสภาพแบบต่อเนื่อง (Continuous) เหมาะสมสำหรับใช้ในการถ่ายภาพประเภทใด
7. การตั้งค่าลิขสิทธิ์ภาพถ่ายลงในไฟล์ภาพมีความสำคัญอย่างไรสำหรับการถ่ายภาพในยุคดิจิทัล

บทที่ 2

ทิศทางของแสงกับการถ่ายภาพ

ทิศทางของแสงกับการถ่ายภาพ

1. ความสำคัญของแสงกับการถ่ายภาพ

แสง มีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่ายก่อนเริ่มการถ่ายภาพช่างภาพจำเป็นต้องศึกษาเรื่องที่มาของแสง ทิศทางของแสง เพื่อให้เข้าใจลักษณะของแสงที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพ โดยที่ ชัยสิทธิ์ จุนเจือดี (2562) ได้อธิบายที่มาของแสงไว้ว่า “แสงที่มีจุดกำเนิดตามธรรมชาติ เช่น แสงของพระอาทิตย์ ซึ่งจุดเด่นของแสงในลักษณะนี้คือความไม่จำกัดเรื่องของการก้ำกึ่งแสง แต่ในมุมกลับกันแสงตามธรรมชาตินั้นก็จะมีข้อจำกัดในเรื่องของการควบคุมแสง เพราะเราไม่สามารถที่จะควบคุมแสงในธรรมชาติได้เลย ดังนั้นการใช้แสงธรรมชาตีก็น่าจะต้องดูช่วงเวลาถ่ายให้ดี เพราะแสงในแต่ละช่วงเวลาก็มีลักษณะแสงที่ต่างกันไป”

Wes Kroninger (2011) ได้อธิบายว่า แสงเป็นเครื่องมือที่ทรงพลังที่สุดของศิลปินที่จะแสดงถึงความรู้สึกและบุคลิกภาพ และมันคือทุกอย่างในภาพ นั่นคือเหตุผลว่าทำไมการเรียนรู้วิธีการคาดเดาผลกระทบของแสงนั้นจึงสำคัญ ไม่ใช่แค่เพื่อกำหนดอารมณ์ของภาพด้วยสีและความเข้มข้น แต่ยังให้เบาะแสทางวิสัยทัศน์เกี่ยวกับเนื้อหา และเพื่อจุดประสงค์ในการถ่ายภาพนั้นสามารถพูดได้ว่าแสงสำคัญสำหรับศิลปินทุกคน แต่สำหรับช่างภาพมันเป็นวิธีเดียวที่จะเล่าเรื่องราว เช่นเดียวกับการทาสีสำหรับจิตรกร แสงถูกใช้โดยช่างภาพเพื่อสร้างภาพผ่านกล้องแสงที่ตกลงมาบนฟิล์มหรือเครื่องตรวจจับดิจิทัล คือสิ่งที่เปลี่ยนภาพอนาคตของช่างภาพ ให้กลายเป็นสิ่งที่คนอื่นสามารถมองเห็นและตอบสนองได้

จุดเริ่มต้นของการถ่ายภาพที่ดีควรเริ่มจากการทำความเข้าใจกับสภาพแสง ทิศทางของแสง แสงคือสิ่งที่ทำให้เกิดภาพ และโดยมากก็อยู่เหนือการควบคุมของนักถ่ายภาพ ดังนั้นการทำความเข้าใจว่าแสงส่งผลอย่างไรต่อภาพ ช่วงเวลาที่แตกต่างกันทำให้สภาพแสงแตกต่างกันไปด้วยเพื่อให้สามารถเลือกแสงที่เหมาะสมกับการถ่ายภาพ โดยแสงมีจุดกำเนิดแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบด้วยกัน คือ 1. แสงธรรมชาติ (Natural Light) 2. แสงสังเคราะห์หรือแสงประดิษฐ์ (Artificial Light) มีรายละเอียดดังนี้

2. แสงธรรมชาติ (Natural Light)

แสงธรรมชาติเป็นแสงที่ดีที่สุดสำหรับการถ่ายภาพ เพราะมีกำลังแสงที่มาก แต่มีข้อเสียคือเราไม่สามารถควบคุมแสงจากธรรมชาติได้ บางวันแสงมาก บางวันแสงน้อย หรืออาจจะฝนตก ฯลฯ โดยการฝึกถ่ายภาพควรฝึกจากการถ่ายภาพแสงจากธรรมชาติ และคอยสังเกตแสงในแต่ละช่วงเวลา ดังที่ ชัยสิทธิ์ จุนเจือดี (2562) อธิบายไว้ว่า “แสงในแต่ละช่วงเวลามีลักษณะแสงที่แตกต่างกันออกไป เช่น แสงในช่วงเช้าจะมีลักษณะนุ่มละมุน ส่วนแสงในช่วงเวลากลางวันจะมีลักษณะแสงแข็งและกระด้างกว่า ถึงแม้แสงธรรมชาตินั้นจะเป็นแสงที่เราควบคุมไม่ได้ก็ตาม แต่เรายังสามารถที่จะประยุกต์การใช้แสงธรรมชาติ ได้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การทำให้แสงนุ่มมากขึ้น (soft) จากการใช้สิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกระดาษขาว หรือรีเฟล็กซ์ (Reflector)” และ James Cheadle (2010) อธิบายไว้ว่า “การถ่ายภาพบุคคลแหล่งกำเนิดแสงที่ดีที่สุดในโลกคือแสงจากธรรมชาติ เป็นแสงที่ยอดเยี่ยมในการจับภาพชีวิตจริงในสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ” โดยทิศทางของแสงธรรมชาติที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพแบ่งเป็นช่วงเวลา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- ช่วงเวลาที่ 05.30-06.30 น. และ ช่วงเวลา 18.00-19.00 น. ในช่วงเวลาดังกล่าวจะเป็นแสงเช้าตรู่และแสงเย็น แสงในช่วงเวลานี้นับเป็นช่วงเวลาทองของช่างภาพ คือ เป็นช่วงก่อนพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก ดังที่ Henry Carroll (2017) อธิบายไว้ว่า “ช่วงโมงทองเกิดขึ้นไม่กี่นาทีหลังจากพระอาทิตย์ขึ้นหรือก่อนพระอาทิตย์ตก แสงด้วยเฉดสีทองจากดวงอาทิตย์ที่กำลังขึ้น มันเป็นแสงที่โดดเด่นซึ่งเปล่งประกาย” โดยในช่วงเวลานี้ช่างภาพจะได้สีสันของท้องฟ้าเปลี่ยนเป็นสีต่าง ๆ ที่สวยงาม ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศของแต่ละพื้นที่ จะพบว่าในประเทศไทยช่วงฤดูหนาวจะเห็นพระอาทิตย์ดวงใหญ่และสีสันของท้องฟ้าที่สวยงามและแปลกตา เหมาะสำหรับการถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ ดังภาพตัวอย่าง

ภาพที่ 14 พระเมรุมาศพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (ตัวอย่างภาพแสงเย็น) ถ่ายภาพในเวลา 18.18 น. กล้อง Canon EOS 6D, ISO 800, F-stop 2.8, Shutter Speed 1/80

“ภาพพระเมรุมาศพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บันทึกภาพในช่วงเย็นจะเห็นถึงสีท้องฟ้าสีน้ำเงิน ซึ่งสีท้องฟ้านี้ช่างภาพจะมีเวลาบันทึกภาพประมาณ 30 นาที หลังจากนั้นท้องฟ้าจะมีดสนิทเป็นท้องฟ้าสีดำ”

ภาพที่ 15 พรีเวดดิ้ง (prewedding) ตัวอย่างภาพแสงเย็น

ถ่ายภาพในเวลา 18.25 น. กล้อง Canon EOS 6D, ISO 200, F-stop 8, Shutter Speed 1/800

“ภาพดังกล่าวถ่ายในช่วงเย็นทะเลที่ลัดทึบ ซึ่งดวงอาทิตย์ลับขอบฟ้าท้องฟ้าจะแปลงประกายสีลันแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่และช่วงเวลา ซึ่งช่างภาพมือใหม่หลายคนอาจไม่ได้สนใจแสงหลังจากพระอาทิตย์ลับขอบฟ้าไปแล้ว”

ภาพที่ 16 ภูกระดึง ตัวอย่างภาพแสงเช้า

ถ่ายภาพในเวลา 06.24 น. กล้อง Canon EOS 5D, ISO 800, F-stop 4, Shutter Speed 1/80

“ภาพดังกล่าวถ่าย ณ ช่วงเช้าตรู่ ณ อุทยานแห่งชาติภูกระดึง ระหว่างรอแสงแรกของวัน ซึ่งบางวันในกรณีเมฆมาก หรือฟ้าปิดช่างภาพอาจไม่ได้แสงที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพ ”

ภาพที่ 17 วิถีชีวิตชาวฟิลิปปินส์ ตัวอย่างภาพแสงเช้า

ถ่ายภาพในเวลา 05.57 น. กล้อง Canon EOS 7D, ISO 400, F-stop 3.2, Shutter Speed 1/200
 “แสงในช่วงเช้าตรู่แสงสีทอง กับวิถีชีวิตของชาวมะนิลา ฟิลิปปินส์”

- ช่วงเวลาประมาณ 6.30-8.30 น. และ 16.00-18.00 น. ในช่วงเวลาดังกล่าวจะเป็นแสงเช้าและแสงเย็น แสงในช่วงเวลานี้เป็นแสงที่มีความนุ่มนวลเหมาะสำหรับการถ่ายภาพมีแสงสีทอง โดยทิศทางของแสงเฉียงมายังวัตถุคือทิศทางของแสงจากดวงอาทิตย์เฉียงเข้ามายังโลกเหมาะสมสำหรับการถ่ายบุคคลทั่วไป และภาพวิวทิวทัศน์ ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิประเทศและสภาพอากาศ ดังภาพตัวอย่าง

ภาพที่ 18 วิถีชีวิต ตัวอย่างภาพแสงเช้า

ถ่ายภาพในเวลา 07.59 น. กล้อง Nikon D500, ISO 640, F-stop 7.1, Shutter Speed 1/200
 “ภาพดังกล่าวถ่ายที่ จังหวัดเชียงใหม่ แสงเช้าที่นุ่มนวลทำให้เกิดเงาที่ไม่แข็ง เหมาะสำหรับการถ่ายภาพบุคคล”

ภาพที่ 19 วิถีชีวิตชาวเนปาล ตัวอย่างภาพแสงเช้า

ถ่ายภาพในเวลา 08.12 น. กล้อง Canon EOS 7D, ISO 400, F-stop 5.6, Shutter Speed 1/400

“ภาพดังกล่าวถ่าย ณ ประเทศเนปาล ช่วงแสงเช้าซึ่งจะเห็นได้ว่าเงาที่เกิดจากภาพไม่แข็งเกินไปและทิศทางของแสงมาจากด้านข้างของภาพ”

ภาพที่ 20 จักรยาน ตัวอย่างภาพแสงเช้า

ถ่ายภาพในเวลา 08.30 น. กล้อง Canon EOS 7D, ISO 400, F-stop 5, Shutter Speed 1/160

“ภาพดังกล่าวถ่าย ณ ประเทศเนปาล แสงส่องมาทิศทางด้านหน้าของตัวแบบ”

ภาพที่ 21 เด็กน้อย ตัวอย่างภาพแสงเย็น

ถ่ายภาพในเวลา 17.01 น. กล้อง NIKON D70s, F-stop 8, Shutter Speed 1/350

“ภาพดังกล่าวถ่ายที่พนมเปญ กัมพูชา แสงในช่วงเย็นก่อนพระอาทิตย์ตก แสงในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นแสงที่นุ่มไม่มีเงาที่ตัวแบบ”

ภาพที่ 22 ชาวประมง ตัวอย่างภาพแสงเย็น

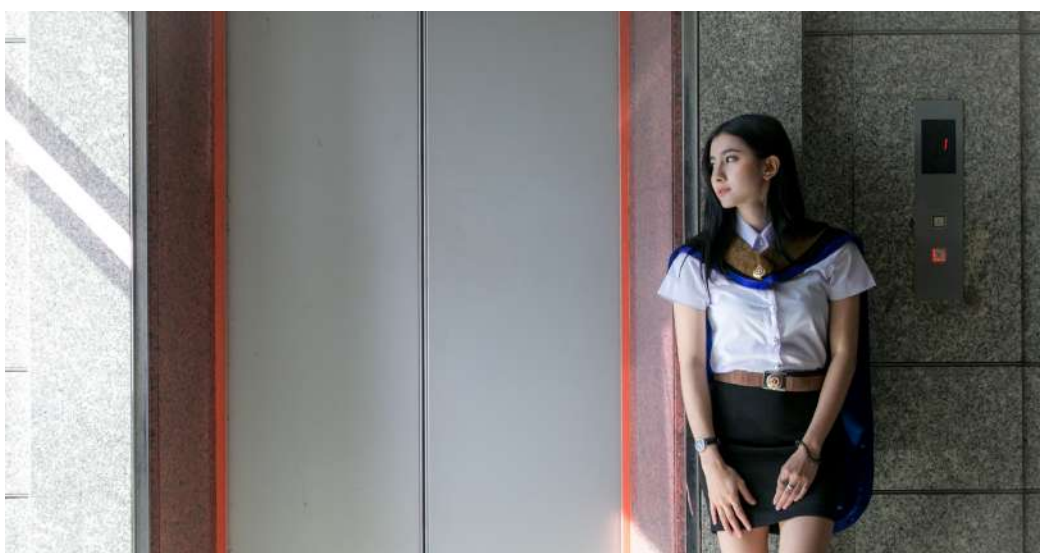
ถ่ายภาพในเวลา 17.46น. กล้อง Canon EOS 7D, ISO 160, F-stop 7.1, Shutter Speed 1/1,250

“ภาพดังกล่าวถ่าย ณ สถานที่ตากอากาศบางปู จังหวัดสมุทรปราการ แสงเย็นก่อนพระอาทิตย์ตก”

ภาพที่ 23 ตีลังกาเก็บตะวัน ตัวอย่างภาพแสงเย็น
 ถ่ายภาพในเวลา 17.55 น. กล้อง Canon EOS 7D, ISO 200, F-stop 5.6, Shutter Speed 1/640
 “แสงเย็นก่อนพระอาทิตย์ตกบวกกับท่าทางแอคชั่นริมทะเล”

- ช่วงเวลาประมาณ 9.00-11.00 น. และ 14.00-15.30 น. เป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมกับการถ่ายภาพบุคคล เพราะแสงจากดวงอาทิตย์เข้ามาด้านข้างของตัววัตถุหรือแบบที่ถ่ายภาพ ถ้ากรณีแสงแรงเกินไปเราอาจมองหาแสงที่ส่องผ่านหน้าต่าง (Window light) หรือแสงที่ส่องผ่านใบไม้เพื่อให้แสงมีความนุ่มขึ้น โดยที่ช่างภาพสามารถใช้แผ่นสะท้อนหรือรีเฟล็กซ์ช่วยให้แสงสะท้อนไปยังตัวแบบ

ภาพที่ 24 ปริญญา ตัวอย่างภาพแสงช่วงสาย
 ถ่ายภาพในเวลา 09.06 น. กล้อง Canon EOS 6D, ISO 800, F-stop 4.5, Shutter Speed 1/100
 “แสงในช่วงเวลาดังกล่าวทิศทางของแสงจะเข้ามาจากด้านข้างดังนี้ ซึ่งแสงผ่านกระจกมาทำให้แสงที่แรงเบาลง”

“ภาพดังกล่าวจะเห็น
ทิศทางของแสงจากด้าน
ข้างของตัวแบบ”

ภาพที่ 25 ซ้อมรับปริญญา ตัวอย่างภาพแสงช่วงสาย

ถ่ายภาพในเวลา 09.00 น. กล้อง Canon EOS 7D, ISO 400, F-stop 5.6, Shutter Speed 1/800

ภาพที่ 26 รอยยิ้ม ตัวอย่างภาพแสงช่วงสาย

ถ่ายภาพในเวลา 09.01 น. กล้อง Canon EOS 7D, ISO 400, F-stop 3.2, Shutter Speed 1/640

“ภาพดังกล่าวถ่ายที่ประเทศฟิลิปปินส์ แสงในที่ร่มในช่วงเวลาเก้าโมงเช้า”

“ภาพดังกล่าวแสงเบาลง
เนื่องจากแสงไม่ได้กระทบ
ตัวแบบโดยตรง”

ภาพที่ 27 ยิ้ม ตัวอย่างภาพแสงช่วงบ่ายสามโมง

ถ่ายภาพในเวลา 15.05 น. กล้อง Canon EOS 7D, ISO 400, F-stop 5.6, Shutter Speed 1/160

ภาพที่ 28 ทอดแห ตัวอย่างภาพแสงช่วงบ่ายสามโมง

ถ่ายภาพในเวลา 15.22 น. กล้อง Nikon D70s, F-stop 6.7, Shutter Speed 1/750

“ภาพนี้ถ่ายกลางแจ้งซึ่งในเวลานี้จะให้ท้องภาพที่แจ่มใส มีเมฆ ขึ้นอยู่กับสภาพ
อากาศของแต่ละพื้นที่”

- เวลาประมาณ 11.30-13.30 น. แสงในเวลานี้เป็นช่วงที่แสงของพระอาทิตย์แรงมาก ทิศทางของแสงมาจากด้านบนทำให้เกิดเงาขึ้นที่ใต้ตา จมูกและปาก การถ่ายภาพในช่วงเวลานี้ช่างภาพอาจต้องหาตัวช่วยเช่นร่มเงาของต้นไม้ ร่ม หรือเสื้อ เพื่อกันแสงแดดที่แรงส่งตรงไปยังตัวแบบ

ภาพที่ 29 ยิ้มสุข ตัวอย่างภาพแสงช่วงกลางวัน

ถ่ายภาพในเวลา 11.47 น. กล้อง Canon EOS 6D, ISO 160, F-stop 1.6, Shutter Speed 1/3,200

“ช่วงเวลาของการถ่ายภาพดังกล่าวทิศทางของแสงจะมาจากด้านบนตั้งตรงกับศีรษะของตัวแบบ ช่างภาพต้องอาศัยตัวช่วยเช่น ร่ม เสื้อ หรือแว่นตา และระวังเรื่องตัวตาของแบบตาหยีจากแสงแดดที่จัด”

ภาพที่ 30 ซ้อมรับปริญญา ตัวอย่างภาพแสงช่วงกลางวัน

ถ่ายภาพในเวลา 11.52 น. กล้อง Canon EOS 6D, ISO 160, F-stop 2.8, Shutter Speed 1/1,000

“แสงในช่วงเวลากลางวันแสงจะแรงมาก สามารถหลีกเลี่ยงโดยการให้ตัวแบบอยู่ในที่ร่มเพื่อหลีกเลี่ยงเงาใต้ดวงตา”

ภาพที่ 31 ความสุข ตัวอย่างภาพแสงช่วงกลางวัน

ถ่ายภาพในเวลา 12.46 น. กล้อง Canon EOS 6D, ISO 250, F-stop 2.8, Shutter Speed 1/500

“ช่วงเวลาที่แสงแรงมาก ๆ ในช่วงเที่ยง ช่วงภาพอาจต้องหามุมในการถ่ายภาพเช่นภาพในตัวอาคารเพื่อแสงจะได้ไม่ส่องโดนตัวแบบโดยตรง”

ภาพที่ 32 พรีเวดดิ้ง ตัวอย่างภาพแสงช่วงกลางวัน

ถ่ายภาพในเวลา 11.30 น. กล้อง Canon EOS 6D, ISO 100, F-stop 5, Shutter Speed 1/1,000

“ช่วงที่แสงแรงเงาจะเกิดได้ขาว และใต้ตาของตัวแบบเช่นภาพตัวอย่าง ซึ่งการใส่แว่นตาช่วยป้องกันตาหยาได้”

ภาพที่ 33 ปั่นเพื่อพ่อ ตัวอย่างภาพแสงช่วงกลางวัน

ถ่ายภาพในเวลา 12.24 น. กล้อง Canon EOS 5D, ISO 100, F-stop 4, Shutter Speed 1/1,000

แสงธรรมชาติขึ้นอยู่กับสภาวะและตัวแปรหลายอย่าง เช่น อยู่ตรงส่วนไหนในโลก เส้นรุ้งที่เท่าไร สูงจากระดับน้ำทะเลแค่ไหน ไกลจากทะเลหรือเทือกเขาแค่ไหน ดังที่ Tony Halliday (2013) อธิบายไว้ว่า “ภูมิประเทศส่งผลต่อสภาพอากาศ และสภาพอากาศก็ส่งผลต่อแสง ไม่มีอะไรแน่นอนตายตัว ความหลากหลายไม่มีที่สิ้นสุด มีทั้งภูมิอากาศส่วนย่อยที่ทำให้แสงในพื้นที่บางส่วนแตกต่างจากบริเวณใกล้เคียง” ซึ่งการถ่ายภาพโดยเฉพาะภาพท่องเที่ยวช่างภาพควรทำการศึกษาสภาพแสงในแต่ละพื้นที่เพื่อให้ได้ภาพถ่ายที่สมบูรณ์

2. แสงสังเคราะห์หรือแสงประดิษฐ์ (Artificial Light)

หมายถึงแหล่งกำเนิดแสงที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น แสงไฟ แสงแฟลช เป็นต้น ทั้งนี้ ชัยสิทธิ์ จุนเจือดี (2562) อธิบายไว้ว่า “แสงสังเคราะห์ คือแสงที่เกิดขึ้นจากแหล่งกำเนิดแสงอื่น ๆ เช่น Electronic Flash ไฟต่อเนื่องซึ่งจุดเด่นของแสงในลักษณะนี้ก็คือแสงที่เราควบคุมได้ นั่นแปลว่าเราสามารถที่จะจัดแสงอย่างที่เราต้องการได้ แต่ในมุมกลับกันแสงในลักษณะนี้จะมีกำลังแสงที่จำกัดขึ้นอยู่กับพื้นที่ของอุปกรณ์กำเนิดแสงนั้น ๆ” ในการใช้แสงประเภทนี้ในการถ่ายภาพช่างภาพสามารถควบคุมแสงได้ตามที่ต้องการแต่กำลังของแสงไม่สามารถสู้แสงจากธรรมชาติคือแสงของดวงอาทิตย์ได้ โดยในส่วนนี้จะยกตัวอย่างภาพบางส่วนในการถ่ายภาพโดยใช้แสงสังเคราะห์หรือแสงประดิษฐ์ ดังนี้

ภาพที่ 34 ตัวอย่างภาพถ่ายในสตูดิโอที่ใช้ประดิษฐ์คือแสงแฟลช
กล้อง Canon EOS 5D Mark III, ISO 100, F-stop 11, Shutter Speed 1/200

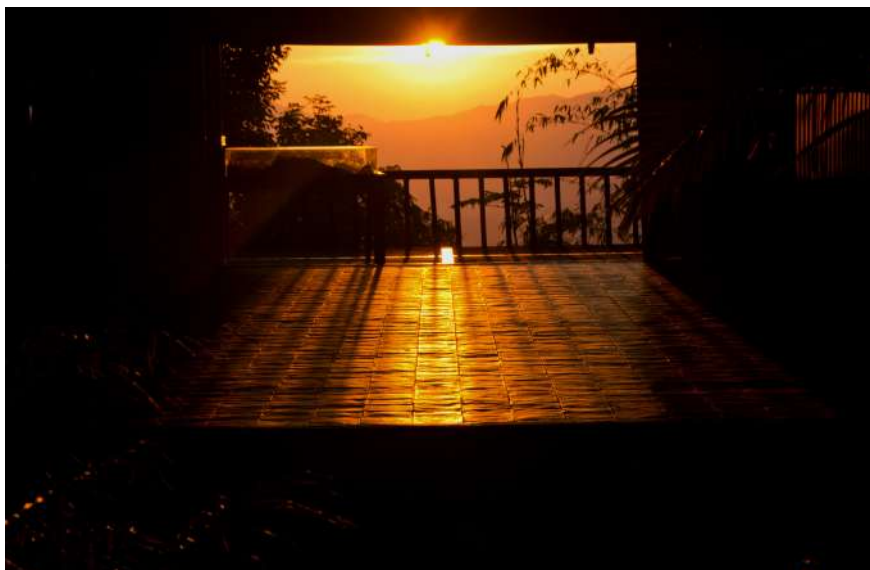
ภาพที่ 35 นางแบบ ตัวอย่างภาพถ่ายในสตูดิโอที่ใช้ประดิษฐ์คือแสงแฟลช
กล้อง Canon EOS EOS 6D, ISO 100, F-stop 11, Shutter Speed 1/125

การถ่ายภาพโดยแสงสังเคราะห์หรือแสงประดิษฐ์ (Artificial Light) ช่างภาพสามารถควบคุมทิศทางของแสงได้ แต่กำลังของไฟไม่สามารถเทียบเท่าได้กับแสงจากดวงอาทิตย์ ซึ่งช่างภาพต้องศึกษาทั้งเรื่องการจัดไฟ ทิศทางของแสง และการควบคุมกล้องในแต่ละสภาพแสง

3. การถ่ายภาพย้อนแสง

การถ่ายภาพย้อนแสงทำให้เราได้ภาพที่มีอารมณ์ของภาพในอีกรูปแบบ บางภาพเห็นแค่เค้าโครงของตัวแบบ ซึ่งจุดที่น่าสนใจของการถ่ายภาพย้อนแสงคือฉากหลัง แสงที่ก่อให้เกิดสีในรูปแบบต่าง ๆ ตามช่วงของฤดูกาล สถานที่ ข้อควรระวังในการถ่ายภาพในช่วงแสงเวลานี้คือแสงเปลี่ยนเร็วมากช่างภาพต้องปรับเปลี่ยนความเร็วชัตเตอร์ให้ทันตามสภาพแสง โดยที่ปิยะฉัตร แกหลง b. (2562) อธิบายไว้ว่า “ช่วงโหม่งทอง ซึ่งฝรั่งเรียกว่า Golden Hour อันหมายถึงช่วงช่วงโหม่งแรกหลังพระอาทิตย์ขึ้นและหนึ่งชั่วโมงก่อนพระอาทิตย์ตก หนึ่งชั่วโมงก่อนพระอาทิตย์ขึ้นและครึ่งชั่วโมงก่อนพระอาทิตย์ตก เพราะมันมีสีที่ท้องฟ้าจะมีสีส้มอลังการได้มากเหมือนกันบางครั้งเรียกว่าฟ้าระเบิดเพราะช่วงโหม่งทองนั้นจะให้แสงและเงาที่อ่อนนุ่มดูสวยงาม ความเปรียบต่างของแสงสว่างและเงามืดจะมีไม่มากนักเวลาที่ถ่ายออกมาแล้วมันจะปรากฏรายละเอียดที่เห็นเด่นชัดใกล้เคียงกับการมองเห็นด้วยสายตามากที่สุด อีกทั้งทิศทางแสงก็เฉียงสวยงาม” การที่เราจะเจอสภาพแสงแบบนี้ต้องตื่นเช้าและอดทนรอเวลาช่วงเย็น ซึ่งบางวันที่ท้องฟ้าอาจไม่เป็นใจหรือไม่ได้แสงตามที่ต้องการ ตัวอย่างการถ่ายภาพย้อนแสง

Tony Halliday (2013) อธิบายไว้ว่า การถ่ายภาพพระอาทิตย์ตก ไม่มีสีส้มใดในธรรมชาติที่น่าตื่นตะลึงเกินภาพพระอาทิตย์ตกอีกแล้ว การถ่ายลักษณะนี้จึงเป็นที่นิยมกันมาก ดังนั้น ถ้าไม่อยากจะภาพซ้ำกับใครก็ต้องวางแผนล่วงหน้า ข้อแรกคือ ไม่จำเป็นต้องเล็งตรงไปยังดวงอาทิตย์ก็ได้ ถ้าแสงชัดใสมากให้ลองเบนกล้องออกห่างจากดวงอาทิตย์ดูจะพบว่าแสงสีแดงเรื่อเรืองบริเวณนั้นดูงดงามชวนตะลึงแต่ถ้าต้องการถ่ายที่ดวงอาทิตย์จริงๆ กฎที่สำคัญคือการจัดองค์ประกอบภาพให้ดวงอาทิตย์อยู่ในตำแหน่งที่น่าสนใจบนขอบฟ้า ประกอบกับการวัดแสงให้เหมาะสมจะพอดี

ภาพที่ 36 พระอาทิตย์ตก

ภาพที่ 37 ทอแสง ตัวอย่างภาพย้อนแสง

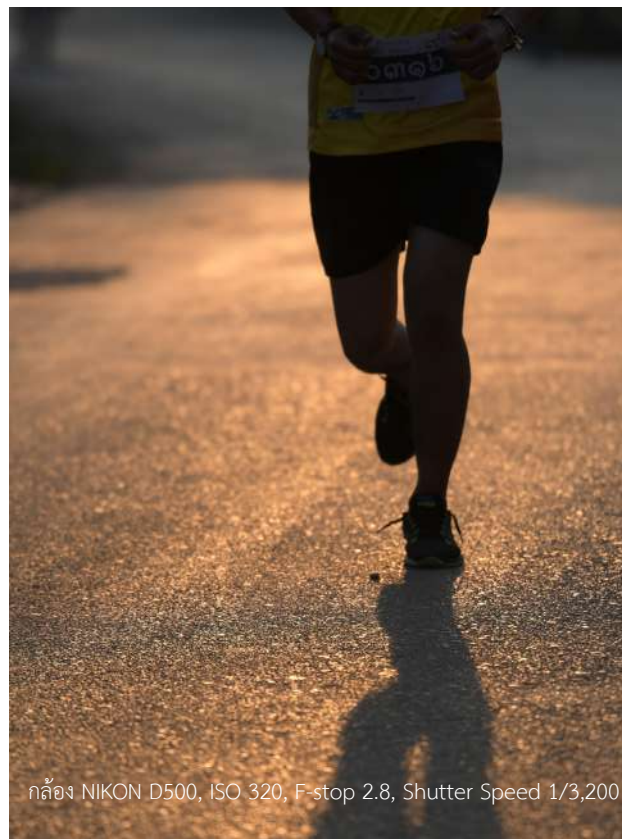
ภาพที่ 38 ลับฟ้า ตัวอย่างภาพย้อนแสง

ภาพที่ 39 นักปั่น ตัวอย่างภาพย้อนแสง

ภาพที่ 40 วิถีชีวิต ตัวอย่างภาพย้อนแสง

ภาพที่ 41 วิ่ง ตัวอย่างภาพย้อนแสง

สภาพแสงในแต่ละช่วงเวลาส่งผลต่อภาพที่แตกต่างกัน และในแต่ละวัน แต่พื้นที่ สภาพแวดล้อมแตกต่างกัน สภาพแสงก็แตกต่างกันด้วย การศึกษาเรื่องแสงเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ในการถ่ายภาพได้ทุกรูปแบบ ทุกสภาพแสง ผู้เขียนได้นำภาพตัวอย่างเพื่อแสดงให้เห็นลักษณะของแสงในแต่ละเวลาที่ส่งผลให้ภาพ จุดเริ่มต้นในการถ่ายภาพการทำความเข้าใจเรื่องสภาพแสงจะทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้สำหรับการถ่ายภาพในชีวิตประจำวัน และการเรียนในบทต่อไปจะลงรายละเอียดเทคนิคการถ่ายภาพในแต่ละประเภท

กิจกรรมท้ายบท

1. แสงธรรมชาติ (Natural Light) มีลักษณะอย่างไร
2. แสงธรรมชาติในช่วงเวลาใดที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพบุคคลมากที่สุด เพราะเหตุใด
3. การถ่ายภาพในช่วงกลางวันในสภาพแสงที่แข็ง ควรมีวิธีการแก้ไขหรือการใช้อุปกรณ์เสริมอย่างไร จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ
4. ชั่วโมงทอง (Golden Hour) หมายถึงลักษณะของแสงเป็นอย่างไร
5. ให้ผู้เรียนถ่ายภาพย้อนแสง โดยใช้ธรรมชาติในช่วงเช้า และใช้แสงธรรมชาติในช่วงเย็น

บทที่ 3

การจัดองค์ประกอบภาพ (Composition)

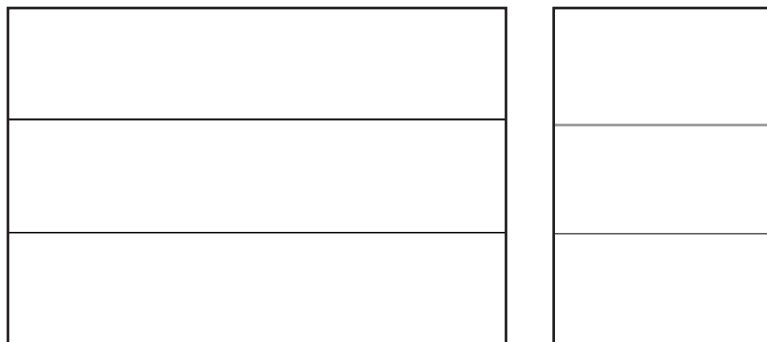
การจัดองค์ประกอบภาพ (Composition)

พื้นฐานของการถ่ายภาพสิ่งสำคัญที่สุดที่ควรต้องศึกษาคือการจัดองค์ประกอบของภาพ (Composition) เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ภาพออกมาสมบูรณ์และสามารถสื่อสารกับผู้รับสารได้ ถึงช่วงภาพจะใช้กล้องราคาแพงแต่ไม่เข้าใจเรื่ององค์ประกอบของภาพก็ไม่สามารถสื่อสารกับผู้รับสารได้ หรือภาพที่ถ่ายภาพก็ไม่สวยงามอย่างที่ควรจะเป็น ซึ่งการจัดองค์ประกอบภาพเบื้องต้นที่สามารถนำไปใช้ถ่ายภาพได้ง่ายและบ่อยที่สุด ดังนี้

1. กฎสามส่วน (Rule of Thirds)

กฎสามส่วน (Rule of Thirds) องค์ประกอบแรกที่ช่างภาพควรทำความเข้าใจ โดยที่ Richard Garvey-Williams (2015) อธิบายไว้ว่า การจัดองค์ประกอบภาพกฎสามส่วนถือเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่ช่างภาพควรนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน จอห์น โทมัส สมิต จิตรกร, ช่างแกะสลัก และนักโบราณวัตถุ เขียน “กฎ” มาตรฐานที่ใช้กันมาช้านานในปี ค.ศ. 1979 กฎมีอยู่ว่ากรอบรูปจะถูกแบ่งเป็นสามส่วนทั้งแนวนอน และแนวตั้ง จุดสนใจจะถูกวางไว้บนเส้นของการแบ่งส่วน หรือบนจุดใดจุดหนึ่ง และ เอกนถุน บางท่าไม้ (2556) อธิบายไว้ว่า กฎสามส่วน (ไม่ตายของการจัดองค์ประกอบ) ตำแหน่งที่เหมาะสมสำหรับจุดสนใจของภาพมีหลักเกณฑ์ที่นิยม โดยทั่วไปคือ หลักของกฎสามส่วน (Rule of Thirds)

กฎสามส่วนจะเป็นการแบ่งภาพโดยใช้เส้นแนวนอนสองเส้น และแนวตั้งสองเส้นตามภาพด้านล่าง ดังนั้นเวลาที่เราจะวางองค์ประกอบสำคัญในฉาก ก็ให้วางไว้ตรงจุดตัดของเส้น

ตัวอย่างการแบ่งภาพเป็นสามส่วน

การแบ่งพื้นที่ในการถ่ายภาพในลักษณะดังกล่าวเราปรับใช้กับการถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ภาพทะเล โดยการแบ่งท้องฟ้าสองส่วน และพื้นดินหนึ่งส่วน หรือ ท้องฟ้าหนึ่งส่วน พื้นดินสองส่วนเป็นต้น

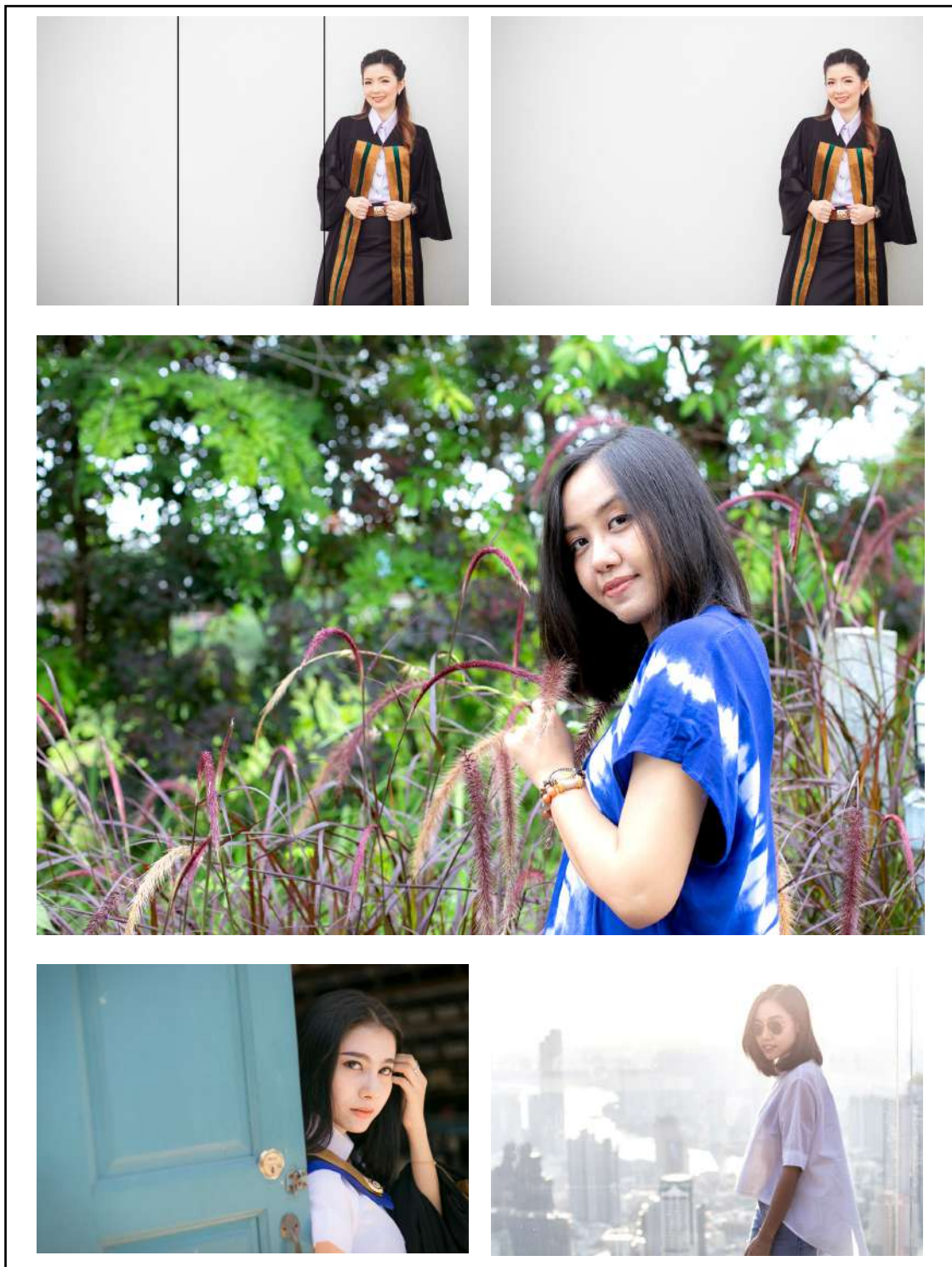
ภาพที่ 42 การจัดองค์ประกอบภาพกฎสามส่วน (ท้องฟ้า 2 ส่วน ทะเล 1 ส่วน)

สำหรับการจัดองค์ประกอบภาพกฎสามส่วนเบื้องต้นสำหรับการถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ช่างภาพให้ใช้เส้นขอบฟ้า (เส้นที่แบ่งระหว่างพื้นดิน กับท้องฟ้า) โดยเป็นพื้นดิน 1 ส่วน ท้องฟ้า 2 ส่วน เป็นต้น

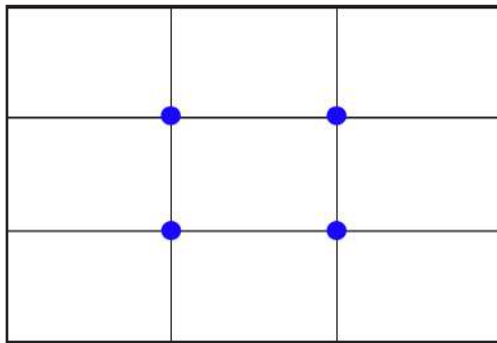
ภาพที่ 43 การจัดองค์ประกอบภาพกฎสามส่วน (ท้องฟ้า 2 ส่วน พื้นดิน 1 ส่วน)

การจัดองค์ประกอบภาพภูมิสามส่วนยังสามารถประยุกต์กับการถ่ายภาพบุคคลหรือ
วัตถุสิ่งของต่าง ๆ ดังนี้

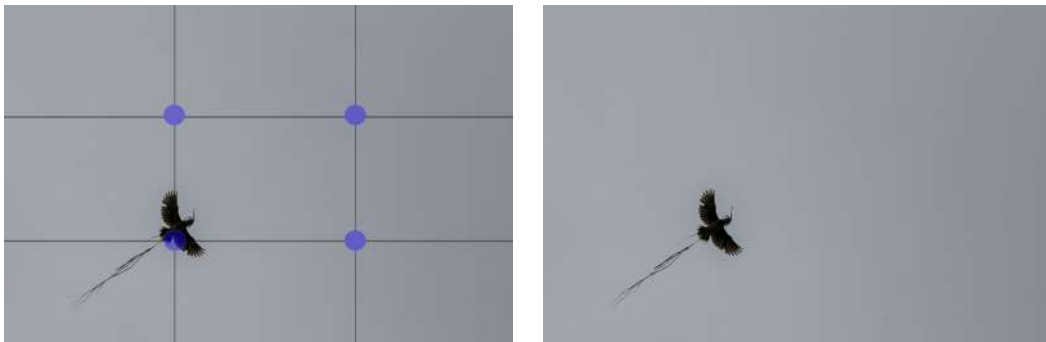

ภาพที่ 44 การจัดองค์ประกอบภาพภูมิสามส่วน (พื้นที่ว่าง 2 ส่วน บุคคล 1 ส่วน)

การใช้กฎ 3 ส่วน เรายังสามารถปรับเป็นจุดตัดเก้าช่อง โดยการวางจุดเด่นของภาพ หรือหาจุดสนใจใส่ไว้ที่จุดตัดด้วยก็จะทำให้ภาพดูโดดเด่นและน่าสนใจมากขึ้น ดังที่ เอกนถุน บางท่าไม้ (2556) อธิบายไว้ว่า “จุดทั้ง 4 จุดนี้จะเป็นตำแหน่งที่เหมาะสมสำหรับการจัดวางวัตถุที่ผู้บันทึกภาพต้องการนำเสนอ จึงนับได้ว่าเป็นจุดเด่นที่มี (Dynamic) ช่วยให้การมองภาพไม่น่าเบื่อแต่ทั้งนี้ช่างภาพอาจจะเน้นจุดเด่น (Subject) ด้วยสี ขนาด รูปทรง หรือความคมชัด เพื่อให้วัตถุโดดเด่นสมเป็นพระเอกของภาพ” กล้องถ่ายภาพช่างภาพสามารถปรับให้หน้าจอแสดงผลเป็นเส้นเพื่อง่ายต่อการจัดองค์ประกอบภาพได้

ตัวอย่างจุดตัดเก้าช่อง เลือกวางจุดเด่นของภาพบริเวณจุดตัด

ภาพที่ 45 การวางจุดเด่นของภาพบริเวณจุดตัดเก้าช่อง

ภาพที่ 46 การวางจุดเด่นของภาพบนเส้นของจุดตัดเก้าช่องจะมีพื้นที่ว่างของภาพ

ภาพที่ 47 ผีเสื้อ การวางจุดเด่นของภาพบริเวณจุดตัดเก้าช่อง

ภาพที่ 48 ทำนา การวางจุดเด่นของภาพบนเส้นของจุดตัดเก้าช่อง

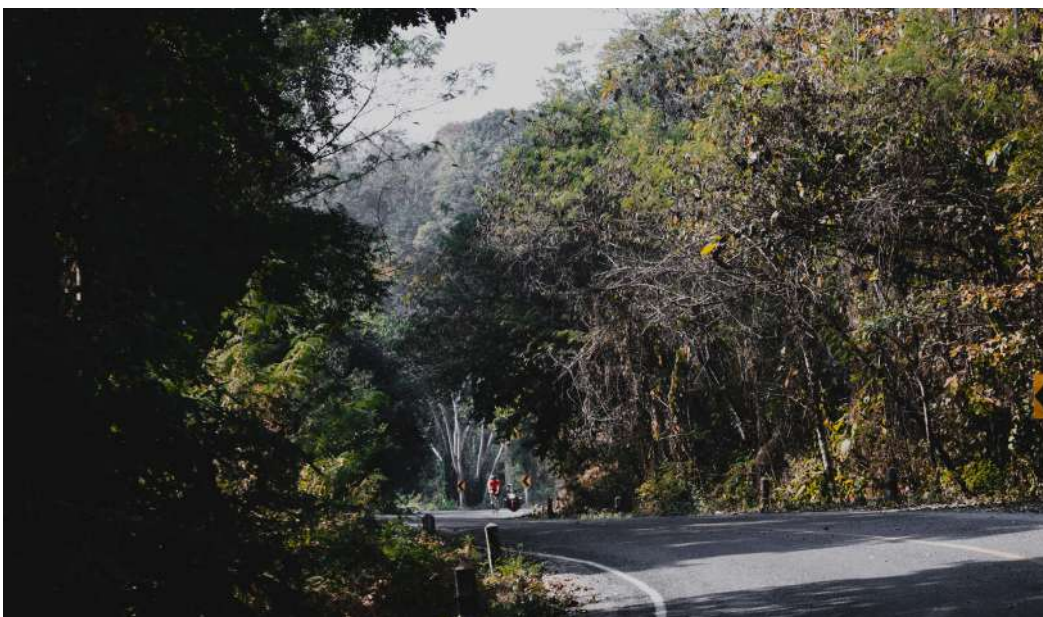
2. เส้นนำสายตา (Line)

การใช้เส้นเข้ามาเป็นองค์ประกอบในการถ่ายภาพ เพื่อให้เส้นนำสายตาของผู้ชมไปยังวัตถุหรือสิ่งที่ช่างภาพต้องการสื่อสาร การใช้เส้นนำสายตาทำให้ภาพดูมีมิติมากขึ้น โดยเราสามารถเลือกใช้ได้ทั้งเส้นตรง เส้นนอน เส้นทแยง เส้นโค้ง ดังที่ Richard Garvey – Williams (2018) อธิบายไว้ว่า “ทิศทางของเส้น เส้นมีพลังในการชี้นำทิศทางให้ดวงตาผู้ชมภาพ ดังนั้น “เส้นนำสายตา” คือวิธีที่ดีที่สุดที่จะดึงดูดความสนใจของผู้ชมไปยังจุดเด่นของภาพ เส้นไม่จำเป็นต้องเป็นเส้นจริง ๆ หรือเป็นเส้นต่อเนื่องเมื่อมีองค์ประกอบหลาย ๆ

การจัดองค์ประกอบภาพโดยการใช้เส้นนำสายตา ซึ่งเส้นที่นำมาใช้ในการจัดองค์ประกอบภาพสามารถแบ่งประเภทของเส้นได้ ดังนี้

ภาพที่ 49 การใช้เส้นนำสายตา จากสะพานลอยและเงาของสะพานลอย

ภาพที่ 50 ใช้ถนนโค้งเป็นเส้นนำสายตา

ภาพที่ 51 การใช้ดอกหญ้าเพื่อนำสายตาไปยังวัตถุ

วัสดุตามธรรมชาติสามารถนำมาปรับมาใช้เป็นองค์ประกอบสำหรับการถ่ายภาพ ดังเช่นตัวอย่างที่ใช้ดอกหญ้าเป็นเส้นนำสายตา และเป็นฉากหน้าของตัวแบบ

ภาพที่ 52 การจัดวางองค์ประกอบภาพให้ภาพมีความลึก โดยจัดวางองค์พระเป็นเส้นนำสายตา

การเปลี่ยนมุมมองสำหรับการถ่ายภาพทำให้ภาพมีความลึกเป็นเทคนิคหนึ่งสำหรับการใช้เส้นนำสายตา

ภาพที่ 53 การใช้ถนนเป็นเส้นนำสายตา

ความยาวของถนนนำมาจัดวางเป็นองค์ประกอบเส้นนำสายตาช่วยให้ภาพมีความลึก

ภาพที่ 54 การใช้ความโค้งของถนนเป็นเส้นนำสายตา

ถนนนอกจากเส้นตรงแล้ว ความโค้ง ของถนนและส่วนประกอบอื่น ๆ เช่นเส้นทางรถไฟฟ้าตั้งตัวอย่างเป็นเส้นนำสายตาในการจัดองค์ประกอบภาพ

3. กรอบภาพ (Framing)

การจัดองค์ประกอบภาพโดยใช้กรอบภาพเป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งของการจัดองค์ประกอบ ให้ดูมีมิติและมีความน่าสนใจ การใช้กรอบภาพเราสามารถใส่ประตู หน้าต่าง หรือกิ่งไม้ ต้นไม้มาล้อมเป็นกรอบภาพ จะช่วยบังคับสายตาของผู้ดูภาพให้มุ่งไปยังจุดเด่นของภาพได้ทันที ทำให้ภาพถ่ายดูมีมิติและช่วยรักษาสมดุลให้กับภาพถ่าย

ภาพที่ 55 การใช้หน้าต่างจากสถาปัตยกรรมเพื่อเป็นกรอบภาพ

ประตู หน้าต่าง สามารถนำมาปรับใช้เป็นกรอบภาพ ดังตัวอย่างภาพที่ 55

ภาพที่ 56 ดอกไม้จากธรรมชาตินำมาจัดวางเป็นกรอบภาพ
 โดยที่การใช้กรอบภาพบางครั้งไม่จำเป็นต้องเป็นกรอบภาพตลอดทั้งภาพ แต่อาจจะมี
 เฉพาะส่วนใดส่วนครึ่งแค่ครึ่งภาพดังตัวอย่างภาพข้างต้น

ภาพที่ 57 การใช้สิ่งปลูกสร้างสถาปัตยกรรมเป็นกรอบภาพ
 รูปทรงสถาปัตยกรรม เช่น ประตู หน้าตา สามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นกรอบภาพ
 สำหรับจัดองค์ประกอบภาพได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 58 ประติมากรรมหน้าต่าง สามารถเป็นกรอบภาพได้เป็นอย่างดี

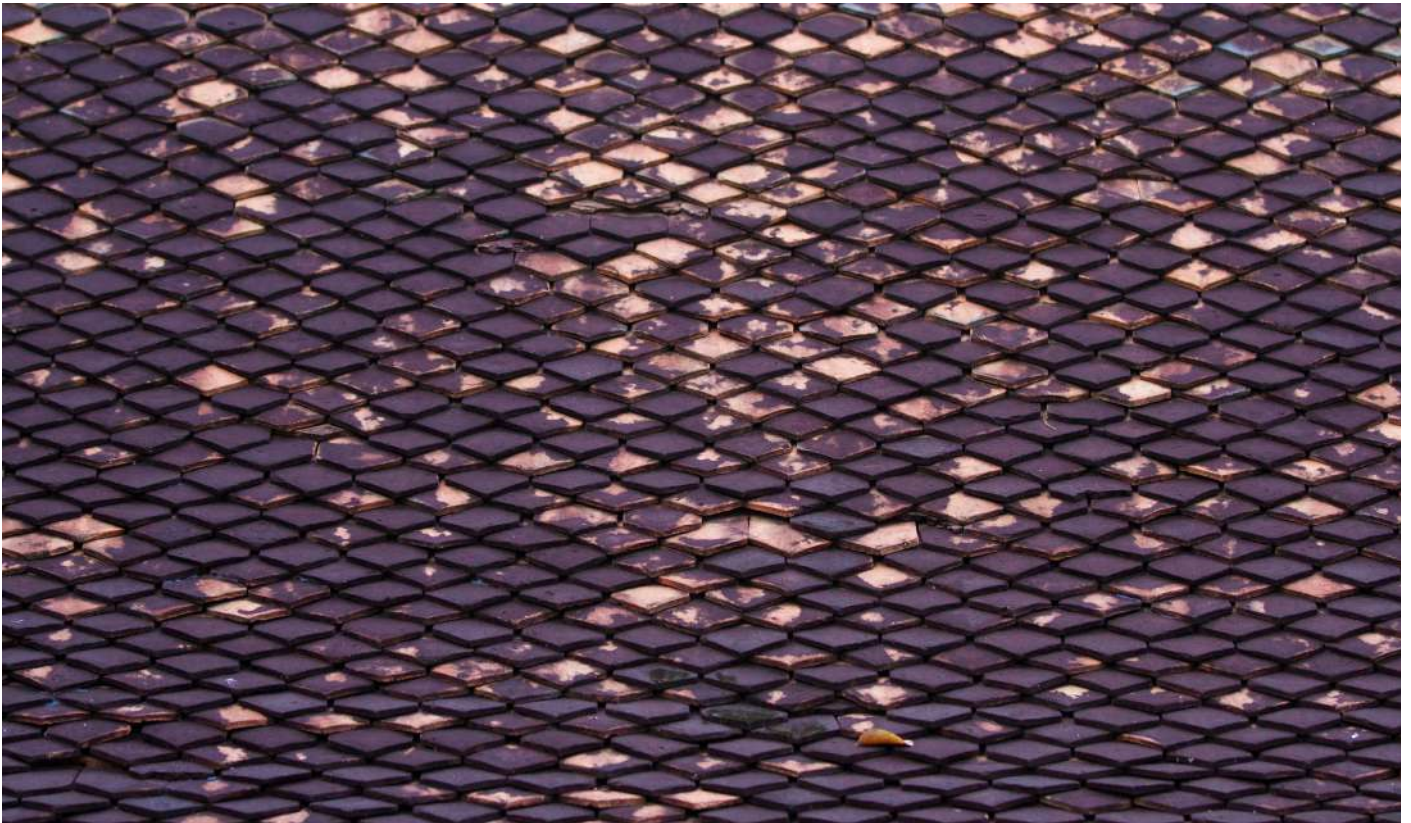

ภาพที่ 59 ต้นไม้สองข้างถนนนำมาสร้างเป็นกรอบภาพ

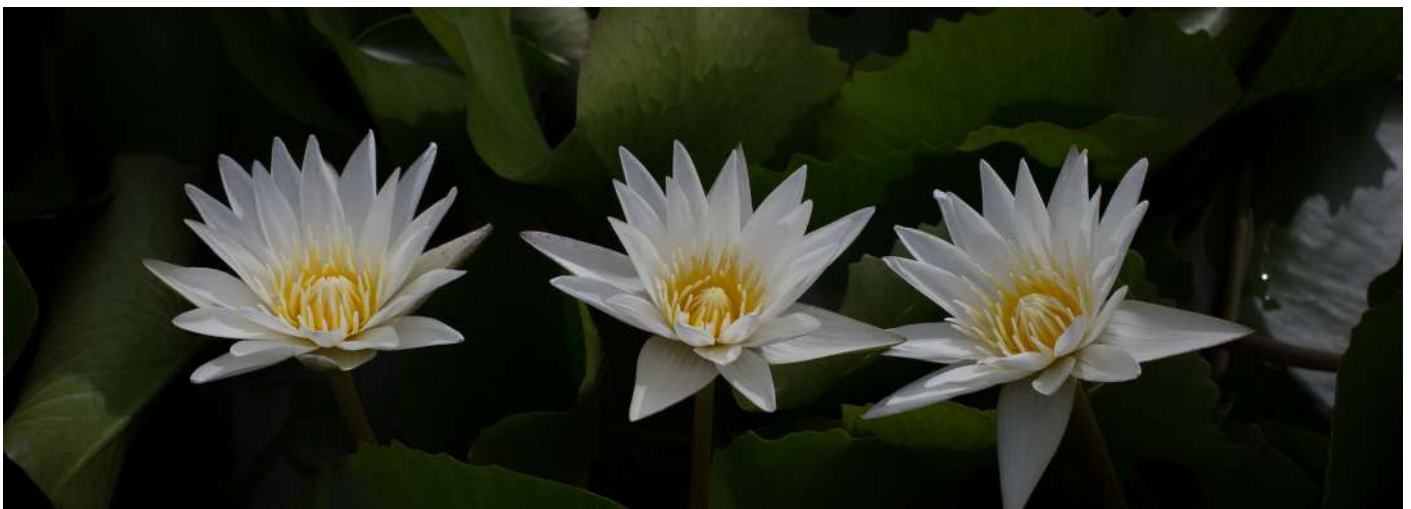
4. ความกลมกลืน (Harmony)

คือการจัดองค์ประกอบภาพโดยใช้ รูปร่าง รูปทรง น้ำหนัก ประกอบเข้าด้วยกันแล้วมีความกลมกลืนเข้ากันได้ดี ไม่ขัดแย้งกัน หรือการใช้ความซ้ำซ้อนของภาพ

การถ่ายภาพโดยใช้องค์ประกอบความกลมกลืน คือการเลือกวัตถุที่มีความคลึงกันทางด้านของรูปทรง สี หรือสถานที่เพื่อสร้างจุดเด่นให้กับภาพถ่าย ดังภาพตัวอย่าง

ภาพที่ 60 ความซ้ำซ้อนของกระเบื้องเป็นความกลมกลืนของภาพ

ภาพที่ 61 ดอกบัวที่บานมีความเหมือนกันนำมาจัดวางองค์ประกอบเป็นความกลมกลืนของภาพ

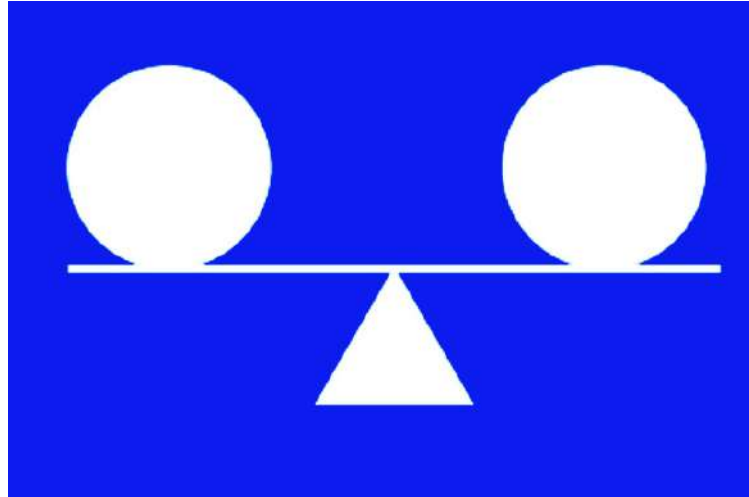
ภาพที่ 62 ความซ้ำซ้อนของคนที่ปั่นจักรยานในชุดที่เหมือนกัน

ภาพที่ 63 ช่องสี่เหลี่ยมของหลุมฝังศพเป็นความซ้ำซ้อนที่นำมาจัดวางเป็นความกลมกลืน

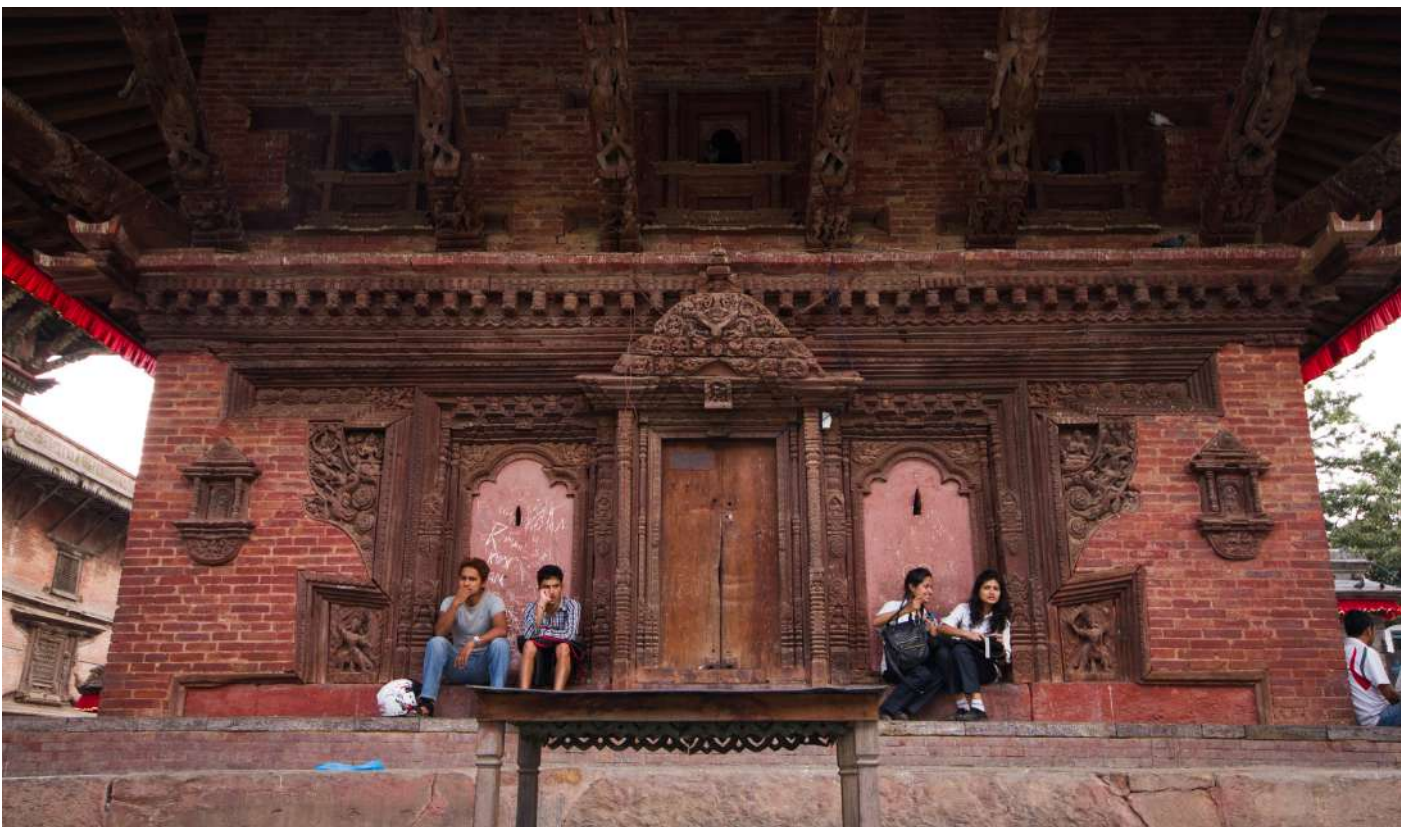
5. ความสมดุลของภาพ (Balance)

5.1 สมดุลแบบสมมาตร (Symmetrical Balance) หมายถึง การจัดองค์ประกอบภาพโดยการใช้หน้าหนักหรือส่วนประกอบของภาพมีความเท่าเทียมหรือใกล้เคียงกันทั้งสัดส่วน ขนาด หน้าหนัก ฯลฯ ทั้งด้านซ้ายและขวา

ภาพที่ 64 การให้น้ำหนักของภาพทั้งซ้ายและขวาที่เท่ากัน

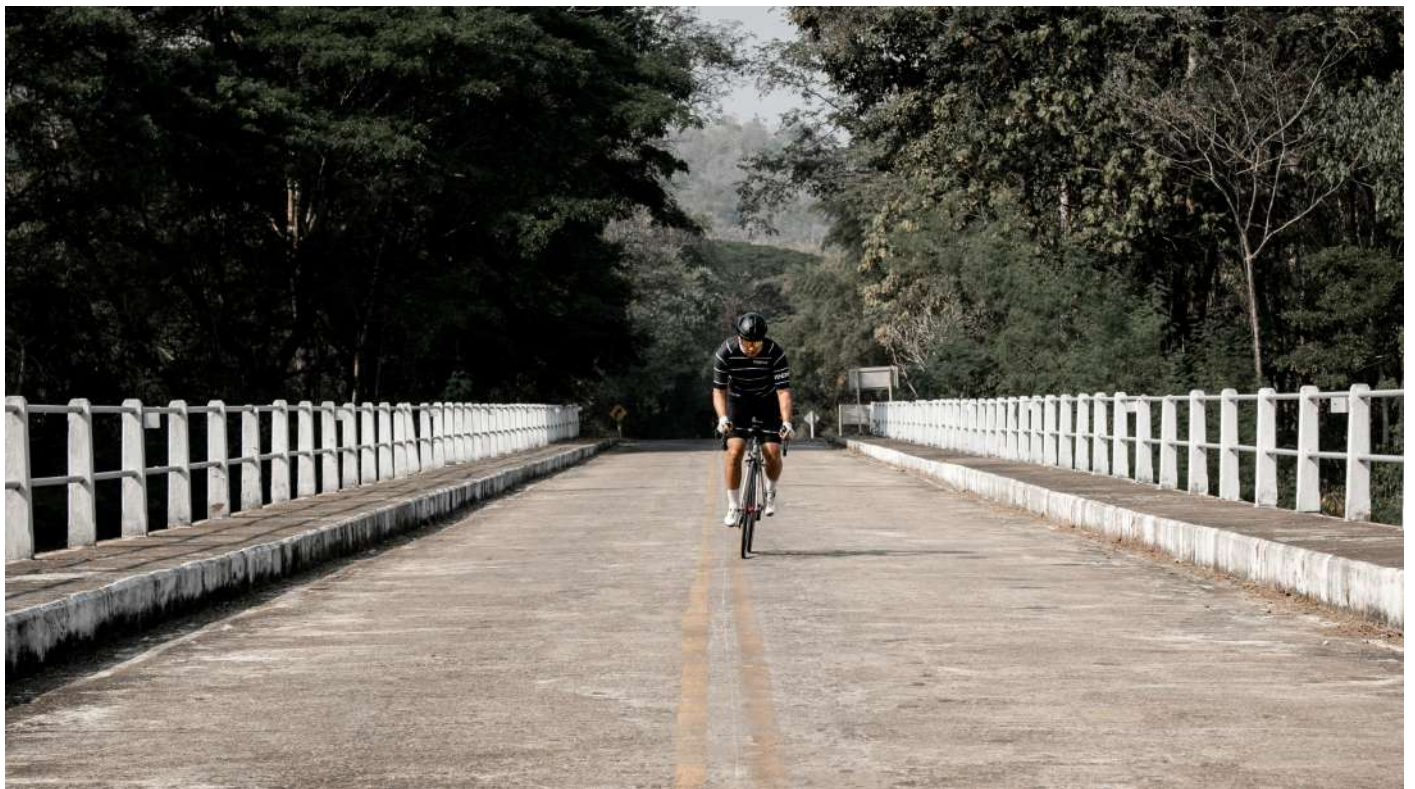
ในการจัดองค์ประกอบภาพแบบสมดุลหรือสมมาตร สิ่งสำคัญคือต้องมีวัตถุที่อยู่ในภาพมีความเท่ากันเพื่อสร้างความสมดุลให้ภาพ โดยองค์ประกอบดังกล่าวมักใช้กับการถ่ายภาพสถาปัตยกรรม ตัวอย่าง การจัดองค์ประกอบภาพแบบสมดุลหรือสมมาตร

ภาพที่ 65 ความสมดุลจากน้ำหนักของภาพจากสถาปัตยกรรม

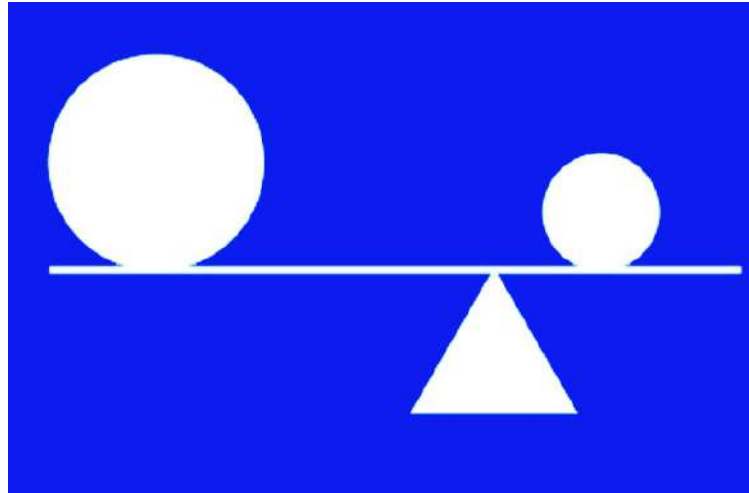

ภาพที่ 66 พระเมรุมาศในหลวงรัชกาลที่ 9 ความสมดุลจากน้ำหนักของภาพจากสถาปัตยกรรม

ภาพที่ 67 ราวสะพานทั้งสองฝั่งทำให้ภาพมีความสมดุล

5.2 สมดุลแบบอสมมาตร (Asymmetrical Balance) หมายถึง การจัดองค์ประกอบภาพโดยให้น้ำหนักด้านใดด้านหนึ่งมากกว่า เป็นลักษณะซึ่งเรียกว่า “สมดุลโดยความรู้สึก” กล่าวคือ องค์ประกอบซ้าย/ขวา หรือ บน/ล่าง ไม่จำเป็นที่จะต้องเหมือนกัน และ/หรือ ต้องมีขนาด ปริมาตร เท่ากัน

ภาพที่ 68 การให้น้ำหนักของภาพด้านใดด้านหนึ่งที่มากกว่า

ตัวอย่าง การจัดองค์ประกอบภาพสมดุลหรือแบบอสมมาตร

ภาพที่ 69 รวบรวมเส้นฝั่งซ้ายเข้ามาในภาพมากกว่าฝั่งขวาทำให้เกิดภาพสมดุลไม่เท่า

ภาพที่ 70 วัตถุจากทั้งสองคือกำแพง และคนเดิน มีน้ำหนักของภาพที่ไม่เท่ากัน

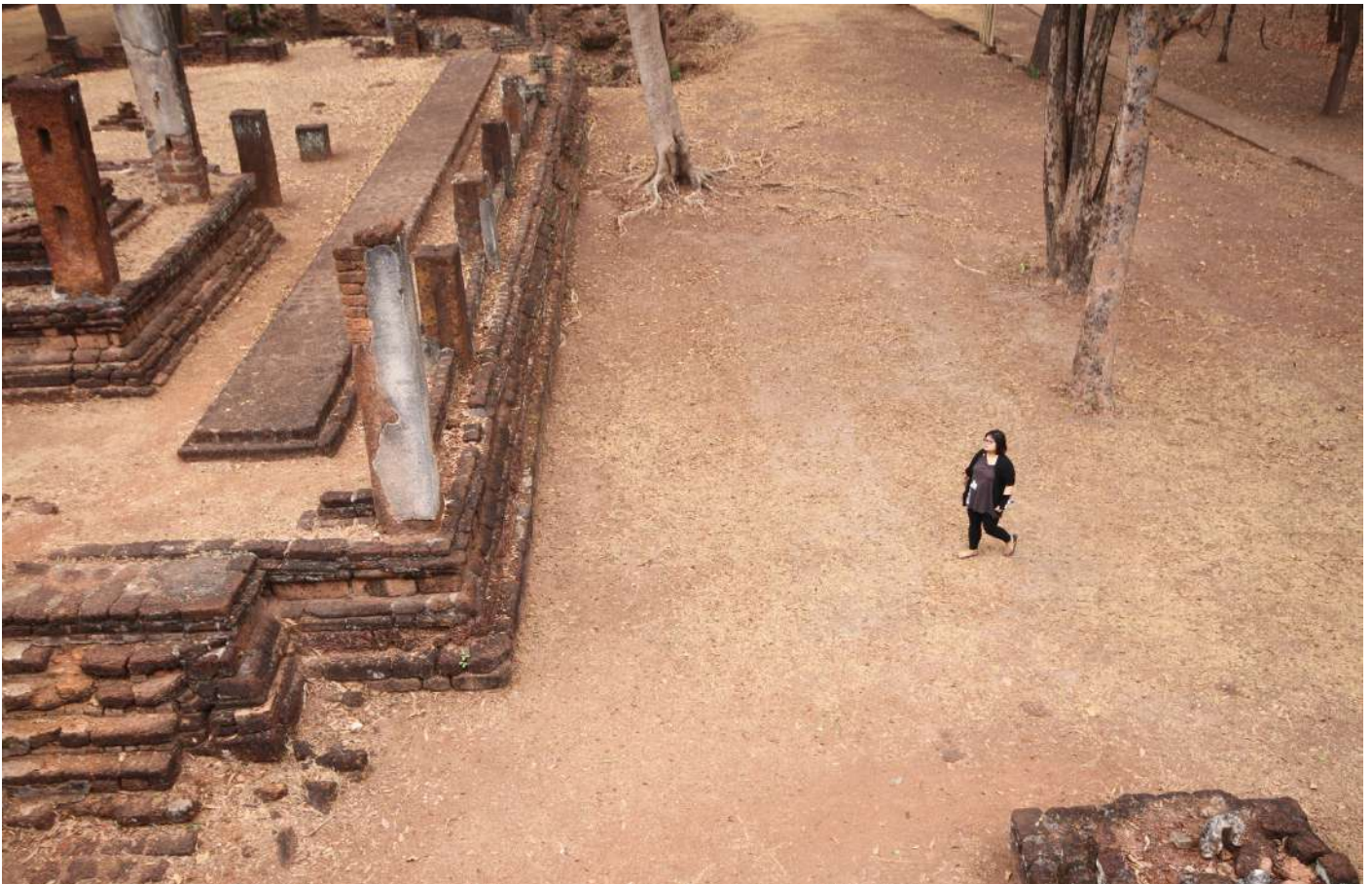
ภาพที่ 71 ตึกทั้งสองข้างมีน้ำหนักของภาพที่ไม่เท่ากัน

6. มุมกล้อง (Camera Angel) กับการสื่อสารด้วยภาพ

มุมกล้องมีความสำคัญอย่างมากที่จะส่งผลต่อภาพในการสื่อสารของผู้สื่อสารคือช่างภาพ มุมภาพที่แตกต่างจะทำให้เกิดอารมณ์ในการรับรู้และส่งผลต่อการสื่อสารไปยังผู้รับสาร โดยทั่วไปสามารถแบ่งมุมกล้องได้ 3 ระดับ ดังนี้

6.1 ภาพมุมสูง (High Angle) ภาพที่เกิดจากการตั้งกล้องกล้องไว้สูงกว่าวัตถุ ถ้าเป็นภาพสถานที่ที่กว้างใหญ่ การถ่ายภาพไกลจากมุมสูงทำให้เห็นภาพได้กว้างไกล ให้ความรู้สึกกดดันหรือตกต่ำของวัตถุที่เรา กำลังถ่าย ภาพมุมสูงจะทำให้เราเห็นวัตถุที่อยู่ในภาพเล็ก และทำให้เก็บรายละเอียดด้านหลังของภาพได้ดี

ตัวอย่าง ภาพมุมสูง

ภาพที่ 72 ภาพมุมสูง

ภาพที่ 73 ภาพมุมสูงทำให้เห็นรายละเอียดของภาพมากขึ้น

ภาพที่ 75 ประเพณีสงกรานต์ถนนสีลม

ภาพมุมสูงช่างภาพยืนบนทางเดินรถไฟฟ้า ภาพที่ได้จากมุมดังกล่าวทำให้เห็นรายละเอียดของภาพ

6.2 ภาพมุมระดับสายตา (Eye Level Angle) เป็นภาพที่ตั้งกล้องในระดับสายตาของคน หรือของวัตถุที่ถูกถ่าย ภาพในระดับสายตาเพื่อสื่อความหมายว่าภาพที่ปรากฏจะเป็นภาพให้ความรู้สึกธรรมดา ซึ่งเราสามารถสร้างความน่าสนใจให้กับภาพโดยการเลือกแอคชั่นที่เกิดขึ้นในภาพ หรือการหยุดการเคลื่อนไหวของภาพที่เกิดขึ้น

ตัวอย่างมุมภาพระดับสายตา

ภาพที่ 76 แมว มุมภาพระดับสายตา

ภาพที่ 77 บุคคล มุมภาพระดับสายตา

6.3 ภาพมุมต่ำ (Low Angle) เป็นภาพที่ตั้งกล้องถ่ายภาพในระดับต่ำกว่าคนหรือวัตถุที่ถูกถ่าย เป็นภาพที่แหงนดู สื่อความหมายหรือให้เกิดความรู้สึกว่าคนหรือวัตถุที่ถูกถ่ายมีความสำคัญมากกว่าปกติ น่าเคารพ นับถือ ยิ่งใหญ่ มีพลัง อำนาจ ส่วนใหญ่นิยมถ่ายภาพสถาปัตยกรรม และนำไปประยุกต์ใช้กับภาพถ่ายในรูปแบบอื่นอื่น ๆ ได้

ตัวอย่างภาพถ่ายมุมต่ำ

ภาพที่ 78 การเดินทาง ภาพมุมต่ำ

ภาพที่ 79 กลุ่มจักรยาน ภาพมุมต่ำ

ภาพที่ 80 วิถีชีวิต ภาพมุมต่ำ

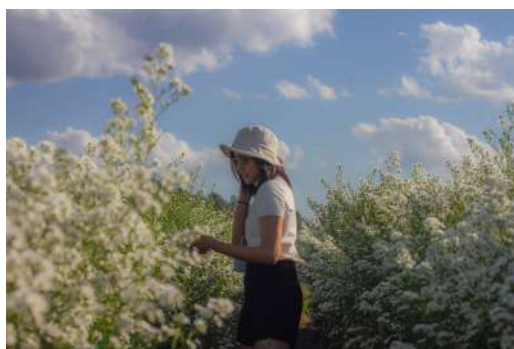
ภาพที่ 81 เนปาล ภาพมุมต่ำ

การถ่ายภาพมุมต่ำ ทำให้วัตถุที่อยู่ใกล้เลนส์ขยายใหญ่ขึ้นซึ่งเป็นอีกแนวทางที่สามารถนำไปประยุกต์เพื่อสร้างการสื่อสารด้วยภาพที่น่าสนใจ

การจัดองค์ประกอบภาพนับเป็นหัวใจหลักของการเป็นช่างภาพ เพราะการจัดวางองค์ประกอบในภาพ การเลือกมุมภาพ ทำให้ภาพที่ได้มีความสวยงามและสามารถสื่อสารได้ โดยกฎสามส่วน เป็นการแบ่งภาพออกเป็นสามส่วนและเลือกวางรายละเอียดของภาพหนึ่งหรือสองส่วน เส้นนำสายตา เพื่อให้ผู้นำสายตาของผู้ชมภาพไปยังจุดเด่นของภาพ กรอบภาพ เพื่อเป็นฉากหน้าให้กับภาพ ความกลมกลืนหรือความซ้ำซ้อน เพื่อสร้างจุดเด่นให้ภาพที่มีความคล้ายคลึงกัน สมดุล เพื่อแบ่งน้ำหนักของภาพ ซึ่งรูปแบบการจัดองค์ประกอบภาพต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาข้างต้นสามารถนำไปปรับใช้ ประยุกต์กับการถ่ายภาพได้ในทุกรูปแบบ

กิจกรรมท้ายบท

1. ให้ผู้เรียน ถ่ายภาพโดยใช้องค์ประกอบของการถ่ายภาพ (Composition) ดังนี้
 - กฎสามส่วน
 - จุดตัดเก้าช่อง
 - เส้นนำสายตา
 - กรอบภาพ
 - ความซ้ำซ้อน
 - สมดุลเท่า
2. มุมภาพสำหรับการสื่อสารต่อไปนี้ ภาพมุมสูง ภาพมุมต่ำ และภาพมุมระดับสายตา ผู้เรียนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่ายอย่างไร และส่งผลต่อผลงานภาพถ่ายที่ได้อย่างไรบ้าง
3. จากภาพประกอบ ภาพดังกล่าวมีการใช้องค์ประกอบของการถ่ายภาพอย่างไร

บทที่ 4

การถ่ายภาพหยุดการเคลื่อนไหว

การถ่ายภาพหยุดการเคลื่อนไหว

การถ่ายภาพหยุดการเคลื่อนไหวถือเป็นพื้นฐานเบื้องต้นของช่างภาพที่ต้องทำความเข้าใจและเรียนรู้เทคนิคการถ่ายภาพดังกล่าวเพื่อนำไปปรับใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานการถ่ายเทคนิคสำคัญในการถ่ายภาพดังกล่าวคือการควบคุมความเร็วชัตเตอร์ (Shutter speed) ในการใช้เทคนิคการถ่ายภาพสตอปแอคชั่น (Stop Action) เทคนิคการถ่ายภาพเคลื่อนไหว (Movement) และการถ่ายภาพแพนนิ่ง (Panning)

ความเร็วชัตเตอร์ คือการทำงานของม่านประตูที่เปิด-ปิด เพื่อให้แสงผ่านเข้าสู่เซ็นเซอร์รับภาพในกล้อง โดยที่ม่านชัตเตอร์เปิด-ปิดนานเซ็นเซอร์รับภาพจะรับแสงได้นาน และตรงกันข้ามในกรณีเปิด-ปิดเร็วเซ็นเซอร์รับภาพก็จะรับแสงได้น้อย กล่าวโดยสรุปคือความเร็วชัตเตอร์ทำหน้าที่เปิด-ปิดรับแสงที่จะมากระทบกับเซ็นเซอร์ในการรับภาพในเวลาที่กำหนด โดย อำนาจพร บุญจำรัส (2553) อธิบายไว้ว่า ซึ่งการเปิด-ปิดม่านชัตเตอร์ในการถ่ายภาพต้องมีความสัมพันธ์กับรูรับแสง (F-stop) และค่าความไวแสง (ISO) สามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ในบทที่ 1

1. การถ่ายภาพหยุดการเคลื่อนไหว (Stop Action)

เป็นเทคนิคการใช้ความเร็วชัตเตอร์ที่สูง เพื่อให้ภาพที่เคลื่อนไหวดูหยุดนิ่ง โดยใช้ตั้งแต่ 1/250 1/500 หรือ 1/1000 วินาทีขึ้นไป ตามความเหมาะสม ขึ้นอยู่กับความเร็วในการเคลื่อนที่ผ่านหน้าเลนส์ของวัตถุ การจะตั้งความเร็วชัตเตอร์เท่าใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 4 ประการคือ

- 1) ความเร็วของวัตถุที่กำลังเคลื่อนไหว
- 2) ทิศทางการเคลื่อนไหวของวัตถุ
- 3) ระยะทางจากกล้องถึงวัตถุ
- 4) ความยาวโฟกัสของเลนส์

ตัวอย่างภาพถ่าย STOP ACTION

ภาพที่ 82 นักวิ่ง

กล้อง Canon 6D, เลนส์ 70-200 มม., F-Stop 4, Shutter speed 1/640, ISO 400
ช่างภาพอยู่ที่สูงคือหลังคารถและถ่ายภาพนักวิ่งลง ทำให้ได้แอคชั่นมุมสูง

ภาพที่ 83 เซปักตะกร้อ

กล้อง Canon 7D, เลนส์ 50 มม., F-Stop 3.5, Shutter speed 1/500, ISO 1,250
การแข่งขันกีฬาเซปักตะกร้อช่างภาพต้องศึกษาตัวทำเล่นหน้าซ้าย หรือหน้าขวา และเลือกจุดยืนที่จะได้ภาพแอคชั่น เช่นข้างสนามดังภาพตัวอย่าง ความเร็วชัตเตอร์ต้องสูงเพื่อหยุดการเคลื่อนไหวของวัตถุ

ภาพที่ 84 ประเพณีวิ่งควาย

กล้อง Canon 6D, เลนส์ 70-200 มม., ISO 400, F-Stop 6.3, Shutter Speed 1/1,000
การเลือกหามุมสำคัญมากในการถ่ายภาพเพื่อหยุดการเคลื่อนไหว

ภาพที่ 85 เปตอง

กล้อง Canon 6D, เลนส์ 70-200 มม., ISO 200, F-Stop 5.6, Shutter Speed 1/800
การถ่ายภาพกีฬาเปตองที่ต้องหยุดการเคลื่อนไหวของลูกเปตอง และแอคชั่นของผู้เล่น การเลือก
ความเล่นชัตเตอร์มีผลต่อภาพ

ภาพที่ 86 นักบิด

กล้อง Canon 80D, เลนส์ 70-200 มม., ISO 200, F-Stop 4, Shutter Speed 1/640
การหยุดการเคลื่อนไหวของรถและแอคชั่นของบุคคลโหมดการถ่ายภาพที่ควบคุมความเร็ว
ชัตเตอร์ช่วยให้ช่างภาพทำงานได้ง่ายขึ้นในการหยุดจังหวะของวัตถุ

ภาพที่ 87 ทอดแห

กล้อง Nikon D70, เลนส์ 24 มม., ISO 200, F-Stop Shutter Speed 1/350 การ
ถ่ายภาพสตอปแอคชั่นไม่จำเป็นต้องเฉพาะถ่ายภาพกีฬา วิธีชีวิตต่าง ๆ ของคนทั่วไปก็สามารถ
ใช้เทคนิคดังกล่าวได้เช่นกัน ดังภาพที่ 87

2. ถ่ายภาพมูฟเมนต์ (Movement)

การถ่ายภาพวัตถุที่เคลื่อนไหวแล้วให้รู้สึกเหมือนกำลังเคลื่อนไหว การถ่ายภาพในลักษณะนี้ ต้องตั้งความเร็วชัตเตอร์ให้ช้า ๆ เช่น 1/30 วินาที, 1/15 วินาที หรือ 1/8 วินาที เป็นต้น เมื่อตั้งความเร็วชัตเตอร์ช้า ก็ต้องเปิดช่องรับแสงให้เล็กลงภาพที่ได้จะปรากฏว่าสิ่งที่กำลังเคลื่อนไหวจะดูพร่า ทำให้เห็นว่าวัตถุนั้นกำลังเคลื่อนที่ส่วนวัตถุหรือสิ่งที่อยู่นิ่งจะคมชัด และการถ่ายภาพลักษณะนี้ควรจับถือกล้องให้นิ่งและมั่นคง หรือควรใช้ขาตั้งกล้องช่วย เพื่อไม่ให้กล้องสั่นไหว และ Chris Gatum (2016) อธิบายไว้ว่า การถ่ายภาพมูฟเมนต์ ความเร็วของชัตเตอร์ที่ตั้งไว้เพื่อทำการถ่ายภาพ ขึ้นอยู่กับความเร็วที่วัตถุเคลื่อนไหว ยิ่งวัตถุเคลื่อนไหวเร็วเท่าไร แต่ใช้ความเร็วชัตเตอร์ช้าการเคลื่อนไหวของวัตถุจะพร่ามัว

ตัวอย่างภาพถ่ายมูฟเมนต์ (Movement)

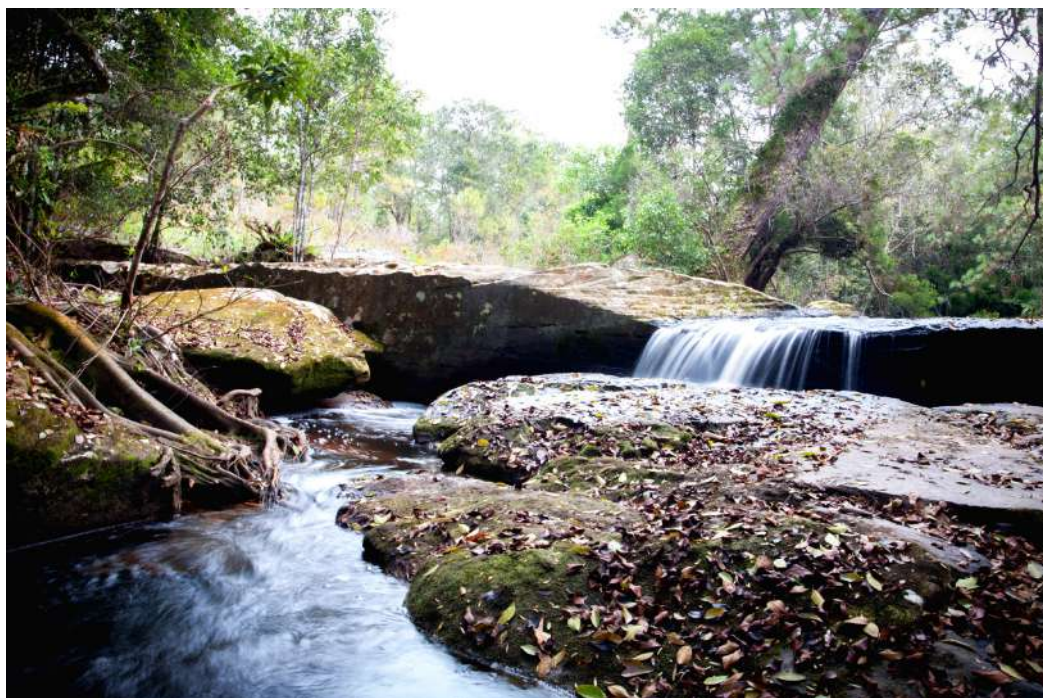
ภาพที่ 88 น้ำตก

กล้อง Canon 6D, เลนส์ 17-35 มม., ISO 200, F-Stop 20, Shutter Speed 0.4
การถ่ายภาพมูฟเมนต์ เป็นการใช้ความเร็วชัตเตอร์ที่ช้าถ่ายภาพวัตถุที่กำลังเคลื่อนไหวตลอดเวลา
ดังภาพตัวอย่าง ที่น้ำตกเคลื่อนตกลงมาตลอดเวลา

ภาพที่ 89 ลำธาร

กล้อง Canon 5D, เลนส์ 17-35 มม., ISO 100, F-Stop 22, Shutter Speed 1/6 การปิดรูรับแสงจะทำให้ใช้ความเร็วชัตเตอร์ทำงานได้ช้าลง และการใช้ความเร็วชัตเตอร์ที่ช้าจำเป็นต้องมีขาตั้งกล้องเพื่อไม่ให้ภาพสั่นไหว

ภาพที่ 90 สายน้ำที่เคลื่อนไหว

กล้อง Canon 5D, เลนส์ 17-35 มม., ISO 100, F-Stop 18, Shutter Speed 1/2 น้ำตกเป็นอีกหนึ่งสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพมูฟเมนต์ จะให้เห็นสายน้ำที่เคลื่อนไหว

ภาพที่ 91 กระทปฝั่ง ตัวอย่างภาพมูฟเม้น

กล้อง Fuji X-T10, เลนส์ 18 มม., ISO 200, F-Stop 16, Shutter Speed 1/5 คลื่นกระทปชายฝั่งเป็นอีกหนึ่งสถานที่ที่น่าสนใจทดลองถ่ายภาพมูฟเม้น ภาพดังกล่าวใช้การวางกล้องกับพื้น

ภาพที่ 92 หยุดนึ่ง ตัวอย่างภาพมูฟเม้น

กล้อง Canon 7D, เลนส์ 15 มม., ISO 100, F-Stop 4, Shutter Speed 1/10 เทคนิคการถ่ายภาพมูฟเม้นสามารถนำมาสร้างสรรค์ผลงานให้ภาพแปลกตา วัตถุที่เคลื่อนที่จะพร่าม่วัตถุที่อยู่นิ่งจะชัด ดังภาพตัวอย่าง

ในบางกรณีเราสามารถสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่ายหนึ่งภาพทั้งเป็นภาพสตอปแอคชั่น (Stop Action) และภาพมูฟเมนต์ (Movement) ได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับความเร็วของวัตถุที่ถ่าย ดังตัวอย่างภาพด้านล่างนี้

ภาพที่ 93 มวยสากลสมัครเล่น

กล้อง Canon 7D, เลนส์ 50 mm., ISO 1,600, F-Stop 2.8, Shutter Speed 1/160

ภาพดังกล่าวใช้เทคนิคในการถ่ายภาพที่เรียกว่าภาพถ่ายแนวสตอปแอคชั่น คือการถ่ายภาพวัตถุที่กำลังเคลื่อนไหวให้หยุดนิ่งโดยใช้ชัตเตอร์สปีดที่สูง (ภาพนักมวยหยุดนิ่ง) และอีกเทคนิคเรียกว่าภาพมูฟเมนต์ คือการถ่ายภาพที่วัตถุที่กำลังเคลื่อนไหวโดยใช้ชัตเตอร์สปีดที่ต่ำ (ภาพหมัดขวานักมวยฝั่งน้ำเงินที่เคลื่อนไหว) เนื่องจากหมัดขวาเคลื่อนที่เร็วกว่าความเร็วชัตเตอร์ของกล้องที่ถ่ายภาพดังกล่าว โดยส่วนใหญ่ทั้งสองเทคนิคจะไม่เกิดในภาพเดียวกัน

4. การถ่ายภาพด้วยการแพนกล้อง (Panning)

การถ่ายภาพด้วยการแพนกล้อง คือการสร้างสรรคภาพนิ่งเพื่อสื่อความเคลื่อนไหวแบบการแพนกล้อง เป็นเทคนิคการถ่ายภาพที่ช่างภาพผู้สร้างสรรค์ต้องการเน้นที่วัตถุหรือสิ่งของที่ต้องการถ่ายเพื่อสร้างจุดดึงดูดความสนใจของภาพ ซึ่งฉากหลังของภาพของภาพจะไม่ชัดหรือไม่เห็นความสำคัญของฉากหลัง

David Taylor a (2015) อธิบายไว้ว่า การถ่ายภาพแพนกล้อง หมายถึงการเคลื่อนย้ายกล้องให้ตรงกับ การเคลื่อนไหวของเป้าหมายหรือวัตถุ โดยวัตถุจะชัดขณะที่พื้นหลังจะเบลอ เทคนิคการถ่ายภาพคือเริ่มกดชัตเตอร์ถ่ายภาพตั้งแต่วัตถุเริ่มเคลื่อนที่และหมุนเอวเพื่อตามวัตถุ และกดชัตเตอร์ลงอย่างนุ่มนวลตามวัตถุที่กำลังเคลื่อนที่

การถ่ายภาพด้วยการแพนกล้อง หมายถึง การการถ่ายภาพวัตถุที่กำลังเคลื่อนไหวให้เห็นวัตถุชัด ส่วนฉากหลังพร่ามัวเป็นทางยาว หรือการแพนกล้องไประหว่างกดชัตเตอร์ที่ความเร็วต่ำ การถ่ายภาพใน ลักษณะนี้ จะต้อง แพนกล้อง ตามวัตถุที่กำลังเคลื่อนไหวก พร้อม ๆ กับการกดชัตเตอร์ ความเร็วชัตเตอร์ต้องตั้งให้ช้า เช่น 1/60 วินาที 1/30 วินาที 1/15 วินาที ซึ่งอาจจะช้าหรือเร็วกว่าทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเร็วของวัตถุที่เคลื่อนที่ด้วยการปรับระยะชัดให้ปรับไปตรงจุดที่วัตถุ เคลื่อนที่ผ่าน

ในการถ่ายภาพเคลื่อนไหวโดยใช้ความเร็วชัตเตอร์น้อยหรือเทคนิคการถ่ายภาพที่เรียกว่า "แพนกล้อง" หรือการวาดหน้ากล้องไปตามการเคลื่อนที่ของวัตถุ ซึ่งเป็นเทคนิคที่แสดงถึงการเคลื่อนที่อย่างชัดเจนของวัตถุที่เราต้องการถ่าย ภาพที่ได้จะปรากฏว่าสิ่งที่กำลังเคลื่อนไหวกจะดูพร่า ทำให้เห็นว่าวัตถุนั้นกำลังเคลื่อนที่ส่วนวัตถุหรือสิ่งที่อยู่นิ่งจะคมชัดและการถ่ายภาพลักษณะนี้ควรจับถือกล้องให้นิ่งและมั่นคง หรือควรใช้ขาตั้งกล้องช่วย เพื่อไม่ให้กล้องสั่นไหว

ภาพที่ 94 แพนนิ่งรถแข่ง

4.1) กระบวนการการถ่ายภาพด้วยการแพนกล้อง

การสร้างสรรค์การถ่ายภาพด้วยการแพนกล้องการถ่ายภาพในลักษณะนี้ จะต้องมีการเคลื่อนกล้องตามวัตถุที่กำลังเคลื่อนไหว พร้อมๆ กับการกดชัตเตอร์ มีขั้นตอนในการสร้างสรรค์ดังนี้

1. อุปกรณ์

ในการสร้างสรรค์ภาพในลักษณะภาพเคลื่อนไหวนั้นอุปกรณ์ที่ต้องเตรียมคือ กล้อง เลนส์ ซึ่งเลนส์ที่ใช้สามารถใช้ได้ทั้งเลนส์มาตรฐาน (standard) เลนส์มุมกว้าง (wide) เลนส์ระยะไกล (telephoto) อุปกรณ์เสริมอีกอย่างที่มีความจำเป็นใช้ความเร็วชัตเตอร์น้อยๆ คือ ขาตั้งกล้อง

2. สถานที่

การเลือกสถานที่ในการสร้างสรรค์ ควรเลือกสถานที่ที่มีพื้นที่พอสำหรับการแพนกล้องสำหรับผู้บันทึกภาพ และไม่อันตรายเกินไป เพราะส่วนใหญ่การบันทึกภาพในลักษณะดังกล่าวจะถ่ายภาพรถวิ่ง หรือวัตถุที่เคลื่อนที่ด้วยความเร็ว

3. องค์ประกอบของภาพ

การจัดองค์ประกอบของภาพ เลือกมุมภาพที่ต้องการสื่อสาร คือกำหนดภาพที่เราต้องการล่วงหน้าต้องการได้ภาพแบบไหน กำหนดฉากหลัง กำหนดวัตถุที่เราต้องการสื่อสารให้กับผู้รับสาร

4. ปรับกล้อง

เมื่อได้สถานที่และจัดองค์ประกอบของภาพที่ต้องการสื่อสารก่อนถ่ายผู้บันทึกภาพต้องทำการกำหนดความเร็วชัตเตอร์ กำหนดรูรับแสงของกล้องถ่ายภาพ ให้สัมพันธ์กับความเร็วของวัตถุที่เราต้องการถ่าย โดยที่วัตถุเข้าเท่าไรความเร็วชัตเตอร์เข้าไปด้วย ซึ่งถ้าใช้ความเร็วชัตเตอร์น้อยกว่า 1/60 วินาที ควรใช้ขาตั้งกล้อง

5. การสร้างสรรค์

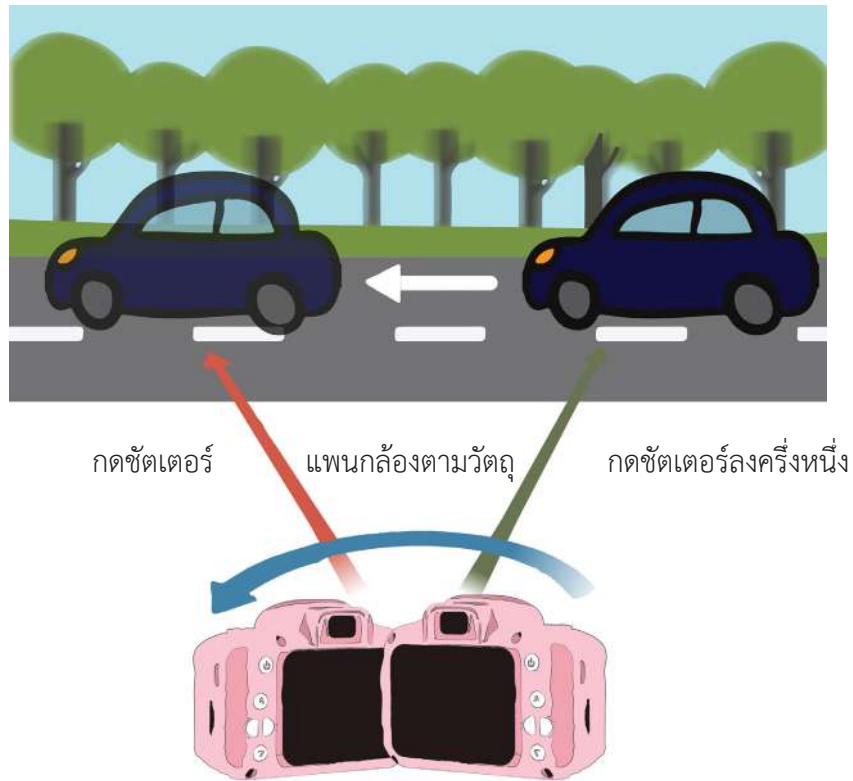
ในการสร้างสรรค์ผลงานในลักษณะดังกล่าวอาจจะต้องกดชัตเตอร์เพื่อสร้างสรรค์ผลงานเป็นร้อยภาพจึงจะได้ภาพที่เราพอใจ และได้ภาพที่สื่อสารไปยังผู้รับสารที่สวยงาม การถ่ายภาพดังกล่าวเมื่อปรับค่าของกล้องเรียบร้อยแล้ว ให้เราหุบกล้องแล้วลองแพนกล้องหรือกวาดกล้องไปมาซ้ายขวา โดยไม่มีวัตถุเพื่อเช็คความพร้อมของร่างกาย 3-4 รอบ เมื่อได้ที่ก็ลงมือสร้างสรรค์ผลงานได้ การถ่ายคือ

5.1 วัตถุเคลื่อนที่มาให้เราแพนกล้องตามวัตถุพร้อมโฟกัสตาม

5.2 ถึงระยะที่เราต้องการให้กดชัตเตอร์

5.3 แพนกล้องตามวัตถุ เทคนิคในการถ่ายภาพดังกล่าวให้เราหมุนสะโพกตามวัตถุไปด้วย ไม่ใช่แค่บิดเอว

5.4 วัตถุอยู่ตรงจุดที่เราต้องการปล่อยชัตเตอร์ และยังแพนกล้องตามวัตถุต่อไป
ดังตัวอย่างภาพที่ 95

ภาพที่ 95 เทคนิคการแพนกล้อง

การถ่ายภาพหยุดการเคลื่อนไหวด้วยการแพนกล้อง หรือการวาดหน้ากล้องไปตามการเคลื่อนที่ของวัตถุ ปัจจัยที่สำคัญคือความเร็ว ทั้งความเร็วของวัตถุ ความไวของชัตเตอร์ และ รัศมีในการแพนกล้องซึ่งต้องสัมพันธ์กับการเคลื่อนไหวของวัตถุ หากแพนกล้องเร็วหรือช้าเกินไปก็จะทำให้วัตถุขาดความคมชัดและทำให้ภาพเสียหาย

6. การแต่งภาพ

หลังจากสร้างสรรค์ผลงานเราต้องมีการทำภาพมาตกแต่งเพิ่มเติม เช่น การครอบ (Crop) ภาพ เพราะระหว่างถ่ายทำอาจมีสิ่งกีดขวางหรือวัตถุที่เราไม่ต้องการ หรือภาพไม่ได้ขนาดที่เราต้องการ หรือปรับสีสั่น ตามสิ่งที่เราต้องการสื่อสารไปยังผู้รับสาร

ภาพที่ 96 รถสามล้อ

การสร้างสรรค์ผลงานดังกล่าวปรับค่ากล้อง ดังนี้ กล้อง Canon 7D, ISO 200, F-stop 11, Shutter Speed 1/60 เลนส์ 50 มม. ถ่ายภาพโดยการแพนกล้องตามวัตถุไปทางขวามือ

ภาพที่ 97 สองล้อ

สร้างสรรค์ผลงานโดยใช้กล้อง Canon 7D ISO 200, F-stop 11, Shutter Speed 1/60 เลนส์ 50 มม. ถ่ายโดยการแพนกล้องตามวัตถุไปทางซ้าย แต่ผลงานดังกล่าวยังไม่สมบูรณ์เนื่องจากส่วนของรถจักรยานยนต์ขาดหายไป การฝึกสร้างสรรค์ผลงานเปลี่ยนวัตถุจากวัตถุที่วิ่งเร็ว มาถ่ายวัตถุที่วิ่งช้าซึ่งการแพนกล้องของช่างภาพก็ต้องเร็วขึ้นให้สอดคล้องกับภาพที่ต้องการถ่าย ซึ่งภาพนี้สื่อสารให้เห็นวิถีชีวิตการเดินทางของชาวเนปาล

ภาพที่ 98 รถจีเอ็มมี ฟิปปินส์
กล้อง Canon 7D ISO 250, F-stop 5.0, Shutter Speed 1/80 เลนส์ 17 มม.

ภาพที่ 99 รถแข่ง
กล้อง Canon 6D ISO 100, F-stop 9, Shutter Speed 1/100 เลนส์ 70 มม.

การถ่ายภาพแพนนิ่งสำหรับการเลือกความเร็วของชัตเตอร์ขึ้นอยู่กับความเร็วของวัตถุที่กำลังถ่ายภาพ และจังหวะความเร็วของการแพนกล้องต้องสัมพันธ์กัน ดังตัวอย่างภาพที่ 98 และ 99 ที่ใช้ความเร็วชัตเตอร์แตกต่างกัน

4.2. การถ่ายภาพด้วยการแพนกล้องในแนวนิ่ง

จากการแพนกล้องในระนาบปกติ เราสามารถสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่ายแพนนิ่งในแนวนิ่ง ซึ่งกระบวนการสร้างสรรค์ หรือการถ่ายภาพก็เหมือนการถ่ายภาพในแนวระนาบ แต่สิ่งที่เพิ่มเติมคือช่างภาพต้องอยู่สูงกว่าวัตถุ ผลงานที่ได้ก็จะให้อารมณ์ที่แตกต่างจากภาพปกติ ผลงานภาพที่ได้ก็จะแตกต่างเป็นมุมมองที่ใหม่ในการสื่อสารไปยังผู้รับสาร

ภาพที่ 100 การเดินทาง ตัวอย่างภาพแพนนิ่งแนวนิ่ง
กล้อง Canon 7D ISO 800, F-stop 14, Shutter Speed 1/80 เลนส์ 36 มม.

ภาพที่ 101 สองล้อเดินทาง ตัวอย่างภาพแพนนิ่งแนวนิ่ง
กล้อง Canon 7D ISO 800, F-stop 14, Shutter Speed 1/80 เลนส์ 36 มม.

4.3 ข้อควรระวัง

การถ่ายภาพแพนนิ่ง ในกรณีช่างภาพตั้งความเร็วชัตเตอร์ไม่สอดคล้องกับการเคลื่อนไหวของวัตถุหรือแพนกล้องไม่ทันวัตถุที่เคลื่อนไหว ผลงานที่ได้ก็จะออกมาไม่สมบูรณ์ หรือใช้ไม่ได้ ซึ่งจะพบบ่อยเช่นความชัดของภาพใช้ไม่ได้ องค์ประกอบของภาพไม่สมบูรณ์ ดังตัวอย่างภาพด้านล่าง

ภาพที่ 102 จักรยานคู่ ตัวอย่างภาพแพนนิ่งที่ไม่สมบูรณ์

ภาพที่ 103 จักรยาน ตัวอย่างภาพแพนนิ่งที่ไม่สมบูรณ์

ตัวอย่างทั้งสองภาพนี้เป็นภาพที่ไม่สมบูรณ์เนื่องจากการแพนกล้องกับความเร็วของวัตถุไม่สัมพันธ์กัน

4.3 ข้อสรุปการถ่ายภาพด้วยการแพนกล้อง (panning)

ในการถ่ายภาพด้วยการแพนกล้อง ความเร็วชัตเตอร์ที่ถูกต้องสำหรับการถ่ายตอนแพนกล้อง เวลาถ่ายนักวิ่ง คนปั่นจักรยาน รถยนต์ ซึ่งไม่สามารถกำหนดตายตัวได้ขึ้นอยู่กับความเร็วของวัตถุและการเคลื่อนไหวกล้องของช่างภาพให้มีความสัมพันธ์กัน และนี่คือเสน่ห์และความยากของการถ่ายภาพในรูปแบบนี้ และการถ่ายภาพด้วยความเร็วชัตเตอร์ที่ต่ำฉากหลังก็เบลอมามากตามไปด้วย

เทคนิคในการถ่ายภาพคือ การแพนกล้องหรือการวาดหน้ากล้องตามวัตถุให้ทันแล้ว กดชัตเตอร์พร้อมยังแพนตามวัตถุต่อไปไม่หยุดนิ่ง และช่างภาพต้องปรับโฟกัสให้ตรงกับวัตถุที่เราต้องการบันทึกภาพแล้วกดชัตเตอร์ ซึ่งช่างภาพต้องโฟกัสตามภาพตั้งแต่แรกจนถึงการกดชัตเตอร์

การเลือกฉากหลังมีความสำคัญอย่างมากในการถ่ายภาพในรูปแบบการแพนนิ่ง ซึ่งถ้าเราถ่ายภาพในที่โล่งก็อาจจะทำให้ไม่รู้สึกรถึงการเคลื่อนไหว เพราะเส้นสายในลักษณะเบลอ ๆ จะมีน้อย ฉากหลังที่มีสีสันสวยงามจะทำให้ภาพถ่ายมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการเลือกฉากหลังที่เหมาะสมจึงเป็นสิ่งสำคัญไม่แพ้ตัวแบบหรือวัตถุที่ต้องการถ่าย

การเลือกใช้ความเร็วชัตเตอร์ช้ามากเกินไปจนความจำเป็นไม่ใช่วิธีที่จะทำให้ได้ภาพแนวนี้ เพราะหากเปิดหน้ากล้องนานเกินไป ก็อาจจะทำให้ภาพทั้งภาพสั่นไหวไปหมดจากอาการไม่มั่นคงของการจับถือกล้องของช่างภาพ ดังนั้นจึงต้องใช้สปีดชัตเตอร์ที่ไม่ช้าและไม่เร็วเกินไปจึงจะได้ผลดี ซึ่งการหาความเร็วของสปีดชัตเตอร์ที่เหมาะสมขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของช่างภาพ เพราะการถ่ายมากๆ จะมีความคุ้นชินและบอกได้ว่าวัตถุที่มีความเร็วประมาณนี้ควรใช้สปีดชัตเตอร์เท่าไร ปัจจัยที่สำคัญคือความเร็ว และรัศมีในการแพนกล้องซึ่งต้องสัมพันธ์กับการเคลื่อนไหวของวัตถุ หากแพนกล้องเร็วหรือช้าเกินไปก็จะทำให้วัตถุขาดความคมชัดและทำให้ภาพเสียหาย

ข้อเสนอแนะสำหรับการถ่ายภาพด้วยการแพนกล้อง

- การเลือกใช้โฟกัส ในการเริ่มถ่ายภาพดังกล่าวแนะนำให้ปรับโฟกัสเป็นแบบ Manual และวางจุดโฟกัสไว้ที่แนวเคลื่อนที่ของวัตถุ จากนั้นก็ดูในช่องมองภาพ รอจังหวะที่วัตถุเข้ามาระยะทางด้านข้างแพนกล้องตามวัตถุกดชัตเตอร์และแพนกล้องไปตามวัตถุ
- ในการถ่ายภาพควรอยู่ในระดับความสูงเดียวกับวัตถุ จะทำให้ภาพดูมีมิติที่ดีกว่า
- ในขณะที่แพนกล้องให้ขยับเฉพาะส่วนบนของร่างกายโดยให้บิดสะโพกตามไปด้วย และส่วนขาไม่หมุนบิดตามจะทำให้มั่นคงยิ่งขึ้น
- ภาพที่ใช้ความเร็วสปีดชัตเตอร์ต่ำกว่า 1/60 วินาที ควรใช้ขาตั้งกล้องช่วย

สรุป

การถ่ายภาพหยุดการเคลื่อนไหวของวัตถุในรูปแบบต่าง ทั้งสตอปแอคชั่น มูฟเม้น เป็นการถ่ายภาพที่ควบคุมความเร็วชัตเตอร์ โดยตัวเลขของความเร็วชัตเตอร์ที่ปรากฏอยู่บนตัวกล้อง (หน่วยเป็นวินาที) จะเรียงจากช้าไปเร็ว เช่น 1/8, 1/15, 1/30, 1/60, 1/125, 1/500, 1/500, 1/1,000, 1/2,000 วินาทีเป็นต้น ซึ่งในกล้องดิจิทัลปัจจุบันจะมีค่าย่อยลงไปอีก เช่น 1/45, 1/90 ซึ่งการเลือกความเร็วชัตเตอร์ต้องดูจากความเร็วของวัตถุ

การสร้างสรรคผลงานในรูปแบบภาพหยุดการเคลื่อนไหวในแบบแพนนิ่งทั้งในแนวระนาบ และแนวตั้ง นั้น ผู้สร้างสรรค์ต้องกำหนดความเร็วชัตเตอร์ ความเร็วในการวาดหน้ากล้อง หรือความเร็วในการแพนกล้องของผู้สร้างสรรค์ ให้สอดคล้องกับความเร็วของวัตถุ โดยทั้งหมดต้องมีความสัมพันธ์กัน โดยการถ่ายภาพแพนนิ่งคือการวาดหน้ากล้องตามวัตถุที่เคลื่อนไหว แล้วกดชัตเตอร์พร้อมยังวาดกล้องตามวัตถุต่อไปไม่หยุดนิ่ง ภาพที่ได้ด้านหลังก็จะเบลอวัตถุที่ต้องการสื่อสารก็จะชัด ซึ่งต้องใช้ความเร็วชัตเตอร์ให้สอดคล้องกับความเร็วของวัตถุ

กิจกรรมท้ายบท

1. ความเร็วชัตเตอร์ส่งผลอย่างไรต่อการหยุดการเคลื่อนไหวของภาพ
2. ให้ผู้เรียนถ่ายภาพสตอปแอคชั่น โดยใช้ความเร็วชัตเตอร์ 1/250 วินาทีขึ้นไปคนละ 3 ภาพ โดยถ่ายวัตถุที่เคลื่อนที่ด้วยความเร็วที่แตกต่างกัน
3. ให้ผู้เรียนถ่ายภาพมูฟเม้น โดยใช้ความเร็วชัตเตอร์ที่ต่ำกว่า 1/30 วินาที คนละ 3 ภาพ โดยถ่ายวัตถุที่แตกต่างกัน
4. ให้ผู้เรียนถ่ายภาพแพนนิ่งคนละ 3 ภาพ โดยถ่ายวัตถุที่เคลื่อนที่ด้วยความเร็วที่แตกต่างกัน
5. การถ่ายภาพด้วยการแพนกล้อง (panning) ที่ดีต้องทำอย่างไร

The background of the slide is a photograph of a landscape at dusk. In the foreground, several tall pine trees are silhouetted against the sky. The sky is a mix of deep blue, purple, and orange, with scattered clouds. A thin crescent moon is visible in the upper right corner. The text is centered over the image.

หมวดที่ 2

การสร้างสรรค์ภาพถ่ายแบบมืออาชีพ

บทที่ 5

การถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ (Landscape)

การถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ (Landscape)

1. แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายภาพวิวทิวทัศน์

ภาพวิวทิวทัศน์ (Landscape) คือ การถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ สถานที่ธรรมชาติและเมือง โดยจะสามารถมองเห็นสภาพโดยรวมของพื้นที่นั้น ๆ การถ่ายภาพแนวนี้ต้องอาศัยการศึกษาข้อมูล การรอเวลาและต้องเสียพละกำลังเป็นจำนวนมาก ในการถ่ายภูมิลักษณ์ใช้เลนส์มุมกว้าง (เลนส์ Wide) เป็นส่วนใหญ่ แต่สามารถใช้เลนส์ถ่ายไกลมาถ่ายในแนววิวทิวทัศน์ ได้เหมือนกัน เช่น ทะเลหมอก พระอาทิตย์กำลังจะขึ้นและตก ทำให้ภาพดูเด่นและชัดเจนยิ่งขึ้นแล้วการซูมเข้าไปยังวัตถุทำให้ภาพวิวัฒนาการขึ้นอีกด้วย การถ่ายภาพแนววิวทิวทัศน์นั้นควรมีฉากหน้า และฉากหลัง เพื่อให้แสดงระยะของมิติภาพ บางครั้งช่างภาพยังสามารถเลือกได้ว่าเอาฉากหน้าหรือฉากหลังให้เด่นกว่ากันอาจใช้ฉากหน้าเป็นเฟรมของภาพ หรือให้ฉากหน้าเป็นเส้นนำสายตาไปยังจุดของฉากหลัง สามารถใช้เส้นนำสายตา เช่น แนวเส้นถนน ช่องหิน แนวหิน เส้นขอบฟ้า

David Tayloy b. (2015) อธิบายไว้ว่า โหมดที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ ได้แก่ (Aperture Priority, Shutter Priority และ Manual) ศึกษาเพิ่มเติมที่บทที่ 1 เป็นตัวเลือกที่ดีกว่าในการถ่ายภาพลักษณะนี้ แต่โหมดที่เหมาะสมคือ Aperture Priority เป็นประโยชน์มากที่สุดสำหรับภาพภูมิทัศน์ เพราะมันทำให้คุณสามารถควบคุมความลึกของพื้นที่ได้ โดยการเลือกช่องว่างที่ต้องการ

Scott Kelby (2013) ได้อธิบายถึง การถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ที่ดีได้ยกตัวอย่างในการถ่ายภาพทะเลในตอนที่พระอาทิตย์ตก โดยอธิบายว่า การถ่ายออกมาให้ดูดีควรคำนึงถึงองค์ประกอบในพื้นที่ภาพ 3 ส่วน ได้แก่ 1). พื้นที่ส่วนหน้า หรือ ฉากหน้าของภาพ สำหรับภาพทะเลนั้นพระอาทิตย์จะตกลงไปในพื้นที่ที่เป็นน้ำทะเล ดังนั้นพื้นที่ส่วนแรกที่เป็นฉากหน้าของภาพที่เหมาะสมก็คือหาดทราย 2). พื้นที่ส่วนกลางในกรณีของการถ่ายภาพพระอาทิตย์หรือในบางกรณีอาจเป็นดวงอาทิตย์ก็ได้ 3). พื้นที่ส่วนหลัง หรือฉากหลัง ได้แก่ ท้องฟ้าและเมฆ ซึ่งนับเป็นองค์ประกอบ 3 สิ่งที่ควรคำนึงถึงในการถ่ายภาพวิวทิวทัศน์มาให้น่าสนใจ

การถ่ายภาพทิวทัศน์นั้น ส่วนมากจะถูกนำไปใช้ในวัตถุประสงค์ของการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวเพื่อแสดงให้เห็นถึงความโดดเด่นทางธรรมชาติ หรือสิ่งปลูกสร้างภูมิประเทศ และอาจรวมถึงของสรรพสิ่งที่ดำเนินไปในสถานที่แห่งนั้น โดยลักษณะเด่นโดยทั่วไปของภาพถ่ายทิวทัศน์คือเรื่องของการจัดวางองค์ประกอบภาพได้อย่างน่าสนใจ การเลือกทิศทางแสง รวมถึงการใช้สีที่ทำให้สถานที่นั้นมีความสวยงามโดดเด่น ซึ่งหลักการถ่ายภาพแนวนี้สามารถสรุปได้ต่อไปนี้

2. หลักการถ่ายภาพวิวทิวทัศน์

1. การถ่ายด้วยช่วงความชัดลึกมาก โดยส่วนมากการถ่ายวิวทิวทัศน์นั้นเป็นภาพที่ต้องการให้เห็นรายละเอียดขององค์ประกอบในภาพให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ เพื่อให้ภาพชัดทุกส่วนคุณต้องตั้งค่ารูรับแสงให้แคบ ส่วนมากมีค่าตั้งแต่ f8 ขึ้นไปจะได้ภาพชัดลึก ส่วนการเลือกใช้เลนส์มุมกว้างก็จะส่งผลให้ภาพออกมามีช่วงความชัดลึกด้วยคุณสมบัติของเลนส์อยู่แล้ว ดังนั้นการเลือกใช้เลนส์มุมกว้างก็เป็นตัวเลือกที่ดีในการถ่ายภาพทิวทัศน์

2. การโฟกัสภาพที่จุดเด่นของภาพ การถ่ายภาพควรจะมีจุดโฟกัส รวมถึงการถ่ายวิวทิวทัศน์ด้วย หากการถ่ายวิวทิวทัศน์ไม่มีจุดโฟกัสแล้ว ก็จะทำให้ภาพไม่มีจุดที่น่าสนใจ ขาดจุดเด่นโดยทั่วไปแล้วสามารถใช้วัตถุหลายอย่างเป็นจุดโฟกัส เช่น โครงสร้างของตึก ต้นไม้ ก้อนหิน ฯลฯ

3. การใช้ฉากหน้าและฉากหลัง องค์ประกอบหนึ่งซึ่งเป็นส่วนสำคัญและต้องคิดให้ดีในการถ่ายวิวทิวทัศน์คือ ฉากหน้าและฉากหลัง ปกติแล้วสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเราจะสามารถแยกความต่างว่าอะไรอยู่หน้าอะไรอยู่หลังได้ชัดเจน แต่กับภาพถ่ายนั้นจะมีแค่ 2 มิติ โดยเฉพาะวิวทิวทัศน์ หรือบางครั้งก็ไม่สามารถที่จะสะท้อนความลึกในแบบที่ตาเรามองเห็นได้ การจัดส่วนประกอบในภาพที่อยู่ด้านหน้าหรือด้านหลังวัตถุหลักที่ถ่าย ซึ่งจะสามารถช่วยถ่วงน้ำหนักของภาพให้สมดุล และการทำเช่นนี้ช่วยสร้างความลึกของภาพได้ด้วย

4. การใช้เส้น เส้นนำสายตานี้ นอกจากจะช่วยนำสายตาของคนดูเพื่อไปหา จุดสนใจของภาพหลักที่ต้องการทำให้โดดเด่นแล้ว เส้นนำสายตานี้ยังช่วยทำให้ภาพดูลึกขึ้นได้เช่นกัน เส้นที่ใช้นำสายตาสามารถใช้ได้ทั้งถนน แนวต้นไม้ แนวแม่น้ำ ก้อนหิน แนวสะพาน ราวสะพาน เส้นควรนำไปหยุดอยู่จุดพักสายตาเช่น อาจพุ่งไปที่จุดสนใจของภาพ

5. จับการเคลื่อนไหว การถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ไม่จำเป็นว่าภาพนั้นจะต้องดูสงบนิ่งเสมอไปสามารถเพิ่มความเคลื่อนไหวของภาพได้ช่วยให้ภาพดูสวยและดูน่าสนใจขึ้นอีกทั้งเพิ่มอารมณ์ของภาพและสร้าง จุดสนใจ ตัวอย่างเช่น ลมกับต้นไม้ คลื่นบนชายฝั่ง น้ำตก เมฆที่เคลื่อนไหว ซึ่งการถ่ายจับภาพการเคลื่อนไหวนั้นส่วนใหญ่จะใช้การถ่ายแบบใช้ความเร็วชัตเตอร์ช้า (Long Exposure) ซึ่งวิธีนี้จะทำให้แสงเข้าไปยังเซ็นเซอร์รับภาพดังนั้นจึงต้องปรับรูรับแสงให้แคบ และตั้งค่าความไวแสงให้ต่ำ และอีกวิธีการหนึ่งคือใช้อุปกรณ์เสริม ซึ่งได้แก่ ฟิลเตอร์ลดแสง

6. การใช้ขาตั้งกล้อง เป็นอุปกรณ์เสริมในการถ่ายภาพทิวทัศน์ที่จำเป็นอย่างหนึ่ง เนื่องจากการที่เราต้องการภาพชัดลึก ทำให้ต้องปรับช่องรับแสงแคบ ซึ่งมีผลต่อปริมาณแสงที่เข้ามาน้อย

และทำให้การทำงานของชัตเตอร์ต้องใช้เวลามากขึ้นเพื่อบันทึกแสง ดังนั้นหากความเร็วชัตเตอร์ช้าลง ก็จำเป็นต้องทำให้กล้องนิ่งเพื่อป้องกันการสั่นไหว การใช้ขาตั้งจะช่วยเพิ่มความมั่นใจได้ โดยเฉพาะการถ่ายภาพนิ่งๆ ที่ต้องใช้ความเร็วชัตเตอร์ช้ายังมีความจำเป็นอย่างมาก เพราะยิ่งช้าก็ยิ่งเห็นน้ำที่ดูฟุ้ง คุ่มนวนลเหมือนสายไหม

7. การเลือกช่วงเวลา โดยทั่วไปช่วงเวลาที่เหมาะสมในการถ่ายภาพคือช่วงเวลาที่ดวงอาทิตย์ทำมุมประมาณ 45 องศากับพื้นโลก ซึ่งเป็นช่วงเวลาสายและบ่ายของวัน แต่ก็ไม่น้อยที่ภาพทิวทัศน์ถูกบันทึกในช่วงเวลารุ่งสาง และเวลาพลบค่ำ ซึ่งช่วงพระอาทิตย์ขึ้นและตกนั้นถูกมองว่าเป็นแสงที่มีสีสันสวยงาม เป็นการผสมกันระหว่างสีสันที่หลากหลายไม่ได้มีเพียงสีน้ำเงินเพียงอย่างเดียว แต่ยังเห็นสีส้ม สีม่วง สีแดงในช่วงเวลานี้ด้วย ดังนั้นการเลือกช่วงเวลาที่เหมาะสมกับสถานที่ จะช่วยให้ได้ภาพที่สวยงามโดดเด่น

8. การใช้รูปทรงที่ซ้อนทับกัน เช่นเทือกเขา ก็เป็นอีกเทคนิคหนึ่งที่ช่วยให้ภาพดูมีมิติ และดูมีความตื้นลึก มากขึ้น เทคนิคนี้ แสงควรจะมาทางด้านข้าง หรือ มุมเฉียง จะแสดงความเป็นชั้นเป็น Layer ซ้อนทับกันได้ทำให้ภาพดูน่าสนใจ เทคนิคนี้ควรจะใช้เลนส์ที่มีองศารับภาพแคบ หรือ Tele จะทำให้ภาพทิวเขาดูชิดกันมากขึ้นด้วย

9. เส้นขอบฟ้า จะต้องไม่เอียง ควรมีการวัดสัดส่วนในการจัดองค์ประกอบ อาจใช้เส้นขอบฟ้าไว้ด้านบนหรือด้านล่างของกฎสามส่วนก็ได้ ขึ้นอยู่กับว่าอยากนำเสนออะไร ซึ่งการกำหนดเส้นขอบฟ้าตามกฎสามส่วน จะช่วยให้ภาพดูน่ามอง

10. การจัดองค์ประกอบภาพ องค์ประกอบพื้นฐานที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ เช่น กฎสามส่วน (อ่านเพิ่มเติมได้ที่บทที่ 3) ดังที่ David Tayloy b. (2015) อธิบายว่ากฎสามส่วนนี้อาจจะเป็นที่ยอมรับและใช้มากที่สุด และการใช้มันเป็นทางลัดที่ดีในการสร้างภาพที่น่าพอใจ อย่างไรก็ตาม สามารถแบ่งภาพออกเป็น 9 ส่วนตรงเท่ากัน โดยใช้สองเส้นทางแนวตั้งและสองเส้นทางแนวนอน โดยวางจุดเด่นของภาพไว้บนจุดตัด และกล้องถ่ายภาพสามารถแสดงตาราง บนจอ LCD ในโหมด Live View เพื่อทำให้มันง่ายขึ้นในการปรับใช้องค์ประกอบนี้

3. ตัวอย่างการสร้างสรรค์ภาพทิวทัศน์ (Landscape)

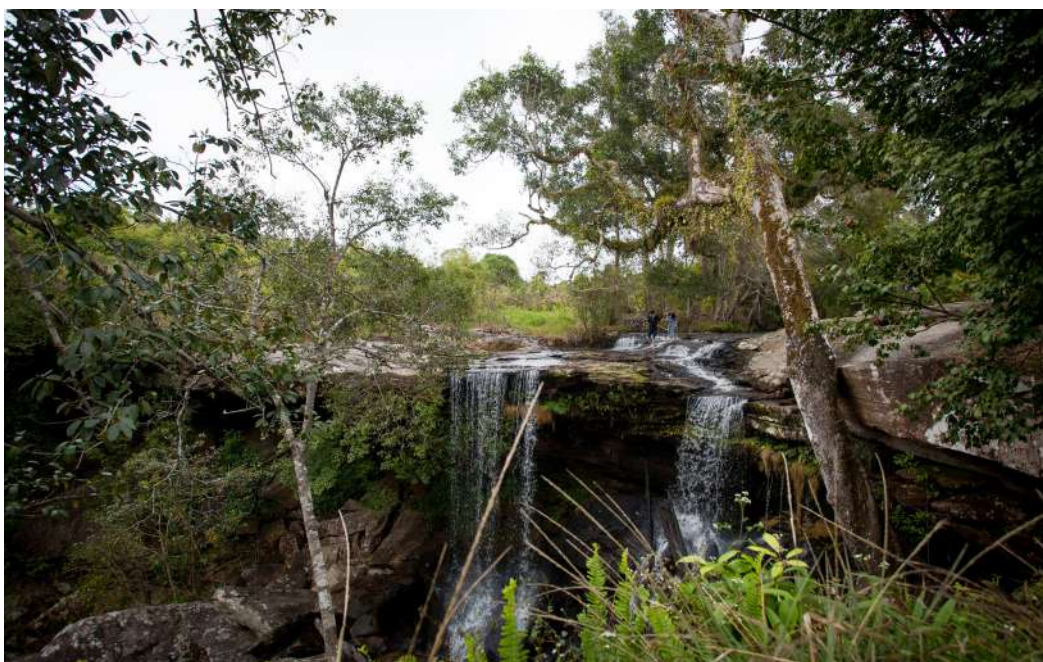
ภาพที่ 104 ยอดภูกระดิง

ถ่ายที่ภูกระดิง จังหวัดเลย ใช้เทคนิคการจัดองค์ประกอบภาพในแบบเส้นนำสายตา ทำให้ภาพดูมีความลึก

ภาพที่ 105 ทะเลปราณบุรี

สถานที่ถ่ายภาพทะเลปราณบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ใช้เทคนิคการถ่ายภาพย้อนแสง จัดองค์ประกอบภาพโดยใช้เรือเป็นเส้นนำสายตา และกิ่งไม้เป็นกรอบภาพ

ภาพที่ 106 น้ำตก บনยอดภูกระดิง
สถานที่ถ่ายภาพ ภูกระดิง จังหวัดเลย ใช้เทคนิคการจัดองค์ประกอบภาพในกรอบภาพ

ภาพที่ 107 เกาะนางยวน
เส้นขอบฟ้า จะต้องไม่เอียง ภาพนี้ใช้เส้นขอบฟ้าไว้ด้านล่างของกฎสามส่วน คือมีท้องฟ้าสองส่วนและท้องทะเลหนึ่งส่วน

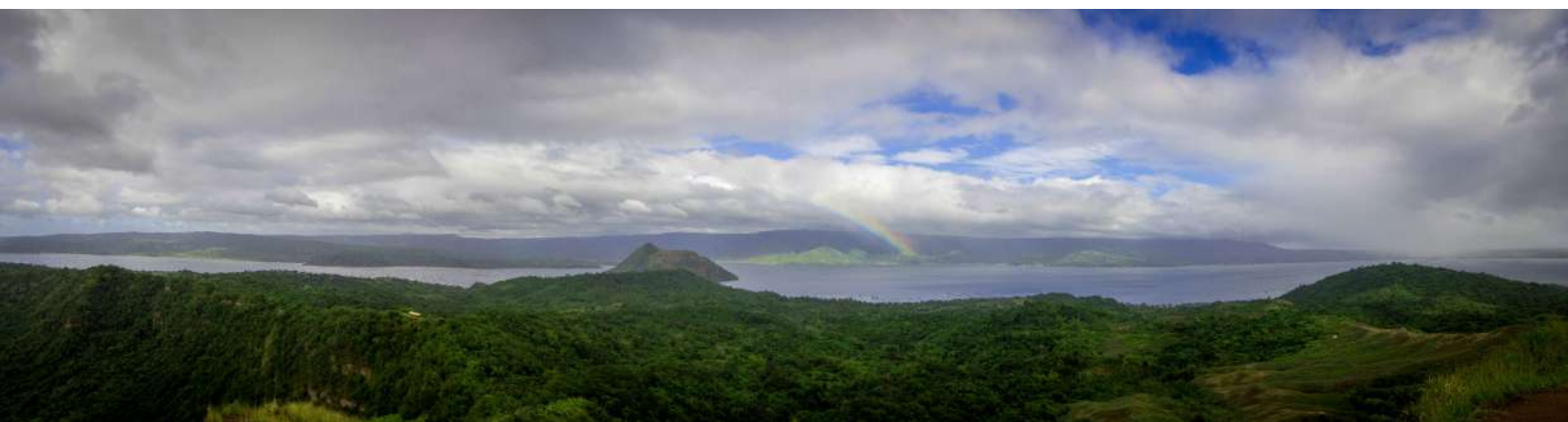
ภาพที่ 108 ท้องทะเล

วิวทะเลพระอาทิตย์ขึ้นจากกลางท้องทะเล ถ่ายภาพโดยใช้องค์ประกอบภาพกรอบภาพ โดยใช้ต้นมะพร้าวเป็นกรอบภาพ และสมดุลเท่า โดยนำหน้าภาพทั้งสองข้างเท่ากัน

ภาพที่ 109 ท้องนา

องค์ประกอบพื้นฐานสำหรับการถ่ายภาพการใช้กฎสามส่วน สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการถ่ายภาพวิวทัศน์ได้เป็นอย่างดี ดังภาพตัวอย่างที่มีท้องฟ้าสองส่วน และพื้นที่สีเขียวคือทุ่งนาหนึ่งส่วน

ภาพที่ 109 สายรุ้ง

การถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ในรูปแบบของพาโนรามาทำให้เห็นมุมมองได้กว้างขึ้น
และใช้การทับซ้อนของภูเขาเป็นฉากหน้า

ภาพที่ 110 ป่าสน

พื้นฐานของการถ่ายภาพวิวทิวทัศน์คือใช้เส้นขอบภาพในการจัดวางองค์ประกอบภาพ
คือเส้นขอบฟ้าต้องไม่เอียง ไม่วางเส้นขอบฟ้าไม่ตรงกลางภาพ

ภาพที่ 111 บ้านญี่ปุ่น

เทคนิคการใช้ภาพสะท้อนน้ำเป็นอีกหนึ่งวิธีการที่สามารถนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน
ภาพวิวทิวทัศน์ และท้องฟ้าที่ใสมีเมฆทำให้ภาพสวยงามขึ้น ดังนั้นช่างภาพถ่ายวิวทิวทัศน์
อย่ากลัวแดดหรือควรเตรียมพร้อมอุปกรณ์ในการกันแดด

การถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ เป็นการถ่ายภาพให้เห็นภาพรวมของสภาพพื้นที่ วัตถุ หรือสิ่งปลูกสร้าง ส่วนใหญ่ช่างใช้เวลาไปเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น ภูเขา ทะเล เป็นต้น พื้นฐานสำหรับช่างภาพการถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ควรมีฉากหน้าและฉากหลัง เพื่อให้แสดงระยะของมิติภาพ บางครั้งช่างภาพยังสามารถเลือกได้ว่าจะเอาฉากหน้าหรือฉากหลังให้เด่นกว่ากัน ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ทั้งเรื่อง การเลือกทิศทางแสง การใช้การจัดองค์ประกอบภาพที่ได้เรียนนำมาประยุกต์ใช้กับการถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ได้

กิจกรรมท้ายบท

1. เลนส์ที่เหมาะสมสำหรับถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ควรใช้เลนส์อะไร เพราะเหตุใด
2. การถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ ส่วนใหญ่ใช้ภาพดังกล่าวเพื่อวัตถุประสงค์ใด เพราะเหตุใด
3. จงอธิบายหลักการที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพวิวทิวทัศน์อย่างน้อย 3 หลักการ
4. ให้ผู้เรียนถ่ายภาพวิวทิวทัศน์ พร้อมอธิบายการสร้างสรรค์ผลงานดังกล่าว โดยใช้การจัดองค์ประกอบภาพ ดังนี้
 - กฎสามส่วน
 - เส้นนำสายตา
 - กรอบภาพ

บทที่ 6

การถ่ายภาพกีฬา

การถ่ายภาพกีฬา (Sport Photography)

1. เทคนิคการถ่ายภาพกีฬา (Sport Photography)

การถ่ายภาพกีฬาเป็นงานที่ช่างภาพต้องใช้ความอดทนและใช้เวลาในการรอคอยจังหวะของผู้แข่งขัน ซึ่งกีฬาแต่ละประเภทก็จะมีจังหวะการถ่ายภาพที่ต่างกัน ซึ่งช่างภาพต้องอาศัยประสบการณ์ของการฝึกฝน ดังที่ Chris Corradino & Dora Jokkel (2017) ได้อธิบายการถ่ายภาพกีฬาไว้ว่า การถ่ายภาพตัวแบบที่มีการเคลื่อนที่เร็ว ๆ อย่างเช่น นักกีฬาที่กำลังเคลื่อนไหวหรือเครื่องบิน เป็นเรื่องท้าทายความสามารถของช่างภาพ เนื่องจากมีเวลาให้คิดและถ่ายสั้นมาก จึงจะมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นระหว่างที่ถ่ายภาพไม่ได้ เคล็ดลับที่ช่วยให้จับภาพจังหวะดี ๆ ของการแข่งขัน ในการถ่ายภาพกีฬามีเทคนิคในการถ่ายภาพ ดังนี้

1. การโฟกัส ส่วนใหญ่กล้อง DSLR จะมีระบบโฟกัสต่อเนื่อง ที่เรียกว่า AI Servo หรือ Continuous AF ช่วยโฟกัสติดตามวัตถุที่มีการเคลื่อนที่ ในการถ่ายภาพควรกดชัตเตอร์ค้างไว้ให้จุดโฟกัสอยู่ตรงกลางวัตถุ และมองผ่านช่องมองภาพ กล้องจะปรับโฟกัสอัตโนมัติ จากนั้นเปลี่ยนเป็นโหมด burst จากที่ถ่ายช็อตเดียวเป็น continuous high speed ซึ่งเพิ่มจำนวนภาพถ่ายต่อวินาทีได้มากขึ้น

2. เลนส์ ในการถ่ายภาพกีฬาควรใช้เลนส์ที่มีทางยาวโฟกัสมาก ๆ คือระยะเลนส์ระหว่าง 70-300 มม. หรืออาจจะมากกว่าในกรณีที่ช่างภาพอยู่ไกลแบบ ซึ่งช่วยเก็บภาพสนามกีฬาอันกว้างใหญ่ได้จากที่นั่งของช่างภาพ และสามารถถ่ายภาพตัวแบบที่อยู่ไกล ๆ ได้ แต่ถ้าอยากลองเปลี่ยนมุมมองก็ให้ยืนถ่ายภาพ

3. ความเร็วชัตเตอร์ เมื่อต้องการถ่ายภาพการเคลื่อนที่เร็ว ๆ ให้นิ่งสนิทและมีความคมชัด จะต้องปรับความเร็วชัตเตอร์ให้เร็วขึ้น ให้ลองใช้สปีดชัตเตอร์ที่ 1/500 แต่หากใช้สปีดชัตเตอร์ถึง 1/1000 จะช่วยให้เห็นโมเมนต์สำคัญ ๆ ที่ตาเปล่าจับภาพไม่ทันได้ แต่การใช้สปีดชัตเตอร์เร็ว ๆ ต้องคำนึงถึงค่ารับแสงด้วย เนื่องจากม่านชัตเตอร์จะเปิดและปิดอย่างรวดเร็ว แสงจึงผ่านเข้ามาที่เซ็นเซอร์ได้น้อย และทำให้ภาพมืดได้ ดังนั้นควรเพิ่มค่า ISO และใช้รับแสง

4. **ความชัดลึก-ชัดตื้นของภาพ** สังเกตได้ว่าตามหน้าข่าวกีฬาจะมีภาพที่ถ่ายให้เห็นตัวผู้เล่นคมชัด แต่ผู้ชมด้านหลังเบลอ นั้นเกิดจากการใช้สปีดชัตเตอร์เร็ว ๆ เพื่อหยุดการเคลื่อนไหวของนักกีฬาให้นิ่งสนิท ควบคู่กับการใช้เลนส์ ไวแสง f2.8 และตั้งค่ารูรับแสงให้กว้างที่สุด แค่นี้ก็จะได้ภาพฉากหลังที่เบลอ ซึ่งดึงดูดความสนใจไปที่ตัวผู้รับสารได้มากขึ้น

5. **ปรับ ISO** การถ่ายภาพกีฬาควรใช้สปีดชัตเตอร์ไม่น้อยกว่า 1/500 เพื่อป้องกันไม่ให้วัตถุเบลอ และปรับค่า f2.8 ซึ่งมีผลทำให้ภาพถ่ายมีดำนนออน ดังนั้นจึงต้องปรับ ISO สูงๆ ให้แสงเข้ามายังกล้องได้มากขึ้น ถ้าถ่ายไปแล้วภาพยังคงมืดอีก ก็ปรับ ISO ให้สูงขึ้นอีก

6. **ไฟล์ Raw หรือ JPEG** ช่วงภาพส่วนใหญ่มักตั้งค่าเป็นไฟล์ Raw เพื่อคุณภาพของภาพถ่าย และสามารถนำไปแต่งเพิ่มเติมภายหลังได้ดีกว่าไฟล์ JPEG แต่ข้อเสียคือไฟล์ภาพมีขนาดใหญ่ ถ้าถ่ายด้วยเมมโมรี่การ์ดที่ความจุน้อย เมมโมรี่การ์ดอาจเต็มเร็วได้ ให้ลองเปลี่ยนการตั้งค่าเป็น Large/ Fine Jpeg ซึ่งได้จำนวนภาพมากกว่า และไฟล์มีขนาดเล็กกว่า ทำให้ไม่ต้องพลาตโมเมนต์สำคัญๆ

7. **กฎสามส่วน** เมื่อมองผ่านช่องมองภาพจะเห็นเส้นจุดตัดเก้าช่องทำให้รู้ว่าตรงไหนคือกลางเฟรมภาพ ช่วยให้จัดองค์ประกอบภาพง่ายขึ้น ยังจัดวางตัวแบบให้อยู่กลางของจุดตัดเก้าช่อง ก็ยังมีโอกาสได้ภาพถ่ายสวยๆ

โหมดในการถ่ายภาพที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพกีฬาคือโหมด S (Shutter Priority) สำหรับกล้อง Nikon และ โหมด TV สำหรับกล้อง Canon คือโหมดที่เรากำหนดความไวชัตเตอร์เอง โดยกล้องคำนวณรูรับแสงให้โดยอัตโนมัติ เหมาะกับการถ่ายแบบ แพนกล้อง ถ่ายภาพแอคชั่น ภาพกีฬา หรือภาพใด ๆ ที่เราต้องการหยุดการเคลื่อนไหวของแบบเอาไว้ สรุปว่าโหมด S หรือ TV เหมาะสมสำหรับใช้ถ่ายภาพที่ต้องการคุม ความไวชัตเตอร์ โดยที่ผู้ถ่ายภาพไม่ต้องกังวลเรื่องรูรับแสงเพราะกล้องจะคำนวณให้โดยอัตโนมัติ โดยที่ Chris Gatcum (2013) อธิบายว่าการถ่ายภาพแอคชั่นควรตั้งชัตเตอร์สปีดแบบต่อเนื่อง (ultra-shot shutter speed) เพื่อบันทึกภาพวัตถุที่มีความเร็วสูงหากต้องการบันทึกรายละเอียดทั้งหมดอย่างรวดเร็วเช่น การปิกตีของนกจะกลายเป็นภาพเบลอได้อย่างรวดเร็ว หรือเวลาที่นักเทนนิสเล่นไม้ตีหรือนักกอล์ฟที่เล่นจังหวะของพวกเขาอาจเป็นไปอย่างรวดเร็วเท่า ๆ กัน

2. หลักการถ่ายภาพกีฬากลางแจ้ง

การถ่ายภาพกีฬากลางแจ้ง ต้องอาศัยแสงจากธรรมชาติ การถ่ายภาพกีฬาเป็นการถ่ายภาพแอคชั่นรูปแบบหนึ่งซึ่งต้องใช้การตั้งสปีดชัตเตอร์ที่สูงตั้งแต่ 1/250 วินาที ขึ้นไป ขึ้นอยู่กับความเร็วของวัตถุ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาพที่ 112 การแข่งกีฬากระโดดสูง

กล้อง Canon 7D, เลนส์ 50 มม., Shutter Speed 1/500, F-stop 8, ISO 200

การถ่ายภาพการแข่งขันกีฬากระโดดสูงช่างภาพต้องหามุมที่นักกีฬากระโดดและควรเป็นแอคชั่นที่เห็นหน้านักกีฬา ซึ่งสามารถเลือกมุมภาพได้ตั้งแต่ช่วงอบอุ่นร่างกายของนักกีฬา

ภาพที่ 113 การแข่งกีฬากระโดดค้ำถ่อ

กล้อง Canon 7D, เลนส์ 70-200 มม., Shutter Speed 1/2,000, F-stop 3.2, ISO 200

ช่างภาพต้องหมั่นในการถ่ายภาพโดยการศึกษาจากภาพข่าวกีฬา หรือจากช่างภาพที่
มรประสบการณ์สูง และต้องหาจุดยืนในการถ่ายภาพเพื่อให้ได้มุมแอคชั่นที่ดีของช่างภาพ

ภาพที่ 114 กระโดด

กล้อง Canon 7D, Shutter Speed 1/200, F-stop 2.8, ISO 1,600

ภาพที่ 115 ลงสู่พื้น

กล้อง Canon 7D, Shutter Speed 1/1,000, F-stop 4.5, ISO 200

สิ่งสำคัญสำหรับการถ่ายภาพกีฬาคือช่างภาพต้องเข้าใจกฎ กติกา เกมส์การแข่งขัน และ
ช่างภาพต้องหมั่นกล้องในการถ่ายภาพเพื่อให้ได้แอคชั่นที่สามารถสื่อสารได้ เช่น เพื่อประกอบ
ข่าว หรือเผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์

ภาพที่ 116 การแข่งกีฬาเรือคายัค ประเภทชายคู่
กล้อง Canon 7D, เลนส์ 70-200 มม., Shutter Speed 1/800, F-stop 2.8, ISO 100

การแข่งกีฬาเรือพาย สิ่งที่ช่างภาพต้องเตรียมตัวให้พร้อมคือเลนส์การถ่ายภาพระยะไกล รวมถึงหมวกสำหรับกันแดดของช่างภาพ

ภาพที่ 117 จักรยานทางไกล
กล้อง sony a7ii, เลนส์ 70-200 มม., Shutter Speed 1/250, F-stop 10, ISO 200

ช่างภาพต้องเตรียมพร้อมในถ่ายภาพภาพตลอดเวลา และหมั่นมองในการถ่ายภาพเพื่อสื่อสารเห็นความสวยงามของเส้นทาง เห็นบรรยากาศการปั่น

ภาพที่ 118 กีฬาเปตอง

กล้อง Canon 7D, เลนส์ 70-200 มม., Shutter Speed 1/640, F-stop 2.8, ISO 200

ภาพที่ 119 กรีฑา

กล้อง Nikon D70, Shutter Speed 1/8,000, F-stop 2.8, ISO 200

การถ่ายภาพกีฬาช่างภาพต้องเลือกให้ความเร็วชัตเตอร์ที่สูงเพื่อหยุดการเคลื่อนไหวของวัตถุ ซึ่งโหมดการถ่ายภาพที่ควบคุมเฉพาะความเร็วชัตเตอร์จึงเหมาะที่จะใช้การถ่ายภาพกีฬา

ภาพที่ 120 กีฬาพื้นบ้าน วัวควาย

กล้อง Canon 7D, เลนส์ 70-200 มม., Shutter Speed 1/1,250, F-stop 6.3, ISO 400

การหยุดจังหวะของภาพเป็นสิ่งสำคัญมากของการถ่ายภาพกีฬา ซึ่งช่างภาพต้องเลือกใช้ความเร็วชัตเตอร์สูง และหามุมที่สามารถสื่อสารได้

ภาพที่ 121 การแข่งรถยนต์แรลลี่

กล้อง Canon 6D, เลนส์ 70-200 มม., Shutter Speed 1/2,000, F-stop 4, ISO 1000

เลนส์ที่เหมาะสมสำหรับถ่ายภาพกีฬา คือเลนส์ถ่ายภาพระยะไกลเพราะกีฬาช่างภาพไม่สามารถเข้าไปใกล้หรือรบกวนนักกีฬาได้

3. หลักการถ่ายภาพกีฬาในร่ม

การถ่ายภาพกีฬาในร่มหรือการถ่ายภาพกีฬาในอาคาร สภาพแสงหรือความสว่างจะน้อยกว่าการถ่ายภาพกีฬากลางแจ้ง แต่ในส่วนของการปรับกล้องหรือโหมดในการถ่ายภาพไม่แตกต่างกัน เพียงแต่ช่างภาพต้องใช้ความไวแสงที่สูงเพื่อช่วยให้สามารถใช้ความเร็วชัตเตอร์ที่สูงขึ้นตามไปด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาพที่ 122 กีฬาเทควันโด

กล้อง Canon 6D, เลนส์ 70-200 มม., Shutter Speed 1/250, F-stop 2.8, ISO 2,000

ภาพที่ 123 ตะหัว

กล้อง Canon 6D, Shutter Speed 1/160, F-stop 4.5,
ISO 2,500

ภาพที่ 124 ถีบหน้า

กล้อง Canon 7D, Shutter Speed 1/250,
F-stop 3.2, ISO 2,000

ภาพที่ 125 กีฬาบาสเกตบอล

กล้อง Canon 6D, เลนส์ 70-200 มม., Shutter Speed 1/250, F-stop 2.8 ISO 2,000

ภาพที่ 126 กีฬาแบดมินตัน

กล้อง Canon 6D, เลนส์ 70-200, Shutter Speed 1/320, F-stop 2.8, ISO 2,000

ภาพที่ 127 กีฬามวยสากลสมัครเล่น

กล้อง Canon 6D, เลนส์ 17-35 มม., Shutter Speed 1/200, F-stop 4, ISO 4,000

ภาพที่ 128 กีฬาญูโด 1

กล้อง Canon 6D, เลนส์ 70-200, Shutter Speed 1/80, F-stop 4, ISO 2,000

ภาพที่ 129 กีฬายูโด 2

กล้อง Canon 7D, Shutter Speed 1/640, F-stop 1.8,
ISO 500

ภาพที่ 130 กีฬายูโด 3

กล้อง Canon 7D, Shutter Speed 1/500, F-stop 5,
ISO 2,000

การแข่งขันกีฬาต่อสู้ ช่างภาพต้องรอจังหวะแอคชั่นของการแข่งขันให้ดี และเราไม่สามารถคาดเดาเหตุการณ์ล่วงหน้าได้ บางครั้งแอคชั่นที่เกิดขึ้นเพียงเสี้ยววินาที ข้อสำคัญอีกอย่างคือต้องศึกษากติกาของการแข่งขันกีฬาให้ดี

การถ่ายภาพในร่มหรือในพื้นที่ปิด ข้อควรระวังอย่างแรกคือห้ามใช้แฟลช และแสงไฟน้อยส่งผลทำให้ความเร็วชัตเตอร์ต่ำซึ่งจะทำให้ถ่ายภาพที่เคลื่อนไหวแอคชั่นของนักกีฬาไม่ชัด สามารถแก้ไขโดยการเพิ่มค่าความไวแสง ISO (กล้องถ่ายภาพบางรุ่นค่า ISO สูงเกินไปจะทำให้ภาพไม่คมชัด ดังนั้นควรศึกษาคุณสมบัติหรือความสามารถของกล้องที่เราใช้ให้ดี)

4. ความแตกต่างในการถ่ายภาพกีฬากลางแจ้งและในร่ม

ความแตกต่างในการถ่ายภาพกีฬากลางแจ้งและในร่มคือเรื่องของสภาพแสง การถ่ายภาพกีฬากลางแจ้งสภาพแสงจะมีให้ถ่ายมากกว่า และเราสามารถเลือกใช้ความเร็วชัตเตอร์สูงได้ และใช้ค่าความไวแสง (ISO) ที่ต่ำทำให้ภาพไม่แตก ซึ่งตรงกันข้ามการถ่ายภาพกีฬาในร่มสภาพแสงมีให้ถ่ายน้อยช่างภาพจำเป็นต้องใช้ค่าความไวแสง (ISO) ที่สูง ทำให้ภาพแตกไม่คมชัด และใช้ความเร็วชัตเตอร์ได้ต่ำ ทำให้ไม่สามารถหยุดการเคลื่อนไหวของวัตถุในจังหวะที่สำคัญได้

ข้อสำคัญอีกอย่างสำหรับการถ่ายภาพกีฬาคือต้องหามุมภาพหรือจุดยืนในการถ่ายภาพให้ดีเพื่อจะได้ภาพแอคชั่นที่เหมาะสมสำหรับการสื่อสารในแบบของกีฬา

ข้อควรระวังคือ การถ่ายภาพกีฬาช่างภาพจะไม่ใช้แฟลชโดยเด็ดขาด เนื่องจากแสงจากแฟลชจะรบกวนนักกีฬาขณะทำการแข่งขัน โดยเฉพาะช่างภาพที่ใช้โหมดออโต้เพราะกล้องจะปรับใช้แฟลชอัตโนมัติ ข้อควรระวังอีกอย่างคือการปรับระบบวัดแสงเพราะกล้องบางตัววัดแสงโดยการยิงแสงไปยังวัตถุที่ต้องการถ่ายซึ่งช่างภาพต้องคอยระวังและปิดระบบเหล่านี้ก่อนถ่ายภาพกีฬา

การถ่ายภาพกีฬาข้อสำคัญคือต้องใช้ความเร็วชัตเตอร์ที่สูงเพื่อหยุดการเคลื่อนไหวของคน วัตถุ ที่เคลื่อนที่ด้วยความเร็ว ซึ่งการกำหนดความเร็วชัตเตอร์ของกีฬาแต่ละประเภทแตกต่างกัน ไม่มีข้อกำหนดตายตัวซึ่งช่างภาพต้องคอยฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ ข้อระวังสำหรับการถ่ายภาพกีฬาที่สำคัญมากคือห้ามใช้แฟลชเด็ดขาดเพราะแสงแฟลชจะรบกวนสมาธิของนักกีฬา อีกทั้งควรปิดระบบแสงไฟสำหรับส่องวัดแสงสำหรับบางรุ่นด้วย และ โหมดการถ่ายภาพที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพกีฬา คือ โหมด S (Shutter Priority) สำหรับกล้อง Nikon และ โหมด TV สำหรับกล้อง Canon คือโหมดที่เรากำหนดความไวชัตเตอร์เอง โดยกล้องคำนวณรูรับแสงให้โดยอัตโนมัติ

กิจกรรมท้ายบท

1. ให้ผู้เรียนถ่ายภาพกลางกีฬา (Sport Photography) โดยแบ่งเป็นภาพกีฬากลางแจ้ง 2 ภาพ และภาพกีฬาในร่ม 2 ภาพ พร้อมอธิบายแนวคิดและเทคนิคการถ่ายภาพดังกล่าว
2. โหมดที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพกีฬา คือ โหมดใด และเพราะเหตุใด
3. จงอธิบายข้อแตกต่างการถ่ายภาพกีฬากลางแจ้ง และการถ่ายภาพกีฬาในร่ม
4. การถ่ายภาพกีฬาในร่มกรณีสภาพแสงน้อย เราควรปรับค่าในกล้องอย่างไรเพื่อใช้ความเร็วชัตเตอร์ให้สูงขึ้น
5. ควรใช้การโฟกัสอย่างไรในการถ่ายภาพกีฬา

A photograph of a muddy rally track. In the foreground, a large splash of brown mud is being kicked up by a vehicle, partially visible on the right. Several red-and-white striped barriers are positioned along the track. The background shows a grassy area and trees under a cloudy sky.

บทที่ 7

การถ่ายภาพการแข่งขันรถยนต์ แรลลี่

การถ่ายภาพการแข่งขันรถยนต์ แรลลี่

การถ่ายภาพมืออาชีพช่างภาพต้องเรียนรู้เทคนิคการถ่ายภาพที่หลากหลายรูปแบบ ซึ่งช่างภาพที่ดีต้องสามารถประยุกต์ความรู้เทคนิควิธีการถ่ายภาพเพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่หลากหลายรูปแบบ ในส่วนของบทนี้จะแนะนำเทคนิคและกระบวนการการสร้างสรรค์งานภาพถ่ายการแข่งขันรถยนต์แรลลี่ ช่างภาพต้องมีการเตรียมความพร้อมดังนี้ 1) อุปกรณ์การถ่ายภาพ 2) สำนวนและศึกษาสภาพสนามแข่ง 3) การซ้อมถ่ายภาพในวันทดสอบสนาม นอกจากนี้มุมมองภาพที่ควรใช้ในการสื่อความหมายคือ ภาพพิธีเปิด ภาพมุมในมุมนอก ภาพรถกับบรรยากาศสนาม (Landscape) ภาพมุมตรงและมุมบน ภาพแสดงถึงความเร็วสูงของรถแข่ง ภาพล้อรถลอยจากพื้นสนาม ภาพแสดงถึงความคึกคักของรถแข่ง ภาพการรับรางวัล และภาพทีมเซอร์วิต

1. แนวคิดการถ่ายภาพการแข่งขันรถยนต์แรลลี่

การถ่ายภาพการแข่งขันรถยนต์โดยที่ Camerart (2019) กล่าวว่า การถ่ายภาพรถแข่งเป็นการถ่ายภาพอีกประเภทหนึ่งที่มีความน่าสนใจ น่าตื่นเต้น สนุก และท้าทาย โดยการถ่ายภาพต้องมีการเตรียมการถ่ายภาพ ดังนี้

1.1 ศึกษาลักษณะของสนามแข่งและจุดถ่ายภาพสนามแข่งจะมีความแตกต่างกันในแต่ละสนาม ระยะทาง เส้นทางโค้งต่าง ๆ ที่สำคัญ คือจุดถ่ายภาพ โดยส่วนใหญ่ช่างภาพจะใช้เส้นทางเดียวกันกับทีมพยาบาล ซึ่งเป็นเส้นทางเล็กๆ เลาะขอบสนามไป หลักสำคัญคือการไม่รบกวนการทำงานของหน่วยพยาบาลที่จะต้องเข้าช่วยเหลือนักแข่งทันทีที่เกิดอุบัติเหตุในสนาม ดังนั้นช่างภาพต้องระมัดระวังความปลอดภัยในการใช้เส้นทางเรสคิวนี และปฏิบัติตามกฎของสนามแข่งอย่างเคร่งครัด เช่นการเดินข้ามฟุตไลน์การหยุดถ่ายภาพขอบสนามตามจุดต่างๆ ซึ่งเมื่อใดก็ตามที่คุณทำผิดกฎของสนามแข่ง คุณจะถูกล้อออกจากสนามทันที พร้อมทั้งต้องเสียค่าปรับตามอัตราที่สนามกำหนดอีกด้วย

นอกจากความปลอดภัยแล้ว อีกสิ่งหนึ่งต้องคำนึง คือ มุมถ่ายภาพที่เป็นไลน์ในของสนาม ซึ่งมักจะมีทางลัดอยู่ไม่กี่จุด ซึ่งเราต้องดูทิศทางแสง และมุมภาพให้ดี แล้ววางแผนเส้นทางถ่ายภาพของเราเอง ถ้าสนามที่เราต้องเดินเท้าการย้อนกลับ หรือเดินอ้อมเพื่อไปที่ทางลัดนั้นอาจจะทำให้ต้องเดินกลับไปกลับมาหลายกิโลซึ่งอาจจะทำให้ไม่ทันแสง หรือไม่ทันภาพที่ต้องการได้

อย่างสนามช้าง อินเตอร์เนชั่นแนล เซอร์กิตที่บุรีรัมย์ จากแผนที่จะเห็นว่ามีทางโค้งน่าสนใจอยู่ และมีทางตรงที่รถจะอัดความเร็วได้ส่วนจุดทางลัดนั้นมีอยู่หนึ่งจุด ทางด้านซ้ายของอัมรินทร์ ฝั่งจุดสตาร์ท ซึ่งถือว่าไกลพอสมควรสำหรับรอบนี้ที่เราจะต้องเดินเท้าเลาะขอบสนาม ส่วนนั่งร้านสำหรับถ่ายภาพมุมสูงมีอยู่ตามโค้งต่างๆ หลายจุด

1.2 การเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ เมื่อเรามองภาพรวมของสนามแข่งที่เราจะถ่ายภาพแล้ว เราก็มาวางแผนการถ่ายภาพกัน โดยส่วนใหญ่ภาพแข่งรถนั้นหลัก ๆ ก็จะมีช่วงพีชเปิด ที่จุดสตาร์ท บรรยากาศต่าง ๆ ของนักแข่ง และสาว ๆ พิรติติ อุปกรณ์ที่ใช้ในการถ่ายภาพแข่งนั้น กล้องที่เปลี่ยนเลนส์ได้ เลนส์ช่วงทางยาวโฟกัสนั้นค่อนข้างใช้ได้หลากหลาย ตั้งแต่มุมกว้างที่จะใช้ในช่วงจุดสตาร์ท หรือเลนส์เทเลโฟโต้ที่จะใช้ถ่ายภาพแข่งในสนาม ที่สำคัญควรหาขาตั้งกล้องแบบโมโนพรอตติดไปด้วยเพราะเราอาจจะต้องถือเลนส์เทเลโฟโต้ที่มีน้ำหนัก และขนาดใหญ่ นานหลายชั่วโมง อุปกรณ์เสริมอื่น ๆ เช่น แบตเตอรี่ หรือเมมโมรี่การ์ด ควรให้มีเพียงพอ (อย่าลืมปลอกแขนกันแดด หรือร่มคันเล็กพกติดกระเป๋าไปด้วยก็ดีนะครับ เวลากลางวันเดินเปลี่ยนจุดถ่ายภาพแดดร้อนมากเลยทีเดียว)

1.3 การปรับค่ากล้องที่เหมาะสม โดยส่วนมากแล้วรถแข่งนั้นมักจะแล่นด้วยความเร็วสูง การถ่ายภาพนั้นสิ่งสำคัญจะอยู่ที่การเลือกใช้ความไวชัตเตอร์ที่เหมาะสมกับภาพที่เราจะถ่าย เช่นถ้าเราจะแผนกล้องไปด้วยความไวชัตเตอร์ต้องสัมพันธ์กับความเร็วของรถและจังหวะการแพนกล้องของเรา 3 สิ่ง นี้ต้องสัมพันธ์กัน เช่น รถที่กำลังวิ่งทางตรงจะแล่นเร็วมาก ความไวชัตเตอร์ที่เหมาะสมอาจจะอยู่ที่ 1/250-1/500 วินาที พร้อมกับการแพนกล้องให้ขนานไปกับรถพอดีกัน แต่ถ้าเป็นรถกำลังเข้าโค้งความเร็วจะลดลง การแพนจังหวะนี้ควรลดความไวชัตเตอร์ลงสักประมาณ 1/60-1/125 วินาที เพื่อให้สัมพันธ์กับความเร็วของรถนั่นเอง นอกจากนั้นการเลือกใช้ระบบโฟกัสของภาพแบบตามวัตถุ ก็จะทำให้โฟกัสภาพได้แม่นยำขึ้นส่วนการตั้งค่าอื่นๆ ก็จะเป็นไปตามค่าแสงในช่วงเวลานั้น ๆ รวมทั้งการเลือกค่า ISO (โดยปกติผมจะแนะนำว่าเลือกใช้ AUTO ISO แล้วกำหนดช่วง ISO ที่จะใช้เช่น ISO 100-800 จะไม่ต้องเสียเวลามากมายปรับค่า ISO เมื่อค่าแสงเปลี่ยนไป)

1.4 การวางองค์ประกอบภาพที่น่าสนใจ การที่รถไม่อยู่นิ่งมีการเคลื่อนที่ตลอด การจัดวางองค์ประกอบภาพจึงต้องอาศัยความแม่นยำความยากของการจัดองค์ประกอบเวลารถเข้าโค้งนั้น เคล็ดลับจะอยู่ในการเลือกจุดโฟกัส คือให้วางจุดโฟกัสเอาไว้มุมล่างซ้ายไปด้านที่รถวิ่งไป เช่น รถเข้าโค้งขวา จุดโฟกัสควรวางเอาไว้บริเวณมุมล่างซ้าย พอรถติคโค้งเข้ามาจะวิ่งมาที่ตำแหน่งจุดโฟกัสที่เราตั้งไว้พอดี การเลือกฉากหลังที่เรียบง่าย ไม่รกสายตา รวมทั้งการหา เส้นต่างๆ เข้ามาช่วยในการจัดองค์ประกอบภาพก็เป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้การจัดองค์ประกอบภาพไม่ยากเกินไปนัก

ในการถ่ายภาพแข่งนั้น นอกจากการแพนรถแข่งคันเดียวแล้ว การเลือกจังหวะที่รถมากกว่า 1 คัน ในเฟรมภาพจะทำให้ได้ภาพที่ให้ความรู้สึกของการแข่งขันมากกว่าภาพที่มีรถเพียงคันเดียว

2. หลักการถ่ายภาพการแข่งขันแรลลี่

การถ่ายภาพการแข่งขันแรลลี่ ผู้สร้างสรรค์ผลงานควรต้องมีการเตรียมตัวในการถ่ายภาพดังนี้

2.1 เตรียมอุปกรณ์ “กล้อง” เตรียมอุปกรณ์การถ่ายภาพและเช็คสภาพกล้องให้พร้อมใช้งานเนื่องจากการถ่ายภาพการแข่งขันอาจต้องเจอสภาพอากาศที่ไม่คาดคิด เช่น ฝน ฝุ่น และควรมีอุปกรณ์ทำความสะอาดกล้องเบื้องต้น ผ้าเช็ดเลนส์ ที่เป่าลม ในกรณีต้องทำความสะอาดกล้อง

2.1.1 เลนส์ ควรมีเลนส์ให้ครอบคลุมของการถ่ายภาพ ประกอบด้วย

- เลนส์มุมกว้าง 16-35 mm 17-40 mm หรือ 24-105 mm ซึ่งขึ้นอยู่กับอุปกรณ์ที่เรามี
- เลนส์ซูมแคบ ระยะไม่ต่ำกว่า 200 mm ซึ่งเลนส์ทั้งสองรูปแบบช่างภาพสามารถ

สร้างสรรค์ผลงานการถ่ายภาพแข่งขันได้

2.1.2 โหมดในการถ่ายภาพ ซึ่งสามารถใช้ได้ทั้ง “TV” “AV” หรือ Manual อยู่ที่ความถนัด ซึ่งแนะนำโหมด TV เพราะการถ่ายภาพที่วิ่งด้วยความเร็วการควบคุมความเร็วชัตเตอร์เป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งความเร็วชัตเตอร์สามารถสร้างสรรค์ให้รถวิ่งเร็วขึ้นหรือช้าลงได้

2.1.3 การใช้ความเร็วของชัตเตอร์ มีผลต่ออารมณ์ของภาพ สำหรับการเลือกใช้ความเร็วชัตเตอร์จะส่งผลต่อภาพถ่าย เช่น ช่างภาพใช้ความเร็วชัตเตอร์ต่ำและใช้การแพนกล้องช่วยภาพที่ออกมาจะดูวิ่งด้วยความเร็วมาก และการใช้ความเร็วชัตเตอร์สูงจะหยุดการเคลื่อนไหวของรถ

2.1.4 การเปิดรูรับแสงมีผลต่ออารมณ์ของภาพ การเปิดรูรับแสงกว้างภาพที่ได้ฉากหลังจะเบลอ และกรณีเปิดรูรับแสงแคบฉากหลังของภาพจะชัด ซึ่งขึ้นอยู่กับบริบทของภาพที่เราจะเลือกไปใช้ในการสื่อสาร หรือนำไปใช้งานต่อไป

2.1.5 การหาจุดยืนของช่างภาพ สำหรับการหาจุดยืนในการถ่ายภาพของช่างภาพสำคัญคือเรื่องของความปลอดภัย โดยมีหลักพื้นฐาน คือ การยืน- มุมในห่าง 3 เมตร - มุมนอกห่าง 10 เมตร “ในการยืนแต่ละจุดควรยืนโดยการจิกเท้าให้เป็นร่องเมื่อเกิดเหตุจะได้ดีตัวได้ไกล”

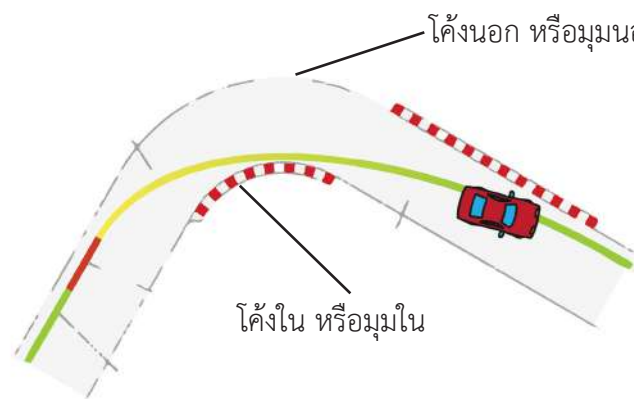
2.2. การสำรวจสนามแข่ง สำหรับการถ่ายภาพแรลลี่การสำรวจสนามแข่งเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับช่างภาพ เพราะจะได้เห็นและเข้าใจในพื้นสนาม โค้งต่างๆ ซึ่งการแข่งขันแรลลี่ช่างภาพจะไม่ทราบเส้นทางการวิ่งก่อนการแข่งขัน แต่จะทราบเพียงภาพรวมของสนาม ซึ่งสนามแรลลี่ ที่อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี สนามขนาดใหญ่อยู่ในบริเวณเดียวกัน และวิทยากรจะแนะนำว่าตรงไหนช่างภาพสามารถอยู่ได้ ตรงไหนอันตรายห้ามเข้า

3. เทคนิคถ่ายภาพการแข่งขันรถยนต์แรลลี่

เทคนิคการถ่ายภาพการแข่งขันรถยนต์แรลลี่ ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง (2562) ได้อธิบายกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานไว้ดังนี้

ในการสร้างสรรค์การถ่ายภาพแรลลี่ช่างภาพควรมีการบันทึกภาพในมุมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้เพื่อจะได้สื่อสารได้ครบทุกอารมณ์ของงาน

1. ภาพมุมใน ภาพมุมนอก การถ่ายภาพรถแข่งภาพพื้นฐานที่ช่างภาพต้องบันทึกคือภาพมุมใน มุมนอก ซึ่งจะได้ภาพที่กำลังเข้าโค้ง ตัวอย่างภาพที่อธิบายมุมใน มุมนอก

ภาพที่ 131 ภาพแสดงโค้งใน และโค้งนอก

- มุมใน คือ โค้งที่ช่างภาพจะอยู่ด้านในของรถ ข้อสำคัญคือควรอยู่ห่างจากสนามประมาณ 3 เมตร ดังตัวอย่างภาพที่ 132

ภาพที่ 132 ภาพมุมใน

Canon 7D เลนส์ 70-200 มม. ISO 100 F-Stop 5.6 Shutter Speed 1/125

- **มุมนอก** คือโค้งที่ช่างภาพจะอยู่ด้านนอกของรถ ข้อสำคัญคือควรอยู่ห่างจากสนามห่าง 10 เมตร เพราะรถอาจหลุดโค้งและพุ่งเข้าหาช่างภาพได้ ดังตัวอย่างภาพที่ 133

ภาพที่ 133 ตัวอย่างภาพมุมนอก

- **ภาพรถ + วิวทิวทัศน์** คือการถ่ายภาพรถแข่งพร้อมกับเห็นสนามแข่งในมุมกว้าง เพื่อสื่อสารถึงสนามมีความยากง่าย และสวยงามเพียงใด ดังภาพตัวอย่าง

ภาพที่ 134 ตัวอย่างภาพรถ + วิวทิวทัศน์

- **มุมตรง และมุมบน** ภาพที่แสดงให้เห็นถึงรถวิ่งตรงๆ เข้าหากล้อง ซึ่งต้องใช้เลนส์ถ่ายภาพระยะไกลในการซูม และมุมบนที่เห็นการเคลื่อนไหวของรถทั้งคัน ดังภาพตัวอย่าง

ภาพที่ 135 ตัวอย่างภาพมุมตรง

ภาพที่ 136 ตัวอย่างภาพมูมบน

- ภาพแสดงถึงความเร็วสูง การถ่ายภาพรถแข่งต้องถ่ายให้เห็นภาพที่สื่อความหมาย ถึงการใช้ความเร็วสูง ซึ่งเทคนิคที่นำมาใช้คือการถ่ายภาพแพนนิ่ง ดังตัวอย่าง

ภาพที่ 137 ตัวอย่างภาพแสดงถึงความเร็วสูง

- ภาพล้อรถลอยจากพื้น การถ่ายภาพล้อรถแข่งที่ลอยจากพื้นจะทำให้แอคชั่นของการ แข่งรถ ซึ่งนักแข่งไม่ชอบให้ล้อลอยจากพื้นเพราะจะทำให้เขาทำความเร็วได้ช้าลง ดังตัวอย่าง

ภาพที่ 138 ตัวอย่างภาพล้อรถลอยจากพื้น

- **ภาพแสดงถึงความดุดัน** ภาพของรถที่แสดงถึงความดุดัน ที่วิ่งผ่านอุปสรรคต่างๆ เพื่อสื่อความหมายถึงการแข่งแรลลี่ที่ทรหด และความแกร่งของรถและนักแข่ง ดังตัวอย่าง

ภาพที่ 139 ตัวอย่างภาพแสดงถึงความดุดัน

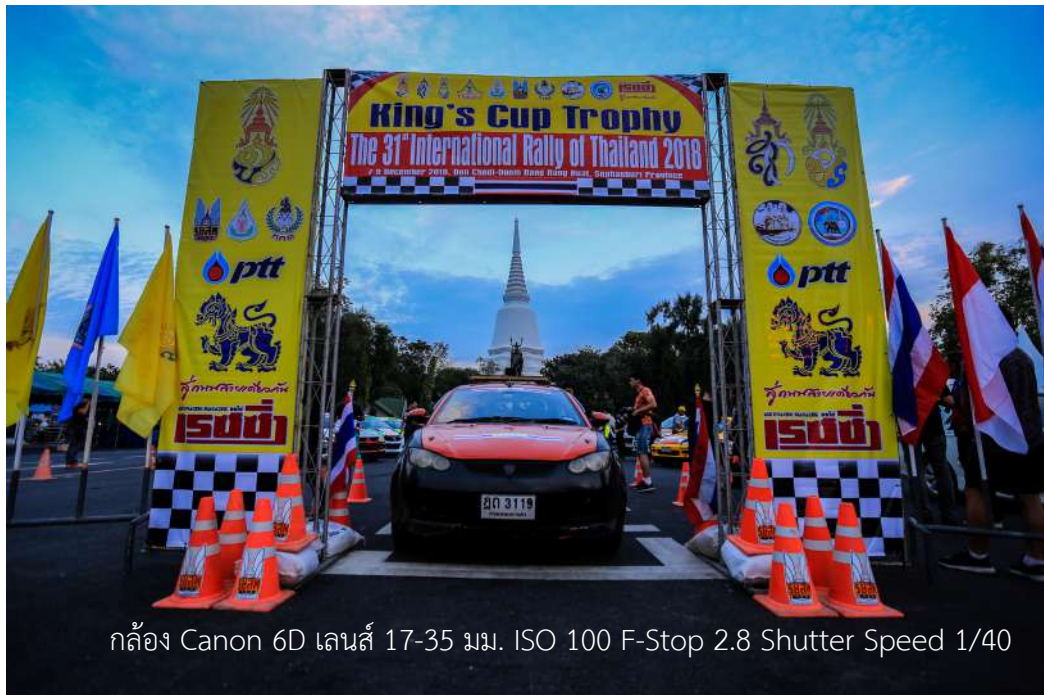
- **ภาพการรับรางวัล** ภาพบรรยากาศการรับรางวัลที่สื่อถึงการเฉลิมฉลองความสำเร็จของนักแข่ง

- **ภาพทีมซ่อมบำรุง** ภาพทีมงานเบื้องหลังการแข่งขันที่ถือว่ามีความสำคัญมากเพราะรถแข่งจะต้องอาศัยทีมงานที่อยู่เบื้องหลัง และการแข่งแรลลี่ทีมงานต้องมีการแก้ปัญหาอยู่ตลอดเวลา ดังตัวอย่าง

ภาพที่ 140 ตัวอย่างภาพทีมซ่อมบำรุง

- ภาพพิธีเปิด ก่อนการแข่งขันจะมีพิธีเปิดงานอย่างเป็นทางการ ช่างภาพควรเก็บภาพที่สื่อความหมายให้เห็นบรรยายของงาน ผู้สนับสนุน และสถานที่ของการจัดงาน ดังตัวอย่าง

ภาพที่ 141 ภาพพิธีเปิดการแข่งขันอย่างเป็นทางการ

พิธีเปิดการแข่งขัน จุดสำคัญคือสัญลักษณ์ของสถานที่จัดการแข่งขัน ซึ่งสนามนี้คือดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

4. สรุปการถ่ายภาพการแข่งขันรถยนต์แรลลี่

การสร้างสรรคผลงานการถ่ายภาพการแข่งขันรถยนต์แรลลี่ ช่างภาพต้องมีการเตรียมความพร้อมก่อนถ่ายภาพ เช่น การเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อม การศึกษาสภาพสนามแข่ง การสำรวจสนามแข่ง โดยภาพที่ใช้ในการสื่อสารการแข่งขันรถยนต์แรลลี่ ดังนี้

- ภาพมุมใน ภาพมุมนอก เพื่อสื่อความหมายให้เห็นถึงแอคชั่นการเข้าโค้งของรถแข่ง
- ภาพรถ+ภาพวิวทิวทัศน์ เพื่อสื่อความหมายถึงความยากและความสวยงามของสนามแข่ง
- ภาพมุมตรง และมุมบน เพื่อสื่อความหมายถึงการมุ่งหน้าของรถกับสภาพแข่ง
- ภาพแสดงถึงความเร็วสูง เพื่อสื่อความหมายถึงการวิ่งด้วยความเร็วสูง เทคนิคที่ใช้คือการถ่ายภาพแพนนิ่ง
- ภาพล้อรถลอยจากพื้น เพื่อสื่อความหมายแอคชั่นที่ลำบากของสนามแข่งแรลลี่
- ภาพแสดงถึงความดุเดือด เพื่อสื่อความหมายการแข่งขันแรลลี่ที่ทรหด และความแกร่งของรถและนักแข่ง

- ภาพการรับรางวัล เพื่อสื่อความหมายถึงการเฉลิมฉลองความสำเร็จของนักแข่งและทีมงาน
- ภาพทีมซ่อมบำรุง เพื่อสื่อความหมายถึงการทำงานเบื้องหลัง การเตรียมความพร้อมของรถ
- ภาพพิธีเปิด เพื่อสื่อความหมายให้เห็นบรรยายของงาน ผู้สนับสนุน และสถานที่ของการจัดงาน

การเลือกใช้ความเร็วชัตเตอร์ ในการเลือกใช้ความเร็วชัตเตอร์ไม่มีกฎตายตัวในการเลือกใช้ การเลือกใช้ความเร็วชัตเตอร์สูงทำให้ภาพหยุดนิ่ง ส่วนการเลือกใช้ความเร็วชัตเตอร์ช้า ภาพดูมีการเคลื่อนไหว ดังนั้นช่างภาพควรเลือกใช้ความเร็วชัตเตอร์ทั้งสองรูปแบบขึ้นอยู่กับความเร็วของรถ ดังตัวอย่างภาพที่ 142 และ ภาพที่ 143

ภาพที่ 142 การใช้ความเร็วชัตเตอร์สูง

ภาพที่ 143 การใช้ความเร็วชัตเตอร์ต่ำ

การหาจุดถ่ายภาพสำหรับช่างภาพเพื่อความปลอดภัยต้องทำการศึกษาสภาพสนามให้
ดีส่วนไหนยืนถ่ายได้ และส่วนไหนอันตรายควรหลีกเลี่ยง โดยมีหลักพื้นฐาน คือ การยืน มุมใน
ห่าง 3 เมตร และมุมนอกห่าง 10 เมตร “ในการยืนแต่ละจุดควรยืนโดยการจิกเท้าให้เป็นร่องเมื่อ
เกิดเหตุจะได้ติดตัวได้ไหล”

การถ่ายภาพให้เห็นความเร็วของรถ เทคนิคที่นำมาใช้คือการถ่ายภาพแพนนิ่ง โดยที่
การเลือกความเร็วชัตเตอร์ขึ้นอยู่กับความเร็วของรถ และความเร็วในการแพนกล้องของช่างภาพ
ในการแพนกล้องต้องย่อตัวและใช้สะโพกช่วยในการเหวี่ยงตัวจำให้แพนกล้องได้ทันรถวิ่ง

กิจกรรมท้ายบท

1. โหมดการถ่ายภาพที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพแข่งขันรถยนต์แรลลี่ คือโหมดใด
2. การใช้ความเร็วของชัตเตอร์ส่งผลต่ออารมณ์ของภาพ อย่างไร
3. การสำรวจสนามแข่งมีความสำคัญอย่างไร สำหรับการถ่ายภาพแข่งขันรถยนต์แรลลี่
4. จงอธิบายมุมภาพที่ใช้ในการสื่อสารสำหรับถ่ายภาพแข่งขันรถยนต์แรลลี่อย่างน้อย 4 มุมภาพ
5. ให้ผู้เรียนทดลองถ่ายภาพรถยนต์โดยใช้ความเร็วชัตเตอร์สูง และเทคนิคการแพนกล้อง

บทที่ 8

การถ่ายภาพกลางคืน

การถ่ายภาพกลางคืน (Night Photography)

การถ่ายภาพกลางคืนเป็นงานที่ทำหายอย่างมากสำหรับช่างภาพ ซึ่งในยุคสมัยของกล้องฟิล์มต้องใช้วิธีการจดเวลา จับเวลา ในการถ่ายแต่ละภาพ แต่ในยุคสมัยที่ถ่ายด้วยระบบดิจิทัลทำให้สามารถถ่ายภาพกลางคืนได้ง่ายมากขึ้น ซึ่งกล้องบางประเภทอาจถ่ายภาพได้สวยในเวลากลางวัน แต่พอนำมาถ่ายภาพกลางคืนหรือภาพที่สภาพแสงน้อยอาจทำให้ช่างภาพปวดหัวไม่น้อย โดยที่ Gabriel Biderman & Tim Cooper (2014/2557) อธิบายแนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายภาพกลางคืนไว้ว่า “การถ่ายภาพเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแสง และกล้องก็คือเครื่องมือบันทึกแสงของเรา เวลากดปุ่มชัตเตอร์บนตัวกล้อง เซ็นเซอร์ของกล้องจะโดนแสง บางครั้งภาพที่ได้อาจสว่างเกินไป แต่บางครั้งมืดไป การกำหนดปริมาณแสงให้พอดีจึงเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การเป็นช่างภาพที่เก่ง 3 ปัจจัยหลัก ที่มีผลต่อการเปิดรับแสง ได้แก่ ISO รูรับแสง และความเร็วชัตเตอร์” ดังนั้นในการถ่ายภาพกลางคืนควรมีการเตรียมการ ดังนี้

1. อุปกรณ์ในการถ่ายภาพกลางคืน

อุปกรณ์นับว่ามีความจำเป็นมากในการถ่ายภาพในเวลากลางคืน เพราะถ้าลืมเราอาจเสียโอกาสหรือไม่ได้ภาพที่เราต้องการ

1.1 ขาตั้งกล้อง เพราะการถ่ายภาพในเวลากลางคืนเราจะใช้ความเร็วชัตเตอร์ช้า ดังนั้นกล้องต้องตั้งอยู่บนขาตั้งกล้องเพื่อไม่ให้เกิดการสั่นไหวในเวลารับภาพ และขาตั้งกล้องต้องมีความแข็งแรง สามารถปรับทิศทางได้หลากหลายรูปแบบ

1.2 เลนส์ ช่างภาพต้องเตรียมเลนส์ในการถ่ายภาพให้เหมาะสมกับงานที่จะถ่ายภาพ เช่น ต้องการถ่ายดวงจันทร์ในวันที่พระจันทร์เต็มดวงควรใช้เลนส์ถ่ายภาพระยะไกล ถ่ายภาพดาวตกควรใช้เลนส์ถ่ายภาพมุมกว้าง เป็นต้น

1.3 กล้อง กล้องที่ใช้ในการถ่ายภาพกลางคืนที่ดีควรมีระบบเปิดชัตเตอร์ค้าง (หมายถึงการเปิดรับแสงของกล้องเป็นเวลานาน) กล้องบางตัวใช้ชัตเตอร์บี กล้องบางตัวเรียกว่าชัตเตอร์ที

1.4 ไฟส่องสว่าง ในเวลากลางคืนไฟฉายเป็นตัวช่วยที่ดี เพื่อให้เราเห็นวัตถุชัดเจนและง่ายต่อการโฟกัสของกล้อง อีกทั้งยังช่วยสร้างฉากหน้าในภาพถ่ายทำให้ภาพมีองค์ประกอบอื่นที่น่าสนใจ

1.5 รีโมท หรือ สายลั่นชัตเตอร์ เมื่อเปิดความเร็วชัตเตอร์เป็นเวลานานในการถ่ายภาพกลางคืนที่ใช้แสงน้อยเมื่อกำลังมีการเคลื่อนไหวเพียงเล็กน้อยภาพที่ได้ก็เบลอได้ทางแก้ปัญหาอีกวิธีหนึ่งเมื่อตั้งค่าการถ่ายภาพกลางคืนการใช้รีโมทช่วย

2. การตั้งค่ากล้องให้พร้อมสำหรับการถ่ายภาพกลางคืน

การตั้งค่ากล้องสำหรับถ่ายภาพในช่วงกลางคืน การตั้งค่าต้องพอดีกับแสงซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา โดยมีสิ่งที่ควรคำนึงถึงเวลาตั้งค่าถ่ายรูปตอนกลางคืน ดังนี้

2.1 โหมดการถ่ายภาพ สำหรับการถ่ายภาพกลางคืนแนะนำให้ใช้ โหมดแมนนวล (Manual Mode) ถ่ายภาพได้ตามสภาพแสง และภาพที่เราต้องการอยากได้ โดยที่ Michael Gabriel (2017) อธิบายไว้ว่า “การใช้โหมดนี้ทำให้เราปรับตั้งค่าให้เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ที่ และต้องปรับแต่ละค่าอย่างอิสระ ปกติแล้วเวลาใช้โหมดอัตโนมัติ นั้น กล้องจะคำนวณค่าแสงที่พอดีให้ แต่ในการถ่ายภาพกลางคืน แหล่งกำเนิดแสงก็อยู่ในจุดที่ต่างกัน และอาจจะมีสีของที่แตกต่างกันด้วย ทำให้เวลาถ่ายภาพด้วยโหมดอัตโนมัติใด ๆ ก็ตาม จะทำให้เราควบคุมภาพที่ออกมาได้ยาก” ดังนั้นก่อนถ่ายภาพกลางคืนช่างภาพต้องฝึกการปรับกล้องโดยใช้โหมดแมนนวลให้มีความชำนาญ

2.2 ความเร็วของชัตเตอร์ (Shutter Speed) การถ่ายภาพช่วงกลางคืนการตั้งค่าความเร็วของชัตเตอร์เร็วหรือช้าจะส่งผลต่อภาพที่ได้ เช่น การใช้ความเร็วชัตเตอร์ช้าภาพที่ได้จะเป็นเส้นของแสงไฟและทำให้ภาพดูสวยงาม ซึ่งการเลือกใช้ความเร็วชัตเตอร์ขึ้นอยู่กับสภาพแสงแต่ละพื้นที่

2.3 การเปิดค่ารูรับแสง (Aperture) เมื่อใช้ความเร็วชัตเตอร์ต่ำแล้ว ก็มาตั้งค่ารูรับแสงให้แคบ แต่ถ้าต้องการจับภาพให้เร็วขึ้น ก็ให้ใช้ความเร็วชัตเตอร์เร็วขึ้น แล้วก็ต้องตั้งค่ารูรับแสงกว้างเพื่อให้แสงเข้าได้มากขึ้น แต่ทั้งนี้การตั้งค่ารูรับแสงขึ้นอยู่กับว่าเราอยากได้ภาพถ่ายแบบไหน

2.4 ค่าความไวแสง ISO มีผลต่อภาพเมื่อถ่ายภาพในช่วงเวลากลางวันที่มีแสงเยอะ จะใช้ค่า ISO น้อย คือ 100 - 200 แต่เมื่อถ่ายภาพในช่วงกลางคืน จะต้องเพิ่มค่า ISO ให้สูงขึ้น ขึ้นอยู่กับสภาพท้องฟ้าในคืนนั้น ในกรณีที่ถ่ายภาพโดยไม่มีขาตั้ง ก็อาจจะต้องใช้ ISO สูง ๆ เพื่อให้สามารถใช้ความเร็วชัตเตอร์เร็วพอที่เราจะสามารถถือกล้องถ่ายด้วยมือเปล่าและไม่เกิดการสั่นไหวได้ แต่ในกรณีที่มิขาตั้งกล้องก็ใช้ ISO น้อย เพื่อความคมชัดของภาพ

2.5 ระบบโฟกัส การโฟกัสในการถ่ายภาพกลางคืนซึ่งสภาพแสงน้อยมากแนะนำให้ระบบโฟกัสแบบแมนนวล คือช่างภาพปรับโฟกัสเองโดยให้เลือกโฟกัสที่วัตถุ เช่น ตึก ถนน ที่อยู่ในเฟรมภาพที่เราต้องการถ่ายภาพ

3. เทคนิคถ่ายภาพกลางคืน

การถ่ายภาพกลางคืน ญัฐวุฒิ สิงห์หนองสง และจารุณี วรรณศิริกุล อธิบายเทคนิคการถ่ายภาพกลางคืนไว้ว่า การถ่ายภาพกลางคืนข้อสำคัญคือการเตรียมอุปกรณ์ เลือกสถานที่ และตั้งค่ากล้องสามารถนำเทคนิคเรานี้ไปปรับใช้ในการถ่ายภาพกลางคืนได้

3.1 ถ่ายภาพโดยเปิดรูรับแสง (F-stop) กว้าง การถ่ายภาพโดยใช้รูรับแสงที่กว้างจะช่วยให้ภาพที่สปีดชัตเตอร์สูง ปรับใช้ในกรณีไม่มีขาตั้งกล้อง

ภาพที่ 144 พระเมรุมาศในหลวงรัชกาลที่ 9

Canon 6D, ISO 800, F-stop 2.8, Shutter Speed 1/80

ตัวอย่างภาพถ่ายกลางคืนที่เปิดรูรับแสงกว้าง ไม่ใช้ขาตั้งกล้องเนื่องจากความเร็วชัตเตอร์ยังสูงสามารถถือด้วยมือเปล่าได้

ภาพที่ 145 เจ้าพระยายมราชตรี

Canon 7D, ISO 200, F-stop 5, Shutter Speed 1/4

ใช้ขาตั้งกล้องเนื่องจากความเร็วชัตเตอร์ช้า

ภาพที่ 146 กรุงเทพฯ

การจัดวางองค์ประกอบภาพมีความสำคัญเสมอสำหรับการถ่ายภาพ ภาพนี้ใช้การจัดองค์ประกอบพื้นฐานคือกฎสามส่วน (ท้องฟ้า 1 ส่วน และตึกอาคาร 2 ส่วน)

3.2 ถ่ายภาพโดยเปิดรูรับแสง (f-stop) แคบ การถ่ายภาพกลางคืนโดยเปิดรูรับแสงแคบจะทำให้ภาพที่ได้เกิดการเคลื่อนไหวเป็นแนวของแสงไฟราบบนที่ภาพ และทำให้เกิดไปเป็นแฉก ดังตัวอย่างดังนี้

ภาพที่ 147 ภาพอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ใช้รูรับแสงแคบ

การเปิดรูรับแสงแคบจะส่งผลให้ไฟที่อยู่ในภาพเป็นแฉก และไฟรถที่วิ่งผ่านจะเป็นเส้นแสงสีของไฟรถ

ภาพที่ 148 เวียนเทียนพุทธมณฑล ใช้รูรับแสงแคบ

ภาพที่ 149 งานวัด ตัวอย่างการใช้รูรับแสงแคบ

การใช้ความเร็วชัตเตอร์ที่ช้าในการถ่ายภาพกลางคืนวัตถุที่ผ่านเข้ามาในกล้องที่มีความเร็วมากกว่าความเร็วชัตเตอร์ของกล้องที่ตั้งไว้จะเกิดการพรางมัวตัวอย่างคนเดินในภาพที่ 147

3.3 โฟกัสวัตถุระยะไกล (Focus infinity) เทคนิคการโฟกัสสำหรับถ่ายภาพกลางคืน วัตถุที่อยู่ไกลนั้น Christina Harman (2017) อธิบายไว้ว่า “ในตอนกลางคืน วัตถุที่อยู่ไกลออกไป อย่างเช่น เทือกเขา หรือดาว ทำให้เราโฟกัสได้ยากขึ้น ให้ตั้งกล้องบนขาตั้งกล้อง แล้วเปลี่ยนมาใช้ โฟกัส Manual จะดีกว่า หมุนวงแหวนโฟกัสไปที่ Infinity ให้ทดสอบดูด้วยการเปิดค่า ISO สูง ๆ ร่วมกับการใช้รูรับแสงแคบ ๆ เพื่อให้เกิดระยะชัดที่ครอบคลุมทั้งภาพแล้วตั้งความเร็วชัตเตอร์ ให้เร็วก่อน เพื่อที่ว่าเราจะได้ไม่ต้องเสียเวลารอภาพยาวนานๆ และดูว่าภาพที่ถ่ายได้เป็นอย่างไร จากนั้นถึงค่อยปรับลดค่า ISO กับค่ารูรับแสงตามที่ต้องการ และปรับความเร็วชัตเตอร์ให้มากขึ้น”

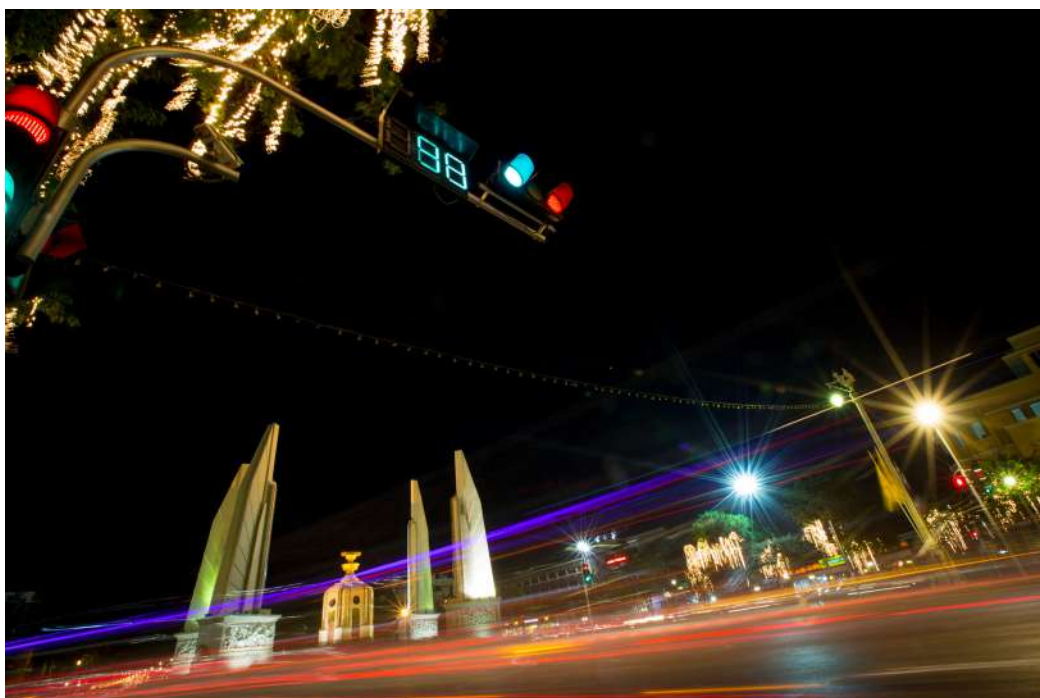
3.4 เทคนิคการใช้ฉากหน้า (Foreground) การใช้ฉากหน้าสามารถนำมาปรับมาใช้ในการถ่ายภาพกลางคืนเพื่อให้ภาพดูมีมิติมากขึ้น โดยที่ ปิยะฉัตร แกทลง b (2562) อธิบายไว้ว่า “ฉากหน้าหมายถึง สิ่งที่อยู่ใกล้มุมมองมากที่สุดโดยมากแล้วมักจะอยู่ที่พื้น มันอาจจะจะเป็นโซดหิน ร้วลายของชายหาด ใบไม้ดอกไม้ หรือแม้กระทั่งเงาที่ทอดยาวลงสู่พื้น” และ Christina Harman (2017) อธิบายไว้ว่า “เป็นเรื่องธรรมดากับการโฟกัสเฉพาะท้องฟ้า แต่บางทีก็ต้องทำให้ภาพน่าสนใจ นั่นคือเทคนิคการถ่ายฉากหน้า (Foreground) โดยมีองค์ประกอบอยู่หน้าฉาก สิ่งที่ต้องระวังคือไม่ให้ฉากหน้าเด่นกว่าฉากหลังที่เรา กำลังเล่าเรื่องราวของภาพ จริงๆ แล้วฉากหน้าคือ หัวใจสำคัญของการถ่ายภาพด้วยเลนส์มุมกว้าง มันเป็นพระเอกในการสร้างมิติให้กับภาพและ ช่วยทำให้ภาพดูไม่แบน” ซึ่งเราสามารถนำฉากหน้ามาเป็นองค์ประกอบหนึ่งสำหรับการถ่ายภาพกลางคืน

ภาพที่ 150 การถ่ายกลางคืนโดยใช้คนเป็นฉากหน้า
Canon 6D, ISO 100, F-stop 18, Shutter Speed 30 sec

ภาพที่ 151 การถ่ายภาพกลางคืนโดยใช้กิ่งไม้ และพื้นถนนเป็นฉากหน้า
Canon 5D, ISO 125, F-stop 20, Shutter Speed 13 sec

ภาพที่ 152 การถ่ายภาพกลางคืนโดยเสาสัญญาณไฟจราจรเป็นฉากหน้า
Canon 6D, ISO 100, F-stop 22, Shutter Speed 25 sec

4. ข้อแตกต่างสำหรับการเปิดรับแสงในการถ่ายภาพกลางคืน

ข้อแตกต่างสำหรับการถ่ายภาพกลางคืนโดยการเปิดรับแสงแคบ กับการเปิดรับแสงกว้างของแฉกของดวงไฟ เปิดรับแสงกว้างไฟจะเป็นเป็นแฉกดวงไฟจะเป็นแสงนวล ๆ ตรงกันข้าม เปิดรับแสงแคบดวงไฟจะเป็นแฉก ดังภาพตัวอย่าง

A Canon 6D, ISO 100, F-stop 22, Shutter Speed 1 sec

B Canon 6D, ISO 200, F-stop 2.8, Shutter Speed 1/60

ภาพที่ 153 ภูเขาทอง

ความแตกต่างของการเปิดรับแสงให้สังเกตดวงไฟด้านบนของภาพ

A Canon 6D, ISO 100, F-stop 18, Shutter Speed 30 sec

B Canon 6D, ISO 1,000, F-stop 2.8, Shutter Speed 1/10

ภาพที่ 154 วัด

A Canon 6D, ISO 100, F-stop 22, Shutter Speed 30 sec

B Canon 6D, ISO 1,000, F-stop 6.3, Shutter Speed 1 sec

ภาพที่ 155 อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย

5. การถ่ายภาพพลุ

ความสวยงามของพลุเวลาจุดเนื่องในงานเฉลิมฉลองต่าง ๆ เช่นงานฉลองปีใหม่ เทศกาลลอยกระทง ความสวยงามเหล่านั้น มีคนจำนวนไม่น้อยอยากบันทึกภาพแห่งความประทับใจไว้ดูหรือส่งต่อให้เพื่อน ๆ ซึ่งการจะถ่ายภาพพลุได้นั้นช่างภาพต้องอาศัยเทคนิคและความชำนาญเฉพาะตัว รวมทั้งวิธีการเลือกสถานที่ถ่ายภาพพลุก็มีส่วนสำคัญอย่างมากต่อการได้ภาพที่สวยงาม การเตรียมตัวสำหรับถ่ายภาพพลุมีดังนี้

5.1. การเตรียมตัวสำหรับถ่ายภาพพลุ

- **กล้อง** เตรียมกล้องให้พร้อมสำหรับการถ่ายภาพกลางคืน โดยใช้ระบบการถ่ายภาพด้วย Shutter “B” (Bulb)
- **เลนส์** ในการเลือกเลนส์ให้เราศึกษาจุดที่เราจะไปยืนถ่ายภาพ ซึ่งแต่ละพื้นที่ที่ใช้เลนส์แตกต่างกัน บางสถานที่อาจให้เลนส์มุมกว้าง บางพื้นที่อาจต้องใช้เลนส์มุมแคบ
- **ขาตั้งกล้อง** จำเป็นมากสำหรับการถ่ายภาพพลุเพราะเราใช้ความเร็วชัตเตอร์ต่ำไม่สามารถถือกล้องด้วยมือเปล่าถ่ายภาพได้
- **สายลั่นชัตเตอร์** สำหรับการกดชัตเตอร์ที่ง่ายและรวดเร็วในการถ่ายภาพพลุ เพราะบางครั้งพลุจุดเป็นชุดเราอาจกดชัตเตอร์ไม่ทัน หรือภาพอาจจะสั่นไหวได้จากการกดชัตเตอร์แบบปกติ
- **ไฟฉาย** พกติดตัวในกรณีที่เราไปถ่ายในพื้นที่มืดไว้ส่องดูการตั้งค่าของกล้อง ซึ่งส่วนใหญ่แล้วพลุจะจุดกันในช่วงเวลาตึก

5.2 เทคนิคการถ่ายภาพพลุ

การถ่ายภาพพลุสำหรับเริ่มต้นหรือระดับมืออาชีพรเราสามารถใช้การตั้งค่าของกล้องถ่ายภาพ โดย ปิยะฉัตร แกะหลง c (2562) ได้แนะนำเทคนิคการถ่ายภาพพลุไว้ ดังนี้ “วิธีการตั้งค่ากล้องเพื่อถ่ายภาพพลุสำหรับผมมีสองแบบครับ

แบบที่ 1 “Basic”

Mode “M”
Speed shutter : 8 sec
Aperture : F/16
ISO: 200

แบบที่ 2 “Advance”

Shutter “B” (Bulb)
Aperture : F/16
ISO : 200

ทั้งสองแบบนี้ไม่มีแบบไหนดีกว่าหรือเก่งกว่ากัน ขึ้นอยู่กับความชำนาญของแต่ละคน ซึ่งแบบ Basic กดชัตเตอร์เมื่อเห็นลูกพลุวิ่งขึ้นจากฐานยิง โดยมากแล้ว 8 วินาทีก็จะเป็นระยะเวลาที่ลูกพลุแตกตัวจนสุด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าเราเริ่มกดชัตเตอร์ช้าหรือเร็วแค่ไหน ข้อดีคือไม่ยุ่งยากวุ่นวาย ถ่ายสบาย ๆ มีโอกาสได้ภาพมาก ข้อเสียคือเรายกเลิกความเร็วชัตเตอร์ไม่ได้จนกว่าจะครบ 8 วินาที อาจจะได้จังหวะอย่างที่ตั้งใจ เช่น พลุลูกใหม่ที่ขึ้นมาหลังจากกดชัตเตอร์ไปแล้วดูน่าสนใจมากกว่า

แบบ Advance ที่ใช้ shutter “B” คือโหมดที่เรากดปุ่มชัตเตอร์ค้างไว้ กล้องจะเปิดรับแสงตลอดจนกว่าเราจะปล่อยปุ่มชัตเตอร์ ซึ่งแนะนำให้ใช้ร่วมกับสายลั่นชัตเตอร์ วิธีนี้จะต้องอาศัยประสบการณ์หรือการฝึกฝนบ่อย ๆ เพื่อให้เกิดความชำนาญ ซึ่งช่างภาพต้องมีสมาธิต่อการกด-ปล่อยและต้องดูจังหวะให้การจุดพลุให้ดี เพราะถ้ากดชัตเตอร์แช่นานเกินไปเปิดรับแสงมากไปภาพก็อาจจะสว่างมากเกินไป หรือปล่อยชัตเตอร์เร็วเกินไปภาพก็มืดเกินไป บางทีตื่นเต้นลนลานซะจนลืมกดลั่นปล่อยก็มี ข้อดีก็คือมีโอกาสได้ลูกพลุในจังหวะที่อยากได้มากกว่าเพราะกดปล่อยได้ตลอดเวลา

สำหรับมือใหม่แนะนำให้ใช้วิธี Basic มีโอกาสได้ภาพดีมากกว่า

ข้อควรระวังในการถ่ายภาพพลุ

- กรณีมีระบบ “กันสั่น” ไม่ว่าจะอยู่ที่กล้องหรือเลนส์ ให้ปิด ไม่อย่างนั้นมันจะเป็นตัวการทำให้ภาพสั่นเสียเอง
- ระบบโฟกัสใช้แบบ “Manual” หมุนโฟกัสไปตำแหน่งที่ฐานปล่อยพลุ ไม่ใช่ระบบออโตโฟกัสเพราะมันไม่เหมาะสำหรับการถ่ายภาพพลุ
- และที่สำคัญ ปิดระบบ “Long Exposure Noise Reduction” ซึ่งมันจะประมวลผลภาพหลังจากชัตเตอร์ปิดแล้วเท่ากับเวลาที่เปิดไปโดยที่กล้องจะทำอะไรต่อไม่ได้ ถ่ายก็ไม่ได้ เช่น ถ่ายไปแปดวิก็ต้องรอไปอีกแปดวินาที ดังนั้นควรปิด

ที่เหลือคือจังหวะการกดชัตเตอร์ของเรา จุดนี้สำคัญแต่ข้อนี้เรามีโอกาสแก้ตัวเยอะ เพราะพลุยิงหลายรอบ อุปสรรคสำคัญอย่างหนึ่งของพลุไม่จำเป็นที่จะเป็นการชมหรือถ่ายภาพ ก็คือ “ควัน” ซึ่งมันเป็นสิ่งที่ย่อมจะมาพร้อมพลุแน่นอน ควันทำให้ภาพถ่ายพลุดูด้อยลง การตกแต่งภาพเพื่อแก้ไขก็ยุ่งยากมากหรือบางทีก็อาจจะทำไม่ได้ ควันทำให้การหายใจของช่างภาพลำบาก และถ้ามันเยอะมากเราไม่สามารถห้ามพลุไม่ให้มีควัน แต่เราสามารถเลือกจุดที่หลีกเลี่ยงได้ ซึ่งสำหรับเรื่องนี้ “ทิศทางลม” มีส่วนอย่างมาก นักถ่ายภาพพลุที่มีประสบการณ์สูง ๆ ก็จะไม่ได้อุ้มแค่เรื่องของมุกกล้องเพียงอย่างเดียว แต่จะพิจารณาเรื่องนี้ด้วย มุกสวยแต่เจอควันยังแย่กว่ามุกธรรมดาที่ควันน้อยกว่า

จากที่กล่าวข้างต้นเป็นคำแนะนำของช่างภาพมืออาชีพระดับต้น ๆ ของประเทศไทยที่ฝึก “ปิยะฉัตร แกลหลง” ซึ่งผู้เขียนได้มีโอกาสไปอบรมและศึกษาเทคนิคการถ่ายภาพพลุจากพี่ก็กมา และได้นำมาทดลองถ่ายภาพพลุตามคำแนะนำพบว่าเทคนิคดังกล่าวทำให้เราถ่ายภาพพลุได้แน่นอน ดังภาพตัวอย่าง

ภาพที่ 156 พลุพื้ทยา 1

Canon 6D, ISO 100, F-stop 16, Speed shutter 4 sec., Lens 50 mm.

ภาพที่ 157 พลุพื้ทยา 2

Canon 6D, ISO 100, F-stop 4.5, Speed shutter 3.1 sec. , Lens 35 mm.

ภาพที่ 158, 159 พลุปีใหม่สะพานตากสิน

ภาพที่ 160 ฉลองปีใหม่

การถ่ายภาพพลุ ข้อสำคัญคือพลุลูกแรก โดยก่อนพลุลูกแรกจะมีพลุนำขึ้นก่อน เราจะได้เห็นจุดสูงสุดของพลุ และวางมุมกล้องเพื่อการแตกกระจายของพลุ อีกทั้งพลุลูกแรกยังไม่มีควันรบกวนในภาพ

การถ่ายภาพพลุช่วงภาพต้องมองหาฐานจุดพลุว่าอยู่ตรงไหน และเลือกที่จะโฟกัสตรงบริเวณนั้นและเลือกใช้ระบบแมนนวลในการโฟกัส ขอแนะนำว่าให้ทำการตั้งกล้องเพื่อเตรียมถ่ายภาพตั้งแต่ช่วงหัวค่ำที่มีแสงสว่างมากพอให้การมองเห็นตำแหน่งที่จะโฟกัส เพราะถ้ารอถึงเวลาพลุจุดช่วงภาพอาจจะโฟกัสไม่ได้ภาพที่ได้มาก็จะเบลอ

ภาพที่ 161 พลุปีใหม่

การถ่ายภาพกลางคืนสิ่งสำคัญอย่างมากคือการเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมโดยเฉพาะอย่างยิ่งขาตั้งกล้องจะต้องมี และการถ่ายภาพกลางคืนเทคนิคการเปิดรับแสงแคบและรับแสงกว้างทำให้ได้ภาพที่ต่างกัน กล่าวคือการถ่ายภาพกลางคืนการเปิดรับแสงกว้างของแฉกของดวงไฟ เปิดรับแสงกว้างไฟจะเป็นเป็นแฉกดวงไปจะเป็นแสงนวล ๆ ตรงกันข้าม เปิดรับแสงแคบดวงไฟจะเป็นแฉก และการเปิดรับแสงจะส่งผลต่อความเร็วชัตเตอร์การเปิดชัตเตอร์ชั่วขณะที่เข้ามาในกล้องก็จะพรมัวหรือเป็นเส้นแสงไฟ

การถ่ายภาพพลุ หลักสำคัญอย่างยิ่งคือการตั้งค่ากล้อง การเปิดรับแสง และการรอจังหวะเพื่อเปิดชัตเตอร์ในจังหวะที่พลุลอยขึ้นบนฟ้า สำหรับการโฟกัสในการถ่ายภาพพลุคือต้องโฟกัสที่ฐานจุดพลุ ดังนั้นช่างภาพต้องสังเกตหรือมองหาฐานจุดพลุให้เจอก่อนตั้งกล้องถ่ายภาพ

กิจกรรมท้ายบท

1. จงอธิบายวิธีการตั้งค่ากล้องสำหรับการถ่ายภาพกลางคืนมีลักษณะ อย่างไร
2. อุปกรณ์ที่ต้องใช้สำหรับการถ่ายภาพกลางคืนมีอะไรบ้าง
3. ให้ผู้เรียนถ่ายภาพกลางคืนโดยภาพแรกให้เปิดรับแสง F-Stop 4 และภาพที่สองให้เปิดรับแสง F-Stop 22
4. ให้ผู้เรียนถ่ายภาพกลางคืนโดยให้มีฉากหน้าเป็นองค์ประกอบ
5. การตั้งค่ากล้องที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพพลุมีลักษณะ อย่างไร
6. สายลั่นชัตเตอร์ มีความสำคัญอย่างไรสำหรับการถ่ายภาพกลางคืน และการถ่ายภาพพลุ

บทที่ 9

การถ่ายภาพคอนเสิร์ต

การถ่ายภาพคอนเสิร์ต

การถ่ายภาพคอนเสิร์ตเป็นงานกิจกรรม (Event) ที่ต้องการช่างภาพที่มีความชำนาญเฉพาะ เนื่องจากการถ่ายภาพคอนเสิร์ตมีเทคนิควิธีการที่แตกต่างจากการถ่ายภาพทั่วไป ซึ่งช่างภาพต้องอาศัยการฝึกฝนเพื่อสร้างประสบการณ์ การถ่ายภาพคอนเสิร์ตมีกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายภาพคอนเสิร์ต

การถ่ายภาพคอนเสิร์ต น้ำปวย (2557) ได้อธิบายไว้ว่า นอกจากการเลือกกล้องและเลนส์ให้เหมาะสมแล้วการตั้งค่ากล้องต่าง ๆ นั้นก็มีความสำคัญที่จะช่วยให้ได้ภาพที่สวยงามด้วยเช่นกัน ซึ่งเทคนิคการตั้งค่ากล้องสำหรับการถ่ายภาพคอนเสิร์ตแบบมืออาชีพ มีดังนี้

โหมดวัดแสง ให้ใช้โหมด M การตั้งค่าโหมดวัดแสงสำหรับการถ่ายภาพคอนเสิร์ตควรใช้โหมด M หรือ Manual เพราะในคอนเสิร์ตนั้นแสงต่าง ๆ บนเวทีจะมีความหลากหลายทั้งมืดและสว่าง หรือบางทีก็มีการเปลี่ยนแปลงของสภาพแสงอย่างรวดเร็ว ซึ่งบางครั้งการใช้ระบบวัดแสงในตัวกล้องอาจทำให้ได้ค่าแสงที่ผิดพลาด

รูรับแสง ควรใช้รูรับแสงกว้าง การใช้รูรับแสงกว้างในการถ่ายภาพคอนเสิร์ตก็เพื่อที่จะช่วยให้ได้ความเร็วชัตเตอร์ที่สูงพอที่จะช่วยให้ได้ภาพที่คมชัด ยิ่งในคอนเสิร์ตที่มีแสงน้อย การใช้รูรับแสงกว้างจึงเป็นสิ่งจำเป็น

การตั้งค่า ISO เรื่องของการตั้งค่า ISO นั้น ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในแต่ละคอนเสิร์ตด้วย หากคอนเสิร์ตนั้นมีแสงน้อยก็ควรใช้ ISO สูงเพื่อให้ได้ความเร็วชัตเตอร์สูงพอที่จะทำให้ภาพไม่สั่นไหว กล้อง DSLR รุ่นใหม่ๆสามารถใช้ ISO ได้สูงถึง 3200 ซึ่งเพียงพอต่อการถ่ายภาพคอนเสิร์ต แต่ก็ควรระมัดระวังหากใช้ ISO สูงเกินไปจะทำให้คุณภาพของไฟล์ภาพลดลงเนื่องจากสัญญาณรบกวนหรือ Noise นั่นเอง

ระบบโฟกัส ที่แนะนำสำหรับการถ่ายภาพคอนเสิร์ต แนะนำว่าให้ใช้ระบบโฟกัสแบบต่อเนื่อง (AF-C, Ai-Servo) เพื่อที่กล้องจะทำการโฟกัสได้อย่างต่อเนื่องในขณะที่นักร้องและนักดนตรีเคลื่อนไหวไปยังจุดต่างๆบนเวที และง่ายที่จะได้ภาพที่ดีเข้าโฟกัสจากการใช้งานระบบโฟกัสภาพแบบต่อเนื่องติดตามวัตถุ

การตั้งค่า White Balance ควรใช้แบบ Auto การใช้ Auto White Balance ช่วยในเรื่องความสมดุลสลายขณะถ่ายภาพ แม้ว่าการใช้ White Balance แบบปรับตั้งเองนั้นจะได้สีที่ถูกต้องสมจริงมากกว่า แต่อย่าลืมว่าบนเวทีมีแสงสีที่หลากหลายซึ่งไม่สะดวกต่อการปรับค่ากล้องที่สภาพอย่างแน่นอน

ใช้โหมดการถ่ายภาพต่อเนื่อง การถ่ายภาพคอนเสิร์ตควรใช้โหมดการถ่ายภาพต่อเนื่อง แคกดชัตเตอร์เพียงครั้งเดียวกล้องก็จะรัวภาพต่อเนื่อง และแน่นอนว่าควรใช้การถ่ายภาพต่อเนื่องความเร็วสูงของกล้องด้วย เพื่อให้ได้ภาพในจังหวะที่ดีที่สุด

ถ่าย RAW หรือ JPG ถ้าเป็นไปได้แนะนำว่าถ่าย RAW ดีกว่า โดยที่อย่างน้อยไฟล์ RAW ก็แก้ไขอะไร ๆ ได้อีกเยอะในอนาคต

2. ขั้นตอนการถ่ายภาพคอนเสิร์ต

ในการถ่ายภาพคอนเสิร์ต สามารถทำได้หลายรูปแบบโดยที่ ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง (2559) ได้อธิบาย กระบวนการถ่ายภาพคอนเสิร์ต ไว้ดังนี้

1. ศึกษาศิลปิน คือการทำความรู้จักกับตัวศิลปินที่เราจะถ่ายภาพลักษณะเพลงแนวเพลง เพราะการถ่ายภาพคอนเสิร์ตที่ดีต้องมีอารมณ์ของศิลปินอยู่ในภาพด้วยเพื่อภาพที่ได้จะได้อารมณ์ถึงตัวศิลปินอย่างชัดเจน โดยสามารถศึกษาได้จากคลิปการแสดงสด หรือเทปบันทึกการแสดงสด หรือถ้ามีการซ้อมใหญ่ของการแสดงช่วงภาพก็ควรไปชมการซ้อมใหญ่ก็ควรเพื่อศึกษาคิวการแสดง กรณีไม่มีการซ้อมก็ควรศึกษาคิวเพลงจากทีมงาน แต่ศิลปินบางท่านก็แสดงสดไม่มีคิวเพลง

2. เตรียมกล้อง การตั้งค่าข้อมูลลิขสิทธิ์ของภาพก่อนการถ่ายภาพ (ศึกษาเพิ่มเติมได้ในบทที่ 1) เพื่อเป็นการลงข้อมูลในไฟล์ที่เราถ่ายว่าเราเป็นผู้บันทึกในไฟล์ RAW จะบันทึกข้อมูลเหล่านี้ไว้ เมื่อเกิดปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์สามารถนำไฟล์ต้นฉบับไปแสดงได้ ซึ่งส่วนใหญ่มักถูกมองข้าม

3. สำรวจพื้นที่ สำรวจเวทีการแสดง ช่วงภาพควรไปถึงก่อนการแสดงเริ่มประมาณ 3-4 ชั่วโมง เพื่อสำรวจพื้นที่โดยรอบ และสำรวจว่ามีพื้นที่สำหรับช่วงภาพไหม เดินตรงไหนได้บ้าง มีเส้นทางไหนการเดินแบบไหน ส่วนไหนห้ามเข้า เพราะบางครั้งช่วงภาพต้องวิ่งบันทึกภาพให้ทันต่อเหตุการณ์การแสดงโดยเฉพาะจังหวะที่สำคัญ

4. กล้องและเลนส์ ในการถ่ายภาพคอนเสิร์ตกล้องและเลนส์เพียงตัวเดียวจะให้ความคล่องตัวสูงเมื่อต้องเบียดกับผู้คนจำนวนมาก กล้องที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพคือกล้องที่สามารถถ่ายภาพในสภาพแสงน้อยได้ดี ปรับค่า ISO สูงภาพไม่เกิด Noise ส่วนเลนส์ที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพคอนเสิร์ตคือ เทเลซูมขนาด 70-200 มม. (ในกรณีที่มีเลนส์คุณภาพสูงกว่านี้ก็จะดีมาก) และถ้ามีเลนส์ ที่ซูมไวด์ช่วง 16-35 มม. 17-40 มม. หรือ 17-55 มม. เก็บบรรยากาศแสงสีความยิ่งใหญ่ของเวทีคอนเสิร์ตได้ดีกว่า เลนส์ฟิชอายให้มุมมองแปลกตา

แต่ก็เหมาะกับการถ่ายในระยะประชิดเท่านั้น หากเลือกไม่ได้และจำเป็นต้องพกเลนส์มากกว่าหนึ่งตัวแนะนำให้ใช้กระเป๋าสตางค์แบบคาดเอว หรือซองใส่ ไม่แนะนำให้สะพายกระเป๋าคล้องเพราะมันจะเหนียวรั้งทำให้เคลื่อนไหวไม่สะดวก

ภาพที่ 162 การเดินสำรวจบริเวณหน้าเวทีคอนเสิร์ต “คอนเสิร์ต สิงห์ใหญ่ หัวใจสิงห์”
จังหวัดเชียงใหม่

5. การถ่ายภาพคอนเสิร์ต

โหมดในการถ่ายภาพ การตั้งค่าโหมดวัดแสงสำหรับการถ่ายภาพคอนเสิร์ตควรใช้โหมด M หรือ Manual เพราะในคอนเสิร์ตนั้นแสงต่าง ๆ บนเวทีจะมีความหลากหลายทั้งมืดและสว่าง หรือบางทีก็มีการเปลี่ยนแปลงของสภาพแสงอย่างรวดเร็ว ซึ่งบางครั้งการใช้ระบบวัดแสงในตัวกล้องอาจทำให้ได้ค่าแสงที่ผิดพลาด **การวัดแสง** ควรใช้ระบบวัดแสงเฉพาะจุด ด้วยสภาพแสงที่เน้นตัวศิลปินเป็นหลักจนบางครั้งฉากหลังหรือพื้นที่ส่วนอื่นถูกปล่อยให้อยู่ในความมืด ระบบวัดแสงแบบเฉลี่ยจะให้ค่าที่โอเวอร์และลือกให้เราใช้ความเร็วชัตเตอร์ต่ำกว่าที่ควร นอกจากทำให้ภาพได้รับแสงมากเกินไปแล้วยังทำให้เราเสี่ยงต่อการได้ภาพที่ไม่คมชัดด้วย

3. เทคนิคการถ่ายภาพคอนเสิร์ต

การถ่ายภาพคอนเสิร์ตช่างภาพต้องเตรียมตัวในการถ่ายภาพให้ดี อุปกรณ์ต้องพร้อม และต้องมีการปรับตัวตามสถานการณ์และแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ขอแนะนำเทคนิคการสร้างสรรค์ผลงาน กรณีศึกษา “คอนเสิร์ต สิงห์ใหญ่ หัวใจสิงห์ จังหวัดเชียงใหม่”

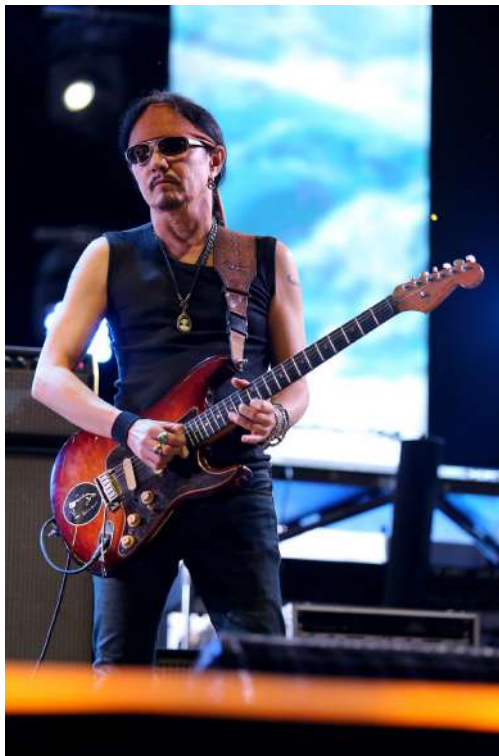
ในการสร้างสรรค์ผลงานการถ่ายภาพคอนเสิร์ตสิ่งสำคัญอย่างแรกคือ มารยาทของช่างภาพ เช่นไม่ยืนบังคนที่มาชมคอนเสิร์ต ไม่รบกวนศิลปิน และวิทยากรแนะนำว่าถ้าวงดนตรีที่มีการแสดงสด เช่นวงคาราบาว อัสनียัสนันต์ และพงษ์สิทธิ์ คัมภีร์ ควรถ่ายจากด้านขวาของเวที เพราะภาพที่ได้จะเห็นกีตาร์แบบชัดเจน ตัวอย่างเช่น

ภาพที่ 163 คอนเสิร์ต สิงห์ใหญ่ หัวใจสิงห์ จ.เชียงใหม่ (เล็ก คาราบาว)
Canon 6D, เลนส์ 70-200 mm., F/2.8, Speed shutter 1/200, ISO 1,600

ภาพที่ 164 คอนเสิร์ต สิงห์ใหญ่ หัวใจสิงห์ จ.เชียงใหม่ (แอ๊ด คาราบาว)
 Canon 6D, เลนส์ 70-200 mm., F/2.8, Speed shutter: 1/200, ISO 2,000

ภาพที่ 165 คอนเสิร์ต สิงห์ใหญ่ หัวใจสิงห์ จ.เชียงใหม่ (เทียรี่ เมฆวัฒนา)
 Canon 6D, เลนส์ 70-200 mm., F/2.8, Speed shutter: 1/200, ISO 2,000

จังหวะ ในการแสดงคอนเสิร์ตอารมณ์ของศิลปินถือว่าสำคัญมากผู้สร้างสรรค์จะต้องจับจังหวะการแสดงของศิลปิน เมื่อมีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไม่คาดคิดก็ต้องจับจังหวะให้ทัน ดังตัวอย่าง

ภาพที่ 166 คอนเสิร์ต สิงห์ใหญ่ หัวใจสิงห์ จ.เชียงใหม่ (พงษ์สิทธิ์ คัมภีร์)
Canon 6D, เลนส์ 70-200 mm., F/2.8, Speed shutter 1/200, ISO 1,600

ภาพที่ 167 คอนเสิร์ต สิงห์ใหญ่ หัวใจสิงห์ จ.เชียงใหม่ (อัสนี วสันต์)
Canon 6D, เลนส์ 70-200 mm., F/2.8, Speed shutter 1/200, ISO 1,600

ผู้ชมคือส่วนสำคัญ อารมณ์ร่วมในการชมคอนเสิร์ตของผู้ชมมีส่วนสำคัญ สามารถสื่อสารถึงความสุขในการชมคอนเสิร์ต ดังนั้นผู้สร้างสรรค์อย่ามัวถ่ายภาพศิลปินบนเวที ต้องดูจังหวะของผู้ชมด้วย

ภาพที่ 168 คอนเสิร์ต สิงห์ใหญ่ หัวใจสิงห์ จ.เชียงใหม่
Canon 5D, เลนส์ 16-35 mm., F/2.8, Speed shutter, ISO 1,600

ภาพที่ 169 คอนเสิร์ต สิงห์ใหญ่ หัวใจสิงห์ จ.เชียงใหม่ (คาราบาว)
Canon 6D, เลนส์ 70-200 mm., F/2.8, Speed shutter 1/200, ISO 1,600

แสงบนเวที ในการแสดงคอนเสิร์ตแต่ละครั้งแสงที่จัดแต่เวที แต่ละคอนเสิร์ตก็จะมี ความแตกต่างกันไป ดังนั้นผู้สร้างสรรค์ควรเล่นกับแสงบนเวทีในรูปแบบต่างๆ กันออกไปแล้วแต่ จังหวะและอารมณ์ของเพลง

ภาพที่ 170 คอนเสิร์ต สิงห์ใหญ่ หัวใจสิงห์ จ.เชียงใหม่ (เล็ก คาราบาว)
Canon 6D, เลนส์ 70-200 mm., F/2.8, Speed shutter 1/200, ISO 1,600

ภาพที่ 171 คอนเสิร์ต สิงห์ใหญ่ หัวใจสิงห์ จ.เชียงใหม่ (แอ๊ด คาราบาว)
Canon 6D, เลนส์ 70-200 mm., F/2.8, Speed shutter 1/200, ISO 1,600

ข้อควรระวัง

- มารยาทการถ่ายคอนเสิร์ตเป็นสิ่งสำคัญ ควรปฏิบัติตามกฎกติกาที่ทางทีมงานกำหนด และต้องไม่รบกวนผู้ชม ศิลปิน
- ระวังแสงเลเซอร์จากผู้ชมหรือจากเวที(บางคอนเสิร์ต)เพราะอาจทำให้กล้องเสียหายได้
- การใช้โหมดของชัตเตอร์ถ่ายภาพแบบต่อเนื่อง เพื่อเก็บช่วงอารมณ์ ในจังหวะที่สำคัญ ศิลปินแสดง

การสร้างสรรค์ผลงานในการถ่ายภาพคอนเสิร์ตไม่มีกฎตายตัวแต่ละคอนเสิร์ตก็ใช้แสงสีเทคนิคต่างกัน ดังนั้นต้องมีการเตรียมความพร้อมในการถ่ายภาพ ศึกษาศิลปินแนวเพลงรูปแบบการแสดง (วันซ้อมใหญ่ถ้ามีช่างภาพควรต้องไปด้วย) เตรียมอุปกรณ์กล้อง เลนส์ การปรับตั้งค่ากล้องให้ถูกต้อง สำรวจสถานที่จัดคอนเสิร์ต สิ่งสำคัญคือการถ่ายภาพคอนเสิร์ตที่ดีต้องมีอารมณ์ของศิลปินอยู่ในภาพด้วยเพื่อภาพที่ได้จะได้สื่อสารถึงตัวศิลปินอย่างชัดเจน

กิจกรรมท้ายบท

1. การศึกษาศิลปินก่อนการถ่ายภาพคอนเสิร์ตมีประโยชน์ อย่างไร
2. จงอธิบายโหมดที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพคอนเสิร์ต
3. ให้ผู้เรียนถ่ายภาพคอนเสิร์ตหรือการแสดงบนเวที โดยให้มีองค์ประกอบของภาพดังนี้
 - จังหวะการแสดง
 - ผู้ชมกับการแสดง
 - แสง สี บนเวทีการแสดง

บทที่ 10

การถ่ายภาพนก

การถ่ายภาพนก

การถ่ายภาพนกเป็นการสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่ายที่มีความท้าทายอย่างมากสำหรับช่างภาพ เพราะการถ่ายภาพนกไม่ใช่เรื่องง่าย นกเป็นสัตว์ที่ตัวเล็กอยู่ไม่ค่อยนิ่งทั้งยังมีสายตาที่แหลมคม ซึ่งการถ่ายภาพต้องอาศัยประสบการณ์ เวลาที่รอคอยนกบินมา อีกทั้งต้องเข้าใจธรรมชาติของนกด้วย ดังนั้นคนที่ถ่ายภาพนกได้ต้องมีความอดทนและความหลงใหลในธรรมชาติของนก ดังที่ Prathap DK (2014) กล่าวว่า การถ่ายภาพนกต้องมีความอดทน ความพยายาม การฝึกฝน และบวกกับความหลงใหล

1. แนวคิดที่นำมาใช้ในการถ่ายภาพนก

นกเป็นสัตว์ที่มีการเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว ดังนั้นแนวคิดที่ผู้สร้างสรรค์นำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานคือ แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายภาพแอคชั่น การถ่ายภาพแอคชั่นคือการถ่ายภาพวัตถุที่กำลังเคลื่อนไหวให้หยุดนิ่ง ตัวอย่างดังภาพด้านล่าง

ภาพที่ 172 แสดงการทำงานความเร็วชัตเตอร์

ที่มา : Henry Carroll (2014)

ภาพแสดงการทำงานของความเร็วชัตเตอร์ของกล้อง เมื่อช่างภาพใช้ความเร็วชัตเตอร์ที่สูงจะทำให้การถ่ายภาพวัตถุได้หยุดนิ่ง ซึ่งเทคนิคดังกล่าวเรียกว่าการถ่ายภาพแอคชั่น โดยนำเทคนิคดังกล่าวมาใช้ในการถ่ายภาพนก ซึ่งการจับจังหวะการเคลื่อนไหวให้หยุดนิ่งของนก (Stop Action) หรือถ้าใช้ความเร็วชัตเตอร์ที่ต่ำกว่าการเคลื่อนไหวของนกเช่นจังหวะการเคลื่อนไหวของปีกนกจะทำให้เกิดภาพที่เรียกว่าภาพมูฟเมนต์ (Movements)

2. ขั้นตอนในการถ่ายภาพนก

2.1 ศึกษาพฤติกรรมนก นกแต่ละชนิดมีพฤติกรรมที่ต่างกันช่างภาพก่อนจะกดชัตเตอร์ถ่ายภาพควรศึกษาพฤติกรรมของนก ทั้งการบิน การเข้ารัง หรือแม้แต่การระวังตัวของนกที่จะบินหนีเวลาคนเดินเข้าใกล้ เพราะช่างภาพจะได้เตรียมตัวและวางแผนการสร้างสรรค์ผลงานรวมถึงการคาดการณ์ได้ ตัวอย่างเช่น นกกินปลีอกเหลือง นกจะบินมาเกาะที่ต้นไม้ที่มีดอกไม้คือต้นทองอุไรเพื่อกินแมลงที่อยู่ในดอกไม้ และจะบินไปที่รังโดยเวลาที่นกออกมาหาอาหารมากที่สุดคือช่วงตั้งแต่ประมาณ 8-11 โมง ภาพที่ถ่ายได้ก็อยู่ในช่วงเวลาดังกล่าว นกจะมาเกาะอยู่ตามต้นไม้หรือสายไฟเพื่อมองหาเหยื่อ มักอยู่เป็นคู่

ภาพที่ 173 ภาพนกกินปลีอกเหลือง

2.2 เตรียมอุปกรณ์ อุปกรณ์สำหรับการถ่ายภาพนกมีความสำคัญมาก ซึ่งถ้าอุปกรณ์ไม่พร้อมผู้สร้างสรรค์ผลงานอาจไม่ได้ภาพตามที่ต้องการ โดยอุปกรณ์ในการถ่ายภาพนกเบื้องต้นดังนี้

- **กล้อง** กล้องที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพนกต้องเป็นกล้องที่มีคุณภาพที่สูง ซึ่งเป็นกล้อง DSLR หรือ กล้อง Mirrorless ค่ากล้องที่พร้อมที่จะถ่ายภาพนก โดยโหมดในการถ่ายภาพโหมด (Speed Variable) หรือ TV เพื่อปรับความเร็วชัตเตอร์ ซึ่งรูรับแสงจะปรับโดยอัตโนมัติ และโหมด (Aperture Variable) หรือ AV เพื่อปรับรูรับแสง ซึ่งความเร็วชัตเตอร์จะเปลี่ยนโดยอัตโนมัติ หรืออาจใช้โหมด (Manual) หรือ M เพื่อปรับรูรับแสง และสปีดชัตเตอร์เอง

- **เลนส์** สำหรับเลนส์ที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพนกคือเลนส์เทเลโฟโต้ระยะตั้งแต่ 200 มม. ขึ้นไป ขึ้นอยู่กับขนาดของนกและระยะห่างของช่างภาพกับนก

- **ขาตั้งกล้อง** ขาตั้งกล้องมีความสำคัญมากสำหรับการถ่ายภาพนก เนื่องจากเลนส์ที่ใช้ถ่ายภาพระยะไกลมีความหนักและบางครั้งต้องถือกล้องรอนานเวลาถ่ายภาพอาจทำให้ภาพเกิดการสั่นไหวได้ แต่ในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ผู้สร้างสรรค์ไม่ได้ใช้ขาตั้งกล้อง เนื่องจากไม่มีขาตั้งกล้องที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพนก

2.3 การสร้างสรรค์ผลงาน

การถ่ายภาพนทุกแต่ละครั้งช่างภาพจะต้องมีการเตรียมความพร้อมทั้งร่างกายและอุปกรณ์ ซึ่งการถ่ายภาพนทุกจะต้องใช้ความอดทน การรอเวลา และรอจังหวะที่เหมาะสมสำหรับการบันทึกภาพ ในการถ่ายภาพนทุกครั้งนี้มีกระบวนการดังนี้

- **ตั้งโหมดของกล้องสำหรับการถ่ายภาพ** การตั้งค่าโหมดสำหรับการถ่ายภาพนทุกเราสามารถเลือกใช้โหมด Tv (Shutter-priority) จะต้องควบคุมความเร็วชัตเตอร์ และกล้องจะทำการกำหนดค่ารับแสง เพื่อเลือกใช้ความเร็วชัตเตอร์ที่สูงหยุดการเคลื่อนไหวของนก และบางครั้งมีการปรับใช้โหมด Av (Aperture-priority) ช่างภาพกำหนดค่ารับแสง และกล้องจะทำการกำหนดความเร็วชัตเตอร์ เรียกโหมดการถ่ายภาพดังกล่าวว่าการบันทึกกึ่งอัตโนมัติ ซึ่งการเลือกใช้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และการเคลื่อนไหวของนก

- **การตั้งความเร็วชัตเตอร์** นกเป็นสัตว์ที่มีการเคลื่อนที่เร็วและไวต่อการรับรู้ ดังนั้นการใช้ความเร็วชัตเตอร์ที่เหมาะสมต้องขึ้นอยู่กับความเร็วของการเคลื่อนไหวของนกขอแนะนำว่าควรใช้ความเร็วชัตเตอร์ตั้งแต่ 1/500 – 1/2,000 ขึ้นอยู่กับความเร็วของการเคลื่อนไหวของนก ซึ่งบางครั้งนกไม่ได้เคลื่อนที่แค่จับกิ่งไม้ อาจใช้ความเร็วชัตเตอร์ที่ต่ำกว่าได้

- **การเลือกระบบโฟกัสภาพ** สำหรับการถ่ายภาพนทุกการเลือกระบบโฟกัสในการถ่ายภาพนทุกเราควรใช้ระบบโฟกัสแบบติดตามอย่างต่อเนื่องเพื่อให้กล้องโฟกัสตามนก กำลังบินได้ตลอดมีโอกาสดำเนินการมากขึ้น แต่ควรระวังในกรณีที่มีลมพัดใบไม้หรือกิ่งไม้กล้องจะไปโฟกัสวัตถุที่กำลังเคลื่อนไหวแทนที่จะโฟกัสภาพนกที่เราต้องการ ดังที่ Tom Ang (2011) อธิบายไว้ว่า “ระบบโฟกัสอัตโนมัติระบบสามารถตั้งค่ากลไกการโฟกัสล่วงหน้าก่อนการถ่ายภาพ เพื่อทำการเปิดรับแสงเพียงเสี้ยววินาทีหลังจากกดปุ่มชัตเตอร์วัตถุจะอยู่ในโฟกัสเสมอ หรือบางกรณีทีนกอยู่ใกล้กับกิ่งไม้ อาจให้ระบบโฟกัสแบบแมนนวลได้ ขึ้นอยู่กับความถนัดและความชำนาญในการถ่ายภาพของเราช่างภาพ”

- **การตั้งค่าความไวแสง หรือ ISO** ในการถ่ายภาพนทุกควรเลือกใช้ค่าความไวแสงค่อนข้างสูง หรือการเลือกค่าความไวแสงขึ้นอยู่กับสภาพแสงที่ผู้สร้างสรรค์กำลังถ่ายภาพ อีกทั้งความสามารถของกล้องแต่ละตัวก็แตกต่างกัน สำหรับกล้อง Canon 7D ได้เลือก ISO ประมาณ 400-1,000 เพื่อต้องการให้กล้องใช้ความเร็วชัตเตอร์ได้สูงมากยิ่งขึ้น

- **การบันทึกไฟล์ภาพ** การเลือกไฟล์ในการบันทึกภาพขึ้นอยู่กับความสามารถของกล้องที่บันทึกภาพต่อเนื่องได้ ซึ่งไฟล์ที่มีคุณภาพดีที่สุดคือการบันทึกภาพเป็นไฟล์ RAW ที่สามารถนำมาแก้ไขหรือแต่งภาพมากกว่าไฟล์รูปแบบอื่นๆ แต่สำหรับคนที่เมมโมรี่กล้องบันทึกช้าหรือคุณภาพกล้องไม่สูงมากสามารถบันทึกเป็นไฟล์ .JPG เพราะจะทำให้เราถ่ายต่อเนื่องได้ดี และเร็วกว่าเนื่องจากไม่ต้องใช้การประมวลผลนาน

- **การตั้งค่าแสงสมดุลสีขาว (White Balance)** แนะนำให้ใช้ Auto White Balance ช่วยในเรื่องความสะดวกขณะถ่ายภาพ และไม่ต้องกังวลขณะถ่ายภาพเรื่องทิศทางของแสง หรือสภาพแสงที่เปลี่ยนไป

- **การพรางตัวของช่างภาพ** ในการถ่ายภาพนกตามธรรมชาติช่างภาพต้องมีการพรางตัวให้สอดคล้องตามธรรมชาติเพื่อจะได้เข้าใกล้นกให้ได้มากที่สุด และนกไม่ตื่นกลัวบินหนีไปแล้วไม่กลับมาที่เดิม

ขั้นตอนที่กล่าวมาข้างต้นคือการเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมสำหรับการถ่ายภาพนก เมื่อเตรียมทุกอย่างพร้อมแล้วจะเข้าสู่กระบวนการถ่ายภาพ โดยช่างภาพจะต้องเลือกพื้นที่หรือบริเวณที่นกชอบเกาะหรือกินอาหาร เช่น รังนก กิ่งไม้ พุ่มนา เป็นต้น ซึ่งระหว่างนี้จะต้องเฝ้ารอสังเกตพฤติกรรมนก โดยอาจใช้เวลาในการประมาณ 2-3 ชม. อยู่ที่พฤติกรรมของนกแต่ละชนิด สถานที่ และรอจังหวะในการกดชัตเตอร์ถ่ายภาพ ตัวอย่างการถ่ายภาพนกดังนี้

ภาพที่ 174 นกป้อนอาหาร

กล้อง Canon 6D เลนส์ 70-200 ISO 800 F-Stop 11 Shutter Speed 1/1,000

ภาพดังกล่าวใช้เทคนิคการถ่ายภาพที่เป็นภาพสตอปแอคชั่น และเทคนิคการถ่ายภาพมูฟเม้น คือในหนึ่งภาพใช้ทั้งสองเทคนิค ภาพจังหวะนกหยุดนิ่งอยู่กลางอากาศและปีกนกที่มีการเคลื่อนไหวซึ่งจังหวะดังกล่าวถือเป็นความงามของภาพ

ในการถ่ายภาพนกตามธรรมชาติเราสามารถใช้อุปกรณ์ประกอบดังต่อไปนี้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

- นกกับกิ่งไม้

ภาพที่ 175 นกกับกิ่งไม้

กล้อง Canon 6D เลนส์ 70-200 mm. ISO 800 F-Stop 11 Shutter Speed 1/1,000

ภาพดังกล่าวใช้เทคนิคในการถ่ายภาพที่เรียกว่าภาพถ่ายแนวสตอปแอนด์ชั่นคือการถ่ายภาพวัตถุที่กำลังเคลื่อนไหวให้หยุดนิ่งโดยใช้ความเร็วชัตเตอร์ที่สูง ภาพที่ได้เป็นการหยุดวิถีของนกทั้งการอ้าปากกินอาหาร ภาพกำลังขึ้นบิน ภาพกำลังลงเกาะกิ่งไม้เป็นต้น ซึ่งนกจะมาเกาะกิ่งไม้หรือดอกไม้ที่เคยเกาะประจำ

- รังนก การถ่ายภาพนกสิ่งที่จะต้องสังเกต คือ รังนก ซึ่งนกจะต้องบินออกมาหาอาหารและกลับเข้ารัง การรอจังหวะถ่ายภาพนกที่รัง ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 176 นกเฝ้ารัง ถ่ายภาพในช่วงเวลา 11.00 น.

กล้อง Canon 7D เลนส์ 70-300 มม. ISO 500 F-Stop 5.6 Shutter Speed 1/1,000

ภาพที่ 177 นกคาบอาหาร ถ่ายภาพในช่วงเวลา 09.00 น.
กล้อง Canon 5D Mark III เลนส์ 70-200 มม. ISO 200 F-Stop 3.5, Shutter Speed 1/3,200

การเตรียมตัวของช่างภาพต้องมีรอจังหวะนกบินเข้ารัง และคอยสังเกตพฤติกรรมของนก การรอจังหวะนกที่รังของนกจะทำให้ได้ภาพนกที่ทำพฤติกรรม เช่น การทำรัง การรอเข้ารัง การเฝ้ารัง การคาบอาหาร การบันทึกภาพดังกล่าวต้องอาศัยการรอจังหวะนกที่บินไปมา และช่างภาพต้องอยู่นิ่งรอให้นกบินเข้ามา ช่วงแรกนกอาจมีอาการตื่นกลัวแต่เมื่อเวลาผ่านไปนกจะเริ่มชิน

- **แอคชั่นของนก** การถ่ายภาพนกตามธรรมชาติภาพแอคชั่นต่าง ๆ ของนก ภาพที่ได้จะสามารถสื่อความหมายของนกได้ดีเนื่องจากตามธรรมชาติมันจะไม่อยู่นิ่งซึ่งจะมีพฤติกรรมหรือการเคลื่อนไหวที่น่าสนใจ ดังผลงานภาพตัวอย่างต่อไปนี้

ภาพที่ 178 นกบินกลางทุ่ง ถ่ายภาพในช่วงเวลา 10.00-11.00 น.
กล้อง Canon 7D เลนส์ 70-300 มม. ISO 500 F-Stop 5.6 Shutter Speed 1/1,600

ภาพที่ 179 นกบินกลางท้องฟ้า ถ่ายภาพในช่วงเวลา 8.40 น.
กล้อง Canon 6D เลนส์ 50 มม. ISO 200 F-Stop 7.1 Shutter Speed 1/3,200

ภาพที่ 180 นกบิน ถ่ายภาพในช่วงเวลา 16.33 น.
กล้อง Canon 6D, ISO 100 F-Stop 4.5 Shutter Speed 1/500

ภาพที่ 181 นกเจาะกิ่งไม้ ถ่ายภาพในช่วงเวลา 14.00 น.
กล้อง Canon 7D เลนส์ 70-300 มม. ISO 400 F-Stop 5.6 Shutter Speed 1/1,600

- **ฉากหลัง** การเลือกฉากหลังที่มีสีสันทําให้ภาพนกที่ได้ดูดีและสะดุดตามากขึ้น ซึ่งภาพนกที่อยู่บนกิ่งไม้หรือกลางทุ่งถ้ามีฉากหลังที่สวยงามหรือเป็นสีคู่ตรงข้ามกับนกจะทำให้ภาพที่ได้มีความน่าสนใจมากขึ้น ดังภาพตัวอย่างต่อไปนี้

ภาพที่ 182 นกบนกิ่งไม้กับฉากหลังสีเขียว 10.00-11.00 น.
กล้อง Canon 7D เลนส์ 70-300 มม. ISO 500 F-Stop 5.6 Shutter Speed 1/1,600

ภาพที่ 183 นกกลางทุ่งฉากหลังสีส้ม ถ่ายภาพในช่วงเวลา 10.00-11.00 น.
กล้อง Canon 7D เลนส์ 70-300 มม. ISO 800 F-Stop 5.6 Shutter Speed 1/250

ภาพนกที่ไม่มีการเคลื่อนไหวหรือไม่มีแอคชั่น การเลือกฉากหลังเพื่อถ่ายภาพทำให้ภาพดูมีมิติและมีความสวยงามของภาพมากยิ่งขึ้น โดยให้เปิดรูรับแสงให้กว้างเพื่อฉากหลังจะได้เบลอ

ภาพที่ 184 นกเขาคู่ ฉากหลังสีเขียวของใบไม้ ถ่ายภาพในช่วงเวลา 10.56 น.
กล้อง Canon 6D เลนส์ 70-200 มม. ISO 400 F-Stop 5 Shutter Speed 1/500

- กฎสามส่วน องค์ประกอบพื้นฐานที่สามารถนำมาใช้สำหรับการถ่ายภาพคือการ
ใช้กฎสามส่วน (Rule of Thirds) หรือสัดส่วนทอง (Golden Mean) ซึ่งจุดเด่นของภาพจะถูก
วางไว้ที่จุดตัดของเส้น ดังภาพตัวอย่างต่อไปนี้

ภาพที่ 185 นกกลางทุ่งนา ถ่ายภาพในช่วงเวลา 10.00 น.
กล้อง Canon 7D เลนส์ 70-300 มม. ISO 500 F-Stop 5.6 Shutter Speed 1/2,500

ภาพที่ 186 เติร์ยมบิน
กล้อง Canon 7D เลนส์ 70-300 มม. ISO 400 F-Stop 5.6 Shutter Speed 1/640

การจัดองค์ประกอบภาพไม่มีกฎตายตัวขึ้นอยู่กับสถานการณ์หรือสิ่งที่ช่างภาพต้องการ
สื่อสารไปยังผู้รับสาร ซึ่งการเลือกใช้อองค์ประกอบภาพที่เหมาะสมภาพที่ได้จะมีทั้งความสวยงาม
และสื่อความหมายได้ในตัวของมันเอง

- **โฟกัสที่ดวงตา** นักเป็นสัตว์ที่มีขนาดเล็กการโฟกัสที่ดวงตานกทำได้ยากมากแต่ถ้าสามารถโฟกัสที่ดวงตาของนกได้ภาพที่ออกมาจะสื่ออารมณ์ในการสื่อสารได้ดีมาก ดังภาพตัวอย่างต่อไปนี้

ภาพที่ 187 นกกับดอกไม้

กล้อง Canon 6D เลนส์ 70-200 มม. ISO 800 F-Stop 11 Shutter Speed 1/1,000

การโฟกัสดวงตาของนกช่างภาพต้องรอเวลาและมีความอดทนในการรอเพื่อให้ได้ภาพที่ต้องการ โดยช่างภาพต้องเข้าใกล้จนใกล้มากที่สุดและไม่ให้นักตื่นกลัวโดยการพรางตัว ซึ่งถ้าใช้เลนส์ที่ซูมได้ระยะไกลจะช่วยให้ได้ภาพง่ายมากขึ้น

3. สรุปการถ่ายภาพนก

ในการถ่ายภาพนกตามธรรมชาติช่างภาพต้องเข้าใจธรรมชาติของนก มีการรอจังหวะที่เหมาะสมทั้งการเคลื่อนไหวของนกที่เกิดแอคชั่นในรูปแบบต่างๆ ดังนี้

- **การเตรียมตัวของช่างภาพ** ในการถ่ายภาพนกตามธรรมชาติการเตรียมตัวของช่างภาพมีความสำคัญมาก ทั้งการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่เบื้องต้น ศึกษาพฤติกรรมนกดังที่วรรณชนก สุวรรณกร (2019) อธิบายไว้ว่า “การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนกและสถานที่ที่เราไปถ่ายภาพน่าจะมาก่อน ถ้าศึกษาข้อมูลหรือทำการบ้านมาดีจะมีส่วนให้เราเตรียมตัวหรือสร้างโอกาสในการถ่ายภาพนกได้มากขึ้น”

- **การพรางตัวของช่างภาพ** ในการถ่ายภาพนกตามธรรมชาติช่างภาพต้องมีการพรางตัวให้สอดคล้องตามธรรมชาติเพื่อจะได้เข้าใกล้จนใกล้มากที่สุด และนกไม่ตื่นกลัวบินหนีไปแล้วไม่กลับมาที่เดิม

- **การเคลื่อนไหว/การบิน (Action) ของนก** การถ่ายภาพนกที่มีแอคชั่นกับพฤติกรรมต่าง ๆ ของนก ทำให้ภาพมีความน่าสนใจมากกว่าการถ่ายภาพนกที่เกาะอยู่บนกิ่งไม้โดยทั่วไป เช่น นกกางปีกบิน นกคาบอาหาร นกเข้างรัง เป็นต้น โดยการใช้โหมดถ่ายภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อบันทึกภาพการเคลื่อนไหวของนกให้ได้ภาพแอคชั่นที่สวยงาม

- **การเลือกฉากหลัง** การเลือกฉากหลังของภาพทำให้ภาพนกที่เราได้มีความโดดเด่นของภาพ ซึ่งฉากหลังส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับธรรมชาติของพื้นที่ที่เราเลือกไปถ่ายภาพ เช่น พุ่มหญ้า สีเหลืองทอง พุ่มนาสีเขียว หรือดอกไม้บานาพรรณ ดังที่ อีสระ เสมือนโพธิ์ (2562) อธิบายไว้ว่า โดยทั่วไปแล้วภาพนกส่วนใหญ่จะดูดีเมื่อฉากหลังสะอาดเรียบและมีสีที่เสริมความเด่นของนก และ Richard Garvey (2018/2561) อธิบายไว้ว่า พื้นหลังของภาพคือเวทีสำหรับวัตถุหลัก และพื้นหลังก็ต้องมีความหมายในตัวของมันเอง ถึงแม้พื้นหลังจะเบลอสีและโทนสียังคงนำไปใช้จัดองค์ประกอบ และช่วยเสริมวัตถุหลักได้

- **การเลือกใช้ความเร็วชัตเตอร์** ควรเลือกใช้การถ่ายภาพแบบต่อเนื่อง หรือการถ่ายภาพเป็นชุดซึ่งกล้องแต่ละตัวมีโหมดดังกล่าวให้เลือกเพราะจะทำให้เราได้ภาพที่สำคัญ ซึ่งถ้าเลือกถ่ายทีละภาพเราอาจจะถ่ายภาพนกที่บินไม่ทัน ส่วนสำหรับความเร็วชัตเตอร์ขึ้นอยู่กับความเร็วเคลื่อนไหวของนกและเลนส์ที่ใช้ แนะนำควรเลือกใช้ความเร็วชัตเตอร์ไม่ต่ำกว่า 1/1,000 วินาที เพื่อจับภาพนกที่กำลังเคลื่อนไหวให้หยุดนิ่ง แต่สำหรับภาพนกที่จับบนกิ่งไม้สามารถใช้ความเร็วชัตเตอร์ที่ต่ำลงได้

- **การจัดองค์ประกอบภาพ** ในการถ่ายภาพนกตามธรรมชาติช่างภาพต้องมีการจัดองค์ประกอบของภาพเพื่อให้ภาพที่ได้มาสามารถสื่อสารได้ และสร้างความแตกต่างให้แก่ภาพได้ โดยองค์ประกอบที่สามารถนำมาใช้ได้เหมาะสมคือ กฎสามส่วน (Rule of Thirds)

- **แนวตานก** การถ่ายภาพที่สื่อสารได้อารมณ์มากที่สุดคือแนวตาของตัวแบบการถ่ายภาพบุคคลเน้นการโฟกัสที่ดวงตา แต่สำหรับนกที่เป็นสัตว์ที่มีขนาดเล็กและความไวของสภาพแวดล้อมมากการโฟกัสที่ดวงตาของนกเป็นสิ่งที่ยากแต่ถ้าสามารถทำได้ ภาพที่ได้ออกมาจะมีความน่าสนใจและดูทรงพลัง บางครั้งช่างภาพต้องรอจังหวะที่นกหันมองส่วนใหญ่เป็นช่วงเวลาที่นกเกาะกิ่งไม้หรืออยู่นิ่งกลางพุ่ม

การบันทึกเรื่องราวของนกตามธรรมชาติเป็นการบันทึกช่วงเวลาที่สวยงามของสัตว์กับธรรมชาติ สังคมเมืองขยาย ธรรมชาติเริ่มหดหายไปตามกาลเวลาซึ่งนกก็จะเลื่อนหายไปเช่นกัน การหยุดจังหวะการของนกเป็นดังการหยุดจังหวะการสื่อสาร ภาพที่ได้จากการสร้างสรรค์สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการสื่อสาร เช่น ภาพประกอบเล่าเรื่อง ภาพบันทึกประวัติศาสตร์ สำหรับช่างภาพการถ่ายภาพนกเป็นงานที่มีความท้าทายเพราะต้องมีความอดทน การรอจังหวะการใช้เทคนิคของภาพถ่าย รวมทั้งอุปกรณ์ในการบันทึกภาพที่มีราคาแพง

กิจกรรมท้ายบท

1. การถ่ายภาพนกควรเลือกใช้ระบบโฟกัสภาพของกล้องถ่ายภาพ อย่างไร
2. โหมดการถ่ายภาพนกที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพนก ควรเลือกอย่างไร
3. จงอธิบายองค์ประกอบที่ใช้ในการสร้างสรรค์ภาพนก อย่างน้อย 3 องค์ประกอบ
4. ฉากหลังมีความสำคัญกับการถ่ายภาพนก อย่างไร
5. ให้ผู้เรียนฝึกถ่ายภาพนกพร้อมนำเสนอผลการสร้างสรรค์

หมวดที่ 3

แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารด้วยภาพ
Visualizations for communication

บทที่ 11

การสื่อความหมายด้วยภาพ

1. แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารด้วยภาพ

การสื่อสารด้วยภาพเป็นรูปแบบหนึ่งที่ถูกนำมาใช้ในการสื่อความหมาย โดยการสื่อสารด้วยภาพนับเป็นวิธีการสื่อสารที่สำคัญอย่างหนึ่ง เป็นสื่อกลางที่นำมาใช้เป็นตัวแทนในการสื่อความหมายถึงเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยที่ปิยกุล เลาวัณย์ศิริ (2540) อธิบายการสื่อความหมายด้วยภาพถ่ายมี 3 รูปแบบดังนี้

1. รูปแบบที่เหมือนจริง

การสื่อความหมายของภาพถ่ายด้วยรูปแบบที่เหมือนจริงเป็นการบอกเล่าเรื่องราวที่ผู้ดูทราบได้ทันทีว่าช่างภาพต้องการบอกอะไร ภาพนั้นเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับอะไรโดยไม่ต้องแปลความหมายของภาพ เพราะเรื่องราวในภาพสามารถบอกความหมายได้อย่างชัดเจน

2. รูปแบบที่เป็นสัญลักษณ์

การสื่อความหมายของภาพถ่ายโดยใช้ สัญลักษณ์ อาจยากแก่การเข้าใจในความหมาย เพราะมิได้บอกเรื่องราวหรือเนื้อหาอย่างตรงไปตรงมาการที่จะทำให้ผู้ดูภาพเข้าใจความหมายของภาพนั้นได้จำเป็นต้องมีประสบการณ์ร่วมกันมีความรู้ความเข้าใจที่สามารถแปลความหมายของสัญลักษณ์ที่แสดงในภาพนั้นได้

3. รูปแบบที่เป็นนามธรรม

การสื่อความหมายใช้รูปแบบที่เป็นนามธรรมใช้การจัดองค์ประกอบของศิลปะเพื่อทำให้ภาพมีความหมายเกิดความรู้สึกอย่างใดอย่างหนึ่งเมื่อได้เห็นภาพ เช่น รู้สึกถึงความอ่อนหวานโดยใช้แสงเงาที่นุ่มนวลรู้สึกถึงการเคลื่อนไหวและมีชีวิตด้วยภาพที่มีลักษณะพรางเบลอเป็นการสื่อความหมายที่มุ่งแสดง เนื้อหาอารมณ์และความรู้สึก โดยไม่เน้นความเหมือนจริงผู้ดูภาพอาจต้องมึประสบการณ์ด้านศิลปะมีความคิดจินตนาการที่ดีจึงสามารถเข้าใจความหมายได้

การสื่อความหมายด้วยภาพ ฤกษ์ ทองเลิศ (2554) อธิบายว่าภาพเป็นระบบการสื่อสารด้วยระบบสัญญาณ ได้จำแนกประเภทสัญญาณไว้ ดังนี้

1. สัญรูป (icon) การสื่อสารตามสิ่งที่เห็นในภาพเป็นการสื่อความหมายในระดับที่เป็นความหมายแบบตรงไปตรงมาให้สารสนเทศในระดับพื้นผิว เช่น ภาพถ่ายบนบัตรประจำตัวประชาชน เป็นสัญรูปที่เชื่อมโยงเข้ากับตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของ

2. ดรรชนี (index) คือการสื่อสารที่ต้องอาศัยการเชื่อมโยงสิ่งที่เป็นเหตุและเป็นผลต่อกันหรือการคิดของผู้รับสาร เช่น เห็นภาพควันไฟ ย่อมรู้ว่ามิไฟเกิดขึ้น สัมผัสอาการตัวร้อนย่อมคิดว่ามีอาการเป็นไข้เป็นต้น

3. สัญลักษณ์ (symbol) คือ สัญลักษณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ร่วมกันของคนในสังคมมีความหมายถึงสิ่งอื่นตามที่คนในสังคมได้ตกลงความหมายกันเอาไว้เช่น ดอกกุหลาบสีแดงอาจหมายถึง ความรัก ภาพไม้กางเขนเป็นสัญลักษณ์แทนศาสนาคริสต์ เป็นต้น

ในส่วนการรับรู้ความหมายของผู้รับสารอาจจำแนกประเภทของความหมายได้ 2 ระดับ คือ 1. ความหมายโดยตรง (denotation) มีสภาพเป็นวัตถุวิสัย ซึ่งเป็นความหมายตามแบบแผน 2. ความหมายโดยนัย (connotation) เป็นความหมายทางสังคมที่มีความเชื่อมโยงกับ มายาคติ (myth) ตลอดจนอุดมการณ์ที่มีอยู่ในสังคมนั้น ๆ

ภาพถ่ายหนึ่งภาพอาจมีลักษณะที่เข้าข่ายตามประเภทของสัญลักษณ์ทั้ง 3 ประเภท อีกทั้งยังมีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย เช่น ภาพข่าวเหตุการณ์การก่อวินาศกรรม อาคาร World Trade Center ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 ในชุดของภาพข่าวนั้นแสดงให้เห็นอาคารที่มีไม้กางเขนอยู่บน หลังคาโดยที่ภาพฉากหลังเป็นกลุ่มควันที่พวยพุ่งท่ามกลาง หมอกควันและฝุ่นฟุ้งกระจาย ถ้าพิจารณาความหมายของภาพประเภทสัญลักษณ์ (icon) ก็คือภาพที่แสดงถึงความเสียหายจากเหตุการณ์ในส่วนของควันที่พวยพุ่งท่ามกลาง หมอกควันและฝุ่นฟุ้งกระจายจัดอยู่ในประเภทตรรกะ (index) ที่สื่อถึงเหตุการณ์ไฟไหม้และการถล่มของอาคาร ส่วนสัญลักษณ์ประเภทสัญลักษณ์ (symbol) คือ ภาพไม้กางเขนที่เป็นภาพตัวแทนที่สื่อความหมายถึงศาสนาคริสต์ และเมื่อตีความร่วมกับ บริบทแวดล้อมของภาพเหตุการณ์จะพบความหมายที่มีอุดมการณ์บางอย่างอยู่เบื้องหลังการนำเสนอภาพข่าวกล่าวคือ ภาพอาจสื่อ นัยถึงความขัดแย้งทางอุดมการณ์ของผู้นับถือศาสนาต่างกันอย่างรุนแรงเป็นผู้นับถือศาสนาอิสลาม ในขณะที่สถานที่เกิดเหตุเป็นดินแดนที่ผู้คนส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์ อีกทั้งอาคาร World Trade Center ยังเป็นสัญลักษณ์ที่เป็นภาพตัวแทน ถึงความเป็นทุนนิยมของสหรัฐอเมริกาอีกด้วย

การมองเห็นมีความสำคัญต่อการสื่อสารด้วยภาพ ซึ่งวัฒนธรรมทางสายตา (Visual Culture) การศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางสายตาได้รับการจุดประกายขึ้นในปีค.ศ. 1972 โดย John Berger (1972, อ้างในกฤษณ์ ทองเลิศ, 2554) ได้ผลิตรายการโทรทัศน์รายการหนึ่งที่ชื่อว่า “Ways of Seeing” พร้อมกับเขียนและทำภาพประกอบหนังสือในชื่อเดียวกันขึ้น เพื่อต้องการเผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับการเข้าถึงศิลปะหรือภาพว่าศิลปะและภาพต่าง ๆ ได้รับการมองดูอย่างไรและใครเป็นผู้มอง ทั้งนี้เป็นเพราะว่าแนวคิดของ Berger ไม่ได้ให้ความสำคัญเพียงแค่การพิจารณาภาพนั้น ๆ เพียงอย่างเดียว หากแต่ยังต้องการให้นับถือศาสนาคริสต์ไปถึงการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับผู้ชมภาพด้วยเพราะวัฒนธรรมทางสายตาเข้ามามีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการทำความเข้าใจเกี่ยวกับภาพและหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์ความหมายของภาพด้วย

พัฒนาการของงานสื่อสารด้วยภาพยังส่งผลต่อนิยามของคำว่า “ภาพ” (image) กล่าวคือ คำว่า “ภาพ” มีขอบเขตที่กว้างขวางมากขึ้น ดังที่ Mitchell W.J.T (1986, อ้างในกฤษณ์ ทองเลิศ, 2554) อธิบายขอบเขตของคำว่า “ภาพ” ว่ามีความหมายเริ่มจากระดับรูปธรรมซึ่งได้แก่ ภาพร่าง, ภาพลายเส้น, ภาพจิตรกรรม, ภาพถ่าย, ไปจนถึงภาพในระดับนามธรรมซึ่งเป็นมิติที่เกี่ยวข้องกับจักขุวิญญาณ (Mind's Eye) ซึ่งเป็นการรับรู้ภาพผ่านกระบวนการรับรู้จนถึงระดับที่ไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตา เช่น ภาพในความฝัน ความคิดและจินตนาการของมนุษย์

ทำให้การศึกษาเกี่ยวกับภาพมีความเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาต่างๆ ในเชิงบูรณาการมากยิ่งขึ้น ในแง่ของการสื่อสาร ประเด็นที่น่าสนใจประการหนึ่งคือข้อโต้แย้งระหว่างพลังอำนาจของภาพกับภาษา ซึ่ง Mitchell W.T. อ้างถึงแนวคิดของ Leonardo Davinci ในเรื่อง “Paragon” หมายถึง “War of Signs” หรือ “สงครามสัญญาณ” ระหว่างบรรดาจิตรกรและกวี ที่ต่างกล่าวอ้างว่ารูปสัญลักษณ์ทางการสื่อสารของแต่ละฝ่าย (ภาพและภาษา) มีพลังอำนาจทางการสื่อสารที่ยิ่งใหญ่กว่าอีกฝ่ายหนึ่งและการโต้แย้งดังกล่าวยังไม่มีข้อยุติจนถึงปัจจุบันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในบรรดานักปรัชญาสาขาวิชาจิตรกรรมและวรรณกรรมวิจารณ์

2. การถ่ายภาพเล่าเรื่อง (Photo Essay)

การถ่ายภาพเล่าเรื่องหรือเรียงความภาพถ่าย (Photo Essay) คือ การเรียงลำดับของภาพหลายภาพ เพื่อบอกเล่าเรื่องราวทำให้เกิดชุดของอารมณ์ในมุมมองของผู้ส่งสารหรือเป็นการนำเสนอเหตุการณ์ผ่านภาพชุด โดยที่ภาพถ่ายแต่ละภาพนำมารวมกันสามารถเล่าเรื่อง บันทึกเหตุการณ์ต่อเนื่องได้ตามวัตถุประสงค์ของผู้สร้างสรรค์ที่ต้องการสื่อสารไปยังผู้รับได้เข้าใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เหตุการณ์สำคัญที่ต้องการสื่อสารเป็นขั้นเป็นตอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้รับสารได้เข้าใจถึงช่วงอารมณ์และสารของผู้ส่งสารที่ต้องการสื่อ

กระบวนการสร้างสรรค์ภาพถ่ายเล่าเรื่องเหมือนกับการเขียนเรียงความ ต้องมีแบบแผน ใช้แผนผังความคิด (Concept map) เพื่อให้ความคิดมีจุดโฟกัสแค่เพียงหนึ่งเดียว แก่นของเรื่องในการนำเสนอต้องมีความชัดเจนเลือกแก่นของเรื่องที่เหมาะสมกับจุดประสงค์ ฉากหรือองค์ประกอบของภาพบ่งบอกสถานที่และเวลา ในการสร้างสรรค์ผลงานสิ่งสำคัญสำหรับผู้สร้างสรรค์ภาพนำในการเล่าเรื่องเพื่อดึงความสนใจมาสู่แก่นของเรื่อง ภาพจบให้คนดูมีอารมณ์ร่วม

กรณีศึกษา การสร้างสรรค์ผลงานแบบของภาพเล่าเรื่อง “พิธีศพของชาวเนปาล”

แนวความคิดของการสร้างสรรค์

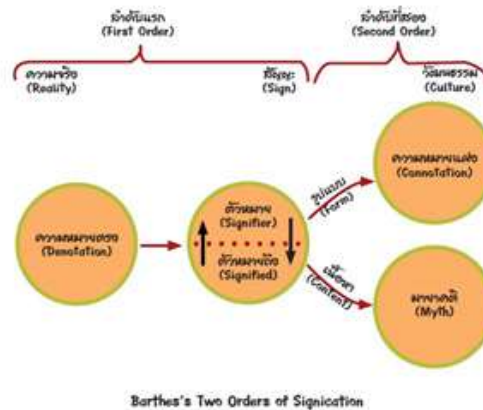
บริบทสังคมแต่ละสังคมที่แตกต่างกัน ก่อให้เกิดประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละสังคม การบันทึกประวัติศาสตร์เกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต โดยการใช้เทคนิคการถ่ายภาพเล่าเรื่องทำให้มีหลักฐานเชิงประจักษ์เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสะท้อนวัฒนธรรมแต่ละสังคมผ่านวิถีชีวิต

การถ่ายภาพเล่าเรื่องบันทึกพิธีศพของชาวเนปาล เป็นพิธีกรรมทางศาสนาที่มีความเชื่อสืบต่อกันมาหลายชั่วอายุคน ซึ่งพิธีศพของชาวเนปาลในเมืองกาฐมาณฑุจะจัดขึ้นในวัดปศุปาทินาถหรือวัดหลังคาทองคำอันเป็นวัดศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองที่สำคัญที่สุดของชาวเนปาลที่นับถือศาสนาฮินดู ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำบาคมาตี (BAGMATI)

การผนวกการเล่าเรื่องเข้ากับการเกิดของความหมาย 3 ประเภทตามแนวคิดของ Roland Barthes ภาพ 1 ภาพ มีสัญญาณต่างๆ อยู่ และมีทั้งความหมายตรงเห็นอะไรก็เป็นอย่างนี้

น

และอีก 2 ความหมายเกิดจากประสบการณ์ทางวัฒนธรรมทำให้เกิดความหมายแฝงจากภาพ และเรื่องราวจากภาพที่เป็นความหมายเชิงมายาคติ

ภาพที่ 188 ภาพแสดงแนวคิดของ Roland Barthes

John Fiske : introduction to communication studies (1990 : 93)

ที่มา : ศิริชัย ศิริกายะ (2556)

ในการถ่ายภาพเล่าเรื่องขนาดภาพถ่ายในการถ่ายภาพควรมีขนาดภาพที่แตกต่างกัน เพื่อครอบคลุมเหตุการณ์และการสื่อความหมายให้ผู้รับสารเข้าใจผลงาน ขนาดภาพในการถ่ายภาพมีขนาดภาพควรมี 3 ระยะ ดังนี้คือระยะไกล (Long shot) ระยะปานกลาง (Medium shot) และระยะใกล้ (Close-up shot)

- การถ่ายระยะไกล (Long shot) เพื่อให้เห็นสถานที่หรือเหตุการณ์ทั้งหมดอย่างกว้าง ๆ เพื่อให้ผู้รับสารเห็นความสัมพันธ์ขนาดและมาตราส่วนของสิ่งที่อยู่ในเหตุการณ์นั้น ๆ
- การถ่ายระยะปานกลาง (Medium shot) เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุกับส่วนประกอบสำคัญอื่น ๆ และสิ่งแวดล้อมบางส่วนที่ต้องการสื่อสาร
- ถ่ายระยะใกล้ (Close-up shot) เพื่อเน้นให้เห็นรายละเอียดที่ต้องการเน้น ซึ่งบางทีก็อาจเห็นแค่ใบหน้า หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของวัตถุที่ต้องการสื่อสาร

กระบวนการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานภาพพิธีศพของชาวเนปาลบันทึกภาพที่วัดปศุปาตินาถ(Pash-upatinath temple) เป็นวัดที่ศักดิ์สิทธิ์ของชาวเนปาล ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำบาคมาตี(BAGMATI) เมืองกาฐมาณฑุเมืองหลวงของประเทศเนปาล บันทึกภาพในวันที่ 26 กันยายน 2556

การถ่ายภาพเล่าเรื่อง(Photo Essay) บันทึกภาพพิธีศพของชาวเนปาล เริ่มจากการถ่ายทอดภาพเหตุการณ์หลังจากผู้ตายเสียชีวิต ซึ่งในความเชื่อของชาวเนปาลจะต้องจัดการพิธีศพภายใน 24 ชั่วโมง สำหรับคนเสียชีวิตโดยธรรมชาติสำหรับคนตายด้วยโรคติดต่อจะประกอบพิธีไม่เกิน 12 ชั่วโมง

การสร้างสรรค์ผลงานมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นในเกี่ยวกับพิธีกรรม และสถานที่ในการจัดพิธี โดยการสอบถามมัคคุเทศก์
2. สำรวจพื้นที่โดยรอบในพื้นที่การจัดพิธีกรรม
3. ถ่ายภาพพิธีกรรม โดยเริ่มจากจุดที่ 1 การทำความสะอาดศพ และจุดที่ 2 นำศพมาเผาและลอยลงแม่น้ำศักดิ์สิทธิ์
4. คัดเลือกภาพเพื่อเผยแพร่

ตัวอย่างผลงาน

พิธีศพของชาวเนปาลจัดขึ้นบริเวณด้านบนของแม่น้ำบากมาตี (BAGMATI) ณ วัดปศุปาตินาถอันเป็นวัดศักดิ์สิทธิ์ของชาวเนปาล ซึ่งชาวเนปาลเชื่อว่าการเผาศพและทิ้งเถ้าถ่านลงในแม่น้ำจะนำผู้ตายไปสู่สรวงสวรรค์เช่นเดียวกับแม่น้ำคงคาในประเทศอินเดีย

ภาพที่ 189 บรรดาญาติก็จะนำร่างของผู้ตายมาประกอบพิธีโดยการชำระร่างกายของผู้ตา (ความเชื่อของคนเนปาลที่นับถือศาสนาฮินดู แม่น้ำบากมาตี ถือว่าเป็นแม่น้ำศักดิ์สิทธิ์)

ภาพที่ 190 พิธีล้างหน้าศพและใช้ผงสีแดงแต้มตรงกลางหน้าผากระหว่างกลางศีรษะ

ภาพที่ 191 เคลื่อนย้ายศพจากด้านบนแม่น้ำลงมาด้านล่างเพื่อเตรียมเผา

ภาพที่ 192 นำศพขึ้นกองฟอน

ภาพที่ 193 ทำพิธีเผาศพ

ภาพที่ 194 เปลวไฟจากกองฟอน

ภาพที่ 195 จำนวนกองไฟเผาศพ และศพรอเผาไม่ขาดสาย

ภาพที่ 196 เตรียมพื้นที่เพื่อก่อกองฟอนและเผาศพต่อไป

การสื่อความหมายจากภาพตัวอย่าง

บริบทการสื่อสาร(Context) การสร้างเรื่องราวที่มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน จากภาพที่ 1 ไปยังภาพต่อไปมีการเชื่อมโยงโดยบริบทการสื่อสารของภาพ ซึ่งการเรียงลำดับภาพ ภาพบางส่วนของภาพที่ 1 จะไปปรากฏในภาพที่ 2 และภาพต่อไป ๆ โดยบริบทในภาพที่เห็นได้เด่นชัด คือการทำพิธีกรรมริมแม่น้ำ ตั้งแต่เริ่มพิธีกรรมจนสิ้นสุดพิธีกรรม และบริบทดังกล่าวทำให้ผู้รับสารโยงเรื่องราวเป็นเรื่องเดียวกันได้

การใช้รหัส(Code) การสื่อสารโดยการใช้รหัสเพื่อสร้างความหมายในการสื่อสาร รหัสของเทคโนโลยี(รหัสของกล้อง) ช่วยในการสร้างอารมณ์ของภาพเพื่อการสื่อความหมาย จากมุมมองกว้างเห็นองค์ประกอบของภาพ เป็นภาพมุมแคบเห็นอารมณ์ของภาพที่ต้องการสื่อความหมาย

จากแนวคิดของ Roland Barthes ภาพ 1 ภาพ มีสัญลักษณ์ต่างๆ อยู่ และมีทั้งความหมายตรงเห็นอะไรก็เป็นอย่างนั้น และอีก 2 ความหมายเกิดจากประสบการณ์ทางวัฒนธรรม ทำให้เกิดความหมายแฝงจากภาพ และเรื่องราวจากภาพที่เป็นความหมายเชิงมายาคติ

1. ความหมายตรง (Denotation) สิ่งที่ทุกคนมองเห็นภาพ “งานพิธีศพของชาวเนปาล” ริมแม่น้ำ

2. ความหมายแฝง (Connotation) เกิดจากประสบการณ์ทางวัฒนธรรม (สำหรับผู้รับสารที่เป็นคนเนปาลอาจรู้สึกเศร้า หดหู่) แต่สำหรับคนที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างอาจจะรู้สึกเฉยๆ หรือกลัวจากการเห็นศพ หรืออาจรู้สึกแปลกที่เห็นการทำพิธีศพริมแม่น้ำ

3. ความหมายเชิงมายาคติ (Myth) เกิดจากประสบการณ์ทางวัฒนธรรมเรื่องราวพิธีศพของผู้รับสารที่ต่างกันก่อให้เกิดความเชื่อที่ต่างกัน หรือผู้รับสารบางคนอาจไม่รู้สึกละอาย เช่น การทำพิธีและโยนเถ้าถ่านลงในแม่น้ำของชาวเนปาล มีความเชื่อในเรื่องแม่น้ำอันศักดิ์จะนำพาผู้ตายไปสู่สรวงสวรรค์ ถ้าเป็นคนไทยจะนำอัฐิไปลอยกลางแม่น้ำหรือที่เรียกว่าลอยอังคาร เพราะเชื่อว่าจะให้เกิดความร่มเย็น เป็นการนำเถ้าถ่านไปคืนสู่ธาตุต่างๆ เพื่อเป็นสัญลักษณ์ของการละวางความเป็นตัวเป็นตน

จากภาพจะเห็นได้ว่าความหมายจากการมองภาพไม่ได้อยู่คงตัว ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ทางวัฒนธรรมของแต่ละบุคคล และความหมายที่จะรู้เรื่องเดียวกันได้เฉพาะคนที่มีวัฒนธรรมเหมือนกัน หรือเข้าใจวัฒนธรรมที่เหมือนกัน การสื่อความหมายของภาพต้องดูองค์รวมของภาพ การดูทีละภาพอาจสื่อความหมายไม่ได้ตามวัตถุประสงค์

- ผลงานที่ได้สะท้อนให้เห็นพิธีกรรมวัฒนธรรมหลังความตายของคนเนปาล
- ผลงานได้สะท้อนให้เห็นความเชื่อที่มีต่อแม่น้ำศักดิ์สิทธิ์ที่สืบทอดต่อกันมา โดยเถ้าถ่านที่ผ่านการเผาจะถูกปล่อยลงแม่น้ำบาคุมตี(BAGMATI) แม่น้ำศักดิ์สิทธิ์ของชาวเนปาลซึ่งเชื่อว่าจะนำผู้ตายไปสู่สรวงสวรรค์
- ผลงานการเล่าเรื่องด้วยภาพ(Photo Essay) เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์

กิจกรรมท้ายบท

1. การถ่ายภาพเล่าเรื่อง (Photo Essay) หมายถึง
2. ความหมายตรง ความหมายแฝง ความหมายเชิงมายาคติ มีความสำคัญอย่างไรสำหรับการสื่อสารด้วยภาพถ่าย อธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ
3. ให้ผู้เรียนฝึกถ่ายภาพเล่าเรื่องเสนอเหตุการณ์ในหัวข้อ “วิถีชีวิต” จำนวน 7-10 ภาพ ประกอบการเล่าเรื่อง พร้อมตั้งชื่อภาพชุดดังกล่าว

บทที่ 12

การถ่ายภาพเพื่อการสื่อสาร

การถ่ายภาพเพื่อการสื่อสาร

การถ่ายภาพเพื่อการสื่อสาร เป็นการถ่ายภาพเพื่อนำไปใช้ประโยชน์จากภาพถ่ายในรูปแบบต่าง ๆ โดย ในส่วนนี้จะกล่าวถึงการใช้ภาพในการสื่อสารเพื่อการโฆษณา การถ่ายภาพสารคดี การถ่ายภาพบุคคล ซึ่งการถ่ายภาพแต่ละรูปแบบมีเทคนิคการถ่ายภาพที่แตกต่างกัน รายละเอียดดังนี้

1. การถ่ายเพื่อการโฆษณา

การใช้ภาพเพื่อการโฆษณาจะเห็นได้อยู่มากในการสื่อสารในยุคปัจจุบันที่มีการใช้ภาพบนสื่อออนไลน์ เพื่อบอกเล่าเรื่องราวของตัวเอง หรือเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้รับสาร รวมทั้งเพื่อการโฆษณา ดังที่ Ramamurthy (1998, อ้างในกนกรัตน์ ยศไกร, 2550) อธิบายว่า ภาพถ่ายเป็นทั้งเครื่องมือทางความสัมพันธ์เกี่ยวกับสินค้ามีส่วนวัฒนธรรมที่ถูกทำให้เป็นสินค้า เช่นเดียวกับเครื่องมือในการแสดงออกของวัฒนธรรมสินค้า ผ่านการโฆษณาและการตลาดด้านอื่น ที่เป็นเช่นนี้เพราะการพัฒนาภาพถ่ายเป็น “รูปแบบของการเติบโตของระบบทุนในศตวรรษที่ 19 การทำงานของภาพถ่ายเพื่อการโฆษณามีการทำงานที่ต้องใส่รหัส (encode) ลงในภาพถ่ายซึ่งทำหน้าที่เป็น “สาร” (message) ไปสู่ผู้รับสารซึ่งต้องใส่ความหมายของการอุปมาอุปไมยเป็นสัญลักษณ์ลงไป ดังนั้นการที่รับสารความสารนั้นๆ ออกผู้รับสารต้องมีการถอดรหัส (decode) สารตัวนั้นออกมาก่อน ซึ่งเป้าหมายที่สูงสุดของการโฆษณา คือ การขายสินค้าได้ ดังนั้นภาพถ่ายโฆษณาจึงต้องใช้หลักทางด้านการสื่อสารและจิตวิทยาค่อนข้างสูง

ณัฐกร สงคราม (2557) อธิบายว่า ภาพถ่ายโฆษณานี้จะเน้นความสวยงามของสินค้าหรือบริการ ซึ่งนอกจากจะดึงดูดใจผู้บริโภคแล้ว ต้องสามารถสร้างความเชื่อมั่นและความต้องการซื้อสินค้าหรือบริการนั้น ๆ

ภาพที่ 197 ภาพขนมเบื้องคาเวียร์

ตัวอย่างภาพถ่ายเพื่อการโฆษณาขนมเบื้องคาเวียร์เพื่อนำไปประกอบการโฆษณาสำหรับทำเมนูอาหาร และเผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ ซึ่งเลือกใช้มุมสูงในการถ่ายภาพเพื่อให้เห็นสินค้าทั้ง (ดูเพิ่มเติมบทที่ 3) ใช้แสงจากธรรมชาติด้านข้าง

ที่มา ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง

ที่มา Thai Lion Air (2017)

ภาพที่ 198 โฆษณาสายการบินไทยไลออนแอร์

ตัวอย่างการใช้ภาพถ่ายเพื่อการโฆษณา ภาพดังกล่าวถ่ายในสตูดิโอ และนำภาพไปตัดฉากหลังออกและทำการวางข้อความเพื่อการโฆษณา โดยเผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ในเฟสบุ๊คของสายการบิน

การประกอบสร้างงานภาพกับลายลักษณ์อักษร

ที่มา นิตยสาร Gourmet Traveller (August 2016)

ภาพที่ 199 ปกนิตยสาร Gourmet Traveller

ศิริชัย ศิริกายะ และ กฤษณ์ ทองเลิศ (2560) อธิบายไว้ว่า “งานภาพกับลายลักษณ์อักษรเป็นปรากฏการณ์ควมบรรวมรูปลักษณะและกระบวนการทัศน์อย่างน้อยสองระบบ Leonard Shain (1999) กล่าวถึงระบบภาษาว่าเป็นแบบลำดับขั้นตอน เกี่ยวเนื่องกับมิติตามลำดับเวลาแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One-at-a-time) เป็นกระบวนการทัศน์เชิงกลไกแบบนิวตัน (Newtonian paradigm) ในขณะที่ระบบภาพเกี่ยวข้องกับสัญญาณ (Intuition) การแสดงออกทางอารมณ์ เป็นมิติที่ไม่ต้องการเหตุผล เป็นกระบวนการทัศน์แบบควอนตัม (All-at-once quantum jump) เป็นหลักของ

การอุปถัมภ์ของมิติด้านเวลาและพื้นที่ เป็นปรากฏการณ์ของความผันและจินตนาการสู่ภาพนิมิต ทั้งนี้การปรุงแต่งของจิตทำให้กระบวนการทัศนทั้งสองต่างเสริมเกื้อกัน รูปแบบทางการสร้างสรรค์งานในลักษณะดังกล่าวนี้เป็นวิธีการที่ทำได้ไม่ยากด้วยเทคโนโลยีทางภาพ หากแต่ปัญหาเกี่ยวกับการตีความที่เกิดจากช่องว่างของระบบวิธีคิดในเชิงแบ่งแยก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัฒนธรรมตะวันตกที่แบ่งแยกระบบเหตุผลและสุนทรียภาพออกจากกัน เป็นปัญหาสำคัญในมุมมองด้านการตีความ

นอกจากการรวบรวมรูปลักษณะดังกล่าวแล้ว ยังเป็นการรวบรวมมิติด้านเวลาในเรื่องการปรากฏพร้อมทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคต (Concept of simultaneity) การรีโนไวน์มีรากฐานจากอดีตที่สืบทอดอารยธรรมด้านอาหารและเครื่องดื่ม ปรากฏสู่ปัจจุบันที่บ่งชี้ได้ถึงรสนิยมและคุณค่าในเชิงสัญลักษณ์ เห็นถึงอนาคตที่สัมผัสได้จากประสบการณ์ ทั้งนี้สื่อภาษา “wine x food” และ “technology with style” เป็นการสื่อสารตามลำดับขั้นตอนที่คุ้นเคยตามระบบจักรกล ในขณะที่ภาพและมโนภาพเป็นมิติภายในจิตใจ (In here) เป็นสุนทรียภาพที่อุบัติควบคู่กันในพื้นที่การสื่อสาร อีกทั้งพื้นที่ของภาพและภาษาต่างแสดงคุณสมบัติในการครอบครองกันและกัน สอดคล้องกับแนวคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องครัว Smeg ที่เปลี่ยนโฉมพื้นที่ใช้สอย (Icons that transform the space that they occupy) นำสู่การเปลี่ยนสถานการณ์ (Situation shift) ทั้งจากภาพที่เห็นและภาษาที่อ่าน โดยเป็นการรวบรวมและเรียบเรียงประสบการณ์ชั่วขณะหนึ่ง ก้าวกระโดดไปสู่อีกสถานการณ์หนึ่งนั่นคือ การก้าวสู่ภาพนิมิตของการรับรู้รสนิยมและสุนทรียภาพในการมีส่วนร่วมงานเทศกาลไวน์และอาหารอิตาลี ณ Sydney Town Hall

ผู้อ่านนิตยสารฯ เมื่อพบเห็นงานโฆษณาอันนี้ การจัดการที่ทำให้เกิดความหมายขึ้นก็โดยการนำเอารหัสตัวสารเชิงตรรกลักษณ์ (Digital message code) เข้ามาบรรจบกับรหัสตัวสารเชิงเสมือนจริง (Analogical message code) จิตนาการและสุนทรียภาพจากงานโฆษณาดังกล่าวบังเกิดขึ้นสอดคล้องกับคำขวัญของ SMEG ผู้อุปถัมภ์งาน ผลสัมฤทธิ์การสื่อสารได้ทั้งในส่วนที่ทำความเข้าใจในเรื่องของเนื้อหา และยังเห็นได้ชัดเจนในส่วนที่เป็นอรรถของการสื่อสาร (Metacommunication) ในเรื่องของจิตนาการ รสนิยม และสุนทรียะ ตัวโฆษณาเองได้บ่งบอกถึงการซ้อนทับความสัมพันธ์ของสื่อตัวอักษร สื่อภาพ สื่อโฆษณา และสื่อนิตยสาร ที่หลอมรวมบรรจบเข้าไว้ด้วยกันและจะแยกขาดออกจากกันได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจิตในการอ่านและการจ้องมองของผู้อ่านนิตยสารดังกล่าว ทั้งหมดนี้โดยรวมก็คือ “The medium is the message”

การใช้ภาพเพื่อการมีหลากหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับผู้ส่งสารจะเลือกใช้ภาพโฆษณาแบบใด หรือใช้ภาพในการสื่อสารอย่างไร ทั้งสื่อสารด้วยภาพโดยตรงคือภาพเห็นสินค้า ภาพที่เห็นการใช้งาน หรือใช้ภาพร่วมกับตัวอักษรหรืองานกราฟิกเพื่อให้เกิดความหมายในการดึงดูดผู้รับสารดังตัวอย่างข้างต้น

2. การถ่ายภาพเพื่อประชาสัมพันธ์

ภาพถ่ายเพื่อประชาสัมพันธ์ ผู้ส่งสารที่เป็นหน่วยงานหรือองค์กรต้องการใช้ภาพเพื่อประชาสัมพันธ์ หน่วยงานหรือองค์กรให้มีภาพลักษณ์ที่ดี โดยที่เยาวนารถ พันธุ์เพ็ง (2553) อธิบายไว้ว่า ภาพถ่ายเพื่อการประชาสัมพันธ์ เป็นภาพถ่ายที่ถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ ตามที่ผู้ถ่ายภาพ ต้องการจะแสดงให้เห็น โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะแสดงหรือเน้นในส่วนที่สวยงาม ดูดี มีคุณค่า หรือ ให้เห็นเฉพาะสิ่งที่ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดี ดังนั้น การถ่ายภาพที่จะนำมาใช้ในการถ่ายภาพ ต้องมี ครบถ้วน เพื่อที่สามารถถ่ายภาพได้ตามความต้องการ วัสดุที่เลือกใช้ต้องมีคุณภาพที่ดีได้มาตรฐาน จึงจะสามารถผลิตภาพถ่ายที่มีคุณค่าสำหรับการประชาสัมพันธ์ ขั้นตอนของการถ่ายภาพต้องใช้ ความรู้ความสามารถของผู้ถ่ายมาก เริ่มตั้งแต่การเลือกมุมเพื่อตั้งกล้องถ่ายภาพเป็นส่วนใหญ่ การจัด องค์ประกอบของสิ่งต่างๆ ที่อยู่ในภาพถ่ายก็เป็นเรื่องสำคัญต้องนำหลักของการจัดองค์ประกอบมา ใช้อย่างครบถ้วน อีกทั้งต้องพิจารณาทุกสิ่งที่ปรากฏในภาพถ่ายให้ดีที่สุด

กนกรัตน์ ยศไกร (2550) อธิบายไว้ว่า การถ่ายภาพเพื่อประชาสัมพันธ์ เป็นการสื่อสารเนื้อหาเกี่ยวกับองค์กรต่อบุคคลทั้งภายนอกและภายในองค์กร แม้ว่าจะยึดแนวคิดความจริงนิยม เช่นเดียวกับการถ่ายภาพข่าว แต่เป็นความจริงเฉพาะภาพที่จะสร้างภาพลักษณ์ (image) ด้านบวกต่อองค์กร ดังนั้นจึงเปลี่ยนจุดเน้นมาที่การสื่อสารเชิงสัญลักษณ์มากขึ้น เช่น ถ่ายภาพผู้บริหารขององค์กรด้วยชุดที่ไม่เป็นทางการเพื่อสื่อสารถึงความเป็นกันเองของผู้บริหารผู้นั้น เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีภาพถ่ายประชาสัมพันธ์เพื่อสื่อสารกิจกรรมในองค์กร เพื่อเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์หรือนำเสนอในรายงานประจำปี เป็นต้น

วัตถุประสงค์การถ่ายภาพเพื่อประชาสัมพันธ์

อนวัช พรหมคชสุต (2553) อธิบายไว้ว่า การถ่ายภาพเพื่อประชาสัมพันธ์มี 4 ประการ คือ

1. เพื่อแนะนำให้รู้จัก ในหลายหน่วยงานไม่ว่าจะเป็นของทางราชการหรือเอกชน การทำงานของ หน่วยงานโดยส่วนใหญ่มีส่วนเกี่ยวข้องกับประชาชน งานหลายอย่างมีความจำเป็นจะต้องให้ ผู้คนรู้จักกับธุรกิจนั้นๆ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการทำประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนได้รู้จัก หน่วยงานหรือธุรกิจให้มากที่สุด
2. เพื่อก่อให้เกิดประชาคมติ ประชาคมติเป็นการแสดงความคิดเห็นของประชาชนจำนวนมากอาจมี การแสดงออกเมื่อมีปัญหาอย่างหนึ่งขึ้นมา เมื่อต้องการหยั่งประชามติก็ใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ เพื่อเผยแพร่เรื่องราวหรือปัญหาในด้านที่ต้องการให้ประชาชนรับทราบ เช่น โครงการ “ดาวเศษ” ทำให้ประชาชนเกิดประชาคมติในความรู้สึกในทางที่ดีต่อการทิ้งขยะ
3. ก่อให้เกิดภาพพจน์ที่ดี นอกจากหน่วยงานจะทำประชาสัมพันธ์เพื่อแนะนำให้ประชาชนรู้จักแล้ว สิ่งหนึ่งที่ต้องทำต่อเนื่องกันคือ ให้รู้จักในแง่ที่ดีหรือมีภาพพจน์ที่ดีการท าประชาสัมพันธ์ให้เกิด ภาพพจน์ที่ดีให้กับหน่วยงาน เช่น การมีส่วนร่วมหรือมีบทบาทในการช่วยเหลือสังคม จึงเป็น ภาพพจน์ที่ดีต่อหน่วยงาน
4. เพื่อแก้ไขภาพพจน์ เป็นวิธีประชาสัมพันธ์ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ซึ่งหากหน่วยงานใดเกิดปัญหาในเรื่องภาพพจน์ในทางที่ไม่ดี จำเป็นจะต้องรีบดำเนินการแก้ไขโดยการทำประชาสัมพันธ์

3. การถ่ายภาพสารคดี

การถ่ายภาพสารคดี เป็นการบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงโดยที่ Yochuwa Samarom (2019) อธิบายไว้ว่าภาพถ่ายเป็นวิธีการสื่อสารที่ทรงพลังอย่างหนึ่ง ที่สามารถเข้าไปถึงจิตใจของผู้ชมได้ ช่างภาพสารคดี จะต้องเข้าใจวิธีการสื่อสาร และใช้ภาพเป็นช่องทางการสื่อสารถึงอารมณ์และความรู้สึกของสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในขณะนั้น ไม่ว่าจะเป็นการบันทึกเรื่องราวเหตุการณ์ ประวัติศาสตร์ ณ ขณะนั้น เป็นธรรมชาติ ไม่ปรุงแต่งไม่มีการจัดทำทาง ซึ่งถือว่าเป็นเสน่ห์ของการถ่ายภาพแนวนี้เลยก็ว่าได้ การถ่ายภาพขณะที่เกิดเหตุการณ์เหล่านั้นจริง ความรู้สึกจริง จะกระตุ้นให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างภาพ และความรู้สึก

Patiphat chitchan (2019) อธิบายไว้ว่า การถ่ายภาพสารคดีการถ่ายภาพสารคดีเป็นส่วนหนึ่งของ “สารคดี” ในด้านการสื่อสารออกมาด้วยภาพ สารคดีเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงมุ่งเสนอความรู้ที่น่าสนใจและความเพลิดเพลิน ซึ่งรูปแบบในการนำเสนอของภาพถ่ายสารคดีก็จะไปในแบบของสารคดี คือ การบันทึกภาพปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นข้อเท็จจริง โดยถ่ายเป็นภาพชุดที่มากกว่าหนึ่งภาพในมุมมองต่าง ๆ ของเรื่องราวนั้น ๆ แล้วนำมาจัดโดยที่เนื้อหาภาพยังคงสื่อถึงเรื่องที่จะนำเสนอ

ภาพถ่ายสารคดีเป็นงานที่ช่างภาพจะต้องมีคุณลักษณะที่ ไวต่อความรู้สึกเพราะต้องสามารถที่จะบันทึกเหตุการณ์ที่สำคัญได้และจะต้องมีความอดทน เช่นการถ่ายภาพสารคดีสัตว์ ช่างภาพจะต้องมีความอดทนในการรอจังหวะการปรากฏตัวหรือในการเคลื่อนไหวของสัตว์ได้ และช่างภาพจะต้องมีความอยากรู้อยากเห็นเข้ากับผู้คนทุกประเภทได้ง่ายและมีความเด็ดขาดในการตัดสินใจ

ฤษณ์ ทองเลิศ (2554) อธิบายถึง ความสำคัญของภาพถ่ายเชิงสารคดี ไว้ดังนี้

1.สร้างความกระจ่างให้กับเนื้อหา อันเป็นผลจากการเสริมเกื้อกูลกันระหว่างภาพถ่ายกับงานเขียนเชิงสารคดี

2. เป็นการเน้นความสำคัญของภาพเหตุการณ์และเรื่องราว การนำเสนอภาพหลัก (key figure) เป็นการจัดลำดับความสำคัญแก่เรื่องราวเหตุการณ์ในขณะที่ประเด็นรองลงไปอาจนำเสนอภาพที่มีขนาดรองลงมา

3. เพิ่มความน่าสนใจให้กับงานสารคดี ภาพถ่ายเชิงสารคดีช่วยเพิ่มสีสันร้านอาหารดึงดูดสายตาให้ผู้อ่านเกิดความสนใจ ซึ่งความน่าสนใจนี้ อาจเกิดจากภาพที่หาดูได้ยากหรือไม่สามารถเห็นได้โดยปกติหรืออาจเป็นภาพถ่ายที่มีคุณค่าด้านความงาม

ภาพที่ 200 พระบิณฑบาต

ภาพพระบิณฑบาตในช่วงเช้าที่จังหวัดเพชรบุรี เป็นการบันทึกภาพเหตุการณ์ในระหว่างการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 สังเกตได้จากการที่พระสวมหน้ากากอนามัย

ภาพที่ 201 ประมงพื้นบ้าน

ภาพชาวประมงพื้นบ้านออกวางอวนจับปลา ปู ณ จังหวัดตรัง โดยการใช้เรือขนาดเล็กคืออวนในการจับปลา ใช้การจัดองค์ประกอบภาพกฎสามส่วน (ดูเพิ่มเติมในบทที่ 3)

การถ่ายภาพสารคดีภาพสามารถใช้ภาพในการสื่อสารได้ทั้งภาพเดี่ยว หรือใช้ภาพชุดในการสื่อสาร (ดูเพิ่มเติมได้ในบทที่ 11)

การสื่อสารให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นคำบรรยายภาพเป็นสิ่งที่เกื้อกูลกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการสื่อสาร ชวรัตน์ เชิดชัย (2532, อ้างในกฤษณ์ ทองเลิศ, 2554) อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการเขียนคำบรรยายภาพไว้ 3 ประการคือ

1. เพื่อบอกสาระหรือข้อมูล ข้อมูลบางประเภทไม่สามารถใช้ภาพในการสื่อสารได้ เช่น วัน เวลาที่เกิดเหตุการณ์ ข้อมูลเชิงปริมาณที่ระบุเป็นตัวเลข เช่น น้ำหนัก ส่วนสูง ความยาว จึงจำเป็นต้องใช้คำบรรยายภาพเพื่อขยายความในสิ่งที่ภาพสื่อสารไม่ได้

2. เพื่ออธิบายความหมายของภาพ แม้ภาพมีความชัดเจนในเชิงรูปธรรม แต่ความหมายของภาพอาจมีมากกว่าหนึ่งความหมายหรือมีความหมายกำกวม การใช้คำบรรยายภาพเพื่อกำกับความหมายของภาพจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจถึงเรื่องราวได้ชัดเจน

3. เพื่อระบุถึงบุคคลและเรื่องราว อาจเป็นชื่อเฉพาะของบุคคล ตำแหน่ง ยศ หรือพฤติกรรมกระทำที่ภาพยังขาดความชัดเจนในการสื่อความหมาย การใช้คำบรรยายภาพย่อมทำให้การสื่อเรื่องราวชัดเจนขึ้น

กิจกรรมท้ายบท

1. การถ่ายภาพสารคดี มีลักษณะเป็นอย่างไร
2. วัตถุประสงค์ของการถ่ายภาพเพื่อประชาสัมพันธ์มีอะไรบ้าง
3. ให้ผู้เรียนถ่ายภาพเพื่อการโฆษณาจำนวน 3 ภาพ
4. ให้ผู้เรียนถ่ายภาพสารคดี พร้อมเขียนคำบรรยายประกอบการเล่าเรื่องด้วยภาพ

บทที่ 13

การถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR
(Digital Single Lens Reflex)

การถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR (Digital Single Lens Reflex)

การใช้กล้องถ่ายภาพ DSLR สำหรับถ่ายวิดีโอกำลังได้รับความนิยมอย่างมากในปัจจุบัน กับงานด้านสื่อสารมวลชนในทุก ๆ แขนง อาทิเช่น งานโฆษณา รายการโทรทัศน์ ภาพยนตร์ หรือ แม้แต่งานข่าว ซึ่งด้วยความสามารถของกล้อง DSLR ที่ทำให้การสร้างสรรค์ผลงานได้เสมือนจริง มีน้ำหนักเบา มีฟังก์ชันที่ไม่ซับซ้อนใช้งานง่าย จึงทำให้ได้รับความนิยมในการใช้งานสำหรับถ่ายวิดีโอ โดยทั่วไปการใช้กล้อง DSLR ในการถ่ายวิดีโอมีจุดเด่น จุดด้อย ดังนี้

1. จุดเด่น การถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR

1. **การควบคุมระยะชัดได้อย่างดีเยี่ยม** กล้องวิดีโอโดยทั่วไปเมื่อเราถ่ายภาพสิ่งที่เราจะได้คือทุกๆส่วนในภาพที่เราโฟกัสมีความชัดเหมือนกันหมด แต่สำหรับกล้อง DSLR สามารถถ่ายภาพที่มีความคมชัดในตัวเองหรือวัตถุที่เราต้องการส่วนฉากหลังก็จะเบลอ มีระยะชัดของภาพชัดลึก - ชัดตื้น (Depth of field) ตามที่เราต้องการ

2. **เลนส์** กล้อง DSLR สามารถเปลี่ยนเลนส์ที่มีทางยาวโฟกัสหรือความคมชัดต่างกันได้ ราคาของเลนส์ก็ถูกกว่าเลนส์กล้องวิดีโอ อีกทั้งกล้องแต่ละรุ่นสามารถใช้เลนส์ของค่ายอื่นได้ เพียงแค่มีตัวแปลงเลนส์ (Adapter) และเราสามารถเปลี่ยนเลนส์ให้เข้ากับสถานการณ์หรือผลงานที่เราต้องการสร้างสรรค์ เช่นเลนส์ถ่ายภาพระยะไกล (Telephoto Lens) เลนส์ถ่ายภาพกว้าง (Wide Angle Lens) หรือเลนส์ฟิกซ์ (Fixed Lens)

3. **การถ่ายในสภาพที่แสงน้อยได้ดี** ในกรณีที่เราสร้างสรรค์ผลงานในสถานการณ์แสงน้อยกล้อง DSLR สามารถสร้างสรรค์ผลงานได้ดีกว่ากล้องวิดีโอทั่วไป เราเลือกใช้เลนส์ที่มีรูรับแสงที่กว้าง อีกทั้งช่วยประหยัดงบประมาณที่ต้องจ้างบุคลากรในการจัดแสง ซึ่งกล้องวิดีโอทั่วไปไม่สามารถทำงานได้

4. **น้ำหนักเบา** พกพาในการทำงานได้สะดวกหยิบจับได้ง่ายสามารถสร้างสรรค์ผลงานคนเดียวได้โดยไม่ต้องมีผู้ช่วย

5. **คุณภาพของไฟล์วิดีโอ** ไฟล์งานที่ได้มีความคมชัด ความละเอียดสูง

2. จุดด้อย การถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR

1. **การบันทึกเสียง** การทำงานกับเสียงของกล้อง DSLR การบันทึกเสียงจากตัวกล้องจะได้คุณภาพที่ไม่ดีเนื่องจากไมโครโฟนในตัวกล้องจะรับเสียงรอบด้านและอาจมีเสียงอื่นๆ ที่เราไม่ต้องการเข้ามาในกล้อง ดังนั้นเราอาจแก้ปัญหาโดยการบันทึกเสียงแยก หรือติดไมโครโฟนเพิ่มเติม

2. **น้ำหนักรวม** เป็นทั้งจุดเด่นและจุดด้อยของกล้อง DSLR การที่กล้องมีน้ำหนักเบาในการแพนกล้อง การซูมกล้อง ทำให้ภาพวิดีโอที่บันทึกเกิดการสั่นไหว และการจับกล้องไม่ถนัด อาจทำให้ได้ภาพที่ไม่สมบูรณ์หรือภาพกระตุก ช่างภาพอาจแก้ปัญหาโดยใช้ตัวช่วยคือขาตั้งกล้อง

3. **เมมโมรีการ์ด (Memory Card)** ในการบันทึกภาพวิดีโอที่ถ่ายลงในเมมโมรีการ์ด โดยทุก ๆ 3 นาที ข้อมูลจะกินพื้นที่ 1GB อาจมากหรือน้อยกว่าตามขนาดของไฟล์งานที่เราตั้งก่อนบันทึก บางครั้งกำลังถ่ายอยู่กล้องอาจหยุดทำงานโดยอัตโนมัติเนื่องจากบันทึกไม่ทันหรือการ์ดเต็มเร็ว แต่ปัจจุบันหลายบริษัทกล้องได้แก้ไขปัญหานี้ทำให้สามารถบันทึกภาพวิดีโอได้นานมากขึ้น

4. **การโฟกัส** ในการบันทึกภาพโดยใช้กล้อง DSLR ช่างภาพต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับการโฟกัส ซึ่งถ้าตั้งระบบโฟกัสแบบอัตโนมัติกล้องอาจไปหาความชัดในสิ่งที่ไม่ต้องการหรือโฟกัสเคลื่อน ซึ่งช่างภาพควรฝึกการโฟกัสแบบต้องหมุนเลนส์ (Manual Focus) ปัจจุบันมีระบบทัชสกรีนทำให้การโฟกัสสำหรับการบันทึกภาพเคลื่อนทำงานได้ง่ายมากขึ้น

การเลือกเฟรมเรตสำหรับการถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR ถือว่าสำคัญมาก โดยที่ Harrington Richard (2556) ได้อธิบายไว้ว่า “การเลือกเฟรมเรตจะขึ้นอยู่กับว่าคุณต้องการนำวิดีโอนั้น ๆ ไปใช้ทำอะไร เช่น ภาพสไลด์ภาพยนตร์ แนะนำให้ใช้ 24 fps เหมาะสำหรับไปอัปขึ้นเว็บ ถ้านำไปออกอากาศทางโทรทัศน์ให้เลือก 25 fps สำหรับสัญญาณภาพแบบ PAL” และถ้าต้องการสร้างงานในรูปแบบสโลว์โมชั่นให้เลือก 50 fps หรือมากกว่าสำหรับกล้องรุ่นใหม่ที่มีคุณภาพสูง

3. กรณีศึกษาการใช้กล้อง DSLR ในรายการโทรทัศน์

ในการใช้กล้อง DSLR สำหรับการถ่ายวิดีโอ ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง (2562) อธิบายไว้ว่า ปัจจุบันกล้องถ่ายภาพนิ่งทั้งกล้อง DSLR และ กล้อง Mirrorless ได้พัฒนาระบบการถ่ายวิดีโอของกล้องเพื่อให้ใช้งานด้านการสื่อสารได้มีคุณภาพที่ดีมากยิ่งขึ้น และเป็นที่ยอมรับกันมา โดยงานการสื่อสารมวลชนในปัจจุบันได้ปรับมาใช้กล้องทั้งสองรูปแบบในการบันทึกภาพวิดีโอซึ่งรายการโทรทัศน์ ดังนี้

รายการโทรทัศน์รายการ “แอนิเมชันคลับแซด” ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ตั้งแต่วันที่ 9 ตุลาคม 2558 ถึง วันที่ 16 เมษายน 2561

กระบวนการถ่ายวิดีโอโดยใช้กล้อง DSLR ในรายการ “แอนิเมชันคลับแซด”

1. การตั้งค่ากล้อง

ก่อนสร้างสรรค์ผลงานวิดีโอโดยใช้กล้อง DSLR ผู้สร้างสรรค์ต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับการตั้งค่าของกล้อง ประกอบด้วย ความเร็วชัตเตอร์ รูรับแสง และ ค่าความไวแสง ซึ่งมีการทำงานที่สัมพันธ์กัน

1.1 การตั้งระบบการถ่าย

ภาพที่ 202 การตั้งค่าถ่ายวิดีโอ

การบันทึกภาพเคลื่อนไหวมีขั้นตอนดังนี้ 1.เปิดกล้อง 2.ปรับระบบกล้องเป็นโหมดการถ่ายวิดีโอ 3.ไปที่เมนู เลือกตั้งค่าระบบถ่ายวิดีโอเป็นระบบ PAL ตามภาพ เนื่องจากโทรทัศน์ในประเทศไทยใช้ระบบ PAL

1.2 การตั้งค่าบันทึกภาพวิดีโอ

ภาพที่ 203 การตั้งค่าบันทึกภาพวิดีโอ

เลือกที่เมนู เลือกขนาดบันทึกภาพเคลื่อนไหว สำหรับรายการ “แอนิเมชันคลับแซด” เลือกใช้การบันทึกภาพขนาด Full HD (1920 x 1080 pixels) และเลือกค่าเฟรมเรต ไปที่ 25 เฟรมเรต (ในกรณีที่เรากำหนดวิดีโอเพื่อนำไปใช้สำหรับการทำภาพเคลื่อนไหวช้า (Slow Motion) ให้เลือก 50 เฟรมเรต หรือมากกว่าตามคุณสมบัติของกล้องที่สามารถทำได้

1.3 การตั้งค่าความเร็วชัตเตอร์ (Speed Shutter)

ภาพที่ 204 การตั้งค่าความเร็วชัตเตอร์

การตั้งค่าความเร็วชัตเตอร์สำหรับการถ่ายวิดีโอ ในกรณีตั้งค่าเฟรมเรตที่ 25 เฟรมเรต ให้ใช้ความเร็วชัตเตอร์ ที่ 1/50 วินาที กรณีตั้งค่าเฟรมเรตที่ 50 เฟรมเรต ให้เลือกใช้ ความเร็วชัตเตอร์ ที่ 1/100 วินาที (ตั้งค่าความเร็วชัตเตอร์เป็น 2 เท่าของเฟรมเรตที่เลือกใช้) สำหรับรายการ “แอนิเมชันคลับแชด” ตั้งค่าเฟรมเรตที่ 25 เฟรมเรต

1.4 การตั้งค่าความไวแสง (ISO)

ภาพที่ 205 การตั้งค่าความไวแสง

ความไวแสง ISO ทำหน้าที่ควบคุมระดับแสงที่มากกระทบของเซนเซอร์ภาพ ซึ่ง Ryosuke Takahashi (2018) กล่าวว่าในการเลือกใช้ค่า ISO ไม่ควรใช้ค่า ISO ที่สูงเกินไปเพราะจะทำให้ผลงานวิดีโอที่บันทึกไม่คมชัดภาพแตก สำหรับรายการ “แอนิเมชันคลับแชด” ตั้งค่าความไวแสงไม่เกิน 800 กล้องที่ใช้คือ Canon 6D

1.5 การตั้งค่าอุณหภูมิสี (White balance)

ภาพที่ 206 การตั้งค่าอุณหภูมิสี

การตั้งค่าอุณหภูมิสี (White balance) เป็นการตั้งค่าโทนสีของภาพ ซึ่งรายการ “แอนิเมชันคลับแชด” ใช้การตั้งค่าอุณหภูมิสีด้วยตัวเอง สัญลักษณ์ในกล้องเป็นตัว K และทีมงานต้องปรับค่าสีของภาพให้เท่ากันทั้งสามกล้อง สำหรับรายการ “แอนิเมชันคลับแชด” ใช้การตั้งค่าอุณหภูมิสีแบบกำหนดเอง K ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพแสงที่บันทึกเทปรายการ

2. เลนส์

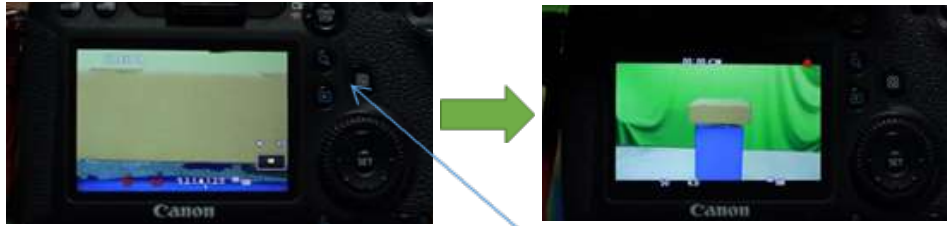
การเลือกใช้เลนส์ ข้อควรระวังสำหรับการใช้เลนส์ในการผลิตรายการโทรทัศน์ กรณีใช้เลนส์ในการถ่ายภาพมุมกว้าง (Wide Angle Lens) จะทำให้ภาพขยายด้านข้างซึ่งไม่ควรเปิดหน้าเลนส์เกิน 24 มม. สำหรับรายการ “แอนิเมชันคลับแชด” กล้อง 1 ใช้เลนส์ 70-200 mm. กล้อง 2 ใช้เลนส์ 18-35 mm. และ กล้อง 3 ใช้เลนส์ 70-200 mm.

3. การถ่ายวิดีโอ

เมื่อตั้งค่ากล้องทุกอย่างเรียบร้อยแล้วเริ่มถ่ายวิดีโอจากกล้อง DSLR

3.1 จัดองค์ประกอบในการถ่ายภาพวิดีโอ เลือกวัตถุที่ต้องการบันทึกภาพเพื่อสื่อความหมาย

3.2 เลือกโฟกัส ปรับระบบโฟกัสเป็นหมุนเลนส์ (Manual Focus)

ภาพที่ 207 การโฟกัส

วิธีการโฟกัสของกล้อง DSLR กดไปที่สัญลักษณ์ซูม ชูมเข้าไปในจุดที่ต้องการให้ภาพชัด และโฟกัสโดยหมุนเลนส์ หลังจากนั้นให้กดซูมออกมาในระดับปกติแล้วกดบันทึกภาพ

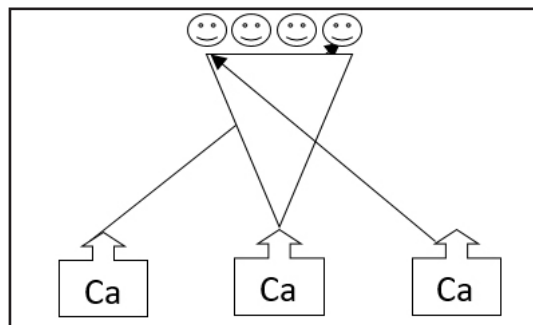
ข้อควรระวัง ในการบันทึกภาพควรเผื่อช่วงหัวช่วงท้ายของการบันทึกภาพไว้ประมาณ 3-5 วินาที เพราะการทำงานของกล้องกับการสั่งของผู้บันทึกภาพทำงานไม่ตรงกัน 100%

4. การถ่ายวิดีโอในรายการแอนิเมชันคลับแซด

4.1 การวางมุมกล้อง

ในการถ่ายทำรายการ “แอนิเมชันคลับแซด” ทีมงานใช้กล้อง DSLR (Digital Single Lens Reflex) กล้อง 3 ตัว เป็นกล้องหลักในการผลิตรายการ โดยวางจากซ้ายไปขวา กล้อง 1 อยู่ซ้าย กล้อง 2 อยู่กลาง กล้อง 3 อยู่ขวา ตามลำดับ ดังตัวอย่างในภาพด้านล่าง

พิธีกรดำเนินรายการ

ภาพที่ 208 การวางมุมกล้อง

ภาพที่ 209 ตัวอย่างการถ่ายรายการแอนิเมชันคลับแซด

การทำงานของกล้องแต่ละตัวมีดังนี้

กล้อง 1 ทำหน้าที่จับภาพด้านขวามือของช่างภาพ โดยกล้องจะบันทึกภาพระยะปานกลาง (Medium shot) หรือบางครั้งจับภาพระยะใกล้ (Close-up shot) ซึ่งจะบันทึกภาพพิธีกร 1 คน หรือ 2 คนเท่านั้น และใช้ระยะของเลนส์ในช่วง 70-200 mm. ขึ้นอยู่กับวัตถุที่ต้องการบันทึก

ภาพที่ 210 ตัวอย่างภาพจากกล้อง 1

(ที่มา : ภาพจากรายการ “แอนิเมชันคลับแซด” ตอนนักกีฬาโอลิมปิก)

กล้อง 2 ทำหน้าที่จับภาพระยะไกล (Long shot) เพื่อให้เห็นสถานที่หรือเหตุการณ์ทั้งหมดอย่างกว้าง ๆ ซึ่งจะจับภาพเห็นพิธีกรพร้อมแขกรับเชิญ ซึ่งใช้ระยะของเลนส์ในช่วง 24-35 mm. ขึ้นอยู่กับวัตถุที่ต้องการบันทึก

ภาพที่ 211 ตัวอย่างภาพจากกล้อง 2

(ที่มา : ภาพจากรายการ “แอนิเมชันคลับแซด” ตอนนักกีฬาโอลิมปิก)

กล้อง 3 ทำหน้าที่จับภาพด้านซ้ายมือของช่างภาพ โดยขนาดภาพและการทำงานจะคล้ายกับกล้อง 1 แต่จับภาพคนละฝั่ง และใช้ระยะของเลนส์ในช่วง 70-200 mm. ขึ้นอยู่กับวัตถุที่ต้องการบันทึก

ภาพที่ 212 ตัวอย่างภาพจากกล้อง 3

(ที่มา : ภาพจากรายการ “แอนิเมชันคลับแซด” ตอนนักกีฬาโอลิมปิก)

การทำงานของกล้องทั้งสามตัว ช่างภาพต้องสื่อสารและแบ่งหน้าที่กันให้ชัดเจนว่าใครจับภาพบริเวณไหน ขนาดภาพที่ถ่ายเป็นอย่างไร โดยจะมีผู้กำกับภาพควบคุมงานทั้งหมด และการวางแผนกล้องในทุกตอน

การผลิตโทรทัศน์ รายการ “แอนิเมชันคลับแชด” ได้นำกล้องถ่ายภาพดิจิทัลสะท้อนเลนส์เดี่ยว (DSLR) มาประยุกต์ใช้ในการบันทึกเทปรายการโทรทัศน์ โดยกล้อง DSLR สามารถใช้งานสำหรับการรายการโทรทัศน์ได้เป็นอย่างดี มีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับกล้องวิดีโอทั่วไปที่ใช้ในการบันทึกเทปรายการโทรทัศน์ในยุคก่อน ซึ่งกล้อง DSLR มีจุดเด่นในการทำงานคือเรื่องความคมชัดของภาพ การบันทึกภาพในสภาพแสงที่น้อยได้ดี การใช้บุคคลากรในการถ่ายทำน้อยทำให้ประหยัดงบประมาณในการเช่ากล้อง และปัจจุบันรายการโทรทัศน์มีการใช้กล้องสำหรับบันทึกเทปรายการโทรทัศน์ทั้งแบบเดิม และมีแนวโน้มใช้กล้อง DSLR ในการบันทึกเทปเพิ่มมากขึ้น

กล้องถ่ายภาพดิจิทัลสะท้อนเลนส์เดี่ยว DSLR สามารถสร้างสรรค์ผลงานถ่ายภาพวิดีโอในงานสื่อสารมวลชนได้อย่างดี ซึ่งผลงานภาพเคลื่อนไหวที่ถ่ายในรายการ “แอนิเมชันคลับแชด” มีคุณภาพสามารถออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ในระบบภาพความละเอียดสูง (High Definition : HD) และปัจจุบันนวัตกรรมของกล้อง DSLR ได้รับการออกแบบและพัฒนาให้มีคุณสมบัติการใช้งานและประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ทำให้การใช้กล้อง DSLR เพื่อถ่ายวิดีโอในงานด้านการสื่อสารมวลชนมีมากขึ้นตามไปด้วย การใช้กล้อง DSLR ในการถ่ายรายการโทรทัศน์รายการแอนิเมชันคลับแชด พบว่ามีจุดเด่น และจุดด้อย เมื่อเทียบกับกล้องวิดีโอทั่วไป

กิจกรรมท้ายบท

1. จงอธิบายจุดเด่น และ จุดด้อย ของการถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR
2. ให้ผู้เรียนฝึกถ่ายวิดีโอด้วยการใช้กล้อง DSLR โดยบันทึกภาพเล่าเรื่องของมหาวิทยาลัย ความยาว 3 นาที นำเสนอในชั้นเรียนโดยต้องมีขนาดภาพที่แตกต่างกัน ดังนี้
 - ภาพระยะไกล (Long shot)
 - ภาพขนาดระยะกลาง (Medium Shot)
 - ภาพภาพระยะใกล้ (Close Up)

บทที่ 14

บทส่งท้าย

1.ขนาดภาพในการสื่อสารผ่านสื่อออนไลน์

การถ่ายภาพปกติหน้าจอแสดงผล หรือไฟล์ภาพที่ได้จากการถ่ายภาพจะมีขนาดมาตรฐาน เช่น 3:2 ดังที่ Michael Freeman (2561) อธิบายไว้ว่า รูปแบบของเฟรมที่อยู่ในช่องมองภาพ (และหน้าจอ LCD) มีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อรูปแบบที่ภาพถ่ายจะแสดงออก แม้ว่าการลดการครอบภาพถ่ายนั้นจะสามารถกระทำได้ในภายหลังก็ตาม นอกจากนี้ยังมีแรงกดดันมหาศาลโดยสัญญาตลาด ในเวลาที่ถ่ายภาพขึ้นไปตลอดเฟรมภาพถ่าย แน่นอนว่า จำเป็นต้องใช้เวลาหลายปีในการไม่ให้ความสนใจในส่วนเหล่านั้นในภาพถ่ายที่ไม่ได้ใช้และแม้แต่ช่างภาพบางคนก็ไม่คุ้นเคยกับสิ่งนี้เช่นกัน การถ่ายภาพส่วนมากนั้น ประกอบด้วยฟอร์แมตบางอย่างที่มีการกำหนดอย่างเข้มงวดไม่มากนัก(อัตราส่วนภาพ) ไม่เหมือนกับในศิลปะแนวกราฟฟิก จนกระทั่งการถ่ายภาพแบบดิจิทัลนั้นนิยมใช้ฟอร์แมตในอัตราส่วน 3:2 มากที่สุด โดยการใช้กล้องถ่ายภาพขนาด 35 มม.และมีขนาดวัดที่ 36x24 มม. แต่เดี๋ยวนี้ขนาดความกว้างของฟิล์ม ไม่ใช่สิ่งที่จะให้ความสำคัญอีกต่อไป กล้องถ่ายภาพระดับล่างและระดับกลาง ส่วนมากได้รับเอารูปแบบที่มีความเป็นธรรมชาติมากยิ่งขึ้นในรูปแบบฟอร์แมต 4:3 ที่เข้ากันได้ดียิ่งขึ้นกับภาพถ่ายที่พิมพ์ออกมาเป็นกระดาษและภาพที่แสดงผ่านทางหน้าจอ คำถามที่ว่าอัตราส่วนภาพที่มีการรับมาในฐานะการศึกษาภายใต้สิทธิของตนอย่างสะดวกสบายนั้น แต่ภายใต้หลักการนั้น ดูเหมือนว่าจะมีจุดประสงค์เฉพาะที่มุ่งเน้นไปในรูปแบบแนวนอนที่มากยิ่งขึ้น (ความนิยมที่เพิ่มมากขึ้นของโทรศัพท์มือถือที่กว้างและรูปแบบฟอร์แมตกล้องโปรขี้น) แต่มีการขยายออกไปเพียงเล็กน้อยต่อรูปที่อยู่ในแนวตั้ง

การใช้ภาพสำหรับการสื่อสารผ่านสื่อออนไลน์ เฟรมหรือขนาดของภาพมีความสำคัญต่อเผยแพร่ผ่านเครื่องมือต่าง ๆ โดย ขนาดที่เหมาะสมสำหรับการสื่อสารผ่านออนไลน์มีดัง

1. ขนาดรูปภาพ อัตราส่วน 4:3 ขนาดรูปภาพ 1200*800 px

รูปภาพขนาดนี้ค่อนข้างเป็นที่นิยมในการโพสต์รูปภาพผ่านสื่อออนไลน์ เพราะเป็นขนาดไฟล์ภาพที่ได้จากกล้องถ่ายภาพโดย ดังตัวอย่าง

ภาพที่ 213 ภาพขนาด 4:3 แนวตั้งและแนวนอน

2. ขนาดรูปภาพสี่เหลี่ยมจัตุรัส อัตราส่วน 1:1 ขนาดรูปภาพ 1,080 x 1,080 px
รูปภาพขนาดสี่เหลี่ยมจัตุรัส นิยมใช้สื่อสารผ่าน อินสตาแกรม (Instagram) จุดเด่น
ภาพลักษณะนี้คือด้านที่เท่ากันทั้งสี่ด้าน ดังตัวอย่าง

ภาพที่ 214 ภาพขนาด 1:1

3. ขนาดรูปอัตราส่วน 16:9 ขนาด 1920*1080 px สี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวนอน/แนวตั้ง
รูปภาพแนวนอนคล้ายกับขนาดของจอฉายภาพยนตร์ จุดเด่นการใช้ภาพลักษณะนี้คือ
มุมมองของภาพที่กว้างขึ้นจากเฟรมด้านข้างที่กว้างขึ้น

ภาพที่ 214 ภาพขนาด 16:9 แนวตั้งและแนวนอน

ข้อควรระวัง : การสื่อสารรูปภาพโดยเผยแพร่ผ่านเฟซบุ๊กอนุญาตให้โพสต์รูปภาพได้
ขนาดสูงสุดคือ 2048*2048 px กรณีถ้าความละเอียดมากกว่านี้ไฟล์จะแสดงผลไม่ครบซึ่งไฟล์
ภาพอาจจะดรอปลงได้

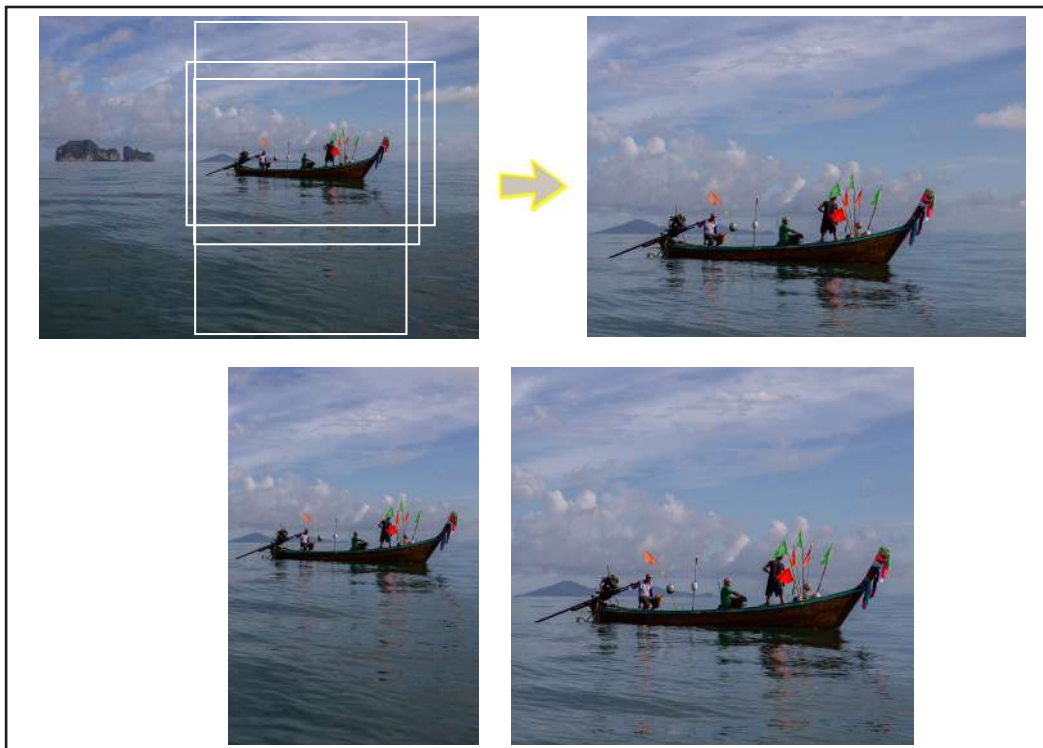
ในการสื่อสารด้วยภาพถ่ายควรเลือกขนาดให้เหมาะสมกับการแสดงผลผ่านสื่อออนไลน์
ที่ผู้รับสารจะได้เห็น เพราะขนาดภาพที่ใหญ่เกินไปอาจทำให้การแสดงผลไม่สมบูรณ์

2. การครอบภาพ

การครอบภาพ ทำให้เราเลือกมุมภาพหรือขนาดภาพที่เหมาะสมที่จะใช้ในการสื่อสาร บางกรณีการครอบภาพทำให้ภาพเราโดดเด่นขึ้น หรือตัดส่วนที่ไม่ต้องการหรือรบกวนในภาพออกไป เป็นกระบวนการหลังการถ่ายภาพ ดังที่ Michael Freeman (2561) อธิบายไว้ว่า การครอบ คือ ทักษะพิเศษในการปรับแก้รูปภาพที่มีการพัฒนาขึ้นมาตั้งแต่ยุคภาพขาวดำ แต่ขบเซาไปช่วงหนึ่งในยุคของภาพสไลด์สี แต่ในปัจจุบันได้มีการฟื้นฟูกลับมาอีกครั้งในฐานะส่วนสำคัญของการเตรียมภาพดิจิทัลขั้นสุดท้าย แม้ว่า การถ่ายภาพช็อตแบบเฟรมจะมีความเหมาะสมแล้ว แต่ก็ยังจำเป็นต้องใช้การปรับแก้ด้วยเทคโนโลยี เช่น การปรับแก้รูปแบบเลนส์ เป็นต้น

การครอบรูปภาพเป็นอีกวิธีหนึ่งในการทำรูปภาพขึ้นใหม่ให้ดูดีขึ้น หลังจากที่ถ่ายแล้ว อีกทั้งยังเป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งช่วยในการตัดสินใจเพื่อออกแบบหรือแม้กระทั่งการหาวิธีการใหม่ๆ ในการจัดการภาพ แม้ว่า วิธีนี้จะไม่เหมือนกับการตัดต่อก็ตาม แต่ก็สามารถลดขนาดของภาพลง

ดังนั้น จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะไม่คิดว่า การครอบรูปภาพคือ โอสถอนนกประสงค์ในการออกแบบหรือเป็นข้อแก้ตัวที่ว่า ตัดสินใจไม่ดีพอในเวลาถ่ายรูปรูปอันตรายของการมีโอกาที่จะปรับหรือควบคุมเฟรมหลังจากที่ถ่ายภาพแล้วนั้น จะสามารถนำพาคุณให้จินตนาการได้ว่า คุณจะสามารถครอบภาพเป็นจำนวนมากบนคอมพิวเตอร์ได้ การครอบภาพนั้นทำให้เกิดการยังคิดขึ้นในกระบวนการถ่ายภาพและภาพถ่ายส่วนมากนั้น ล้วนได้รับประโยชน์จากความต่อเนื่องของการมองเห็น

ภาพที่ 215 การครอบภาพ

3. คุณสมบัติของช่างภาพมืออาชีพควรมี

อาชีพช่างภาพเป็นอีกหนึ่งอาชีพที่หลายคนมีความฝันที่อยากเป็น และเป็นอาชีพที่มั่นคงสามารถสร้างรายได้เลี้ยงตนได้ แต่การจะก้าวไปถึงช่างภาพมืออาชีพต้องอาศัยการฝึกประสบการณ์เพื่อพัฒนาคุณภาพของผลงานให้ดีขึ้น และสามารถสร้างภาพที่สื่อสารได้ โดยคุณสมบัติของช่างภาพควรมี ดังนี้

1. มีความรับผิดชอบ มีความรับผิดชอบต่องาน มีความตรงต่อเวลา ทั้งเวลาในการนัดหมายถ่ายภาพ เวลาในการส่งงาน คือต้องมีความรับผิดชอบต่องาน และลูกค้า รวมทั้งรักษาความลับของลูกค้าไม่เผยแพร่ผลงานก่อนได้รับอนุญาต ซึ่งภาพถ่ายเมื่อลูกค้าจ้างช่างภาพถ่ายลิขสิทธิ์ในการเผยแพร่ย่อมขึ้นอยู่กับผู้ว่าจ้าง

2. อดทน ใฝ่รู้ ต้องมีความอดทน มีวินัย ข้อนี้สำคัญมากโดยเฉพาะช่างภาพมือใหม่ต้องเรียนรู้ฝึกการอดทน อดทนต่อสภาพอากาศ สภาพแวดล้อม พร้อมเรียนรู้ และฝึกประสบการณ์ในการถ่ายภาพตลอดเวลา เรียนรู้จากการดูงาน เรียนจากช่างภาพคนอื่น ๆ เรียนรู้จากผู้จ้างงาน และเรียนรู้จากผู้ดูงานหรือผู้รับสาร

3.ช่างสังเกต ฝึกสังเกตสภาพแวดล้อมรอบข้างของการถ่ายภาพ เช่นมีกิ่งไม้ หรือวัตถุอื่นที่ไม่เกี่ยวกับภาพเข้ามาถึงความสนใจของภาพ หรือมีแล้วทำให้ภาพไม่สมบูรณ์

4.มีความคิดสร้างสรรค์ ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งสำคัญสำหรับช่างภาพ เพราะจะทำให้ได้มุมมองในการสื่อสารผ่านภาพไปยังผู้รับสารได้ตรงตามที่ต้องการสื่อสาร และสร้างความน่าสนใจให้กับภาพ เพราะในสถานที่เดียวกัน เหตุการณ์เดียวกัน แต่มุมมองในการสื่อสารของช่างภาพแต่ละคนย่อมแตกต่างกัน และทำการบ้าน

5.ฝึกฝนตนเองตลอดเวลา การเป็นช่างภาพก็เหมือนนักรบที่ต้องมีการฝึกฝนตนเองตลอดเวลาเพื่อให้มีความชำนาญ ทั้งในเรื่องการใช้อุปกรณ์พื้นฐานในการถ่ายภาพ การจัดวางองค์ประกอบภาพ และถ่ายภาพให้ภาพสามารถสื่อสารได้

6. ให้เกียรติ

ให้เกียรติสถานที่ ในการถ่ายภาพงานพิธีการต่าง ๆ ต้องแต่งตัวให้เหมาะสมกับสถานที่ เช่น ถ่ายงานพิธีการงานแต่งงาน ช่างภาพควรแต่งกายให้เกียรติบ่าวสาว เช่น สวมชุดสุภาพ เป็นต้น **ให้เกียรติตัวแบบ** โดยเฉพาะการถ่ายภาพบุคคล ในการจัดวางองค์ประกอบ และถ้ามีภาพไม่เหมาะสมที่ทำให้ตัวแบบเสียหาย เช่นหัวเราะไม่เป็นธรรมชาติไม่ควรเผยแพร่สู่สาธารณะ ควรจะลบภาพนั้นทิ้ง **ให้เกียรติผู้จ้างงาน** ต้องส่งงานตรงเวลา **ให้เกียรติต่อช่างภาพด้วยกัน** เช่น การถ่ายภาพพิธีการงานแต่งงานแล้วได้ภาพแล้วควรหลบให้ช่างภาพท่านอื่นได้ถ่ายภาพด้วย อาจจะช่วยการก้มหรือหลบมุม

7.อย่าลืมนพื้นฐาน การถ่ายภาพ แม้มีเทคนิคใหม่ๆ เข้ามาให้ได้เรียนรู้ตลอดเวลา แต่การฝึกฝนพื้นฐานให้มีความชำนาญ การใช้องค์ประกอบด้านศิลปะการถ่ายภาพพื้นฐาน การฝึกเรียนรู้ทิศทางของแสง สี จะทำให้ถ่ายภาพได้รวดเร็วและจับจังหวะที่สำคัญของเหตุการณ์ที่ต้องการสื่อสารได้ดี

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กนกรัตน์ ยศไกร. (2550). *การถ่ายภาพเพื่อการสื่อสาร*. ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น. กรุงเทพฯ
- กฤษณ์ ทองเลิศ. (2554). *การถ่ายภาพเชิงวารสาร แนวคิด เทคนิค การวิเคราะห์*.
อินทนิล. กรุงเทพฯ
- ชัยสิทธิ์ จุนเจือดี. (2562). *จะเลือกใช้แสงแบบไหนดี. Camerart นิตยสารเพื่อการถ่ายภาพและ
ท่องเที่ยว. Special Edition. 42-44.*
- ณรงค์ศักดิ์ ศรีทานันท์ และ ขจร พิรภิจ. (2557). *หลักและแนวคิดวารสารศาสตร์คอนเวอร์เจนซ์
: การเล่าเรื่องด้วยภาพและอินโฟกราฟิกส์*. สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่ง
ประเทศไทย. กรุงเทพฯ.
- ณัฐกร ณ สงคราม. (2557). *การถ่ายภาพ : เทคนิคและการนำไปใช้เพื่อการสื่อสาร*.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ
- ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง (2559). *การถ่ายภาพคอนเสิร์ต “สิ่งมหัศจรรย์ใจสิ่ง” จังหวัดเชียงใหม่.
วารสารนิเทศสยามปริทัศน์, 15(19). 117-126.*
- (2562). *การถ่ายภาพแข่งขันรถยนต์แรลลี่ กรณีศึกษาการแข่งขันรถยนต์
แรลลี่ชิงถ้วยพระราชทานคิงส์คัพ ครั้งที่ 31. วารสารนิเทศสยามปริทัศน์, 18(2). 38-47.*
- (2562). *การถ่ายวิดีโอด้วยกล้องดิจิทัลสะท้อนภาพเลนส์เดี่ยว (DSLR)
ในรายการโทรทัศน์. รายงานการประชุมทางวิชาการมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ครั้งที่ 57: The 57th Kasetsart University Annual Conference.
วันที่ 30 มกราคม 2562 ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (หน้า 389-397). กรุงเทพฯ ฯ:
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง และจารุณี วรรณศิริกุล. (2564). *มโนทัศน์การสื่อสารของภาพถ่ายกลางคืน.
วารสารนิเทศสยามปริทัศน์, 20(1). 187-198.*
- ปิยกุล เลาว์ณยศิริ. (2540). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาพนิ่งและภาพยนตร์ หน่วยที่ 1-5.*
สาขานิเทศศาสตร์ นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปิยะฉัตร แกทหลง. a (2551). *เริ่มต้นกับ DSLR Digital Single Lens Reflex.*
โปริวิช. กรุงเทพฯ.
- ปิยะฉัตร แกทหลง. b (2562). *คลาสแรกคนเล่นกล้อง Photography 101. กรุงเทพฯ โปริวิช.*
- ปิยะฉัตร แกทหลง. c (2562). *“เทศกาลพลุนานาชาติเมืองพัทยา ปี 2562” (PATTAYA INTER
NATIONAL FIREWORKS FESTIVAL 2019). 29 พฤศจิกายน 2562.*
- วรรณชนก สุวรรณกร. (2019). *Bird Photography. FOTOINFO PLUS. 168(2019), 11.*
- วิโรจน์ เจียรวัชรเมงคล และเอกนถน์ บางท่าไม้. (2558). *Composition การจัดองค์ประกอบ
สำหรับการถ่ายภาพ. นนทบุรี ไอดีซี.*

ศิริชัย ศิริกายะ (2556). *หลักและทฤษฎีนิเทศศาสตร์*. มหาวิทยาลัยสยาม. กรุงเทพฯ.

ศิริชัย ศิริกายะ และ กฤษณ์ ทองเลิศ. (2560). ทวิลักษณ์ในงานภาพกับลายลักษณ์อักษรที่ซึ่งจินตนาการและสุนทรียภาพอุบัติพร้อม. *วารสารนิเทศสยามปริทัศน์*, 16(21). 7-10.

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2563). *พจนานุกรมศัพท์นิเทศศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสภา*. ธนอรุณการพิมพ์. กรุงเทพฯ.

เอกนถน บางท่าไม้ (2556). *การจัดองค์ประกอบภาพ สำหรับการถ่ายภาพ*. นนทบุรี ไอดีซี.เอ.

อนันต์ชัย จันทรัตน์. (2561). การอบรมโครงการ Singha Action Photography Challenge 2018. ณ โรงแรมสองพันบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2561.

อำนวยการ บุญจำรัส. (2553). *The Art of Photography ศิลปะแห่งการถ่ายภาพ*. กรุงเทพฯ. ซีเอ็ดดูเคชั่น

อิสระ เสมือนโพธิ์. (กองบรรณาธิการ). (มีนาคม 2562). Core Principles of Bird Photography. *FOTOINFO PLUS*. 168(2019), 20-25.

ภาษาอังกฤษ

Chris Gatum. (2016). *The Beginner's Photography Guide*. (DK). London

David Tayloy. a (2015). *Digital Photography Complete Course*. (DK). London.

David Tayloy. b. (2015). *Landscape Photography The Essential Beginner's Guide*. Ammonite press.

Doug Harman. (2008). *The Digital Photography Handbook*. London.

Gabriel Biderman & Tim Cooper (2014/2557). *Night Photography มนต์เสน่ห์แห่งการถ่ายภาพ กลางคืน*. (นิพนธ์ ไพบูลย์พรพงศ์, ผู้แปล). กรุงเทพฯ. ทูโลฟ.

Henry Carroll. (2014). *Read This if You Want to Take Great Photographs of Places*. Laurence King Publishing. London.

Harrington Richard. (2556). *Creating DSLR Video การถ่ายวิดีโออย่างมืออาชีพด้วยกล้อง DSLR*. (นาริรัตน์ พัทยากร, ผู้แปล). กรุงเทพฯ. ทูโลฟ.

James Cheadle & Peter Travers. (2010). *The Portrait Photographer's Lighting Style Guide*. Amphoto Books. New York.

John Fiske. (1990). *introduction to communication studies* (p : 93)

John neel. (2016). *Focus in Photography Master the fundamental photographic method, open up a new world of creativity*. London.

Michael Freeman. (2561). *มุมมองช่างภาพระดับโลก คู่มือจัดมุมกล้องและแต่งภาพดิจิทัลแบบมืออาชีพ*. (ธีร์ สุวรรณะชญ, ผู้แปล) กรุงเทพฯ. ริเวอร์ บุ๊คส์.

Peter K.Burian & Robert Caputo. (1999). *National Geographic Photography Field Guide*. Washington, D.C.

Richard Garvey – Williams. (2018/2561). *กฎ ทฤษฎี และวิธีจัดองค์ประกอบสำหรับภาพถ่าย (Mastering Composition)*. (เกียรติพงษ์ บุญจิตร, ผู้แปล). นนทบุรี ไอดีซี.เอ

Scott Kelby. (2013). *The Digital Photography Book*. Peachpit press.

Tom Ang. (2011). *Digital Photography Step by Step*. Published by DK.

Tony Halliday. (2013). *การถ่ายภาพท่องเที่ยว คู่มือการถ่ายภาพให้โดดเด่นสะดุดตา*. แปลโดย นุชนาฏ เนตรประเสริฐศรี. สำนักพิมพ์หน้าต่างสู่โลกกว้าง. กรุงเทพฯ.

Wes Kroninger. (2011). *Lighting Design Techniques for Digital Photography*. Amherst Media, Inc.

ออนไลน์

น้ำปวย (2557). Photography : แนะนำเทคนิคต่างๆกับวิธีตั้งกล้องสำหรับการถ่ายภาพคอนเสิร์ตแบบมืออาชีพ!. เข้าถึงได้จาก <https://www.techxcite.com/topic/18080.html>

เยาวนารถ พันธุ์เพ็ง. (2553). *แนวทางการถ่ายภาพเพื่อการประชาสัมพันธ์*. เข้าถึงได้จาก. <https://www.chonburi.spu.ac.th/comm/admin/knowledge/A4011.pdf>

อนวัช พรหมคชสุต. (2553). รายงานการฝึกอบรมหลักสูตรการสร้างสรรค์และผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ รุ่นที่ 2 เข้าถึงได้จาก. <https://www.stou.ac.th/Offices/rdec/Chan/Main/Doc/KM/2553/Blog/Kitisak-07-05-53.pdf>

Attila Kun. (2019). *Exposure ISO, Aperture, and Shutter Speed Explained*. เข้าถึงได้จาก. <https://www.exposureguide.com/exposure>

Cannon. EOS 5D Mark IV คู่มือการใช้งานกล้อง. เข้าถึงได้จาก. https://www.ec-mall.com/wp-content/uploads/2019/06/Canon_Manual_EOS_5D_Mark_IV_IM_TH.pdf

Camerart นิตยสารเพื่อการถ่ายภาพและท่องเที่ยว. (2019). *Need for Speed ถ่ายภาพรถแข่ง Super Endurance 2018*. เข้าถึงได้จาก. <https://www.camerartmagazine.com/techniques/photo-techniques-etc/need-for-speed-ถ่ายภาพรถแข่ง-super-endurance-2018.html>

Chris Corradino & Dora Jokkel. (2017). *77 Tricks for Sport and High-Speed Action Photography*. เข้าถึงได้จาก. <https://expertphotography.com/7-tricks-to-sports-and-high-speed-action-photography/>

Christina Harman. (2017). *How To Shoot Amazing Night Photography. Every Time*. เข้าถึงได้จาก : <https://contrastly.com/how-to-shoot-amazing-night-photography-every-time/>.

Michael Gabriel. (2017). *9 Tips For Shooting Great Photos At Night*. เข้าถึงได้จาก. <https://contrastly.com/9-tips-for-shooting-great-photos-at-night/>

- Prathap DK. (2014). *10 Incredible Bird Photography Tips for Beginners*.
เข้าถึงได้จาก. <https://digital-photography-school.com/10-incredible-bird-photography-tips-beginners/>.
- Patiphat chitchan. (2019). *การถ่ายภาพสารคดี*. เข้าถึงได้จาก.
https://issuu.com/bb285285/docs/_____e.magazine
- Tomoko Suzuki. (2017). *พื้นฐานเกี่ยวกับกล้อง #8: การจับโฟกัส*. เข้าถึงได้จาก.
<https://snapshot.canon-asia.com/thailand/article/th/camera-basics-8-establishing-focus>
- Ryosuke Takahashi. (2018). *ความไวแสง ISO คืออะไร*. เข้าถึงได้จาก.
<https://snapshot.canon-asia.com/thailand/article/th/lesson-5-what-is-iso-speed>
- Yochuwa Samarom (2018). *รวมทุกเรื่องที่ต้องรู้เกี่ยวกับ ระบบโฟกัส โหมดโฟกัส วิธีโฟกัส ตั้งแต่ต้นจนจบ*เข้าถึงได้จาก. <https://www.photoschoolthailand.com/ระบบโฟกัส-สำหรับมือใหม่/>
- Yochuwa Samarom (2019). *5 เทคนิคการถ่ายภาพเชิงสารคดี ภาพถ่ายที่สามารถเข้าไปถึงจิตใจของผู้ชมได้* เข้าถึงได้จาก. <https://www.photoschoolthailand.com/5-เทคนิคการถ่ายภาพเชิงสารคดี/>

ประวัติผู้เขียน
ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง

การศึกษา

- นิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาการโฆษณา เกียรตินิยมอันดับที่ 2 มหาวิทยาลัยสยาม
- นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการสื่อสาร) มหาวิทยาลัยสยาม

ประสบการณ์

- 2558-2561 โพรดิวเซอร์รายการ “Animation Club” สถานีโทรทัศน์ ThaiPBS
ได้รับเกียรติบัตร “สื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์” จากสำนักเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม
กระทรวงวัฒนธรรม
- 2558 ได้รับการคัดเลือกเป็นตัวแทนในการถ่ายภาพร่วมกับ University of Santo
Tomas College of Fine Arts and Design ประเทศฟิลิปปินส์
- 2557 ได้รับการคัดเลือกเป็นตัวแทนในการถ่ายภาพร่วมกับ Kathmandu College
of Management ณ ประเทศเนปาล
- 2554 อบรมสหกิจนานาชาติ สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5
ประเทศกัมพูชา และ บริษัท กันตนา โพสท์ (เวียดนาม) จำกัด ประเทศเวียดนาม
- 2553-ปัจจุบัน อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม
- 2553-ปัจจุบัน เลขานุการคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

ผลงานสร้างสรรค์

- ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง : (ภาพเชิงรุก Flag up, เด็กดอย Hill Tribe Boy, เลี้ยงชีพ Livelihood,
ชีวิตคนคลอง Fisherman, กลับบ้าน Going home) นิทรรศการภาพถ่ายเรื่อง “ความ
ภูมิใจแห่งอาเซียน” ณ หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร. 9-11 เมษายน 2556
- ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง : (ภาพหลากหลาย Variety, สงกรานต์ Songkran, ความเชื่อ Belief,
นักเดินทาง Bikers, อนิจจัง Impermanent, นางยวน Nang Yuan, เด็ก The kid)
นิทรรศการภาพถ่ายนานาชาติเรื่อง “งดงามตามวิถีโลก (Beautiful World)”
ณ หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร. 22-24 เมษายน 2557
- ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง: ภาพกิจกรรม Bike for dad หัวข้อ ฟรีเพริศท่องเที่ยวไทย ได้รับการ
คัดเลือกนิทรรศการ Selected entries presents in the exhibition. 2558
- ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง: (ภาพไปด้วยคน, พร้อม, อุ่นใจ, ไปด้วยคน) นิทรรศการภาพถ่าย Bike for Mom
ปั่นเพื่อแม่ทั่วแผ่นดิน. สิงหาคม 2558 - มกราคม 2559
- ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง : (แรกนาขวัญ Ploughing Ceremony, บุญเวส Vessandara Festival,
ไม่หนักเกินไป Not too heavy,) นิทรรศการภาพถ่ายนานาชาติ “วิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม
บนความแตกต่าง” ณ หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร. 22-24 เมษายน 2558

- ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสรวง: (ภาพหยุดนิ่ง, คนขับสามล้อ, แห่นาค, หลังโรง, งานบวช, วังควาย)
นิทรรศการภาพถ่ายนานาชาติ “อุดมการณ์ ความเชื่อ ศรัทธาและวิถีชีวิต”
23-24 เมษายน 2558 ณ มหาวิทยาลัยรังสิต
- ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสรวง: (ภาพวิถีคนใต้, ออกเล,) งานนิทรรศการภาพถ่าย “ปักข์ใต้บ้านเรา”
โดย หนังสือพิมพ์โพกัส 17-20 ธันวาคม 2558
- ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสรวง: (ภาพอาบน้ํา, เก็บตะวัน, ปั่นเพื่อแม่, วิถีชาวเล, พิธีศพ, หาดปลา, เดินทาง)
นิทรรศการภาพถ่ายนานาชาติ “ผลงานทำนองครลองชีวิต” ณ หอศิลปวัฒนธรรมแห่ง
กรุงเทพมหานคร. 19-21 เมษายน 2559
- ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสรวง: (ภาพยืมส่ง, อาหารนก, ทำนา, กางปึก) นิทรรศการภาพถ่ายนานาชาติ
“อยู่อย่างกลมกลืนกับธรรมชาติ” 27-29 เมษายน 2559 ณ วิทยาลัยนิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยรังสิต
- ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสรวง: (ภาพป้อนอาหาร, พร้อมบิน, ชมธรรมชาติ) นิทรรศการภาพถ่ายนานาชาติ
“จิตตระหนักรักษ์สิ่งแวดล้อม” (GREEN SPIRIT) 15-17 พฤษภาคม 2561
ณ หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร.
- ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสรวง: (ภาพน้ำตก, สองล้อรักษ์โลก, ล้อยักษ์, เคียงคู่, ความชุ่มชื้น, น่าจะหิว, คู่กัน)
นิทรรศการภาพถ่ายนานาชาติ “วิถีการดำเนินชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”
(GREEN LIFESTYLE) 2-4 พฤษภาคม 2561 ณ วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
- ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสรวง: (ภาพเมือง, จับปลา, ทำรัง, รอ, เส้นทางรถไฟฟ้า, ปั่น, สองล้อ)
นิทรรศการภาพถ่ายนานาชาติ “เพื่อสังคมที่ดี” (White Society)
ณ Communication Arts Gallery มหาวิทยาลัยรังสิต 24-26 เมษายน 2561
- ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสรวง: (ภาพการเดินทาง) นิทรรศการภาพถ่ายนานาชาติ “CHANGE
บนความเปลี่ยนแปลง” 7-9 พฤษภาคม 2562 ณ หอศิลปวัฒนธรรมแห่ง
กรุงเทพมหานคร
- ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสรวง: (ภาพนกกระจาบ) การแสดงผลงานศิลปะและการออกแบบแห่ง
ประเทศไทย ครั้งที่ 2 6-13 มีนาคม 2563 ณ สถาบันศิลปะและวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
- ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสรวง: (ภาพโบายบิน, กระโจน, เพียงความเคลื่อนไหว, แรงเงา, เพื่อเป้าหมาย).
นิทรรศการภาพถ่ายนานาชาติ “พลวัตของภาพนิ่งเพื่อคุณภาพชีวิต The Dynamic of
the Still Photograph for Quality of Life” 2-4 มิถุนายน 2563
ณ หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร
- ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสรวง: (ภาพอาทิตย์ลับฟ้า, ฉลองปีใหม่ 1, ฉลองปีใหม่ 2, ทอแสง, เมือง, เวียนเทียน,
อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย) นิทรรศการภาพถ่ายนานาชาติ “โลกกลางคืนความสวยงาม
ของวิถีชุมชน Night World of Beauty Community” 21-24 มิถุนายน 2563 ณ
Communication Arts Gallery มหาวิทยาลัยรังสิต

ผลงานวิชาการ

ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง. (2562). กระบวนการถ่ายภาพนกตามธรรมชาติ.

วารสารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการสื่อสาร ปีที่ 6(2). 83-97

ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง. (2562). การถ่ายวิดีโอด้วยกล้องดิจิทัลสะท้อนภาพเลนส์เดี่ยว (DSLR)

ในรายการโทรทัศน์. รายงานการประชุมทางวิชาการมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ครั้งที่ 57: *The 57th Kasetsart University Annual Conference.*

(หน้า 389-397). กรุงเทพฯ ฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง. (2562). การถ่ายภาพแข่งขันรถยนต์แรลลี่ กรณีศึกษาการแข่งขันรถยนต์

แรลลี่ชิงถ้วยพระราชทานคิงส์คัพ ครั้งที่ 31. *วารสารนิเทศสยามปริทัศน์*, 18(2). 38-47.

ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง. (2561). กระบวนการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ประเภทรายการเด็ก

รายการแอนิเมชันคลับแซด. รายงานการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิชาการ

ระดับชาติ UTCC Academic Day ครั้งที่ 2 ธุรกิจการค้าและบริการใน ยุคไทยแลนด์ 4.0.

(หน้า 1352-1366). กรุงเทพฯ ฯ: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง. (2561). กระบวนการสร้างสรรค์งานภาพถ่ายนกขนาดเล็ก.

วารสารนิเทศสยามปริทัศน์, 17(23). 10-15.

ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง. (2560). การกำกับพิธีกรเด็กในรายการแอนิเมชันคลับ.

วารสารนิเทศสยามปริทัศน์, 16(21). 71-78

ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง. (2559). การถ่ายภาพคอนเสิร์ต “สิงห์ใหญ่หัวใจสิงห์” จังหวัดเชียงใหม่.

วารสารนิเทศสยามปริทัศน์, 15(19). 117-126.

ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง, เจตน์จันทร์ เกิดสุข และลัทธสิทธิ ทวีสุข. (2559). การสร้างสรรค์

รายการโทรทัศน์ “รายการ แอนิเมชัน คลับ” ซีซั่น 1. *วารสารนิเทศสยามปริทัศน์*,

15(18), 51-65.

ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง. (2558). การสร้างสรรค์ภาพนิ่งเพื่อสื่อความเคลื่อนไหวแบบการแพนกล้อง.

วารสารนิเทศสยามปริทัศน์, 14(17). 52-59.

ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง. (2554). การสื่อสารมวลชนของกัมพูชาและเวียดนาม.

วารสารนิเทศสยามปริทัศน์ 11(12). 122-127.

Professional Photography

ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง

การสื่อสารด้วยภาพสามารถใช้ในการสร้างความหมายทั้งในรูปแบบงานศิลปะคือความงาม เพื่อความบันเทิงโดยเผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ในรูปแบบต่างๆ หรือเพื่อการค้า ฯลฯ
ตำราเล่มนี้จะนำเสนอหลักการถ่ายภาพเบื้องต้น เทคนิคการถ่ายภาพในรูปแบบต่างๆ สามารถนำไปประยุกต์เพื่อสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่ายดั่งมืออาชีพ

